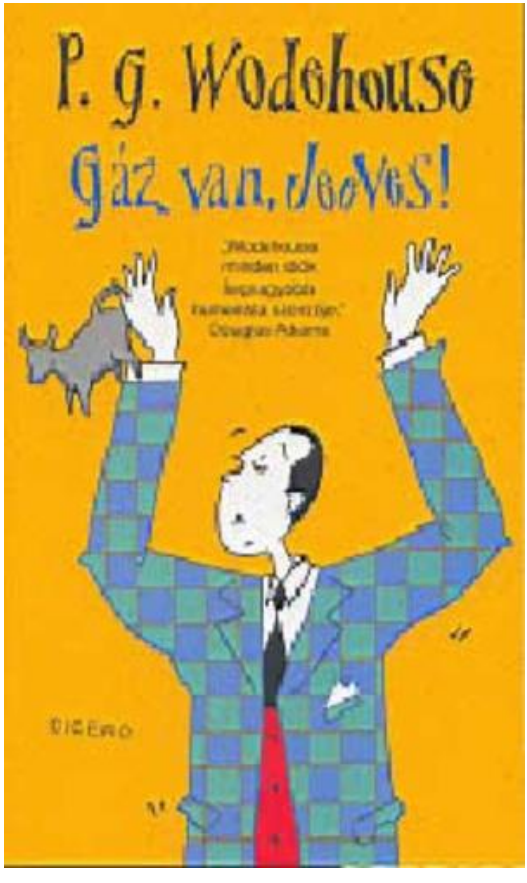
P. G. Wodehouse
Gaz van Jeeves!
CICERO

P. G. Wodehouse

GÁZ VAN, JEEVES!

Ciceró Könyvstúdió
Budapest

A mű eredeti címe
The Code of the Woosters

Fordította
Molnár Zoltán

Második, átdolgozott kiadás

ISBN 963 539 466 7
Copyright © by the Trustees
of the Wodehouse Estate
© Hungarian translation, Molnár Zoltán, 1998, 2004
© Magyar kiadás, Ciceró Könyvstúdió, 1998, 2004

[1]

Aljas váddal illetnek

Kinyúltam a takaróm alól, és csöngettem Jeevesért.

- Jó estét, Jeeves.

- Jó reggelt, uram.

Ez meglepett.

- Reggel van?

- Igen, uram.

- Biztos benne? Hiszen kint piszok sötét van még.

- Köd van, uram. Ha még emlékszik rá, benne járunk már az őszben - a párák és érett ízek évszakában.

- Miknek az évszakában?

- A párákénak, uram, és az érett ízekének.

- Ja, vagy úgy. Igen, értem. Na mindegy, keverjen nekem egyet, legyen olyan jó, a dögös szíverősítőiből.

- Egyet már készenlétbe is helyeztem, uram, a jégszekrényben.

Kihussant, s én azzal a meglehetősen kellemetlen érzéssel ültem fel az ágyban, mely néhanapján elfogja az embert, vagyis hogy úgy öt percen belül fel fogja dobni a pacskert. Az előző este ugyanis egy kis vacsorát adtam a Parazitában Gussie Fink-Nottle-nak, afféle baráti legénybúcsúztatóként a közelgő esküvője előtt Madeline-nel, Sir Watkyn Bassettnek, a Brit Birodalmi Érdemrend birtokosának egyetlen leányával, és az effajta dolgok bizony kipurcantják az embert. Az az igazság, hogy épp mielőtt Jeeves bejött, azt álmodtam, hogy valami goromba fráter sátorcövekeket ver a kobakomba - nem

csupán szokványosakat, amilyeneket Jáhel, Héber felesége használt*, hanem vörösizzásban lévőket.

Jeeves visszatért a testszövet-regenerálóval. Legurítottam az etetőnyíláson, és miután átestem az abból álló múló kényelmetlenségen - amely elkerülhetetlenül együtt jár azzal, midőn felhörpinted a Jeeves szabadalmazta reggeli újjáélesztő szert -, hogy a koponyatetőm felszárnyal a mennyezetre, szemgolyóim kilövellnek üregükből, s a szemközti falról golflabdákként pattannak vissza, jobban éreztem magam. Noha túlzás lenne azt állítani, hogy Bertram máris újból idény közepi formában volt, de mindenesetre lábadozó stádiumba kerültem, és képessé váltam némi társalgásra.

- Hah! - szóltam, visszaszerezvén szemgolyóimat, és helyükre igazítván őket. - No, Jeeves, mizujs a nagyvilágban? A napilap az, amit a kezében tart?

- Nem, uram. Néhány prospektus az utazási irodától. Úgy gondoltam, esetleg szeretné átfutni őket.

- Ó? - mondtam. - Úgy gondolta, igazán?

S azzal rövid és - ha ez rá a jó szó - sokatmondó csend állt be.

Úgy hiszem, hogy mikor két edzett acél keménységű férfiú szoros kapcsolatban él egymással, alkalmanként óhatatlan egy-egy összekoccanás, s ezek egyike az utóbbi napokban esett meg a Wooster-hajlékban. Jeeves megpróbált ugyanis rávenni, hogy utazzam el egy világ körüli hajóútra, én viszont hallani sem akartam róla. Ám dacára ilyen értelemben tett határozott kijelentéseimnek, alig telt el nap anélkül, hogy a fickó ne hozott volna nekem egy nyalábra vagy csokorra

---

* Utalás a bibliai történetre, mely szerint Jáhel a sátrába hívta vendégségbe Siserát, a hadvezért, s mikor az elaludt, pöröllyel sátorcöveket vert a halántékába. (Bírák könyve, 4:17.) - A fordító megjegyzése

valót ama illusztrált prospektusokból, melyeket az „Irány a nagyvilág!"-os mukik terjesztenek abban a reményben, hogy sikerül utasokat toborozniuk. Egész magaviselete ellenállhatatlanul emlékeztetett holmi kitartó vadászkopóéra, amely ragaszkodik hozzá, hogy egy döglött patkányt helyezzen el a szalonszőnyegen, jóllehet szóval és gesztussal már több ízben értésére adták, hogy a nevezett tetem iránti kereslet lagymatag avagy éppenséggel semekkora.

- Jeeves! - szóltam -, legyen vége már ennek a nyűgnek!

- Az utazás fölöttébb pallérozó hatású, uram.

- Semmi szükségem több pallérozásra. Már évekkel ezelőtt csurig beteltem vele. Nem, Jeeves, tudom én, mi magának a baja. Ismét kiütközött magán a régi viking természet. Sóvárog a sós szellők illatára. Látja magát, ahogy jachtsityakban sétál a fedélzeten. Valaki nyilván mesélt magának Bali táncosnőiről. Nos, megértem és együttérzésemről biztosítom. De engem hagyjon ki belőle. Vonakodom bármely nyavalyás óceánjáró hajó fedélzetére tenni a lábam, és körbehurcoltatni magam a világ körül.

- Igenis, uram.

Bizonyos hogyhívjákkal a hangjában beszélt, és láttam, hogy bár nem kifejezetten barátságtalan, de messze nem barátságos a hangütése, így hát tapintatosan témát váltottam.

- Nos, Jeeves, egészen kielégítő volt a múlt éjszakai hepaj.

- Valóban, uram?

- Ó, nagyon is. Kitűnően mulatott mindenki. Gussie üdvözletét küldi.

- Nagyra becsülöm a kedves figyelmességét, uram. Remélem, Mr. Fink-Nottle jó hangulatban volt.

- Rendkívül jóban, pláne, ha tekintetbe vesszük, hogy legényélete a végét járja, és rövidesen Sir Watkyn Bassettet

tudhatja az apósának. Nem irigylem a srácot, Jeeves, isten bizony nem irigylem.

Mély átéléssel beszéltem, és azt is megmondom, hogy miért. Néhány hónappal korábban, mialatt az Evezősverseny éjszakáját ünnepeltük, a törvény karmai közé kerültem, amiért egy rendőrt megpróbáltam elválasztani a sisakjától, és miután egy fapriccsen hánykolódtam végig az éjszakát, másnap reggel előállítottak a Bosher Streetre, és öt kemény font sterlingre bírságoltak. A rendőrbíró, aki ezt a szörnyű ítéletet kirótta - éspedig hadd tegyem hozzá, néhány roppantul sértő megjegyzés kíséretében -, nem más volt, mint a vén Bassett papa, Gussie leendő hitvesének szülőatyja. Mint kiderült, az egyik legutolsó ügyfele voltam, mert néhány hét múltán egy bödön pénzt örökölt egy távoli rokonától, és visszavonult vidékre. Legalábbis így szólt a történet, amit elhíreszteltek. Ami viszont a saját nézetemet illeti, úgy tett szert az ipse a suskára, hogy egyszerűen lenyúlta a bírságokat - a keze hozzátapadt, akár az enyv. Öt foncsi itt, öt foncsi ott - önök könnyen beláthatják, hogy ez évek hosszú során át mennyire föl tud szaporodni.

- Ugye, emlékszik még arra a mufurc ürgére, Jeeves? Baromi nehéz pasas, mi?

-A magánéletben Sir Watkyn alkalmasint kevésbé félelmetes, uram.

- Ezt kötve hiszem. Egy efféle goromba pokróc mindig csak goromba pokróc marad. De elég ebből a Bassettből. Levél jött-e ma?

- Nem, uram.

- Telefon?

- Egy, uram. Mrs. Traverstől.

- Dahlia nénitől? Ezek szerint visszatért a városba?

- Igen, uram. Azon óhajának adott hangot, hogy mihelyt önnek módjában áll, hívja fel.

- Még jobb ötletem van. Személyesen keresem őt fel.

És félórával ezután felfelé battyogtam a néni lakásának lépcsőjén, s bebocsáttattam komornyikja, a vén Seppings által. Miközben a küszöböt átléptem, aligha sejtettem, hogy körülbelül két kacsafarok-rándításnyi időn belül olyan zűrzavaros eseménysor veszi kezdetét, amely úgyannyira próbára teszi majd a Wooster-lelket, ahogy az korábban ritkán volt még próbára téve. Arra a baljós kalamajkára célzok, amelyben Gussie Fink-Nottle, Madeline Bassett, Stiffy Byng, H. P. („Gikszer") Pinker tiszteletes, továbbá a tizennyolcadik századi marha-fölöző és a kis barna, bőrkötéses notesz vitték a főszerepet.

Ám nyugalmamra a küszöbönálló katasztrófa semmiféle előérzete sem vetett árnyékot, miközben bedöngicséltem a nénihez. Derűs várakozással néztem elébe a Dahlia nénivel való közelgő újraegyesülésnek - lévén ő derék és érdemdús nagynénikém, semmiképp sem összekeverendő Agatha nénivel, aki üvegcseréppel táplálkozik, és szögesdrótot visel a bőre fölött. Eltekintve annak színtisztán intellektuális gyönyörétől, hogy eldumcsizhatok vele, az a ragyogó kilátás is kecsegtetett, hogy meghívást kunyizhatok ki tőle ebédre. És hát Anatole nevű francia szakácsának páratlan virtuozitása folytán, a néni vályújánál való abrakolás mindig olyasmi, ami csáberővel hat az ínyencre.

A nappali szoba ajtaja nyitva állt, miközben áthaladtam a hallon, és Tom bácsit pillantottam meg, amint a régi ezüstnemű-gyűjteményével babrált. Egy pillanatig kacérkodtam a gondolattal, hogy beköszönök neki egy pá-pá-t, és tudakozódom az emésztési zavara iránt, amely nyavalyára

szerfölött hajlamos, de aztán diadalmaskodott bennem a bölcs megfontolás. Ez a nagybácsi ugyanis olyan fazon, aki egy unokaöcsöt megpillantván hajlamos rá, hogy ráakaszkodjék, és vég nélkül árassza magából az információt fali gyertyatartókról meg a fémhártyával való bevonás kulissza-titkairól, nem is szólva a magas domborműveken alkalmazott cikornyadíszítésekről meg szalagfüzérekről, továbbá a szegélydekorációkról, ezért úgy ítéltem meg, hogy legbölcsebb a hallgatás. Ilyenformán lelakatolt szájjal tovasurrantam, és a könyvtár felé vettem az irányt, ahol értesüléseim szerint Dahlia néni jelen pillanatban tanyázott.

Az éltes hús-vér rokont a feje búbjáig nyomdai kefelenyomatokba temetkezve találtam. Mint az egész világ tudja, szívélyes és népszerű tulajdonosnője ő a finom neveltetésűek számára szerkesztett *Milady Budoárja* című hetilapnak. Egyszer magam is írtam bele egy szösszenetet arról, hogy Mit visel a jól öltözött férfi.

Belépésem arra késztette a nénit, hogy fölmerüljön a felszínre, és ama vidám hallalik egyikével üdvözölt, amelyek ama napokban, amikor még rókászott, oly figyelemre méltó személyiséggé tették őt a Quorn, a Pytchley és egyéb olyan szervezetek körében, amelyek tevékenységéből a brit rókákra nézve semmi jó se származott.

- Hello, te csúfság - szólt. - Mi szél hozott ide?

- Úgy értesültem, agg rokon, hogy tanácskozni óhajtottál velem.

-De nem azt kívántam tőled, hogy becsörtess ide alkalmatlankodni, fébeszakítván a munkámat. Néhány telefonon váltott szó is megtette volna. De nyilván valamely ösztön megsúgta neked, hogy ma ezer a dolgom.

- Ha azon méláztál, hogy vajon el tudok-e jönni ebédre, hát ne aggódj. Tartom szerencsémnek - mint mindig. Mit ad majd fel nekünk Anatole?

- Neked semmit se fog feladni, ifjú élvhajhász galandférgem. Pomona Grindle-t, a regényírónőt látom vendégül ebédre.

- Elbűvölne, ha találkozhatnék vele.

- Nos, nem fogsz. Szigorúan négyszemközti találkozó lesz. Egy folytatásos regényt próbálok megszerezni tőle a *Budoár* számára. Nem, csupán annyit akartam mondani neked, hogy menj már el egy régiségboltba a Brompton Roadra - közvetlenül az oratórium mellett van, el se tudod téveszteni -, és fitymálkozz rá egy marha-fölözőre.

Ez magas volt nekem, mint disznónak a toronyóra. Az volt a benyomásom, hogy egy olyan nagynénivel beszélgetek, aki halandzsával traktál.

- Hogy micsodázzak egy micsodára?

- Van ott nekik egy tizennyolcadik századi marha-fölözőjük, amelyet Tom megvenni készül ma délután.

A hályog lehullt a szememről.

- Á, szóval egy ezüst bizgentyű, nemdebár?

-Úgy van. Amolyan tejlefölözőköcsög-féle. Menj el hozzájuk, és kérd meg őket, hogy mutassák meg neked, és amikor ezt megteszik, nyilvánítsd ki lekicsinylésedet.

- Éspedig milyen meggondolásból?

- Természetesen avégből, hogy megingasd a bizalmukat, te pupák. Hogy kétségeket és gyanakvást hints el az elméjükben, kissé lejjebb srófolandó az árat. Ugyanis Tom minél olcsóbban szerzi meg a holmit, annál elégedettebb lesz. Márpedig azt akarom, hogy derűs hangulatban legyen, mert ha sikerül megállapodnom a Grindle-lel ennek a folytatásos sztorinak a dolgában, akkor Tomot kénytelen leszek megvágni egy jókora

summa erejéig. Kész gyalázat, micsoda tarifákat szabnak ezek a bestseller-írónők. Na szóval, késedelem nélkül iszkolj oda, és csóváld a kobakod a cucc láttán.

Noha mindig égtem a vágytól, hogy lekötelezzem ezt a nagyszerű anyagból gyúrt tantit, de most kénytelen voltam előterjeszteni, amit Jeeves *nolle prosequi*[*]-nek nevezett volna. Bár a pasas ama reggeli keverékeinek gyakorlatilag varázslatos a hatásuk, de még a felhajtásuk után se mer arra vállalkozni az ember, hogy rezegtesse a buksiját.

- Sajnos, fejcsóválásra nem vállalkozhatom. Ma legalábbis nem.

A néni a jobb szemöldökét kritikusan recegtetve bámult rám.

- Ó, tehát így áll a helyzet? Nos, ha az undorító dorbézolásod folytán képtelenné váltál a fejcsóválásra, azért a szádat legalább el tudod biggyeszteni.

- Ó, hogyne.

- Akkor hát dologra fel! És hirtelen szívd majd be a levegőt. Próbálj meg továbbá csettintgetni a nyelveddel. Ja, és még valami: mondd meg nekik, hogy szerinted az a cucc egy modern holland darab.

- Azt meg ugyan minek?

- Gőzöm sincs. Csupán azt tudom, hogy ez olyasmi, ami egy marha-fölöző nem szabadna, hogy legyen.

Szünetet tartott, és szemét tűnődve jártatta végig hullaszerű ábrázatomon.

- Szóval múlt éjjel kirúgtál a hámból, mi, kis szeszkazánom? Nagyon különös - valahányszor találkozom veled,

---

[*] Jogi szakkifejezés, a. m. elállás a per folytatásától. Átvitt értelemben: kérés megtagadása

szemlátomást mindig éppen valamely dáridót heversz ki. Hát soha nem szünetelteted a szittyózást? És mi a helyzet olyankor, mikor alszol?

Visszautasítottam az inzultust.

- Igaztalanul vádolsz, élemedett rokon. A különleges alkalmakból rendezett murikat leszámítva, rendkívüli mértékletességet tanúsítok az italozás terén. Egy pár koktél, vacsorára egy pohár borocska, és esetleg egy konyakos kávé - mindössze ebből áll Bertram Wooster italmenüje. Tegnap este azonban egy kis legénybúcsúztató hepajt adtam Gussie Fink-Nottle tiszteletére.

- Nocsak, valóban? - Kacagásra fakadt - kissé harsányabbra, mint amilyet kívánatosnak tartottam volna recege egészségi állapotomban, de hát mindig is olyan asszony volt, aki hajlamos rá, hogy hullásra késztesse a mennyezetvakolatot, ha jól mulat valamin. - Spink-Bottle, mi? *Eggyem* meg a zúzáját! Hogy érezte magát a vén gőterajongó?

- Eléggé csintalanul viselkedett.

- Beszédet tartott-e?

-De tartott ám! Meg voltam döbbenve. Tutira vettem ugyanis, hogy irulva-pirulva visszautasítja a dolgot. De nem. Ittunk az egészségére, mire ő szólásra emelkedett, éspedig nyugisan, mint csiga a tányéron, ahogy Anatole mondaná, és valósággal elbűvölt minket.

- Gondolom, részeg volt, mint a csap, mi?

- Ellenkezőleg. Megbotránkoztatóan józan.

- No, ez üdítő változatosság.

Töprengő hallgatásba merültünk. A néni worcestershire-i otthonában eltöltött ama nyári délutánon méláztunk, amelyen Gussie, a körülmények sajátos alakulása folytán a zápfogáig tele lévén tankolva jóféle itókával, beszédet intézett a Market

Snodsbury-i gimnázium nebulóihoz az évi díjkiosztás alkalmából.

Egyvalamit illetően mindig tanácstalan vagyok, amikor egy történetet készülök elregélni egy fickóról, akiről korábban már elregéltem egy történetet; nevezetesen, hogy mennyi magyarázatot iktassak be az elején. Olyan probléma ez, amelyet muszáj minden aspektusból szemügyre venned. Úgy értem, ha a jelen esetben biztosra veszem, hogy a közönségem mindent tud Gussie Fink-Nottle-ról, és egyszerűen csak előrevágtázok, akkor azon olvasóim, akik nem csüggtek ajkamon az előző alkalommal, hajlamosak rá, hogy ne lássanak tisztán. Míg ellenben, ha mielőtt belevágnék a sztoriba, vagy nyolc kötetnyit írok a pasi élettörténetéről, akkor viszont más mukik, akik csüggtek volt ajkamon, ásításokat fognak elfojtani, és azt dünnyögik: Szakállas szöveg. Ugorgyuk át.

Ezért úgy vélem, az egyetlen járható út az, hogy az előbbi csoporthoz tartozókat, amilyen röviden csak lehet, birtokába kell juttatni a lényeges tényeknek, közben bocsánatkérő gesztussal intve az utóbbi csoportnak, mintegy jelezvén, hogy jobban teszik, ha egy-két percre hagyják elkalandozni a figyelmüket, s hogy hamarosan újból velük leszek.

Na szóval, ez a Gussie egy halképű cimborám volt, aki férfivá serdülve vidékre vonult el a világtól, és teljesen a tarajos gőték tanulmányozásának szentelte magát, egy üvegtartályban tartva a kis fickókat, és szorgosan figyelve szokásaikat. Megrögzött remete: mondhatták volna rá önök, ha történetesen ismerik ezt a kifejezést, és igazuk is lett volna. Nála kevésbé ígéretes jelöltet ugyanis se égen, se padláson nem lehetett volna találni arra a célra, hogy gyengéd szavakat sugdosson kagyló formájú fülecskékbe, majd azt követően

pedig platinagyűrűt vásároljon, és házassági engedélyt, váltson ki.

Ám a Szerelem, így vagy úgy, de megtalálja a maga útját. Egy napon összetalálkozván Madeline Bassett-tel, és belezuhanván, mint ló a gödörbe, a fiú kilépett visszavonultságából, és udvarolni kezdett, s számtalan viszontagságot követően sikert aratott; és hát kitűzetett a nem túl távoli időpont, amikor felölti majd a zsaketthez illő csíkos nadrágot, gardéniát tűz a gomblyukába, és oltárhoz vezeti az iszonyú hajadont.

Iszonyú hajadonnak nevezem, mivel tényleg iszonyú hajadon volt. A Woosterek lovagiasak bár, de azért nem rejtik véka alá a véleményüket. Fent nevezett egy mélabúra hajló, csöpögősen érzelgős perszóna, olvatag tekintettel és turbékoló hanggal, és a legkülönösebb nézetekkel olyan dolgokról, mint a csillagok meg a nyulak. Emlékszem, egyszer azt mondta nekem, hogy a tapsifülesek a Tündérkirálynő kíséretéhez tartozó manócskák, a csillagok pedig Isten százszorszép-füzérei. Ami, természetesen, abszolút buggyantság, hiszen, mint tudjuk, nincs semmi valóságalapja.

Dahlia néni mély hangú, robajló kacajt hallatott, mivel Gussie ama beszédje odalent, Market Snodsburyben mindig is a legkellemesebb emlékei közé tartozott.

- A jó öreg Spink-Bottle! Hol rontja most a levegőt?

-Bassett papa otthonában időzik - Totleigh Towers, Totleigh-in-the-Wold, Gloucestershire. Ma reggel ment vissza oda. A helybeli templomban tartják majd az esküvőt.

- Elmégy rá?

- Semmi szín alatt.

- Na ja, alighanem túlságosan is fájdalmas lenne számodra. Hiszen szerelmes vagy a lányba.

Elbámultam.

- Szerelmes? Egy olyan fehérszemélybe, aki azt tartja, hogy valahányszor egy tündér kifújja a picurka nóziját, kisbaba jön a világra?

- Nos, egyszer mindenesetre jegyben jártál vele.

- Mindössze öt percig, és különben sem az én hibámból. Drága éltes rokon - mondtam ingerülten -, hiszen tökéletesen tudatában vagy ama szörnyű eset körülményeinek.

Összerázkódtam. Olyan epizódja volt az pályafutásomnak, melynél nem szívesen időztem. Röviden a következő történt. Gussie, akinek idegzetét aláásta a gőtékkel való hosszas érintkezés, húzódozott attól, hogy az érzelmeiről nyilatkozzék Madeline Bassett-nek, és engem kért meg rá, hogy legyek a szószólója. És amikor ezt megtettem, az a tökkelütött leányzó azt hitte, hogy a magam érdekében emelek szót. Ez azt eredményezte, hogy midőn ama nevezetes díjkiosztáskor Gussie mint szónok csúfosan leszerepelt, a lány ideiglenesen kiadta az útját, és énrám akaszkodott, nem hagyván más választást, mint hogy elvigyem a balhét. Vagyis úgy értem, ha egy lány azt vette a burájába, hogy egy fickó szereti őt, és azzal állít oda hozzá, hogy a vőlegényének útilaput köt a talpára, és immár kész összeadni magát a fickóval - nos, mi a csudát tehet az ember?

Szerencsére a tizenegyedik órában elboronálódtak a dolgok, mivelhogy a két lökött kibékült, ám a rám leselkedő veszély gondolatára még mindig borzongás vett elő. És tisztában voltam vele, hogy mindaddig nem is áll teljesen helyre a lelki nyugalmam, amíg az esketo pap fel nem teszi majd a kérdést: „Akarod-e őt hites feleségedül fogadni, Augustus?", és Gussie félénken azt nem suttogja: „Igen".

- Nos hát, ha ugyan ez érdekel téged egyáltalán - szólt Dahlia néni -, magam sem szándékozom részt venni azon az esküvőn. Ki nem állhatom Sir Watkyn Bassettet, és nem hiszem, hogy gyámolítanom kéne őt. Inkább belevaló fazonok társaságában töltöm az időmet.

- Ezek szerint ismered a vén latort? – kérdeztem kissé meglepetten, noha természetesen ez is azt igazolta, amit gyakran hangoztatok, vagyis hogy kicsi a világ.

- Igen, ismerem. Tom egyik barátja. Mindketten antik ezüstneműt gyűjtenek, és ennek kapcsán folyvást úgy acsarkodnak egymásra, akár a farkasok. Múlt hónapban Brinkleyben nálunk vendégeskedett. És szeretnéd hallani, mivel viszonozta mindazt a szerető gondoskodást, amit rápazaroltam, mialatt a vendégem volt? Sunyi patkány módjára, mintegy a hátam mögé lopódzva, megpróbálta ellopni Anatole-t!

- Jaj, nem!

- De bizony, hogy arra vetemedett! Szerencsére Anatole hűségesnek bizonyult - miután megdupláztam a bérét.

- Hát duplázd meg újra - mondtam lelkesen. - Szakadatlanul duplázd a bérét. Pelyva módjára ontsd a pénzt inkább, semhogy elveszítsd a rostélyosok és hasék ama utolérhetetlen mesterét.

Szemmel láthatóan fel voltam indulva. A gondolat, hogy Anatole, ama páratlan konyhaművész, egy hajszálnyira került attól, hogy megszűnjön Brinkley Courtban működni, ahová - önmagamat híva meg - bármikor látogatóba mehettem és élvezhettem a remekléseit, és hogy kis híján a szolgálatába szegődött a vén Bassettnek, azaz annak a személynek, akitől végképp nem lehetett elvárni, hogy terített asztalához várja Bertramot, mondom, ez a gondolat mélységesen fölkavart.

- Úgy ám - hánytak szikrát Dahlia néni szemei, miközben a szörnyű emléken mélázott -, hát ilyen simlis kapcabetyár ez a Sir Watkyn Bassett. Úgyhogy jobban teszed, ha figyelmezteted Spink-Bottle-t, hogy az esküvő napján nagyon tartsa nyitva a szemét. A legcsekélyebb éberséglankadás, és a vén hóhányó a sekrestyében minden bizonnyal meglovasítja majd a fiú nyakkendőtűjét. És most pedig - mondta a néni, egy gépelt szövegért nyúlván, amely holmi magvas értekezésnek látszott a beteg és az egészséges kisbaba gondozásáról -, húzd el a csíkot. Körülbelül hattonnányi korrektúrát kell kijavítanom. Ja, és ezt add át Jeeves-nek, ha találkozol vele. A Férjsarok című rovat anyaga. Mélyenszántó írás a férfiak frakknadrágjának oldalán lévő paszományról, és szeretném, ha lektorálná. Amennyire meg tudom állapítani, könnyen meglehet, hogy vörös propaganda az egész. És bízhatom benne, hogy nem kontárkodod el azt a feladatot? Mondd el a saját szavaiddal, hogy mi az, amit tenned kell.

- Elmenni egy régiségkereskedésbe...

- ...a Brompton Roadon...

-...ahogy mondod, a Brompton Roadon. Kérni, hogy megtekinthessek egy marha-fölözőt...

- ...és fitymálni. Stimmt. Na, zümmögj el. Az ajtó mögötted van.

Könnyű szívvel mentem ki az utcára, és intettem le egy arra haladó hintót. Sok férfiember bizonyára kissé viszolygott volna, ha ilyesmivel kell eltöltenie a délelőttjét, de én pusztán örömöt éreztem arra a gondolatra, hogy módomban áll megtehetni ezt a kis szívességet. Kapard meg Bertram Woostert, szoktam gyakorta mondogatni, és egy cserkészre bukkansz.

A régiségkereskedés a Brompton Roadon, az előrejelzésnek megfelelően, csakugyan egy Brompton Road-i régiségkereskedésnek bizonyult, és mint minden régiségkereskedés, kivéve a csicsásakat a Bond Street környékén, kívül ütött-kopott, belül pedig sötét és büdös volt. Nem tudom, miért, de az efféle üzletek tulajdonosai örökösen holmi ragufélét látszanak kotyvasztani a hátsó helyiségben.

-Volna szíves? - szóltam, ahogy beléptem, majd elhallgattam, mert láttam, hogy az eladó muki két másik vevővel van elfoglalva.

-Ó, elnézést - készültem hozzátenni, kimutatandó sajnálkozásomat, amiért figyelmetlenségből közbekotyogtam, ám a szavak ajkamra fagytak.

Noha az imént egy jókora pászma, ételszaggal terhes gőzgomoly sodródott be a helyiségbe, elhomályosítván a látást, ennek és az amúgy is rossz világításnak dacára is képes voltam felismerni, hogy a két vevő közül a kisebbik nem ismeretlen számomra.

Bassett papa volt az személyesen. Hús-vér testi mivoltában, nem csupán képen ábrázolva.

A Woosterekben létezik egy szívós buldog-vonás, amelyet sokan és gyakran szóvá tettek már. Ezúttal is ez ütközött ki rajtam. Egy gyengébb férfiú, semmi kétség, lábujjhegyen elosont volna a helyszínről, és a látóhatár felé vette volna az irányt, ám én szilárdan kitartottam. Végül is, gondoltam, a halott múlt az halott múlt. Azzal, hogy leszurkoltam azt az ötöst, leróttam adósságomat a társadalomnak, és semmi félnivalóm sem maradt ettől a garnélarák képű kis istenátkától, így hát egy tapodtat sem mozdulva helyemről, lopva szemügyre vettem az ipsét.

A belépésem arra késztette, hogy megforduljon, s egy gyors pillantást vessen rám, és azóta időnként oldalvást rám-rám sandított. Éreztem, pusztán idő kérdése, hogy a rejtett húr megpendüljön emlékezetében, és ráocsúdjon, hogy az előkelő külsejű figura, aki a háttérben az esernyőjére dülleszkedik, egy régi ismerős. S most íme, nyilvánvalóvá vált, hogy megvilágosodott az elméje. A muki, aki az üzletet vezette, becammogott egy belső helyiségbe, és Bassett odajött, ahol álltam, s a szélvédőjén keresztül alaposan végigmustrált.

- Hello, hello - mondta. - Magát ismerem valahonnan, fiatalember. Soha nem felejtek el arcot. Maga egyszer állt már előttem.

Enyhén meghajoltam.

- De másodszor nem. Helyes! Tanult a leckéből, mi? Immár egyenes úton jár, igaz? Nagyszerű. Nos, lássuk csak, mi is volt a rovásán? Ne mondja meg. Rögtön eszembejut. Á, igen, hát persze! Retikültolvajlás!

- Nem, nem. Az volt a vád...

- Retikültolvajlás - ismételte meg határozottan. - Világosan emlékszem rá. Mindazonáltal spongyát rá, mindez már a múlté, nemde? Új életet kezdtünk, igaz? Pompás. Roderick, gyere csak ide! Ez fölöttébb érdekes.

A haverja, aki ezenközben egy ezüst tálcát vizsgálgatott, letette azt, és csatlakozott társaságunkhoz.

Mint már az imént is módom volt észlelni, lélegzetelállító egy fazon volt. Körülbelül két méter tíz centi magas, s minthogy a gyapjúfelöltő, melybe be volt bugyolálva, kábé száznyolcvan centi szélesnek láttatta, a pasi rögvest megfogta a tekintetet, s rabul is ejtette. Úgy festett, mintha a Természet egy gorillát szándékozott volna létrehozni, ám az utolsó pillanatban meggondolta magát.

De nem csupán a puszta terjedelmével hatott. Közelről nézve még inkább szembe tűnt az arca, amely szögletes volt és erőteljes, s középtájt enyhén bajuszos. A nézése szúrós volt és átható. Nem tudom, önök látták-e már valaha az újságokban ama fényképeket ferde állú és lobogó szemű diktátorokról, akik tüzes szavakkal izzítják fel a hallgatóságot egy új kuglipálya megnyitása alkalmából, de engem mindenesetre őrájuk emlékeztetett a pasas.

- Roderick - szólt vén Bassett -, szeretném bemutatni neked ezt a fickót. Íme egy eset, amely pontosan szemlélteti, amit oly gyakran állítottam - hogy a börtönélet nem aljasít le, nem torzítja el a jellemet, és nem gátolja meg, hogy egy ember, mintegy önnön halott énjét használva ugródeszkául emelkedjék magasabb ideálok felé.

Ráismertem a beköpésre - Jeeveséinek egyikére -, és kíváncsi voltam, hol hallhatta ez a pali.

- Nézd meg a pasast. Nem sokkal ezelőtt három hónapot adtam neki vasútállomásokon elkövetett retikültolvajlásokért, és teljesen nyilvánvaló, hogy a börtönben töltött időszak a legkitűnőbb hatással volt rá. Megjavult a fickó.

- Ó, csakugyan? - mondta a diktátor.

Bár elismerem, nem kifejezetten úgy hangzott, mintha azt mondta volna: „Ó, csak nem?", mindamellett nem tetszett nekem a mód, ahogyan beszélt. Utálatos, dölyfös arckifejezéssel nézett rám. Emlékszem, közben arra gondoltam: íme az ideális ember marha-fölözőkre való ráfitymálkozás céljára.

- Miből gondolod, hogy megjavult?

- Teljesen természetesnek tartom. Nézz csak rá. Jól ápolt és jól öltözött, egy tisztességes tagja a társadalomnak. Hogy jelenleg milyen az életvitele, nem tudom, de az tökéletesen

nyilvánvaló, hogy már nem lop retikülöket. Mivel foglalkozik mostanában, fiatalember?

- Esernyőlopással, amint látom - mondta a diktátor.

- Úgy látom, épp a tiédet emelte el.

És éppen szenvedélyesen tagadni készültem a vádat valójában már szóra is nyitottam pörös számat -, amikor hirtelen, akár egy nedves homokkal töltött harisnyával mért ütés a felső állkapocsra, belém vágott a felismerés, hogy az állításban sok igazság van.

Vagyis úgy értem, most ötlött eszembe, hogy esernyő nélkül keltem útra, és most ennek ellenére, íme, itt álltam, minden kétséget kizáróan állig felesernyőzötten. Hogy mi késztetett rá, hogy fölvegyem az ernyőt, amely egy tizenhetedik századi székhez volt támasztva, nem tudom megmondani, hacsak nem az az ősi ösztön, amely arra indít egy esernyőtlen férfiút, hogy kinyúljon a hozzá legközelebb eső ernyő után, akár egy nap felé törekvő virág.

Igencsak helyénvalónak látszott egy férfiasan határozott elnézést kérés. Így is tettem hát, miközben a legömbölyített végű alkalmatosság gazdát cserélt.

- Nézze, borzasztóan sajnálom.

Bassett tata azt felelte, ő maga is pontosan így érez - csupa sajnálat és csalódottság. Azt mondta, éppenséggel az effajta dolog az, ami megszomorítja az ember szívét.

A diktátornak is bele kellett kotnyeleskednie. Megkérdezte, hívjon-e rendőrt, és a vén Bassett szeme egy pillanatra felcsillant. A rendőrbíróként való működés megszeretteti veled a rendőrért menesztés gondolatát. Olyasmi ez, mint amikor egy tigris vért kóstol. De végül megrázta a fejét.

- Ne, Roderick. Nem vinne rá a lélek. Ma semmiképp sem - életem legboldogabb napján.

- De figyeljen már - mekegtem -, félreértés volt.
- Hah! - szólt a diktátor.
- Azt hittem, hogy az esernyő az enyém.
- De hiszen éppen ez - vágta rá Bassett tata - az alapvető baj magával, barátocskám. Teljesen képtelen különbséget tenni az *enyém* és a *tiéd* között. Nos, ezúttal nem tartóztattatom le, de azt ajánlom, nagyon vigyázzon magára! Gyere, Roderick.

Elpályáztak, ám a diktátor az ajtóban még megállt, hogy újabb vasvillapillantást lövelljen rám, és megismételte: Hah!

Mindez, mint elképzelhetik, fölöttébb idegfeszítő élmény volt egy érzékeny férfiú számára, és legott el is döntöttem, hogy sutba vetem Dahlia néni megbízatását, visszatérek a Wooster-hajlékba, és bedobok egy újabbat Jeeves szíverősítőiből. Önök tudják, hogy szarvasbikák mily epedve tudnak kívánkozni szép híves patakokra, midőn kifulladnak a hajszában. Most jómagam is épp ilyenformán voltam vele. Most ébredtem rá, micsoda őrültség volt pusztán egyetlenegy ilyen erősítő oldattal a pucromban lépni ki London utcáira, és épp azon a ponton voltam, hogy elpárolgok, és visszatérek a forráshelyhez, amikor az üzlet tulajdonosa dús raguillat és egy rőt macska kíséretében előbukkant a hátsó helyiségből, és megkérdezte, mit tehet értem, így aztán, ha már szóba került a dolog, azt feleltem, hogy úgy tudom, van neki egy eladó, tizennyolcadik századbeli marha-fölözője.

Megcsóválta a fejét. Meglehetősen penészes, mogorva küllemű fazon volt, csaknem teljesen elrejtve egy fehér pofaszakáll-zuhatag mögé.

Arról lekésett az úr. Már odaígértem egy vevőnek.

- Egy Travers nevűnek?
- Úgy van.

- Akkor semmi gond. Mert tudja meg, ó, egyenes jellemű és nyájas barátom - mondtam, mivel az ember szeret udvarias lenni -, hogy a fent említett Travers a nagybácsikám. Azért küldött engem ide, hogy szemrevételezzem a holmit. Úgyhogy legyen olyan kedves, ássa elő. Gondolom, pocsék egy darab.

- Az, kérem, egy gyönyörű marha-fölöző.

- Hah! - kölcsönöztem egy fordulatot a diktátor szövegéből. - Mondja maga. Nos, majd meglátjuk. Őszintén beismerem, nem különösebben vagyok oda az antik ezüsttárgyakért, és, bár soha nem bántottam meg Tom bácsit azzal, hogy ezt meg is mondjam neki, de mindig is az volt az érzésem, hogy ez irányú rajongása egy olyan hibbantság tünete, melyre jól tenné, ha odafigyelne, és megfékezné, mielőtt még végképp elhatalmasodik rajta. Így hát nem vártam, hogy a cucc láttán szívem ugrándozni kezdjen a gyönyörűségtől. Ám miután a pofaszakállas aggastyán betotyogott a homályba, majd előhozta a holmit, azt se tudtam, sírjak-e avagy nevessek. Annak gondolata, hogy egy nagybácsi képes készpénzt leszurkolni egy ilyen tárgyért, jócskán az elevenembe hasított.

Egy ezüst tehén volt. Ám midőn azt mondom: tehén, nehogy arra a hebehurgya következtetésre jussanak ám, hogy holmi tisztességes, önmagára adó kérődzőről van szó, amilyet kint a mezőn figyelhetnek meg, amint füvet tölt magába. Nem. Ez itt egy baljóslatú, csúfondáros fizimiskájú, alvilági állatfajta volt, olyasféle, amelyik két pennyért bármikor kapható rá, hogy a szája sarkából sercintsen. Körülbelül négy hüvelyk magas és hat hüvelyk hosszú ezüst edény volt. A háta sarokvas révén nyílott. A farka ívelt volt, úgyhogy a hegye érintette a gerincet - ily módon, gondolom, fogantyúként szolgálván a tejfölkedvelő számára. A látványa egy másik és szörnyűséges világba látszott engem ragadni.

Ilyenformán tehát könnyű feladat volt számomra a Dahlia néni által felvázolt program megvalósítása. Felbiggyesztettem ajkamat, és csettintettem a nyelvemmel, mindezt egyetlen gesztus keretében. Azonfelül élesen szívtam be a levegőt. Összhatásként olyan ember benyomását keltettem, aki abszolúte híján van a rokonszenvnek e marha-fölöző iránt, és láttam, amint a penészes fazon úgy összerezzent, mintha érzékeny testrészen sebezték volna meg.

- Ajaj, ajaj, ajaj! - mondtam. - Ugyan, ugyan, ugyan! Ó, nem, nem, nem, nem! Hát ez bizony nem nagy szám - fumigáltam le a portékát, szaporán biggyesztve és csettintgetve. - Tök silány.

- Silány?

- Abszolúte. Modern holland.

- Modern holland? - Hogy tajtékzott-e a pasas a dühtől vagy sem, nem tudok egyértelműen állást foglalni, de mindenesetre heves lelki gyötrelmet élt át. - Hogy értsem azt, hogy modern holland? Ez, kérem, egy tizennyolcadik századi angol darab. Nézze meg a fémjelzését!

- Semmiféle fémjelzést nem látok.

-Talán vak uraságod? Tessék, vigye ki az utcára, ott világosabb van.

- Na jó - egyeztem bele, és megindultam az ajtó felé, eleinte amolyan bágyatag-formán lődörögve, mint egy műértő, akit kissé untat, hogy haszontalanul kell fecsérelnie az idejét.

Azért mondom, hogy „eleinte", mivel csupán néhány lépést tettem, amikor megbotlottam a macskában, és az ember macskákban való megbotlást nem képes bágyatag lődörgéssel kombinálni. Hirtelen nagy sebességre váltván, úgy lövelltem ki az ajtón, mint ahogy valamely, rendőrség által körözött személy iszkol a kocsijához egy kirakatrablást követően. A marha-fölöző kirepült a kezemből, és még szerencse, hogy

odakünn egy polgártársba ütköztem, mert különben a vizesárokban kötöttem volna ki.

„Még szerencse", mondom, ámde valójában aligha nevezhető igazi szerencsének, mivelhogy a polgártárs Sir Watkyn Bassettnek bizonyult. Csak állt ott, elborzadva és megbotránkozva düllesztve rám a szemét a cvikkere mögül, és szinte látni lehetett, amint ujjain összegzi a tételeket, úgymint: először retikültolvajlás, aztán esernyőlopás - és most meg ez. Az egész magatartása egy olyan férfiúra vallott, aki teherbíró képességének legvégső határához érkezett.

- Hívj rendőrt, Roderick! - kiáltotta a magasba szökellve.

A diktátor kapott a feladaton.

- Rendőr! - bömbölte.

- Rendőr! - vakkantotta Bassett tata, fent, a tenorkulcs magasságában.

- Rendőr! - üvöltötte a diktátor, felvállalva a basszus szólamot.

És egy perccel később valami terjedelmes derengett elő a ködből, és így szólt:

- Mi folyik itt?

Nos, biztosra veszem, hogy mindent meg tudtam volna magyarázni, ha a helyszínen maradok és belemegyek a dologba, de nem akartam a helyszínen maradni, és vállalni a kimagyarázkodást. Egy fürge sasszémozdulattal felkötöttem a nyúlcipőt, és szélvész gyanánt tovatűntem. Egy hang Állj!-t kiáltott, de én természetesen fittyet hánytam rá. Még hogy állj! Minden buggyant, istenverte ötletek legbuggyantabbika. Sikátorokon és mellékutcákon nyargaltam keresztül, s végül valahol a Sloane Square szomszédságában kötöttem ki. Ott taxiba szálltam, és visszaindultam a civilizációba.

Az eredeti tervem az volt, hogy a Parazitába hajtatok, s ott bekapok valami harapnivalót, de csakhamar rájöttem, hogy erre most nem voltam alkalmas. Nincs az a fickó, aki többre értékelné nálam a Parazita Klubot... az ottani sziporkázó társalgást, a bajtársiasságát, a sajátos légkörét, amely át van hatva mindazzal, ami csak legjobb és legnagyszerűbb a metropoliszban... Azonban azt is jól tudtam, hogy az ebédlőasztalnál jelentékeny mértékű kenyérgalacsindobálásra is óhatatlanul sor kerülne, és hát nem olyan kedvemben voltam, hogy képes legyek röpködő kenyérdarabkákkal megbirkózni. Szempillantás alatt megváltoztatván hát stratégiámat, azt az utasítást adtam a sofőrnek, hogy vigyen a legközelebbi gőzfürdőbe.

Szokásomhoz híven mindenkor hosszasan elidőzöm a gőzben, következésképp későre járt, mire hazatértem a jó öreg hajlékba. A fürdőben sikerült két-három órácskát szundítanom kabinomban, és ez, no meg a gyógyhatású izzadás a forrókamrában, majd a rá következő mártózás a jeges vízben nem kis mértékben visszavarázsolták a rózsákat orcáimra. Mi több, gyakorlatilag vidám tra-la-lával ajkamon forgattam el a kulcsot a zárban, és indultam meg a nappali szoba felé.

Ám a következő pillanatban felpezsdültségem mintegy a főcsapnál záratott el, midőn megpillantottam az asztalon lévő táviratkupacot.

[2]

Szívesség egy szeretett tantikának

Nem tudom, ön azok táborába tartozik-e, akik figyelemmel kísérték a Gussie Fink-Nottle-lel való korábbi kalandjaimról szóló beszámolót - könnyen lehet, hogy netán azok egyike, akik történetesen nem jutottak hozzá az anyaghoz -, ám ha mégis, akkor bizonyára emlékszik rá, hogy azon alkalommal a cudar események sora táviratok valóságos szökőárjával vette kezdetét, és nem lesz meglepődve annak olvastán, hogy most azon kaptam magam: görbe szemmel fürkészem e borítékhalmazt. Ama szóban forgó alkalom óta ugyanis sürgönyök bármekkora mennyisége mindig bajt látszott rám hozni.

Első pillantásra az volt a benyomásom, hogy vagy húsz darab van az undok küldeményekből, de az alaposabb szemrevételezés feltárta, hogy csupán három. Mindegyiket Totleigh-in-the-Woldban adták fel, és mindegyiken ugyanaz az aláírás állt.

A következőképp szóltak:

Az első:

Wooster,
Berkeley Mansions,
Berkeley Square,
London

Gyere azonnal. Súlyos hézag Madeline és köztem. Válaszolj!
Gussie

A második:

Meglep, hogy nem jön válasz ezen szövegű táviratomra: Gyere azonnal, súlyos hézag Madeline és köztem. Válaszolj!

Gussie

És a harmadik:

Hé, Bertie, mért nem válaszolsz a távirataimra? Ma kettőt is küldtem neked azzal a szöveggel: Gyere azonnal, súlyos hézag Madeline és köztem. Ha nem jössz mihamarabb, készen arra, hogy mindent megtégy a kibékülés érdekében, fuccs az esküvőnek.

Gussie

Az imént azt mondtam, hogy a gőzfürdőben tartózkodásom nagyban hozzájárult a *mens sana in corpore*[*] izé helyreállításához. Ám e rémes közlések elolvasása azonnali visszaesést eredményezett. Balsejtelmeim tehát, ezt rögvest láttam, nagyon is megalapozottak voltak. A francos borítékok láttán valami azt súgta nekem, hogy már megint gáz van, és lám: csakugyan gáz volt.

Ismerős léptek hangzottak fel, és Jeeves belibegett a hátsó fertályról. Egyetlen pillantás elegendő volt számára, hogy átlássa: nincs minden rendben gazdája körül.

- Rosszul van, uram? - tudakolta aggódva.

Egy fotelba rogytam, és izgatott kezemet végigfuttattam homlokomon.

- Rosszul éppen nem, Jeeves, csak csupa ideg vagyok. Olvassa el ezeket.

---

[*] Mens sana in corpore sano = Ép testben ép lélek (latin)

Átfutotta az aktacsomót, majd újból rám vetette tekintetét, melyből kiolvastam a tiszteletteljes aggodalmat, ami az ifjú hűbérúr jólléte iránt eltöltötte.

- Fölöttébb nyugtalanító, uram.

Síri volt a hanghordozása. Jól láttam, hogy tökéletesen felfogta a lényeget. A táviratok vészjósló jelentése az ő számára éppolyan világos volt, mint számomra.

Természetesen nem vitatjuk meg vele a dolgot, mert ezzel szájunkra vennénk egy hölgy nevét, de Jeeves teljesen birtokában van a Bassett-Wooster csetepatéval kapcsolatos összes tényeknek, és tökéletesen tudatában van annak a veszélynek, amely engem abból a fertályból fenyeget. Ilyenformán semmi szükség nem volt rá, hogy elmagyarázzam neki, miért gyújtottam most rá egy lázas cigire, és miért dúcoltam alá látható erőfeszítéssel az alsó állkapcsomat.

- Maga szerint mi történhetett, Jeeves?

- Nehéz feltevést megkockáztatni, uram.

- A srác szerint az esküvő füstbe mehet. De miért? Ezt kérdem magamtól.

- Hát igen, uram.

- És nem kétlem, maga is ezt kérdi magától, igaz?

- Igen, uram.

- Gubancos egy helyzet, Jeeves.

- Szerfölött, uram.

Az egyetlen, amit valamekkora biztonsággal kijelenthetünk, az, hogy valami módon - hogy miként, feltehetőleg később kiderül - Gussie már megint bolondot csinált magából.

Egy pillanatig elmerengtem Augustus Fink-Nottle-on, visszaemlékezvén rá, hogy mindig is mennyire párját ritkította a tökfilkó kategóriában. A legavatottabb bírák ezt évek óta hangoztatták már. Nos, a magánsuliban, ahol először

találkoztam vele, mint Hájfej volt ismeretes, éspedig olyan fickók mezőnyében, mint Bingo Little, Freddie Widgeon és jómagam.

- Mitévő legyek, Jeeves?

- Úgy vélem, legjobb lenne, ha Totleigh Towersbe utazna, uram.

- De hogyan tehetném? Bassett tata kivágna abban a minutumban, ahogy odaérnék.

- Feltehetőleg ha ön táviratozna Mr. Fink-Nottle-nak, elmagyarázván neki az ön problémáját, ő bizonyára javasolna valamilyen megoldást.

Ez épkézláb ötletnek tűnt. A postahivatalba siettem hát, és a következő sürgönyt adtam fel:

Fink-Nottle
Totleigh Towers,
Totleigh-in-the-Wold

Na ja, te is jól adod ám. Azt mondod, azonnal menjek oda, de hogy a nyavalyába tehetném? Nem fogod fel a Bassett papa és köztemi viszony mibenlétét: távolról sem olyan, hogy Bertram szívesen látott vendég lehetne. Óhatatlanul kivágnának, s kutyákat uszítanának rám. Hiába is javasolnád, hogy ragasszak álszakállt, avagy mímeljem azt, hogy a szennyvízcsatornát jöttem ellenőrizni, mert a vén lator ismeri az arcvonásaimat, és tüstént fölfedezné a turpisságot. Mi volna a feladatom? Mi történt? Miért a súlyos hézag? Miféle súlyos hézag? Hogy érted azt: fuccs az esküvőnek? Mi a rákért? Mit csináltál a lánnyal? Válaszolj!

Bertie

A válasz ebéd közben jött meg:

Wooster
Berkeley Mansions,
Berkeley Square, London

Értem a nehézséget, de szerintem megoldható. Bár feszült a viszonyunk, de még beszélünk egymással Madeline-nel. Tudatom vele, hogy sürgős levél jött tőled, idejöveteled lehetővé tételét kérve. Meghívás rövidesen megy.

Gussie

És másnap, egy áthánykolódott éjszakát követően, három sürgöny is lapult a postaládában. Az első így szólt:

Megoldottam. Meghívó megy. Ha jössz, légy szíves, hozd magaddal a Barátaim, a gőték c. könyvet Loretta Peabodytól, Popgood és Grooly kiadásában. Bármely könyvesboltban megkapod.

Gussie

A második:

Bertie, te vén tökfej, hallom, ide készülsz. Örömmel hallom, mert valami nagyon fontosat szeretnék veled elintéztetni.

Stiffy

A harmadik:

Kérlek, gyere, ha akarsz, de ó, Bertie, bölcs dolog-e? Nem okoz-e majd neked szükségtelen fájdalmat, hogy láthatsz? Bizonyára csak a kést forgatod meg a sebben.

Madeline

Jeeves éppen behozta a reggeli csésze teát, amikor e küldeményeket elolvastam, és némán átnyújtottam neki valamennyit. Ő ugyanígy, azaz némán olvasta el őket. Körülbelül harminc köbcentit szívhattam magamba a forró és erősítő italból, amikor a pasi megszólalt.

- Úgy vélem, azonnal indulnunk kellene, uram.

- Magam is így látom.

- Nyomban becsomagolok. Óhajtja-e, hogy felhívjam Mrs. Traverst?

- Miért?

- A reggel folyamán jó néhányszor idetelefonált.

- Ó!? Akkor talán ajánlatos lesz odacsörögnie neki.

- Azt hiszem, szükségtelen, uram. Úgy sejtem, hogy ez éppen a szóban forgó hölgy lesz.

Hosszú és kitartó csengőszó hangzott fel a bejárati ajtó felől, mintha egy nagynéni tapasztotta volna rá hüvelykujját a nyomógombra, jó ideig rajta is tartva. Jeeves távozott, és egy pillanat múltán nyilvánvalóvá vált, hogy nem csapta be a megérzése. Egy mennydörgő hang hömpölygött keresztül a lakáson - a hang, amely egykor, midőn róka megjelenését adta tudtul, arra késztette a Quorn és Pytchley vadásztársaságok tagjait, hogy lefogják fejükön a kalapot, és felugorjanak nyergükben.

- Nincs még fenn az az ifjú semmirekellő, Jeeves...? Ó, hát itt vagy!

És Dahlia néni keresztülrobogott a küszöbön.

E hús-vér rokonnak az évek során a legkülönfélébb időjárási viszonyok között űzött rókászat következtében minden időkben és alkalmakkor meglehetősen bíborvörös az arcszíne, ám ezúttal még a szokottnál is mélyebb mályvaszínt lehetett észlelni rajta. Lélegzete szaggatott volt, s szemében habókos

fény csillogott. Még egy Bertram Woosternél jóval kevésbé éles látású férfiú is megsejtette volna, hogy egy olyan nagynéni áll előtte, akiben valami miatt igencsak föl van szaladva a pumpa.

Nyilvánvaló volt, hogy az információ, amelyet kidugaszolni sóvárgott, valósággal pezsgett benne, de egy pillanatra mégis elhalasztotta a kiárasztását, hogy szemrehányást tegyen nekem, amiért e kései órában még ágyban vagyok - lusta disznó módjára dögölve, ahogy a maga szókimondó stílusában nevezte.

- Tévedésben leledzel - javítottam ki. - Már jó ideje ébren vagyok. Ami azt illeti, éppen a fölöstökömöt készültem elhantolni. Remélem, csatlakozol hozzám? Momentán szalonnás tojást tudnék ajánlani, de csupán egy szavadba kerül, és néhány pácolt heringet is tudunk keríteni.

Váratlan harsánysággal horkantott, ami huszonnégy órával korábban totál kinyiffantott volna. Még a jelenlegi viszonylag robusztus erőnléti állapotomban is úgy hatott rám, mint egy gázcsőrobbanás, amely hat emberéletet követel.

- Tojás! Hering! Amire nekem most szükségem van, az egy dupla adag szódás konyak. Mondd meg Jeeves-nek, hogy keverjen nekem egyet. És ha kifelejti belőle a szódát, az se lesz baj. Bertie, rettenetes dolog történt!

- Csattogj át az ebédlőbe, vén rezgőnyárfalevelem - szóltam. - Ott nem szakítanak bennünket félbe. Jeeves idejön majd csomagolni.

- Készülsz valahová?

-Totleigh Towersbe. Fölöttébb nyugtalanító hírt...

- Totleigh Towers? Nahát, akármi legyek! Pont ez az a hely - és ezt megmondani jöttem ide -, ahová okvetlenül azonnal el kell utaznod.

- He?
- Élet és halál kérdése.
- Hogyhogy?
- Hamarosan megérted, mihelyt elmagyarázom.
- Akkor hát fáradj át az ebédlőbe, és magyarázd el, amint kényelembe helyezted magad. Nos hát, drága élemedett, rébuszokban beszélő nénikém - szóltam, hogy Jeeves meghozta az elemózsiát, és visszavonult -, mondj el mindent.

Egy pillanaton át csend honolt, melyet csupán egy szódás konyakot hörpölő nagynéni keltette muzikális hang és a jómagam által kortyolgatott kávé bugyorgása tört meg. Aztán a néni letette a serleget, és mély lélegzetet vett.

- Bertie - mondta -, először is szeretnék néhány szót szólni Sir Watkyn Bassettről, a Brit Birodalmi Érdemrend birtokosáról. Ó, hogy a levéltetvek árasztanák el a rózsáit! Bár inná le magát a szakácsa a sárga földig a nagy esküvői vacsora napján! Ó, hogy vinné el a baromfivész az összes tyúkját!
- Hát tyúkászkodik is? - kérdeztem, egy lényegi pontra tapintva.
- Bár lyukadna ki a vécétartálya, és rágnák el a fehér hangyák, ha ugyan vannak ilyenek Angliában, Totleigh Towers alapzatát! És amikor az oltár elé sétál Madeline lányával, hogy ahhoz a tökfej Spink-Bottle-hoz adja, bár adná Isten, hogy tüsszentési rohamot kapjon, és döbbenjen rá, hogy nincs nála zsebkendő!

Szünetet tartott, és az volt a benyomásom, hogy mindez, jóllehet színes és ihletett szöveg volt, nem tartozik szorosan a tárgyhoz.

- Ahogy mondod - szóltam. - Mindenben tökéletesen egyetértek veled. No de mit követett el az ürge?
- Mindjárt rátérek. Emlékszel arra a marha-fölözőre?

Kissé cidrizve ástam bele egy tükörtojásba.

- Hogy emlékszem-e? Soha nem fogom elfelejteni! Aligha fogod elhinni, Dahlia néni, de amikor beléptem az üzletbe, a legdöbbenetesebb véletlen folytán ki másba botlottam, mint éppen a szóban forgó Bassettbe...

- Nem véletlen volt. Azért ment oda, hogy megpislantsa a holmit. Hogy meggyőződjön róla, csakugyan olyan-e, amilyennek Tom leírta neki. Mert hát - el tudsz képzelni ekkora mérvű ütődöttséget, Bertie? - az a tökkelütött hólyag bácsikád mesélt neki arról a bigyóról. Holott tudhatta volna, hogy az a pokolfajzat ki fog agyalni valami ördögi tervet a megcucliztatására. És így is tett. Tom tegnap Sir Watkyn Bassett-tel ebédelt annak klubjában. Az étlapon hideg ráksült is szerepelt, és az a Machiavelli betegre zabáltatta belőle szegény Tomot.

Hitetlenkedve bámultam rá.

- Csak nem azt akarod mondani - képedeztem, mivel jól ismertem a bácsi gyomrának hallatlanul kényes és finom egyensúlyú mechanizmusát -, hogy Tom bácsi rákot evett? Azok után, ami tavaly karácsonykor történt?

- Ennek a fószernak az ösztönzésére a jelek szerint nem csupán több fontnyi rákot kebelezett be, hanem egy regimentre való kovászos uborkát is. Azt mondta - erre csupán ma reggel volt képes, mivel tegnap, miután hazajött, csak nyöszörögni tudott -, hogy kezdetben ellenállt. Erős volt és határozott. De aztán a körülmények csábítása túl soknak bizonyult számára. Bassett klubja minden jel szerint azon klubok egyike, ahol a hidegtálakat a helyiség közepén tartják egy asztalon, oly módon elhelyezve, hogy bárhol is ülj, lehetetlenség nem rájuk látnod.

Bólintottam.

- A Parazitában is ez a módi. Macskatáp Potter-Pirbright egyszer a távoli ablaktól hat ízben intézett rohamot a vadpástétom ellen, mindegyik alkalommal egy-egy zsömlével.

- Éppenséggel ez okozta szegény Tom vesztét is. Bassett rákkal kapcsolatos agitációjára még csak fittyet tudott volna hányni, de az étel látványa már túl soknak bizonyult számára. Engedett a rábeszélésnek, és úgy belakott, mint egy kiéhezett eszkimó, s hat órakor a portás telefonon arra kért, hogy küldjem el a kocsit, elszállítandó Tom földi maradványait, amelyeket egy kisinas fedezett föl, amint a könyvtár sarkában vonaglottak. Fél órával ezután megérkezett, erőtlenül szódabikarbónáért nyöszörögve. Szódabikarbónát ám a fészkes fenét! - fakadt keserű, örömtelen nevetésre Dahlia néni. - Ehelyett két orvosra és egy gyomormosó készülékre volt neki szüksége.

- És mindeközben pedig...? - mondtam, mert jól láttam, merre tart a történet.

- És mindeközben pedig, természetesen, az a sátánfajzat Bassett nagy sunyin lelécelt, és megvásárolta a marha-fölözőt. Az eladó megígérte Tomnak, hogy 3 óráig félreteszi számára, de persze amikor elérkezett a 3 óra, s ő nem jelent meg, és egy másik vevő lármásan követelte a cuccot, odaadta neki. Na szóval, így áll a helyzet. Bassett birtokolja a marha-fölözőt, és tegnap este levitte Totleighbe.

Mi tagadás, szomorú történet volt, és egyszersmind olyan, amely igazolta, amit oly gyakran éreztem már Bassett papával kapcsolatban - vagyis hogy egy rendőrbírótól, aki képes öt fontra bírságolni egy fickót, holott egy puszta dorgálás is bőven megfelelt volna a célnak, minden más galádság is kitelik, de nem láttam, hogy a néni szerint mit lehetne tenni az ügyben. Az egész szitu lényegében véve azok egyikének tűnt

föl előttem, amikor az ember egyszerűen csak ökölbe szorítja a kezét, szemét némán az égre veti, majd új életet kezd, és megpróbál felejteni. Ezt szavakba is öntöttem, mialatt meglekváztam egy szelet pirítóst.

A néni egy percen át szótlanul bámult rám.

- Ó, szóval így vélekedsz a dologról?

- Igen, így.

- De azt remélem, elismered, hogy az a marhafölöző minden erkölcsi törvény szerint Tomot illeti?

- Ó, határozottan!

- De annyiban hagynád ezt az aljas gaztettet? Belenyugodnál, hogy az a cégéres gengszter olajra lépjen a szajréval? Egy ilyen sötét, alávaló simlisség láttán, melynél rútabbat aligha követtek el valaha egy civilizált országban, te egyszerűen csak ülnél a fenekeden azt mondogatva, hogy Ej, ej!, és semmit sem tennél?

Ezt latra vetettem.

- Valószínűleg nem Ej, ej!-jel intézném el. Elismerem, a helyzet olyan súlyú, amely a legerőteljesebb kritikáért kiált. De tenni semmit nem tennék.

- Nos, én viszont igenis tenni fogok valamit. El fogom csórni azt az istenverte bigyót!

Hökkenten rámeredtem. Szóbeli feddés nem hagyta el az ajkam, de a tekintetemből jól kiolvasható volt egy Ejnye, ejnye!. Noha a provokáció, beismerem, súlyos volt, mégse helyeselhettem az efféle erőszakos módszereket. És éppen arra készültem, hogy annak megkérdezésével próbálom felébreszteni a néni szunnyadó lelkiismeretét, hogy vajon miként vélekednének az effajta eljárásról Quornék - vagy, ha már itt tartunk, Pytchleyék -, amikor hozzátette:

- Vagyis inkább majd te!

Miközben e szavakat kimondta, éppen rágyújtottam egy cigire, így hát, mint a reklámban állítják, közönyösnek kellett volna lennem. De nyilván nem a megfelelő fajta cigi lehetett, mert úgy felpattantam fotelomból, mintha valaki egy lyukfúró árat döfött volna keresztül annak párnázatán.

- Kicsoda? Én?

- Úgy van. Gondolj csak bele, mennyire összevág minden. Totleighbe utazol vendégségbe. Száz kitűnő alkalmad lesz rá, hogy kivesd a horgod a cuccra...

- Na de a fenébe is!

-...és nekem muszáj megszereznem, mert különben sohasem fogok tudni kisajtolni egy csekket Tomból arra a Pomona Grindle-sorozatra. Egyszerűen nem lesz olyan hangulatban. Márpedig tegnap leszerződtem az öreglánnyal egy eszméletlenül magas honóráriumért, amelynek fele a megállapodás értelmében előre fizetendő, az aláírás napjától számított egy héten belül. Úgyhogy hajts rá a melóra, pajtikám! Nem értem, mit okvetetlenkedsz annyit. Szerintem ez egyáltalán nem nagy szívesség egy szeretett tantikának.

- Énszerintem viszont átkozottul nagy szívesség egy szeretett tantikának, és közlöm veled, hogy eszem ágában sincs...

- Ó, dehogyis nincs, de még mennyire, hogy meg fogod tenni, mert nagyon is jól tudod, mi történik, ha nemet mondasz. - Jelentőségteljes szünetet tartott. - Tud követni, Watson?

Hallgattam. Nem volt rá szükség, hogy a néni kifejtse, mire gondol. Nem ez volt ugyanis az első eset, amikor ilyenformán mutatta ki a bársonykezet a vaskesztyű alól - vagyis hát éppen fordítva.

Mert hát ennek a könyörtelen rokonnak van egy mindenható fegyvere, amelyet állandóan a fejem fölött lebegtet, mint a

Hogyishívják kardját - ki is volt az a fickó? Jeeves biztos tudná -, és amely révén mindig eléri, hogy meghajoljak az akarata előtt - nevezetesen az a fenyegetés, hogy ha nem működöm együtt vele, eltilt az étkezőasztalától, megfosztván ezzel Anatole főztjének élvezetétől. Nem egykönnyen fogom elfelejteni azt az időszakot, amikor szankciókat léptetett ellenem érvénybe egy egész hónapra - éppen a fácánszezon kellős közepén, amikor is ez a géniusz összehasonlíthatatlanul a legkiválóbb formáját nyújtja.

Egy végső kísérletet tettem rá, hogy észérvvel győzzem meg.

- De mi az ótvart akar Tom bácsi azzal a förtelmes marha-fölözővel? Iszonyú egy darab. Szerintem nélküle sokkal jobban ellenne.

- Ő nem így van vele. Na szóval, ez az ábra. Végezd el nekem ezt az egyszerű és könnyű feladatot, mert különben a vacsoraasztalomnál a vendégek hamarosan azt kezdik majd kérdezgetni: „Mi lehet az oka, hogy mostanában soha nem látjuk itt Bertie Woostert?" Magasságos Isten, micsoda káprázatos ebédet rittyentett nekünk tegnap Anatole! „Felséges" - ez rá az egyetlen jelző. Nem csodálom, hogy kedveled a főztjét. Ahogy néha mondani szoktad: elomlik az ember szájában.

Zordon tekintettel néztem rá.

- Dahlia néni, ez zsarolás!

- Na ja. Szerinted is? - szólt, és eltaslogott.

Visszaültem fotelomba, és elköltöttem egy mélabús szelet fagyos szalonnát. Jeeves lépett be.

- Becsomagoltam a bőröndöket, uram.

- Rendben van, Jeeves - szóltam. - Akkor indulhatunk is.

- Istenuccse mondom, Jeeves - törtem meg a méla csendet, amely immár vagy nyolcvanhét mérföld óta tartott - jó néhány

szorult helyzetet megértem már, de valamennyi közül ez a mostani viszi el a pálmát.

A jó öreg kétülésesben suhantunk tova Totleigh Towers felé, jómagam a volánnál, Jeeves az oldalamon, a személyes cumó pedig a csomagtartóban. Úgy fél tizenkettő tájban indultunk, és a kellemes délután most járt a legélvezetesebb szakában. A derűs, verőfényes, vidító napok egyike volt, kellemes illatokkal a levegőben, és ha a körülmények másmilyenek lettek volna, mint amilyenek voltak, kétségkívül csúcsformában lettem volna, vidáman csevegve, s integetve az elhaladó pórnépeknek, sőt, nagy valószínűséggel valamely könnyed slágert énekelve.

Sajnos azonban, ha volt valami, ami a körülményektől messze állt, hát az a másmilyenség, és ajkamon még csak nyoma sem mutatkozott nótaszónak. Minél többet gondoltam arra, ami Totleigh Towers, e francos udvarház falai közt várt rám, annál inkább elszorult keblemben a szű.

- Ez viszi el a pálmát - ismételtem meg.

- Uram?

Rosszallóan ráncoltam a szemöldököm. A pasas diszkréciót tanúsított, de ez most nem a diszkréció ideje volt.

- Ne tegyen már úgy, mintha nem tudna mindent a dologról - mondtam hűvösen. - A Dahlia nénivel folytatott eszmecserém alatt maga mindvégig a szomszédos szobában volt, és a néni szavait alighanem még a Piccadillyn is hallották.

Levetette a maszkot.

- Nos, igen, uram, be kell ismernem, hogy csakugyan felfogtam a beszélgetés velejét.

- Nahát akkor. Egyetért velem abban, hogy kegyetlenül gázos a szitu?

- Kétségkívül úgy tűnik föl, hogy az ügyeiben meglehetősen súlyos válság bekövetkeztére lehet számítani, uram.

Meditálva hajtottam tovább.

- Ha újraélhetném az életemet, Jeeves, árvagyerekként kezdeném, bármiféle nagynéni nélkül. Törökországban zsákba kötik a nagynéniket, és belevetik őket a Boszporuszba, nem igaz?

- Az odaliszkokat, uram, legjobb tudomásom szerint. Nem a nagynéniket.

- Nos, mért nem a nagynéniket? Nézze csak meg mindazt a galibát, amit szerte a világon okoznak. Ki merem magának jelenteni, Jeeves, és nyugodtan idézheti is ezt a mondásomat: Minden egyes szegény, ártatlan, légynek sem ártó csóringer mögött, aki harmadszorra készül alámerülni a slamasztikába, az ember, ha kellő alapossággal megnézi, mindig ott találja a nagynénit, aki belelökte.

- Sok igazság van abban, amit mond, uram.

- És hiába is mondja nekem, hogy léteznek rossz nagynénik, meg jó nagynénik. A lényegüket tekintve mindannyian egyformák. Előbb-utóbb felszínre tör az igazi énjük. Vegyük például Dahlia nénit, Jeeves. A legbelevalóbb tisztes matróna, aki valaha is lebaltázott rókakopót nyúlhajszolásért - gondoltam róla mindig is. És akkor tessék: fogja magát, és e rémes megbízatást lőcsöli rám. Woostert, a rendőrsisak-megdurrantót már jól ismerjük. Az állítólagos retikültolvaj Wooster úgyszintén régi ismerősünk. Ám az a feladat erre a nagynénire bízatott, hogy a világnak bemutasson egy olyan Woostert, aki nyugalomba vonult rendőrbírók otthonait keresi fel, és mialatt a kenyerüket és sójukat eszi, meglovasítja a marha-fölözőiket. Pfuj! - fakadtam ki, mert jócskán fel voltam indulva.

- Fölöttébb nyugtalanító, uram.
- Kíváncsi vagyok, hogy fogad majd engem Bassett tata, Jeeves.
- Csakugyan érdekes lesz megfigyelni a reakcióit, uram.
- Gondolom, ki nemigen dobhat, hiszen Miss Bassett meghívott, nem igaz?
- Pontosan, uram.
- Azt viszont megteheti - és szerintem meg is fogja tenni -, hogy meresztgesse rám a szemét a cvikkere fölött, és fura, szimatoló hangokat adjon. A perspektíva nem éppen kellemes.
- Nem, uram.
- Úgy értem, még ha nem került volna napirendre ez a marha-fölöző-ügy, akkor is épp elég rázósak lennének a körülmények.
- Igen, uram. Bátorkodhatom-e megkérdezni, szándékában áll-e arra törekedni, hogy eleget tegyen Mrs. Travers óhajának?
Miközben az ember ötven mérföldes sebességgel vezet autót, nem vetheti fel kezeit a magasba egy szenvedélyes taglejtést téve, de máskülönben így tettem volna.
- Hát éppen ez a probléma az, amely gyötör, Jeeves. Nem tudom elszánni magam. Emlékszik arra a fickóra, akit egyszer-másszor említett nekem? Tudja, aki izével felelt az izére. Az a macskás hapsi.
- Macbeth az, uram, a hasonló című darab főszereplője, a néhai William Shakespeare tollából. Úgy jellemezték, mint aki „félek"-kel felel az „ízlenék"-re, mint a macska a mesében.
- Nos, én is pont így vagyok vele. Ingadozom és vacillálok - ugye ez rá a jó szó?
- Tökéletesen ráillik, uram.

- Ha arra gondolok, hogy eltiltanak Anatole ama csodálatos menüjeitől, azt mondom magamnak: megkísérlem a dolgot. Aztán elgondolom, hogy a nevem Totleigh Towersben már merő sár, és hogy a vén Bassett szilárdan meg van győződve: Enyveskezű Raffles és egy szemfényvesztő tolvaj ötvözete vagyok, és minden utamba esőt elemelek, ami nincs lebetonozva...

- Uram?

- Nem meséltem róla magának? Tegnap újabb találkozásom volt az ürgével, éspedig mindeddig a legkellemetlenebb. Immár úgy tekint rám, mint az alvilág söpredékére - ha nem is mint első számú közellenségre, de bizonyosan mint második vagy harmadik számúra.

Röviden tájékoztattam őt a történtekről, és elképzelhetik felindulásomat, amidőn azt kellett látnom, hogy a pasas szemlátomást holmi derültségre ingerlőt talált elbeszélésemben. Jeeves nem gyakran mosolyog, de most egy jól kivehető somolygás kezdett kiformálódni ajkain.

- Komikus félreértés, uram.

- Még hogy komikus, Jeeves?

A pasas belátta, hogy derültsége rosszul időzített volt. Újrarendezte hát vonásait, kivasalván a mosolyt.

- Elnézését kérem, uram. Zavarba ejtő-t kellett volna mondanom.

- Bizony azt.

- Módfelett kellemetlen lehetett ilyen körülmények között találkozni Sir Watkynnal.

- Na igen, és még ennél is sokkal kellemetlenebb lesz, ha rajtakap, amint éppen elcsórom a marha-fölözőjét. Egyfolytában látomás gyötör arról, amint lebuktat.

- Teljesen meg tudom önt érteni, uram. És ekképp az elszántság természetes színét a gondolat halványra betegíti, s ily kétkedés által sok nagyszerű merény kifordul medriből, s elveszti „tett" nevét.

- Pontosan. A számból vette ki a szavakat.

Továbbhajtottam, mélázóbb hangulatban, mint bármikor.

- És van itt még egy kérdés, amely felvetődik, Jeeves. Még ha marha-fölöző-lopásra is akarnám adni a fejem, hogyan fogok rá időt szakítani? Ez nem olyasmi, amit az ember csak úgy ukmukfukk összecsaphat. Gondos tervezést, praktikát és cselszövést igényel a dolog. És nekem minden unciányi összpontosításomra ehhez a Gussie-ügyhöz lesz szükségem.

- Pontosan, uram. A dolog nehézsége vitán felül áll.

- És amellett még, mintha mindezzel nem volna épp elég gondom-bajom, ott van Stiffy távirata is. Nyilván emlékszik a harmadik táviratra, amely ma reggel jött. Miss Stephanie Byngtől, Miss Bassett unokanővérétől, aki ugyancsak Totleigh Towersben lakik. Maga találkozott már vele. Egy-két héttel ezelőtt nálunk ebédelt. Apróka termetű lány, nagyjából Jessie Matthews súlycsoportjából.

- Ó, igen, uram. Emlékszem Miss Byngre. Bűbájos ifjú hölgy.

- Úgy van. De vajon miféle szívességre akar engem megkérni? Ez a nagy kérdés. Valószínűleg valami olyasmire, ami emberi fogyasztásra teljesen alkalmatlan. Úgyhogy még emiatt is főhet a fejem. Hej, micsoda élet!

- Hát igen, uram.

- Mindazonáltal: fő a pléhpofa, mi, Jeeves?

- Pontosan, uram.

Ezen eszmecsere alatt meglehetős iramban suhantunk tova, és nem kerülte el a figyelmemet, hogy egy útjelző táblán,

melyet nem sokkal ezelőtt hagytunk magunk mögött, a következő szavak álltak: Totleigh-in-the-Wold 8 mérföld. A fák közül most egy impozáns kastély tűnt elénk.

Lefékeztem a kocsit.

- Végállomás, Jeeves?

- Magam is hajlok e föltételezésre, uram.

S az be is igazolódott. Miután ráfordultunk a kocsifelhajtóra, s megálltunk a bejárati ajtó előtt, a komornyik tájékoztatott bennünket, hogy ez csakugyan Sir Watkyn Bassett odúja.

- Childe Roland a Setét Toronyhoz ért, uram - mondta Jeeves, miközben kiszálltunk, bár hogy mit értett rajta, halvány dunsztom se volt. Egy kurta ó, ah!-hal válaszolva, a komornyiknak szenteltem figyelmemet, aki azon igyekezett, hogy értésemre adjon valamit.

Közlendőjének veleje az volt, hogy amennyiben tüstént a ház lakói közé óhajtottam vegyülni, rossz pillanatot választottam a betoppanásra, mivelhogy Sir Watkyn kiruccant levegőzni egyet.

- Úgy hiszem, valahol a kastélyparkban sétál Mr. Roderick Spode-dal.

Összerezzentem. A régiségboltbeli eset után a Roderick név, gondolhatják, meglehetősen mélyen emlékezetembe vésődött.

- Roderick Spode? Nagydarab fickó, kis bajuszkával és olyasfajta szempárral, amely hatvan lépésnyiről képes felnyitni egy osztrigát, igaz?

- Igen, uram. Tegnap érkezett Londonból Sir Watkynnal. Röviddel ebéd után mentek el. Úgy hiszem, Miss Madeline itthon van, de némi időbe telhet kideríteni, hogy hol tartózkodik.

- Na és Mr. Fink-Nottle?

- Azt hiszem, ő is sétálni ment, uram.

- Ó?! Nos, rendben van. Akkor járok egy keveset.

Örültem a lehetőségnek, hogy kis időre magamra maradhatok, mert töprengeni vágytam. Miközben így tettem, fel-alá kószáltam a terasz mentén. A hír, mely szerint Roderick Spode a helyszínen van, jócskán felkavart. Abban a hiszemben voltam ugyanis, hogy pusztán egy klubbeli ismerőse Bassett papának, aki ténykedését kizárólag a metropoliszra korlátozza, és a Towers-beli jelenléte kétszer olyan félelmetessé tette a Dahlia néni megbízatásának végrehajtásával kapcsolatos kilátásaimat - mely megbízatás mindenkor olyan jellegű, hogy a mégoly kemény fából faragottakat is hajlamos elgyengíteni -, mint amilyennek annak előtte tűntek, midőn még úgy hittem, hogy egyedül Sir Watkyn szeme lesz majd rajtam.

Nos, mit akarok belőle kihozni, önök könnyen beleképzelhetik magukat a helyzetembe. Gondolják el, hogy érezné magát valamely szerencsétlen bűnöző, aki leutazván az ódon Majorba egy gyilkosság elkövetésére, azt tapasztalná, hogy nemcsak Sherlock Holmes tölti ott a hétvégét, hanem ráadásul Hercule Poirot is.

Minél többet foglalkoztam a marha-fölöző elcsórásának gondolatával, annál kevésbé tetszett. Úgy éreztem, kell hogy legyen egy középút, és hogy azon kell munkálkodnom, hogy valamiféle frappáns megoldási módot találjak. E célt elérendő, lehajtott fejjel, tűnődve róttam a teraszt.

A vén Bassett, konstatáltam, remek dolgokra adta ki a pénzét. Meglehetősen nagy szakértője vagyok a vidéki kastélyoknak, és úgy találtam, hogy ez itt jócskán megüti a mértéket. Tetszetős homlokzat, kiterjedt belsőség, egyenletesre nyírt pázsit, és ama bizonyos régi világbeli béke általános légköre mindenütt. A távolban marhák bőgtek, birkák és madarak bégettek, illetve fuvoláztak, és valahonnan

a közelből vadászfegyver dörrenése hallatszott, azt jelezvén, hogy valaki a helybeli nyulakra lődöz. Ha olyan hely volt is Totleigh Towers, ahol, mint a poéta fickó mondja, az Ember gyarló, de annyi biztos: mindaz, mit láttál, gyönyörködtette a szemet.

És éppen ide-oda kalandoztam, azt próbálván kiszámítani, hogy vajon mennyi ideig tarthatott a vén latornak, mondjuk naponta húsz embert koponyánként öt fontra bírságolva, hogy elegendő pénzt gyűjtsön minderre, amikor figyelmemet egy földszinti szoba belseje ragadta meg, ahová egy nyitott franciaablakon keresztül láthattam be.

Amolyan kisszalonféle volt, ha értik, mire gondolok, és a túlbútorozottság benyomását keltette. Ez annak a ténynek volt tulajdonítható, hogy rogyásig volt tömve üvegvitrinekkel, ezek meg úgyszintén roskadásig szuszakolva ezüstholmival. Nyilvánvaló volt, hogy a Bassett-gyűjteményt szemléltem.

Várakoztam egy keveset. Valami szinte vonzott a franciaablakon keresztül. És a következő pillanatban, íme, mint mondani szokás, szemtől szemben találtam magam régi cimborámmal, az ezüst tehénnel. Egy kisebbfajta vitrinben állt az ajtó mellett, s miközben kémleltem, zihálva fújtattam az üvegre.

Nem kis érzelmi felindulással állapítottam meg, hogy a vitrin nincs bezárva.

Elfordítottam a fogantyút.

Benyúltam, és kiemeltem a cuccot.

Mármost hogy pusztán a szemrevételezés és vizsgálódás szándéka vezérelt-e, avagy megdurrantani óhajtottam-e a holmit, nem tudnám megmondani. Mindössze arra emlékszem, hogy nem volt igazán kiforrott tervem.

Lelkiállapotom többé-kevésbé ama mesebeli macskáéra hasonlított.

Azonban nem állt módomban, hogy érzéseimet ráérősen, ahogy Jeeves nevezné: összegző analízisnek vessem alá, mert e pillanatban mögöttem egy hang így szólt: „Kezeket fel!", és megfordulván, Roderick Spode-ot pillantottam meg az ablakban. Vadászpuskát tartott a kezében, s ezt afféle hanyag eleganciával a harmadik mellénygombomnak irányozta. A testtartásából arra következtettem, hogy azon fickók közül való, akik csípőből szeretnek tüzelni.

[3]

Sűrűsödik körülöttem a kulimász

A komornyiknak Roderick Spode-ot olyan emberként írtam le, aki a szemével hatvan lépésnyiről fel tud nyitni egy osztrigát, és most éppenséggel ilyesfajta szem volt az, amit rám meresztett. Úgy festett, mint egy diktátor, aki éppen tisztogatásba készül fogni, és láttam, hogy tévedtem, midőn két méter tízre becsültem a magasságát. Legalább kettő negyven volt. És ehhez járultak még a lassú mozgásban lévő állkapocsizmai.

Reméltem, nem fogja azt mondani, hogy „Hah!", de hiú remény volt. És mivel még kellően nem sikerült úrrá lennem hangszálaimon ahhoz, hogy képes legyek válaszolni, a dialógus pillanatnyilag ennyiben ki is merült. Ezután, szemét továbbra is rám szegezve, azt harsogta:

- Sir Watkyn!

Valahonnan a távolból a „He?-igen-itt-vagyok-mi-a-baj?" szóegyveleg hallatszott.

- Gyere ide, légy szíves! Valamit mutatni akarok neked.

Kisvártatva Bassett papa megjelent az ablakban, a cvikkerét igazgatva.

Mindeddig ezt az embert csupán tisztes, a metropoliszhoz illő öltözékben láttam, és bevallom, hogy még e hallatlanul szorult helyzetemben is képes voltam megborzongani annak látványától, amelyet a pasas itt, vidéken nyújtott. Az természetesen egy axióma, ahogy Jeevestől hallottam nevezni, hogy minél kisebb a benne lévő muki, annál harsányabb a pepita mintás öltönye, és Bassett tata szerkója kétségkívül hatalmasan ellensúlyozta a hibádzó centimétereket. A

„prizmatikus" az egyetlen alkalmas jelző arra az iszonyú tweedöltönyre, és bár furcsának tűnhet, de a látványa nyugtató hatással volt az idegeimre. Azt az érzést plántálta belém, hogy immár semmi se számít.

- Nézd! - szólt Spode. - Gondoltad volna, hogy lehetséges ilyesmi?

Vén Bassett afféle kába ámulatban guvasztotta rám a szemét.

- Te jó ég! A retikültolvaj!

- Hát igen. Elképesztő, mi?

- Egyszerűen hihetetlen. Nahát, ördög vigye, ez a fickó üldöz engem! Úgy követ mindenhová, mint a Mary báránya a versben. Soha egy szabad pillanatom. Hogy csípted el?

- Miközben idefelé tartottam a felhajtón, látom ám, hogy egy osonó alak besurran az ablakon. Idesiettem, és sakkban tartottam a puskámmal. Épp jókor. Már nekilátott, hogy kirámolja a helyiséget.

- Nos, nagyon lekötelezte, Roderick. De ami fölött sehogy se tudok napirendre térni, az a fickó állhatatossága. Az ember azt hitte volna, hogy miután a Brompton Roadon meghiúsítottuk a próbálkozását, feladta a dolgot, mint eleve kudarcra ítélt vállalkozást. De nem. Másnap fogja magát, és itt terem. Nos, keserűen meg fogja bánni, hogy így tett!

- Ez, gondolom, túl súlyos ügy ahhoz, hogy gyorsított eljárással intézhetnéd el, ugye?

- Módomban áll letartóztatási parancsot foganatosítani ellene. Mindjárt meg is írom, addig is hozd át a fickót a könyvtárba. Az ügyet az Esküdtbíróságnak vagy a Legfelsőbb Bíróságnak kell majd tárgyalnia.

- Mit gondolsz, mennyit sózhatnak rá?

- Nem könnyű megmondani. De annyi biztos, hogy nem kevesebbet, mint...

- Hé! - szóltam közbe.

Nyugodt, kiegyensúlyozott hanghordozással szándékoztam megszólalni, majd pedig, a folytatásban, azt kívántam elmagyarázni, hogy meghívott vendégként tartózkodom e helyszínen, azonban valami okból a nyitó szócska úgy hagyta el ajkamat, mintha Dahlia néni rikkantotta volna el magát egy Pytchley-beli tagtársához szólván egy szántóföldön, jó félmérföldnyi, távolságból, és Bassett papa úgy hátrahőkölt, mintha egy üszkös karóval csaptak volna a szeme közé.

Spode kritikával illette vokális megnyilvánulásomat.

- Ne ordibáljon!

- Csaknem beszakította a dobhártyámat - zsörtölődött Bassett papa.

- De figyeljenek már! - Hallgassanak hát meg!

Ezután bizonyos mérvű zavaros szóváltás következett, melynek során én védőbeszédet igyekeztem tartani, a szembenálló fél pedig egyre az általam csapott lárma miatt zsémbelt. És mindennek a kellős közepén, épp amidőn kiváltképp hatásosan szónokoltam, kinyílt az ajtó, és valaki így szólt: „Szent Isten!"

Körbepillantottam. Ama szétvált ajkak... Ama csészealjszerű szemek... Az a karcsú alkat, az illesztéseknél kissé ernyetegen...

Madeline Bassett szerencséltette köreinket.

- Szent Isten! - ismételte meg.

Nagyon is jól el tudom képzelni, hogy egy felületes szemlélő, midőn azzal kapcsolatos aggályaimat közöltem volna vele, hogy házasságra lépjek e leányzóval, felvonta volna a szemöldökét, és sehogyan se értette volna a dolgot. „Bertie - mondta volna bizonyára -, te nem vagy tisztában azzal, hogy mi szolgálja a javadat", alkalmasint hozzátéve

még, hogy bár feleannyi panaszra volna oka, mint most nekem. Mert Madeline Bassettet tagadhatatlanul igen vonzó külsővel áldotta meg a teremtő - karcsú, darázsderekú hajadon, bővében az aranyszőke hajnak, meg minden más kelléknek is.

Hanem a felületes szemlélő ott követte volna el a baklövést, hogy figyelmen kívül hagyta volna a csajszi csöpögős érzelgősségét, azt az émelyítő modorosságot vagy mit, ami kis híján babagügyögéssé tette a beszédjét. Minden bizonnyal azok közé a lányok közé tartozott, akik kezükkel befogják a férjük szemét, miközben az macskajajos fejjel betámolyog reggelizni, és azt mondják neki: „Találd ki, ki vagyok!"

Egyszer egy újonnan nősült cimborám udvarházában vendégeskedtem, akinek arája öles betűkkel a kandalló fölé vésette, ahol lehetetlen volt nem észrevenni, az alábbi föliratot: EZT A FÉSZKET KÉT SZERELMES ÉPÍTETTE, és még mindig jól emlékszem a mátkapár másik, hímnemű tagjának tekintetében ülő néma gyötrelemre, ami mindannyiszor megjelent benne, valahányszor a srác bejött, és meglátta a feliratot. Hogy vajon Madeline Bassett házastársi kapcsolatra lépvén képes volna-e ilyen szörnyű szélsőségre, nem lehetett megmondani, de mindenesetre fölöttébb valószínűnek tűnt.

Afféle tetszetős, elkerekedett szemű csodálkozással nézett bennünket.

- Mi ez az éktelen ricsaj? - kérdezte. - Nahát, Bertie! Mikor érkeztél meg?

- Á, hello! Épp az imént futottam be.

- Jól utaztál?

- Ó, egész jól, koszi. A kétülésessel jöttem.

- Biztosan fáradt lehetsz.

- Ó, nem, kösz, egyáltalán nem.
- Nos, a tea hamarosan készen lesz. Látom, apucival már találkoztál.
- Igen, apucival találkoztam.
- És Mr. Spode-dal is.
- És Mr. Spode-dal is.
- Nem tudom, Augustus hol lehet, de teára biztosan megjön.
- Számolni fogom a perceket.

Bassett tata kába kifejezéssel a fizimiskáján hallgatta e szívélyes bájcsevejt - időről időre nyelve egyet, akár egy frissiben pecabotvégre kapott kecsege, amely egyáltalán nem biztos benne, hogy képes megbirkózni az eseményekkel együttjáró feszültséggel. Természetesen tudtam követni a szellemi folyamatokat. Az ő, azaz Bassett tata szemében Bertram egy alvilági kreatúra volt, aki retikülöket és esernyőket lop, és ráadásul kontár módjára lopja el őket. Egyetlen apa sem látja szívesen, hogy az ő szeme fénye haveri viszonyt ápol egy ilyen alakkal.

- Csak nem azt akarod mondani, hogy ismered ezt az embert? - kérdezte.

Madeline Bassettből az a fajta csilingelő, ezüstös kacagás tört elő, ami egyike volt azon dolgoknak, melyek oly ellenszenvessé tették őt a jobb érzésűek szemében.

- Nahát, apuci, abszolút képtelenül viselkedsz. Hát persze hogy ismerem őt. Bertie Wooster egy régi-régi, igen kedves barátom. Hiszen mondtam neked, hogy ma látogatóba jön hozzánk.

Bassett papa ábrázata továbbra is értetlenséget tükrözött. Spode úgyszintén nem látszott túlzottan tájékozottnak.

- Csak nem ez az a Mr. Wooster nevű barátod?
- Dehogyisnem.

- De hiszen ez retikülöket lop!
- Meg esernyőket - súgta oda Spode, mintha a király emlékezetfelelőse vagy mije lett volna.
- Meg esernyőket - hagyta helyben Bassett papa. - És fényes nappal régiségkereskedéseket foszt ki.
Madeline ugyancsak nem volt kimerítően tájékozva háromra szaporítván a tájékozatlanságban leledzők számát.
- De apuci!
Bassett tata szívósan kitartott az igaza mellett.
- Hidd el, ha mondom, hogy ezt műveli! Tetten értem.
- *Én* értem tetten - mondta Spode.
-Mindketten tetten értük - pontosított Bassett papa. - London-szerte garázdálkodik. Bárhová is mégy Londonban, mindenütt ebbe a fickóba ütközöl, amint retikülöket és esernyőket lop. Most pedig, íme, Gloucestershire szívében találjuk!
- Képtelenség! - mondta Madeline.
Láttam, hogy ideje véget vetnem mindeme lököttségnek. Igencsak torkig voltam már ezzel a retiküllopás-halandzsával. Természetesen egy rendőrbírótól nem várhatod el, hogy az ügyfeleivel kapcsolatos valamennyi részlet a kisujjában legyen - jó, ha egyáltalán emlékszik a klienseire -, viszont szó nélkül sem hagyhatod az ilyesmit - merő tapintatból.
- Hát persze hogy képtelenség! - mennydörögtem.
- Nevetséges félreértés az egész.
Meg kell mondjam, arra számítottam, hogy magyarázatom kedvezőbb fogadtatásra talál. Azt vártam, hogy miután néhány szóval vázolom a helyzetet, vigalom és harsány hahota veszi kezdetét, amit bocsánatkérések és hátbaveregetések követnek. Ám Bassett papát, mint a rendőrbírók közül oly sokakat, átkozottul nehéz ügy volt meggyőzni. A rendőrbírók

lekialkata előbb-utóbb vetemedésnek indul. Örökösen félbeszakított és kérdéseket tett föl, s közben szúrós szemmel kacsingatott rám. Tudják, miről beszélek - ilyesféle kezdetű kérdések, mint: „Egy pillanat...", meg „Tehát ezt úgy értsük...", meg „Szóval azt szeretné velünk elhitetni..." Sértő élűek, éspedig cefetül.

Ám jókora fáradságos győzködést követően sikerült őt tisztánlátásra bírnom az esernyő dolgában, és elismerte, hogy igazságtalanul ítélkezett fölöttem az ügyben.

- Na de mi a helyzet a retikülökkel?

- Nem voltak semmiféle retikülök.

- Valamiért biztosan elítéltem magát a Bosher Streeten. Élénken emlékszem rá.

- Elcsórtam egy rendőr sisakját.

- Az éppolyan súlyos, mint a retikültolvajlás.

Roderick Spode váratlanul közbeszólt. Mindvégig ezalatt a - nos, ördög vigye, színtiszta boszorkányper alatt - mellettünk álldogált, elgondolkozva szopogatva puskájának csövét, és olyan képpel hallgatva beszámolómat, mintha meglehetősen hiteltelennek tartotta volna; ám most egy szikrányi emberi érzés pislákolt fel gránitkemény ábrázatán.

- Na nem - mondta -, azért ennyire nem hiszem, hogy elvetheted a sulykot. Amikor Oxfordban voltam, egyszer én magam is megcsakliztam egy rendőrsisakot.

El voltam képedve. Az ezzel az emberrel való viszonyomban semmi sem indított arra a gondolatra, hogy egykor, hogy úgy mondjam, ő is élt Árkádiában. Ebből is kitetszett, amit oly gyakran hangoztatni szoktam, vagyis hogy még leggaládabb felebarátainkban is lakozik valami jó.

Bassett tata szemmel láthatólag meg volt ütközve. Aztán felélénkült.

- Na és a régiségboltbeli affér? Mi? Nem csíptük talán nyakon, miközben elpucolni igyekezett a marha-fölözőmmel? Erre ugyan mit tud mondani?

Spode láthatóan érzékelte a keresztkérdés erőteljes voltát. Eltávolította ajkai közül az időközben újból visszahelyezett puskacsövet, és bólintott.

- Az eladó muki azért adta nekem oda, hogy vegyem szemügyre - mondtam röviden. - Azt tanácsolta, hogy vigyem ki, mivel odakint világosabb van.

- Maga rohanvást jött ki onnan.

- Imbolyogva jöttem ki. Megbotlottam ugyanis a macskában.

- Miféle macskában?

- A jelek szerint a bolti személyzethez tartozott.

- Hm! Én semmiféle macskát nem láttam. Te láttál ott macskát, Roderick?

- Nem én. Egy fia macskát se.

- Hah! Nos hát, most átugorjuk a macskát, és...

- Csakhogy én nem ugrottam át! - vágtam vissza villámgyors riposztjaim egyikével.

- Most átugorjuk a macskát - ismételte meg Bassett papa, rá se bojszintva a remek poénra -, és egy másik kérdésre térünk át. Mit csinált ott maga azzal a marha-fölözővel? Azt állítja, ugyebár, hogy csupán szemügyre vette. Azt szeretné velünk elhitetni, hogy pusztán egy tökéletesen ártatlan szemrevételezésnek vetette alá. De miért? Milyen indítékból? Vajon mi célból érdekelhet az egy magafajta embert?

- Na igen - mondta Spode. - Épp ezt a kérdést akartam magam is föltenni.

Ez a támogató jellegű megjegyzés a lehető legrosszabb hatással volt Bassett papára. Olyannyira vérszemet kapott tőle,

hogy immár tökéletesen átengedte magát annak az illúziónak, hogy újból a nyüves rendőrbíróságán elnököl.

Azt állítja nekünk, hogy az üzlet tulajdonosa adta át magának. Én viszont azt mondom, hogy maga fölkapta a pultról, és megpróbált vele elpucolni. És itt most Mr. Spode rajtacsípi magát, kezében a holmival. Hogyan magyarázza ezt meg? Erre mi a válasza? He?

- Ugyan már, apuci! - szólt Madeline.

Gondolom, önök nyilván már csodálkoztak e csajszi hallgatag magaviseletén, melyet az imént lefolyt mindeme harcias vagdalkozás alatt tanúsított. Nos, egészen egyszerű rá a magyarázat. Az történt, hogy röviddel azután, hogy a dialógus korábbi szakában azt mondta: „Képtelenség!", valami rovarfélét lélegzett be, és azóta egyfolytában csöndesen a háttérben fuldoklott. És minthogy a helyzet számunkra túlságosan is feszült volt ahhoz, hogy bárminemű figyelmet is szentelhessünk fuldokló leányzóknak, magára hagyatva, önerejéből kellett megvívnia harcát, mialatt a férfiak teljes energiájukkal a napirenden szereplő programpontot vesézték.

- Most előre jött, kissé még mindig könnybe lábadt szemekkel.

-Ugyan már, apuci - mondta -, hiszen mi sem természetesebb, mint hogy Bertie először is az ezüstgyűjteményedet szerette volna látni. Hát persze hogy érdeklődik irántuk. Bertie ugyanis Mr. Travers unokaöccse.

- Micsoda!?

- Nem tudtad? A bácsikádnak csodálatos gyűjteménye van, nem igaz, Bertie? Gondolom, gyakran mesélt neked apuciéról.

Csend állt be. Bassett papa zihálva lélegzett. Egyáltalán nem tetszett nekem a nézése. Rólam a marha-fölözőre, majd a

marha-fölözőről énrám vándoroltatta tekintetét, aztán megint csak vissza a marha-fölözőre, és csak egy Bertramnál jóval kevésbé éles eszű néző nem látta volna világosan, mi jár az elméjében. Ha láttam valaha fószert, akinek lázas következtetésben fő a feje, hát Sir Watkyn Bassett volt ez a fószer.

- Ó! - mondta.

- Mindössze csak ennyit. Semmi többet. De ez is untig elég volt.

- Ide hallgasson - szóltam -, feladhatnék egy táviratot?

- A könyvtárból telefonon is elküldheted - mondta Madeline. - Odakísérlek.

A készülékhez kalauzolt, majd magamra hagyott, mondván, hogy a hallban várakozik, amíg végzek.

Rávetettem magam a szerkezetre, kapcsolatot létesítettem a postahivatallal, és miután röviden szót váltottam egy illetővel, aki minden jel szerint a falu hülyéje lehetett, a következőket mondtam tollba:

Mrs. Travers
47, Charles Street
Berkeley Square,
London

Pillanatnyi szünetet tartottam, összeszedvén mondandómat, aztán így folytattam:

Mély sajnálatom, de tök lehetetlen végrehajtani a megbízatást - tudod milyen ügyben. Légkör a legmélyebb gyanakvással áthatva, bármely akció azonnal végzetes. Az előbb látnod kellett volna Bassett képét, mikor a köztemi és

Tom bácsi közti vérrokonságról értesült. Akár a nagyköveté, aki lefátyolozott nőt talál a titkos szerződést tartalmazó széf körül sündörögni. Sajnálom, meg minden, de nem megy a dolog. Üdv.

Bertie

Ezután lementem a hallba, hogy csatlakozzam Madeline Bassetthez. A barométer mellett álldogált, amely, ha egy csöpp sütnivalója is lett volna, Viharos-at jelzett volna. Derült helyett; és amint melléje csattogtam, megfordult, és gyengéd szemdüllesztéssel nézett rám, amitől borzongás futott végig a Wooster-gerincen. Az a gondolat, hogy az itt álló fehérszemély hűvös viszonyban van Gussie-val, és hamarosan visszaadja neki az eljegyzési gyűrűt meg az ajándékokat, nevenincs borzadállyal töltött el.

Eltökéltem, hogy ha néhány nyugodt szó egy nagyvilági férfiú szájából orvosolni képes a viszályt, akkor e szavak okvetlenül el kell hogy hangozzanak.

- Ó, Bertie - mondta Madeline olyan halkan, mintha sör csurranna ki egy korsóból -, nem kellene itt lenned!

A Bassett papával és Roderick Spode-dal folytatott iménti eszmecserém nyomán magam is hasonlóképp vélekedtem. De nem volt időm kifejteni, hogy ez nem holmi léha udvariassági látogatás a részemről, és hogy ha Gussie nem küld nekem S.O.S. jelzést, álmomban se jutott volna eszembe, hogy akár száz mérföldes körzetébe jöjjek e rémes helynek. A lány folytatta, olyan tekintettel nézve rám, mintha egy tapsifüles lennék, amelyet manócskává készül változtatni.

- Miért jöttél ide? Ó, jól tudom, mit akarsz most mondani. Úgy érezted, hogy kerüljön bármibe, de újból látnod kell engem, ha csupán egyszer is. Nem tudtad legyűrni a késztetést,

hogy magaddal vigyél egy végső emléket, amit majd dédelgethetsz a magányos évek során. Ó, Bertie, Rudelt juttatod az eszembe!

A név új volt számomra.

- Rudelt?

-Monseigneur Geoffrey Rudelt, Blaye-en-Saintonge hercegét.

Megráztam a fejem.

- Még sose találkoztam vele, tartok tőle. Haverod a fickó?

- A középkorban élt. Nagy költő volt. És szerelemre gyúlt Tripoli lordjának felesége iránt.

Kényelmetlenül kezdtem feszengeni. Reméltem, nem terjeszkedik ki a részletekre.

- Éveken át epesztette iránta a szerelem, s végül nem tudott tovább ellenállni. Tripoliba hajózott, s ott szolgái kivitték a partra.

- Nem jól érezte magát? - puhatolóztam. - Talán viharos volt az átkelés?

- Haldoklott. Megszakadt a szíve a szerelemtől.

- Oh, ah!

- Hordágyon Lady Melisande színe elé vitték, és csak annyi ereje volt, hogy kinyújtsa a karját, és megérintse szíve hölgyének kezét. Ezután meghalt.

Madeline elhallgatott, és mélységes-mély sóhaj hagyta el ajkát, akárha a kosztümnadrágja talpallójából röppent volna fel. Csend állt be.

- Iszonyú - mondtam, úgy érezvén, hogy valamit csak illik mondanom, habár szerintem a sztori a nyomába se léphetett az utazó vigécről meg a farmer lányáról szólónak. Persze más lett volna a helyzet, ha az ember ismeri a fickót.

Ismét sóhajtott.

- Most már megérted, mért mondtam, hogy Rudelt juttatod az eszembe. Éppúgy, mint ő, eljöttél, hogy egy utolsó pillantást vess a nőre, akit szeretsz. Ez kedves gondolat volt tőled, Bertie, és soha nem fogom elfelejteni. Mindig úgy őrzöm majd, mint egy illatos emléktárgyat, mint egy régi album lapjai közé préselt virágszálat. Na de bölcs dolog volt-e tőled? Nem kellett volna-e erősnek maradnod? Nem lett volna-e jobb mindennek teljesen végét szakítani azzal a nappal, melyen Brinkley Courtban búcsút vettünk egymástól, és nem tépni fel újból a sebet? Összetalálkoztunk, és te belémszerettél, és nekem tudtodra kellett adnom, hogy a szívem másvalakié. Ez kellett volna hogy legyen a búcsúnk.

- Színigaz - mondtam. Mit akarok belőle kihozni: mindezzel teljes mértékben egyet tudtam érteni. Ha e leányzó szíve csakugyan másvalakié: remek. Senki sem örvend rajta jobban, mint Bertram. A dolog egész veleje ebben állt. - De üzenetet kaptam Gussie-tól, amely többé-kevésbé azt jelezte, hogy a kettőtök viszonyának kampec.

Úgy nézett rám, mint akinek épp sikerült megfejtenie egy keresztrejtvényt, rátalálván a furmányos „Emu" szóra a jobb felső sarok vízszintes sorában.

- Tehát ezért jöttél ide! Úgy gondoltad, hogy még mindig lehet remény? Ó, Bertie, sajnálom... hidd el... nagyon, de nagyon sajnálom. - Szemeit elfátyolosították a visszafojtott könnyek, és kábé akkorára kerekedtek, mint egy levesestányér. - Nem, Bertie, igazából nincs remény, szemernyi se. Nem szabad álomvárakat építened. Ezzel csak fájdalmat okozol magadnak. Én szeretem Augustusi. Ő a párom.

- És nem rúgtátok össze a patkót?

- Hát persze hogy nem.

- Akkor mi a csudát értett azon, hogy „Súlyos hézag Madeline és köztem?"
- Ó, azon? - Újabb csilingelő, ezüstös kacajt hallatott. - Az egy semmiség volt. Teljesen buta és nevetséges valami. A legparányibb, legicurka-picurkább félreértés. Azt hittem, flörtölésen kaptam őt Stephanie-vel, az unokanővérkémmel, és bután, féltékeny liba módjára viselkedtem. De ma reggel Augustus mindent megmagyarázott. Csupán egy legyet vett ki a lány szeméből.
Úgy hiszem, joggal bepipulhattam volna kissé arról értesülvén, hogy gyakorlatilag semmiért bolondítottak ide jókora távolságból, de nem tettem. Sőt, ellenkezőleg: bámulatosan feldobódtam a közlés hallatán. Mint már jeleztem volt, Gussie ama távirata lényem legmélyéig megrázott, arra késztetve, hogy a legrosszabbaktól tartsak. És most íme, lefújták a légiriadót, és első kézből abszolút bizalmas értesülést nyertem arra vonatkozólag, hogy minden a legnagyobb rendben van e hajadon és Gussie között.
- Tehát minden teljesen oké, igaz?
- Minden. Soha nem szerettem jobban Augustust, mint most.
- Komolyan? Isten bizony?
- Minden vele töltött pillanatban a csodálatos lénye mintegy kinyílni látszik előttem, mint holmi szépséges virág!
- Ugyan! Ne beszélj!
- Minden nap azon veszem magam észre, hogy valamely új vonása tárult fel előttem a rendkívüli jellemének. Például... Az utóbbi időben ugye, találkoztál vele?
- Ó, hogyne, mindössze tegnapelőtt történt, hogy meghívtam vacsorára a Parazitába.
- Kíváncsi vagyok, vajon észrevettél-e rajta valami különbséget?

Elmémben fölidéztem a szóban forgó lakomát. Amennyire vissza tudtam emlékezni, Gussie ugyanaz a lepényhalképű balfácán volt, amilyennek mindig is ismertem.

- Különbséget? Nem, nem hinném. Na persze, azon a vacsorán nem volt alkalmam tüzetesen szemügyre venni a srácot - összegző analízisnek vetni alá a jellemét, ha érted, hogy gondolom. Mellettem ült, és eldumcsiztunk erről is, arról is, de tudod hogy van, amikor az ember házigazda - mindenféle egyéb dolgok vonják el a figyelmét... szemmel tartani a pincéreket, megpróbálni magvassá tenni a társalgást, eltántorítani Macskatáp Potter-Pirbrightot arról, hogy utánozza Beatrice Lillie-t... ezernyi apró kötelem. De nagyjából ugyanolyannak tűnt nekem a fiú, mint egyébkor. Miféle különbségre célzol?

- Egy javulásra, ha ugyan még lehetséges nála ilyesmi. Néha nem érezted úgy a múltban, Bertie, hogy ha Augustusnak van egyáltalán hibája, hát ez az arra való hajlama, hogy kissé félénken viselkedjen?

Értettem, mire gondol.

- Ó, igen, persze, határozottan. - Eszembe jutott, ahogy egyszer Jeeves nevezte Gussie-t. - Egy érzékeny plánta, mi?

- Pontosan. Látom, jól ismered Shelleyt, Bertie.

- Ó, igazán?

- Én magam is mindig pont ezt gondoltam róla - egy érzékeny plánta, mely rosszul tűri az élet vad viharát. De az utóbbi időben - egész pontosan: a múlt héten - ama csodás, ábrándos szelídségével együtt egy olyan jellemerőnek is jelét adta, melynek létezését még csak nem is gyanítottam. Úgy tűnik, sikerült teljesen megszabadulnia félénkségétől.

- Így igaz! - emlékeztem vissza. - Ahogy mondod. Tudod-e, hogy még beszédet is tartott azon a vacsorán, méghozzá egészen nagyszerűt. Sőt mi több...

Elhallgattam. Az volt a nyelvem hegyén, hogy: sőt mi több, ezt elejétől a végéig pusztán egy narancslével a bendőjében vitte véghez a fiú, nem pedig - miként a Market Snodsbury-i díjkiosztó ünnepélyen történt - körülbelül háromnegyed vödörnyi alkoholos serkentőszerrel a nadrágszíja mögött, ám beláttam, hogy e közlés most nem volna időszerű. Kétségtelen, hogy ama Market Snodsbury-i nevezetes alakítás az imádott lény részéről olyasmi volt, amit Madeline sürgősen elfelejteni igyekezett.

- Nos, például ma reggel is - mondta - egészen éles hangnemben beszélt Roderick Spode-dal.

- Komolyan?

- Bizony ám! Vitatkoztak valamiről, és Augustus azt mondta neki, hogy menjen az öreganyja keservébe.

- Még ilyet! - szóltam.

- Ezt természetesen egy pillanatig se hittem el. Hogyisne, mondd ám a bolondnak! Még hogy Gussie így beszélt volna Roderick Spode-dal - egy olyan fickóval, aki még nyugalmi állapotában is arra késztetne egy pankrációs birkózót, hogy megtorpanjon, és alaposan válogassa meg a szavait. A dolog abszolút képtelenség volt.

Na persze, értettem én, miről van szó. Madeline megpróbált kissé kozmetikázni a fiúja imázsán (ha jól tudom, így mondják), és ezt, mint minden lány, túlzásba vitte. Ugyanezt figyeltem meg újdonsült ifjú aráknál is, amikor azt próbálják neked bemesélni, hogy Herbertnek vagy George-nak, vagy bármi legyen is a neve, rejtett mélységei vannak, melyeket a sekélyes és felületes szemlélő hajlamos nem észrevenni. A

nők az effélék terén soha nem tudják, hogy hol kell megálljt parancsolni maguknak.

Emlékszem, egyszer Mrs. Bingo Little, röviddel a házasságkötésük után azt mesélte nekem, hogy Bingo költői dolgokat mondott neki a naplementéről - holott a srác legbenső barátai tökéletesen tisztában voltak vele, hogy cimborájuk soha életében még csak észre se vett egyetlen naplementét se, és hogy ha valami rendkívüli véletlen folytán valaha észrevenne is egyet, akkor az egyetlen megjegyzés, amit tenne rá, az volna, hogy az egy jól átsült marhaszeletre emlékezteti.

No de egy lányt nem nevezhetsz hazugnak, ezért hát, mint már mondtam, így szóltam: - Még ilyet!

- Már csupán erre az egyre volt szüksége ahhoz, hogy tökéletes férfiként álljon előttem. Néha azt kérdem magamtól, Bertie, hogy vajon méltó vagyok-e egyáltalán egy ilyen ritka lélekre.

- Ó, én a helyedben nem kérdeznék magamtól ilyen badarságokat - mondtam mély átéléssel. - Még szép, hogy méltó vagy rá!

- Aranyos vagy, hogy ezt mondod.

- Szó sincs róla. Ti ketten úgy összeilletek, akár a sóletbab meg a füstölt oldalas. Bárki fölismerné, hogy ez egy minek is hívják... eszményi kötés. Gussie-t kissrác korától fogva ismerem, és bár annyi shillingem volna, ahányszor már azt gondoltam magamban, hogy a hozzávaló lány éppen olyasvalaki, mint amilyen te vagy.

- Igazán?

- Abszolúte. És amikor megismerkedtem veled, így szóltam: Na ez az! Az Isten is Gussie-nak teremtette! Mikor lesz az esküvőtök?

- Huszonharmadikán.

- Én korábbra tenném.
- Azt mondod?
- Okvetlenül. Essetek túl rajta minél előbb, s azzal letudjátok a gondját. Ha egy olyan fickóhoz mész, mint Gussie, semmilyen időpont sem lehet túl korai. Remek srác. Nagyszerű srác. Sosem találkoztam még sráccal, akit jobban tiszteltem. Gussie-hoz hasonlókat nem gyakran küld közénk az ég. Egyike a legkiválóbbaknak.

Madeline kinyújtotta a kezét, megragadta vele az enyémet, és melegen megszorította. Kellemetlen, mi tagadás, de az ember jó képet kell hogy vágjon az ilyesmihez.

- Ó, Bertie! Te mindig is a nagylelkűség mintaképe voltál!
- Nem, dehogy, szó sincs róla. Csak kimondom, amit gondolok.
- Annyira boldoggá tesz az érzés, hogy... mindez... nem változtatott Augustus iránti szereteteden.
- Fikarcnyit sem.
- A te helyzetedben oly sok férfi megkeseredett volna.
- Ostoba tökfejek.
- De te túl finom lelkű vagy ahhoz. Te még a történtek dacára is képes vagy rá, hogy ilyen csodálatos dolgokat mondj róla.
- Ó, hogyne.
- Drága Bertie!

És e derűs hangütés jegyében elváltunk; ő valami házi megbízatást ment intézni, én pedig a szalon felé startoltam, hogy némi teát vegyek magamhoz. Ő maga, diétán lévén, a jelek szerint nem teázott.

A szalont elérve épp belökni készültem félig nyitva álló ajtaját, amikor a túloldaláról egy hang hallatszott. A következőket mondta:

- Úgyhogy légy szíves, ne beszélj baromságokat, Spode!

Arra vonatkozólag, hogy kinek a hangja, semmi valószínűsége sem volt a tévedésnek. A legzsengébb éveitől kezdve mindig is volt valami jellegzetes és egyéni Gussie hanghordozásában, részben egy szivárgó gázvezetékre, részben pedig egy bárányellés idején kicsinyeit szólongató birkamamára emlékeztetve a hallgatót.

Ugyancsak semmi valószínűsége nem volt a tévedésnek a tekintetben, amit mondott. A szavak pontosan úgy hangzottak el, ahogy az imént idéztem őket, és ha azt mondom, hogy meg voltam lepve, túlságosan is enyhén fogalmazok. Immár nagyon is lehetségesnek láttam, hogy mégiscsak lehet valami igazság Madeline Bassett vad történetében. Mit akarok belőle kihozni, egy olyan Augustus Fink-Nottle, aki azt mondta Roderick Spode-nak, hogy az ne beszéljen baromságokat, minden bizonnyal egy olyan Augustus Fink-Nottle volt, aki éppúgy mondhatta neki azt is, hogy menjen az öreganyja keservébe. Ámulattal eltelten léptem be a helyiségbe.

Eltekintve egy, a teáskanna mögött derengő homályos körvonalú női személytől, aki úgy festett, mintha egy távoli unokanővér vagy holmi efféle volna, csupán Sir Watkyn Bassett, Roderick Spode és Gussie voltak jelen. Gussie szétterpesztett lábbal üldögélt a kandalló előtti szőnyegen, a lobogó tűznél melengetve magát, amely helyet pedig nyilvánvalóan a ház gazdájának nadrágülepe számára illett volna fenntartani, és azonnal láttam, mit értett azon Madeline Bassett, hogy a fiú megszabadult félénkségétől. Még a szoba túloldaláról is jól látható volt, hogy ami az önbizalmat illeti, akár Mussolini is beiratkozhatott volna hozzá levelező tanfolyamra.

Mihelyt beléptem, meglátott, és intett nekem, megítélésem szerint átkozottul leereszkedő modorban. Szakasztott

földbirtokos uraság, amint fogadja a haszonbérlők küldöttségét.

- Á, Bertie! Szóval megérkeztél.
- Meg.
- Gyere, kerülj beljebb, és vegyél egy puszedlit.
- Kösz.
- Elhoztad azt a könyvet, amit kértem tőled?
- Szörnyen sajnálom, de elfelejtettem.
- Nahát, bizisten mondom, te vagy a legtyúkeszűbb hólyag, akivel valaha is találkoztam. Tágulj a szemem elől.

S azzal egy fáradt kézmozdulattal elbocsátván engem, újabb húsos szendvicsért kiáltott.

A Totleigh Towers-beli első étkezésemre sosem tudtam úgy visszatekinteni, mint legörömtelibb emlékeim egyikére. Pedig a csupor tea, amelyet vidéki kúriákba való megérkeztemkor hajtok fel, általában olyasmi, amit kiváltképp élvezek. Kedvelem továbbá a fahasábok ropogását, az ernyős lámpákat, a megvajazott pirítós illatát, a jóleső kényelem általános légkörét. Valami a lényem legbenső húrjait látszik megilletni háziasszonyom sugárzó mosolyában és házigazdám loppal kiejtett suttogó szavaiban, amint belecsíp a könyökömbe, s így szól: „Lógjunk meg innen, és kapjunk be egy szódás whiskyt a fegyvertárban." Az efféle alkalmakkor nyílik rá mód, mint már gyakorta elhangzott, hogy Bertram Woostert a formája csúcsán lehessen elcsípni.

Most azonban minden *bien-être*[*]-érzetemet tönkretette Gussie sajátos modora - ama különös viselkedése, amely azt sugallta, mintha legalábbis megvette volna a házat. Megkönnyebbülés volt számomra, mikor a brancs végül

---

[*] Kényelem, jó közérzet (francia)

eltisztult, magunkra hagyván bennünket. Itt nyilván rejtélyek lappangtak, melyeknek a mélyére kívántam hatolni.

Azonban úgy ítéltem legcélszerűbbnek, ha egy újabb véleményt is kikérek a Gussie és Madeline közötti ügyek állására vonatkozólag. A lány ugyan azt mondta nekem, hogy ismét minden a legnagyobb rendben van köztük, ám ez ama dolgok közé tartozott, melyekre nézve az ember sohasem szerezhet elég bizonyosságot.

- Az előbb beszéltem Madeline-nel - mondtam. - Azt állítja, változatlan hőfokú köztetek a szívszerelem. Stimmel?

- Tökéletesen. Némi átmeneti hűvösség adta elő magát annak kapcsán, hogy eltávolítottam egy legyet Stephanie Byng szeméből, és kissé pánikba estem, s táviratoztam neked, hogy utazz ide. Úgy gondoltam, esetleg szót emelhetnél az érdekemben. Most viszont erre már nincs szükség. Erélyesen léptem föl, és immár minden teljesen oké. De ha már itt vagy, természetesen maradhatsz egy-két napot.

- Kösz.

- Bizonyára örömmel üdvözlöd majd a nénikédet. Ha jól értettem, ma este érkezik.

Ebből semmi értelmet se tudtam kihámozni. Agatha néném tudtommal szanatóriumban volt, a sárgaságát kúráltatta. Csupán néhány nappal ezelőtt vittem neki virágot. Dahlia néni pedig természetesen nem lehetett, mivel semmiféle olyan tervről nem tett nekem említést, miszerint lerohanni készül Totleigh Towerst.

- Valami tévedés van a dologban - mondtam.

- Szó sincs tévedésről. Madeline mutatta nekem a táviratot, amely ma reggel jött a nénikédtől, s azt kérdezi benne, hogy megszállhatna-e itt egy-két napra. A sürgönyt Londonban

adták fel, ezért föltételezem, hogy a nénikéd elutazott Brinkleyből.

Szemem kiguvadt.

- Te nem Dahlia nénikémről beszélsz!

- Dehogyisnem Dahlia nénikédről.

- Úgy érted, Dahlia néni ma este idejön?

- Pontosan.

Ez kellemetlen hír volt, és azon kaptam magam, hogy leplezetlen aggodalmamban kissé beharapom az alsó ajkam. A néni eme hirtelen elhatározása, hogy kövessen engem Totleigh Towersba, csupán egyet jelenthetett: hogy átgondolván a dolgokat, megingott a bizalma győzni akarásomat illetően, és úgy érezte, az lesz a legjobb, ha idejön és rajtam tartja a szemét, nehogy elblicceljem a rám osztott feladatot. És mivel immár szilárdan eltökéltem magamban, hogy elbliccelem, jó néhány piszokul nehéz pillanatnak néztem elébe. Tartottam tőle, hogy a néni magatartása egy renitenskedő unokaöccsel szemben élénken emlékeztet majd arra, ahogy a hajdani halihós napokban szokott eljárni egy-egy vadászkopóval szemben, amely nem volt hajlandó állni a vadat.

- Mondd csak - folytatta Gussie -, mekkora hangerővel társalog mostanában a nénikéd? Azért kérdem, mert ha a velem való értekezése során megint a vadászkurjantásait fogja alkalmazni, hát én kénytelen leszek alaposan leteremteni. Már untig elegem volt ugyanis az effélékből, amikor Brinkleyben vendégeskedtem.

Bár szerettem volna még kicsit elmélkedni az újfent előadódott kellemetlen szitun, de úgy láttam, hogy most kitűnő végszót kaptam tényfeltáró tevékenységem elkezdéséhez.

- Mi történt veled, Gussie?

- Há?
- Mióta vagy ilyen?
- Nem értelek.

Nos, hogy egy példával illusztráljam, azt mondod, leteremteni készülsz Dahlia nénit. De hiszen Brinkleyben még úgy összetöppedtél előtte, akár egy vizes harisnya. Aztán meg, hogy egy másik példát hozzak fel, Spode-nak azt mondtad, ne beszéljen baromságokat. Igaz is, miről beszélt baromságokat?

- Már elfelejtettem. Hiszen annyi baromságot összehord.
- Én nem merném azt mondani Spode-nak, hogy ne beszéljen baromságokat - ismertem be őszintén.

Nyíltságom azonnali válaszra ösztökélte.

- Nos, hogy megvalljam neked az igazat, Bertie - ismerte be töredelmesen -, egy héttel ezelőtt még nekem se lett volna hozzá merszem.
- Miért, mi történt egy héttel ezelőtt?
- Lelki újjászületésben volt részem. Hála Jeevesnek. Te Bertie, hogy az micsoda gógyis egy fickó!
- Ah!
- Mi olyanok vagyunk, mint a kisgyerekek, akik félnek a sötétben, Jeeves pedig a bölcs dadus, aki kézen fog bennünket, és...
- Felkapcsolja a villanyt?
- Pontosan. Akarod hallani a részleteket?

Biztosítottam róla, hogy semmire sem vágyom jobban. Elhelyezkedtem fotelomban, és cigivéghez tartott égő gyufaszállal vártam a bizalmas híranyagot.

Gussie egy pillanatig csendben álldogált. Lerítt róla, hogy rendszerezi elméjében a tényeket. Levette a szemüvegét, és megtörölgette.

- Egy héttel ezelőtt, Bertie - kezdte -, ügyeim válságosra fordultak. Iszonyú megpróbáltatásnak néztem elébe, amelynek puszta eshetősége is elsötétítette a horizontot. Megtudtam, hogy az esküvői reggelin beszédet kell majd tartanom.

- Nos, ez teljesen természetes.

- Tudom, de valami okból nem számoltam vele előre, és a hír valósággal főbe kólintott. És megmondjam neked, miért lett rajtam annyira úrrá az iszonyat arra a gondolatra, hogy beszédet tartsak az esküvői reggelin? Hát azért, mert Roderick Spode és Sir Watkyn Bassett is része lesz a hallgatóságnak. Mennyire jól ismered Sir Watkyn Bassettet?

-Nem túl jól. Egyszer megbírságolt öt ficcsre a rendőrbíróságán.

- Nahát, nekem elhiheted, kemény dió a pasas, és erőteljesen ellenzi, hogy a vejévé legyek. Mindenekelőtt azért, mert azt szerette volna, ha Madeline Spode-hoz megy nőül - aki, hadd említsem meg, szerelmes a lányba, ilyen kis korától fogva, ni.

- Ó, igazán? - mondtam, udvariasan elleplezve afeletti elképedésemet, hogy egy olyan általánosan elismert tökfilkót kivéve, mint amilyen ő, Gussie, bárki is képes legyen szántszándékkal szerelmesnek lenni abba a lányba.

- Igen. De függetlenül attól a ténytől, hogy Madeline hozzám szándékozott feleségül jönni, Spode nem akarta őt elvenni. Úgy tekint magára, mint a végzet emberére, és úgy érzi, hogy a házasság akadályozná a küldetésében. Napóleonról vesz példát.

Az volt az érzésem, hogy mielőtt továbbmennénk, kissé le kell hogy káderezzem ezt a Spode-ot. Nem tudtam ugyanis követni mindezt a „végzet embere"-féle sódert.

- Hogy érted azt: a küldetésében? Tán valami különleges megbízatást teljesít?

- Hát nem olvasol újságot? Roderick Spode az alapítója és vezére Britannia Megmentőinek, egy fasiszta szervezetnek, ismertebb nevükön: a Feketesortosok-nak. Elgondolásának az a lényege, hogy ha a gyakori csetepaték valamelyikében, amelyekben híveivel részt vesz, nem csapják kupán egy palackkal, diktátornak nevezteti ki magát.

- Na de ilyet! Menten lepetézek!

El voltam ámulva megfigyelőképességem kifinomultságán. Abban a minutumban, ha még emlékeznek rá, amint megpillantottam Spode-ot, azt mondtam volt magamban: „Nicsak! Egy diktátor!", és íme, csakugyan diktátornak bizonyult. Jobban akkor se hibázhattam volna rá, ha azon detektívek egyike vagyok, akik meglátván egy fickót az utcán sétálni, kikövetkeztetik, hogy az egy Robinson nevű nyugdíjas tányérszelepgyáros, akinek egyik keze reumás, és Claphamben lakik.

- Nahát, megáll az eszem! Mindjárt gondoltam én, hogy valami ilyesmi a pasas. Az az áll... Azok a szemek... Na meg, ha már itt tartunk, az a bajusz. Mellesleg, amikor azt mondod: „sortosok", természetesen „ingesek"-re gondolsz, igaz?

- Nem. Amikorra ugyanis Spode megalakította a szervezetét, egyetlen fekete ing sem maradt raktáron. Ő és hívei fekete sortot viselnek.

- Úgy érted, focista nadrágot?

- Azt.

- Csupasz térdekkel?

- Azzal.

- Te jó ég!

- Hát igen.

Egy gondolat hasított belém, éspedig annyira visszataszító, hogy kis híján elejtettem a cigimet.

- Bassett papa visel-e fekete sortot?
- Nem. Ő nem tagja Britannia Megmentőinek.
- Akkor vajon hogy jöhetett össze Spode-dal? Amikor találkoztam velük, olyanformán grasszáltak Londonban, mint két eltávon lévő matróz.
- Sir Watkyn jegyben jár Spode nagynénjével - bizonyos Mrs. Wintergreennel, néhai H. H. Wintergreen ezredes özvegyével.

Eltűnődtem egy percre, visszaidézvén elmémbe a régiségboltbeli jelenetet.

Amikor a vádlottak padján állsz, s egy rendőrbíró a cvikkere fölött néz rád, és mint „Wooster őrizetes"-ről nyilatkozik rólad, bőségesen van rá alkalmad, hogy alaposan szemügyre vedd őt, és ami azon a Bosher Street-i napon Sir Watkyn Bassetten különösen szembeötlő volt számomra, az a zsémbessége volt. Abban az üzletben viszont olyan ember benyomását keltette, akivel madarat lehetne fogatni széles jókedvében. Úgy szökdécselt ide-oda, mint egy forró téglákon tartózkodó gondtalan kandúr, ilyesféle kis gőgicsélő megjegyzésekkel híva föl Spode figyelmét a különféle portékákra: „Ez ugye, tetszene a nénikédnek?", meg „Hát ehhez mit szólna?", és így tovább. És most íme, magyarázatot kaptam e virágos jókedvre.

- Te Gussie - mondtam -, szerintem tegnap sikerélménye lehetett az öregcsajnál.
- Nagyon valószínű. De most ne ezzel foglalkozz. Nem érinti a lényeget.
- Nem hát, tudom. Mindazonáltal érdekes.
- Egyáltalán nem az.
- Talán igazad van.

- Ne térjünk mellékvágányra - intett rendre Gussie. - Hol is tartottam?

- Nem tudom.

- De én igen. Arról beszéltem, hogy Sir Watkynnak nem volt ínyére a gondolat, hogy a vejévé legyek. Spode úgyszintén ellenezte a frigyet. És e tényt még csak meg se kísérelte elleplezni. Lépten-nyomon elém toppant, fenyegetéseket mormolva a bajsza alatt.

- Amit, gondolom, nem igazán találtál kellemesnek.

- De nem ám.

- Miért mormolt fenyegetéseket a bajsza alatt?

- Azért, mert bár nem venné el Madeline-t, még ha az hozzámenne is, afféle lovagnak tekinti magát, aki féltő gonddal vigyáz a lányra. Folyvást azt mondogatja nekem, hogy annak a kislánynak a boldogsága igen becses a számára, és hogy ha valaha is cserben találom hagyni Madeline-t, kitekeri a nyakam. Ez a veleje a bajsza alatt mormolt fenyegetéseinek, és annak is ez volt az egyik oka, hogy kissé ideges voltam, amikor Madeline hűvössé vált irányomban, miután rajtakapott engem Stephanie Bynggel.

- Mondd csak, Gussie, valójában mit műveltetek ti akkor Stiffyvel?

- Egy legyet vettem ki a szeméből.

Bólintottam. Ha már ezzel a mesével állt elő, akkor bizonyára bölcsen teszi, ha ki is tart mellette.

- Ennyit Spode-ról. Most pedig elérkeztünk Sir Watkyn Bassetthez. Már a legeslegelső találkozásunkkor láttam, hogy nem tartozik a csodálóim közé.

- Én sem.

- Madeline-nel, mint tudod, Brinkley Courtban jegyeztem el magam. Ilyenformán kézfogónkról levél útján értesült az öreg,

és az az érzésem, hogy az én drágaságom a levelében nyilván olyannyira kiszínezte a dolgokat velem kapcsolatban, hogy jó atyja alighanem arra számított, hogy személyemben egy Robert Taylorbe oltott Einsteinre készül szert tenni vejkó gyanánt. Mindenesetre amikor bemutattak neki, mint azt a férfit, aki feleségül készül venni a lányát, jó fél percen át csak meresztette rám a szemét, s azt mondta: Mi? Hitetlenkedő képpel, mintha abban reménykedne, hogy csupán egy otromba tréfáról van szó, és hogy az igazi fickó rövidesen előugrik egy szék mögül, mondván: Búú! Amikor végül is ráeszmélt, hogy semmi csalás nincs a dologban, elhúzódott egy sarokba, s egy ideig csak ült ott, fejét a tenyerébe temetve. Ezután gyakran kaptam azon, hogy a cvikkere fölött kinézve mustrálgat, jócskán felborítva lelki egyensúlyomat.

Ezen csöppet sem lepődtem meg. Korábban utaltam már arra a hatásra, melyet Bassett tata ama cvikker fölötti nézése tett rám, és készséggel meg tudtam érteni, hogy midőn az Gussie-ra irányult, nem kis mértékben összekuszálhatta szegény öreg cimbora idegzetét.

- Ráadásul még fintorgott is. És miután Madeline-től megtudta, hogy tarajos gőtéket tartok a hálószobámban, valami nagyon becsmérlő kifejezést használt - ugyan halkan mondta, de én jól hallottam.

- Ezek szerint veled van a trupp?

- Hát persze. Egy roppant kényes kísérlet kellős közepén tartok. Egy amerikai professzor fölfedezte, hogy a holdtölte befolyással van jó néhány tenger alatti élőlény szerelmi életére, köztük egy halfajéra, két tengericsillag-fajtáéra, nyolc gilisztaféléére és egy Dictyota nevű szalagszerű tengeri moszatéra. A hold két-három nap múlva megtelik, és ki akarom deríteni, hogy ez kihat-e a gőték szerelmi életére is.

- De hát lényegében véve *miben* áll a gőték szerelmi élete? Nem azt mondtad nekem egyszer, hogy nász-időszak idején mindössze a farkukat billegetik egymás felé?

- De igen. Pontosan.

Megvontam a vállam.

- Nos, ám tegyék, ha úgy tartja kedvük. Nekem mindenesetre más a felfogásom az izzó szenvedélyt illetőleg. Tehát Bassett papa nem helyeselte a néma cimborák jelenlétét?

- Nem. Velem kapcsolatban semmit sem helyeselt. Ez roppant nehézzé és kínossá tette a dolgokat. Vedd még hozzá Spode-ot, és meg fogod érteni, hogy miért kezdtem egyre inkább kiakadni. És akkor, mint derült égből a villámcsapás, úgy ért a közlés, hogy beszédet kell tartanom az esküvői reggelin - egy olyan hallgatóságnak, mint már korábban is mondtam, amelynek Roderick Spode és Sir Watkyn Bassett is része lesz.

Szünetet tartott, s görcsösen nyeldekelt, akár egy pirulát legyűrni igyekvő pincsi.

- Félszeg ember vagyok, Bertie. A félszegség az az ár, melyet a túlérzékeny természetemért fizetek. És te jól tudod, hogy érint, ha bármely körülmények közt beszédet kell tartanom. Már maga a puszta ötlet is elborzaszt. Amikor Market Snodsburyben belerángattál abba a díjkiosztó ügybe, páni félelemmel töltött el a gondolat, hogy egy dobogón álljak, szemközt egy csomó pattanásos képű süvölvénnyel. Álmomban se hagyott nyugtot. Úgyhogy elképzelheted, mit jelentett számomra az esküvői reggeli ideájával való foglalkozás. Ha egy falka nagynénihez és unokatestvérhez kellett volna szónoklatot intéznem, ehhez még csak kellő lelkierőt tudtam volna mozgósítani magamban. Nem állítom, hogy könnyűszerrel, de valahogy megoldottam volna. Viszont

úgy színre lépni, hogy egyik oldalamon Spode, a másikon meg Sir Watkyn Bassett foglal helyet... Sehogy se láttam, hogy fogok megbirkózni vele. És akkor az éjszakából, mely elborított, feketén, akár a verem mélye, parányi reménysugár csillant elő. Jeeves ötlött az eszembe.

Keze fölfelé mozdult, és úgy hiszem, az a szándék vezérelte, hogy tiszteletteljesen megemelje fejrevalóját. A terv azonban teljességgel kudarcra kárhoztatott ama tény folytán, hogy Gussie nem viselt kalapot.

- Jeeves ötlött az eszembe - ismételte meg -, és Londonba vonatoztam, ahol is elébe tártam problémámat. Szerencsére még idejében sikerült őt elcsípnem.

- Mit értesz azon, hogy idejében?

- Mielőtt még elhagyta volna Angliát.

- Jeeves nem készül elhagyni Angliát.

- Nekem azt mondta, hogy te meg ő pillanatokon belül világ körüli hajóútra indultok.

- Á, dehogy, az már ugrott. Nem volt ínyemre a terv.

- Jeeves állítja, hogy ugrott a dolog?

- Ő nem, én viszont igen.

- Ó?!

Meglehetősen furcsán nézett rám, és azt hittem, valamit még mondani készül e tárgyban. De csupán egy különös, kurta kacajfélét hallatott, aztán folytatta elbeszélését.

- Na szóval, mint mondtam, elmentem Jeeveshez, és elébe tártam a tényeket. Megkértem, hogy próbáljon meg kiötölni valamit, ami révén kiszabadulhatnék e rémes kutyaszorítóból - egyúttal biztosítván őt arról, hogy nem fogom hibáztatni, ha netán kudarcot vall, mert miután néhány napon keresztül rágódtam a dolgokon, egyre inkább úgy éreztem, hogy nemigen képes rajtam segíteni élő emberfia. És aligha fogsz

hitelt adni szavaimnak, mindössze a felénél tarthattam a pohár narancslének, amivel a pasas megvendégelt, amikor már meg is oldotta az egész problémát. El se hittem volna, hogy ez lehetséges. Kíváncsi vagyok, mennyit nyomhat a fickó agyveleje?

- Gondolom, jó kis súlya lehet. Sok halat eszik. Szóval bomba ötlet volt, amivel előrukkolt?

- Egyszerűen káprázatos. Lélektani szemszögből közelítette meg a dolgot. Az összegző analízis alapján, fejtette ki, a húzódozás a nyilvánosság előtt tartandó beszédtől annak a ténynek tulajdonítható, hogy a beszélő fél a hallgatóságától.

- No, ezt én is meg tudtam volna neked mondani.

- Igen ám, csakhogy ő megmutatta, miként lehet ezt orvosolni. Az ember nem fél, mondta, olyanoktól, akiket megvet. A teendő ennélfogva tehát az, hogy gőgös lekicsinylést kell kifejlesztenünk magunkban azok iránt, akik hallgatni fognak bennünket.

- De hogyan?

- Pofonegyszerű. Rájuk nézve megvető gondolatokkal töltöd meg az elmédet. Folyvást azt mondogatod magadban: Gondolj arra a bibircsókra Smith orrán... Vedd tekintetbe Jones kajla füleit... Emlékezz vissza rá, amikor Robinsont rendőrbíró elé citálták, mert első osztályon utazott harmadosztályra szóló menetjeggyel... Ne felejtsd el, hogy a Brown gyereket egyszer rókázni láttad egy zsúron... és így tovább. Így azután, mikor felkérnek rá, hogy intézz beszédet Smithhez, Joneshoz, Robinsonhoz és Brownhoz, ki van húzva a fullánkjuk. Uralkodsz felettük. Ezen eltűnődtem.

- Értem. Nos, igen, jól hangzik a dolog, Gussie. De beválna-e vajon a gyakorlatban?

- Drága öregem, úgy működik, mint egy varázslat! Már ki is próbáltam. Emlékszel a beszédemre, amelyet a múltkor azon a vacsorán tartottam?

Összerezzentem.

- Csak nem tekintettél ránk megvetéssel?

- Nem a csudát. Méghozzá mélységes megvetéssel.

- Micsoda!? Énrám is?

- Terád is ám, meg Freddie Widgeonra is, meg Bingo Little-re is, meg Macskatáp Potter-Pirbrightra is, meg Flúgos Fotheringay-Phippsre is, meg az összes többi jelenlévőre is. „Férgek!" - mondtam magamban. „Micsoda népség!" - mondtam magamban. „Ott a jó öreg Bertie" - mondtam magamban. Uramatyám, hogy én *mit* tudok róla! És mindez azzal az eredménnyel járt, hogy úgy játszottam rajtatok, akár megannyi húros hangszeren, és nagyszerű diadalt arattam.

Meg kell mondjam, bizonyos bosszúságnak ébredtem tudatára. Mit akarok belőle kihozni, azért kissé mégiscsak durva: lefitymáltatni egy ilyen Gussie-féle hólyag részéről - és ráadásul egy olyan pillanatban, amikor pukkadásig van tömve a kontómra elfogyasztott pecsenyével és narancsdzsússzal.

Ám hamarosan nagylelkűbb érzelmek kerekedtek bennem fölül. Végül is, mondtam magamnak, a fő dolog - az alapvető kérdés, mely minden más megfontolással szemben elsőbbséget kell hogy élvezzen - az volt, hogy ez a Fink-Nottle biztonságosan az oltár elé járuljon és nászútra küldessen. És hát Jeeves eme tanácsa nélkül a Roderick Spode mormolta fenyegetések, meg Sir Watkyn Bassett undok fintorgással kombinált cvikker fölötti mustrálgatásai bőven elegendőek lettek volna ahhoz, hogy tönkrezúzzák a srác harci szellemét, s arra késztessék, hogy lefújja az esküvői előkészületeket, és elutazzon Afrikába gőtékre vadászni.

- Nos, igen - mondtam -, értem, mire gondolsz. De a fenébe is, Gussie, elfogadván a tényt, hogy gúnyos lekicsinyléssel tudtál tekinteni Flúgos Fotheringay-Phippsre, meg Macskatáp Potter-Pirbrightra, no meg - kissé kiterjesztve a méltán számításba vehető alanyok körét - énrám is, mindamellett nem lennél képes megvetőleg mustrálni Spode-ot.

- Nem-e? - könnyed kacajt hallatott. - Mi sem egyszerűbb annál; játszi könnyedséggel véghezviszem. És Sir Watkyn Bassett esetében is. Én mondom neked, Bertie, a legcsekélyebb cidri nélkül közeledem ahhoz az esküvői reggelihez. Vidám vagyok, magabiztos és gondtalan. Nálam nyoma sem lesz majd annak az irulás-pirulásnak, dadogásnak, kéztördelésnek és abrosz-gyűrögetésnek, amit ilyen alkalmakkor vőlegényeknél lehet megfigyelni. A szemük közé fogok nézni ezeknek az embereknek, és kínos szepegésre késztetem őket. Ami pedig a nagynéniket és az unokatesókat illeti, ők a padsorok közt fognak vonaglani. Nyomban azután, hogy Jeeves ajkát elhagyták ezek az aranyat érő szavak, nekiláttam számba venni mindazon dolgokat Roderick Spode-ról és Sir Watkyn Bassettről, amelyek kiteszik őket felebarátaik jogos megvetésének. Csak magáról Sir Watkynról legalább ötven olyan adalékot tudnék említeni, amelyek hallatán bízvást elcsodálkoznál azon, hogy évek hosszú során át miként lehetett elviselni, hogy egy ilyen erkölcsi és fizikai toprongy csúfítsa el a kies angol tájat. Lejegyeztem őket egy noteszba.

- Lejegyezted egy noteszba?

- Egy kis bőrkötéses noteszba. A faluban vettem.

Bevallom, kissé felizgatott a dolog. Még ha föltehetőleg lakat alatt tartotta is a srác, egy efféle notesz puszta léte is nyugtalansággal tölti el az embert. Rágondolni se volt jó,

milyen következményekkel járna, ha e följegyzések, ne adj isten, illetéktelen kezekbe kerülnének. Egy efféle brosúra valóságos dinamitszámba menne.

- Hol tartod?

- A szivarzsebemben. Itt van ni. Ó, azaz mégse. Ez fura - mondta Gussie. - Nyilván kiejtettem valahol.

[4]

A bőrkötéses notesz

Nem tudom, önök megtapasztalták-e már ugyanezt, de én úgy találtam, hogy az életúton előreügetve időről időre akadnak pillanatok, melyeket az ember azon nyomban képes emlékezetes mozzanatokként felismerni. Valami azt súgja neked, hogy azok örök időkre emlékezetedbe fognak vésődni, és az évek múlásával időnként újra meg újra felidéződnek majd előtted, midőn nyugovóra térsz, száműzvén ama bizonyos álomittas érzést, s arra késztetvén, hogy szigonyvégre kapott lazac módjára rándulj össze párnádon.

Az én pályafutásomban az egyik ilyen emlékezetes pillanat az első magánsulim idejéből való, amikor is éjnek idején belopakodtam a diri dolgozószobájába, mivel kémeim úgy tájékoztattak, hogy az öreg egy doboz omlós kekszet tart a könyvespolc alatti faliszekrényben; és midőn már jócskán bent jártam a szobájában, s nem volt mód egy szerény és feltűnésmentes visszavonulásra, arra kellett döbbennem, hogy a vén krampusz az íróasztala előtt ül - méghozzá, egy általam mindig is meglehetősen furának ítélt véletlen egybeesés folytán, az év végi bizonyítványom megírásával foglalatoskodva, amely mellesleg utóbb csapnivalónak bizonyult.

Olyan szituáció volt, amelyről szólva az igazság elferdítése lenne azt állítani, hogy Bertram megőrizte szokásos hidegvérét. De gubó legyek, ha a szóban forgó nevezetes alkalommal akár feleakkora sápadt borzadállyal meredtem nagytiszteletű Aubrey Upjohnra, mint amilyen most, Gussie e szavainak hallatán ült ki a fizimiskámra.

- Kiejtetted?! - mondtam citerázó hangon.
- Ki, de semmi gond.
- Semmi gond?
- Úgy értem, minden egyes szavára emlékszem.
- Ó, értem. Az jó.
- Jó bizony.
- Terjedelmes anyag volt?
- Ó, piszokul.
- Magvas szöveg?
- Mi az, hogy!
- Hát ez remek.

Egyre növekvő ámulattal néztem rá. Az ember azt hitte volna, hogy mostanára még ez az átlagon felüli abnormális is észrevette a leselkedő iszonyú veszélyt. De nem. Teknőckeretes szemüvege derűs fénnyel csillogott. Tele volt a srác elánnal és *espièglerie*[*]-vel, a világon semmi gond nem aggasztotta. Lábtól nyakig teljesen normális, ám attól fölfelé színtiszta beton - ez volt Augustus Fink-Nottle.

- Ó, igen - mondta -, az egészet gondosan az emlékezetembe vésztem, és teljesen meg vagyok vele elégedve. A héten Roderick Spode és Sir Watkyn Bassett jellemét könyörtelen vizsgálatnak vetettem alá. Lényük legmélyéig belefürkésztem e két kelevénybe. Bámulatos, micsoda anyaghalmazt tudsz összegyűjteni, ha egyszer úgy istenigazából elkezded analizálni az embereket. Például hallottad már valaha, ahogy Sir Watkyn Bassett felhajt egy csésze erőlevest? Úgy hangzik, mintha a skót expressz robogna keresztül egy alagúton. Láttad már Spode-ot spárgatököt enni?

- Nem.

---

[*] Huncutság, kópéság (francia)

- Visszataszító egy látvány. A néző egész felfogását megváltoztatja az Emberről, mint a Természet végső szaváról.
- Ez kettő volt azok közül az észleletek közül, melyeket a noteszba írtál?
- Körülbelül fél oldalt töltöttek meg. Ezek csupán közönséges, felszíni fogyatékosságok. A kutatásaim zöme sokkal mélyebbre hatolt.
- Értem. Alapos munkát végeztél, mi?
- Elhiheted.
- És egytől egyig mind nagyszerű, találó észlelet, nem igaz?
- Minden egyes szava kész telitalálat.
- Remek. Mármint úgy értem, semmi valószínűsége sincs annak, hogy Bassett papa unatkozni fog, amikor elolvassa.
- Mármint hogy ő?
- Nos, neki is éppannyi esélye van rá, hogy megtalálja, mint bárki másnak, nemde?

Emlékszem, egyszer Jeeves, annak kapcsán, hogy mennyire nem lehet kiszámítani, mit tartogat az időjárás, azt mondta nekem, hogy dicső hajnalok csókos úr-szemét sok ormon látta már, de mégis meglehetősen komisz délutánba hajlott a nap. Szakasztott így volt most Gussie-val is. Amíg nem említettem föl a dolognak ezt a vetületét, úgy ragyogott a fiú, akár egy reflektor, ám most e sugárzás oly hirtelen eltűnt, mintha a főelzárónál kapcsolták volna ki.

Csak állt ott, és nagyon hasonló módon meresztette rám a szemét, mint ahogy a fent említett alkalommal én meresztettem az enyémet nagytiszteletű A. Upjohnra. Arckifejezése csaknem azonos volt azzal, melyet egyszer egy hal arcán figyeltem meg - a fajtája nevét már elfelejtettem - a monacói királyi akváriumban.

- Erre nem is gondoltam!
- Akkor most kezdj el gondolni rá.
- Ó, a kutyafáját!
- Na ja.
- Ó, egek!
- Hát igen.
- Ó, mennyei atyám!
- Ahogy mondod.

A teázóasztalhoz imbolygott, akár egy alvajáró, és elkezdett rágcsálni egy csörögefánkot. Szeme, miközben az enyémet kereste, kidülledt.

- Ha netán vén Bassett talál rá arra a noteszra, szerinted mi következik?

Erre készen állt a válaszom.

- Azon nyomban lefújná az esküvőt.
- Csakugyan így gondolod?
- Így.

Fuldoklás jött rá a cigányútra ment csörögefánktól.

- Naná, hogy lefújná - mondtam. - Azt állítod, sosem volt különösebben oda érted mint vőjelöltért. És miután elolvassa azt a noteszt, hát e téren aligha áll be nála hirtelen kedvező változás. Csupán egyetlen pillantást vet a tartalmára, és menten visszamondja majd a tortarendelést, és közli Madeline-nel, hogy csak a holttestén keresztül veheted őt feleségül. Márpedig ő nem az a fajta lány, aki dacolni mer egy szülővel.

- Ó, mennyei Atyám!

- Én mindazonáltal emiatt nem aggódnék a helyedben, öreg fiú - mutattam rá a derűs oldalra -, ugyanis már jóval azelőtt, hogy erre sor kerülne, Spode kitekerné a nyakadat.

Erőtlenül újabb csörögefánkért kapirgált.

- Ez iszonyú, Bertie.
- Csakugyan nem túl örömteli.
- Benne vagyok a csávában.
- Nyakig.
- Mitévő legyek?
- Nem tudom.
- Nem tudsz kitalálni valamit?
- Semmit. Nincs más hátra, egy felsőbb hatalomba kell helyeznünk a bizalmunkat.
- Úgy érted, Jeevesszel kellene konzultálnunk?
Megcsóváltam a bucit.
- Ezúttal még Jeeves se tud segíteni. Lényegében arról van szó, hogy meg kell találni és visszaszerezni azt a noteszt, mielőtt még Bassett papa kezébe kerülne. Mi a fészkes fenéért nem voltál képes elzárni valahová?
- Nem tehettem. Állandóan friss anyagot jegyeztem bele. Sose tudtam, mikor száll meg az ihlet, és a kezem ügyében kellett tartanom.
- Biztos vagy benne, hogy a szivarzsebedben volt?
- Holtbiztos.
- A hálószobádban nem lehetett véletlenül?
- Nem. Mindig magamnál tartottam, hogy biztonságban tudhassam.
- Aha. Biztonságban. Értem.
- Na meg azért is, mint már mondtam, mert állandóan szükségem volt rá. Megpróbálok visszagondolni, hol is láttam utoljára. Várj egy percet. Máris kezd derengeni. Igen, megvan. A szivattyús kút mellett.
- Miféle szivattyús kút?
- Az istállóudvaron, ahol a vödröket töltik meg a lovaknak. Igen, ott láttam utoljára, tegnap, ebéd előtt. Azért vettem elő,

hogy bejegyezzek egy észleletet arról, hogy reggelikor Sir Watkyn hogyan lötykölte szét a zabkásáját, és épp végeztem az ezzel kapcsolatos kritikai észrevételemmel, amikor összetalálkoztam Stephanie Bynggel, és kivettem a legyet a szeméből. Bertie! - üvöltött fel, hirtelen elhallgatva. Szemüvegén különös fény villant meg. Öklével nagyot csapott az asztalra. A tökéletlen vadszamár ügyelhetett volna rá, hogy ki fogja borítani a tejet. - Bertie, valami bevillant! Olyan, mintha egy függöny gördült volna fel, és hirtelen minden előtárult volna. Az egész jelenet megelevenedik a szemem előtt. Elővettem a noteszt, és bejegyeztem a zabkásás észleletet. Ezután visszatettem a szivarzsebembe. Ahol a zsebkendőmet tartom.

- Na és?

- Ahol a zsebkendőmet tartom - ismételte meg. - Hát nem érted? Használd a kobakod, jóember! Mi a legelső teendőd, amikor egy olyan lánnyal találkozol, akinek légy van a szemében?

Felujjongtam.

- A zsebkendőmért nyúlni!

- Pontosan. És elővenni, majd pedig a sarkával eltávolítani a legyet. És ha a zsebkendő mellett egy kis barna bőrkötéses notesz van...

- Az kilövell...

- És a földre hull...

- ...nem tudni, hová.

- De én tudom, hogy hová. Épp ebben áll a dolog lényege. Oda tudnálak vezetni a pontos helyére.

Egy pillanatra felélénkültem. Aztán visszatért a mélabú.

- Tegnap, ebéd előtt, azt mondod? Akkor mostanra valaki már biztosan megtalálta.

- Épp erre akarok rátérni. Valami másra is visszaemlékszem ugyanis. Közvetlenül azután, hogy megbirkóztam a léggyel, hallottam, amint Stephanie azt mondja: „Ez meg mi itt?", és láttam, amint lehajol és fölvesz valamit. Akkor nem sok figyelmet szenteltem az epizódnak, mert épp abban a minutumban pillantottam meg Madeline-t. Az istállóudvar bejáratánál álldogált, zord kifejezéssel az arcán. Hadd említsem meg, hogy a legyet eltávolítandó, egyik kezemet kénytelen voltam Stéphanie álla alá helyezni, hogy megtámasszam a fejét.

- Na ja.

- Elengedhetetlen efféle alkalmakkor.

- Kétségkívül.

- Csak akkor tudod ugyanis elvégezni a műtétet, ha a fej szilárdan áll. Ezt igyekeztem megértetni Madeline-nel, de ő nem volt hajlandó meghallgatni. Elporzott, én meg utánaporzottam. Csupán ma reggel nyílt rá módom, hogy elébe tárjam a tényeket, és elfogadtassam vele magyarázatomat. Mindeközben, persze, tökéletesen megfeledkeztem a Stéphanie általi lehajlásos-fölemeléses epizódról. Azt hiszem, nyilvánvaló, hogy most a notesz e Byng perszóna tulajdonában van.

- Alighanem.

-Akkor hát minden oké. Nincs más tennivalónk, mint megkeresni őt, és megkérni, hogy adja vissza, s ő így is tesz majd. Gondolom, a hasát fogta nevettében, miközben olvasta.

- Hol van most Stiffy?

- Rémlik, mintha valami olyasmit mondott volna, hogy a faluba készül besétálni. Gondolom, a káplánnal bratyizik. Ha nincs más dolgod, járhatnál egyet, és közben összefuthatnál vele.

- Így teszek.

- De azt ajánlom, nézz a körmére a skót terrierjének, mert valószínűleg elkísérte.

- Ó, hogyne, ráfigyelek majd. Kösz, hogy mondod.

Még emlékeztem e jószágra, mert Gussie ama bizonyos vacsoránkon mesélt nekem róla. Mi több, éppen a *sole meunière*[*]*-t* szolgálták fel, amikor megmutatta a lábán a sajgó sebet, melynek látványa arra késztetett, hogy érintetlenül toljam félre azt a fogást.

- A marása akár egy viperáé.

- Oké. Majd résen leszek. És legott el is indulok.

Nem sok időmbe telt, hogy elérjek a felhajtó végére.

A kapunál megálltam. Az látszott a legjobb tervnek, ha itt elidőzöm, amíg Stiffy visszaér. Cigarettára gyújtottam, és átengedtem magam az elmélkedésnek.

Noha lelkem kissé könnyebb volt, mint korábban, még mindig jócskán fel voltam kavarva. Amíg az a jegyzetfüzet nem került biztonságos tárolóhelyre, a Wooster-lélekbe nem költözhetett igazi béke. Túl sok múlott a visszaszerzésén. Miként Gussie-nak mondtam, ha Bassett papa elkezdi adni a kemény atyát, és házassági óvásokat jelentget be, akkor semmi esélye se lesz annak, hogy Madeline kidüllessze az állát, és egy modern „Szóval így állunk!"-kal vágjon vissza. Elég volt egyetlen pillantást vetni rá, hogy az ember láthassa: a lányoknak azon kis csoportjához tartozik, akik még mindig úgy vélik, hogy a szülőnek kell hogy legyen beleszólása a dolgokba; és kész voltam százat tenni nyolc ellenében, hogy az imént felvázolt körülmények között, bár Madeline sóhajtozna ugyan egy keveset, és hullajtana egy-két csendes

---

[*] Lepényhal molnárné módra *(francia)*

könnyűt, de miután a nagy fene füst szétoszlana, Gussie újból szabad legényemberi sorba kerülne.

Még mindig komor, szorongással teli mélázásba voltam merülve, amikor meditációimat félbeszakították. Egy emberi dráma bontakozott ki előttem az országúton.

Jóllehet mostanára az est árnyai meglehetősen szép számban kezdtek aláereszkedni, a látási viszonyok még mindig eléggé jók voltak ahhoz, hogy módomban álljon észlelni, amint fölfelé az úton egy nagydarab, testes, holdvilágképű rendőr közeledik kerékpárral. Lerítt róla, hogy békességben van az egész világgal. Napi kötelmeit akár elvégezte már, akár nem, e pillanatban nyilvánvalóan szolgálaton kívül volt, és egész magatartása egy olyan rendőré, akinek semmi sem terheli az elméjét, kivéve a sisakját.

Nos, ha azt is elmondom önöknek, hogy elengedett kormánnyal hajtott, abból sejteni fogják, hogy minő méreteket öltött e derűs fakabát gondtalan vidámsága.

Ami pedig a dráma bekövetkeztét illeti, az annak nyilvánvaló volta folytán esett, hogy a férfiú figyelmét még nem vonta magára az a tény, hogy egy idő óta egy kiváló skót terrier lohol a nyomában - abban a határozott, nesztelen, rámenős stílusban, mely olyannyira jellemző erre a kutyafajtára. Íme tehát, a rend őre kényelmesen biciklizett tova, jóízűeket szippantgatva az illatos esti levegőből; a skót terrier pedig, csupa szakáll és szemöldök, lóhalálában spurizott utána. Ahogy Jeeves mondotta később, miután leírtam neki a jelenetet, az egész szitu valamely nagy pillanatra emlékeztetett egy görög sorstragédiából, ahol valaki vidáman parádézik le s föl, széles jókedvűen és peckesen, mit sem tudva arról, hogy közben a

Nemezis folyvást a sarkában jár, és Jeevesnek alighanem igaza is lehetett.

A konstábler, mint mondtam, elengedett kormánnyal hajtott, és e tény nélkül a katasztrófa, midőn bekövetkezett, nem lett volna olyan teljes. Ifjúkoromban magam is eléggé menő bringás voltam - azt hiszem, említettem már, hogy egyszer megnyertem egy kóristafiúk akadályversenyét holmi falusi sportnapon -, így tanúsíthatom, hogy amikor elengedett kormánnyal tekersz, elsőrendű fontosságú az egyedüllét és a tökéletes mentesség a zavaró tényezőktől. Csupán egy leheletnyit emlékeztessen is valami egy váratlan skót terrierre, legott hirtelen oldalra tekeredik a bringád. És, mint mindenki tudja, ha a kezek nincsenek szilárdan a kormányon, egy hirtelen oldalra tekeredés bukást von maga után.

És ezúttal is így történt. Egy bukás volt az - éspedig a leglátványosabbak közül való, melyeknek valaha is volt szerencsém szemtanúja lehetni -, amiben a törvény eme képviselőjének része volt. Egyik pillanatban még velünk volt, vidorsággal és derűvel eltelten; a következőben pedig az árokban hevert, karok, lábak és kerekek afféle franciasalátájaként, oldalán a terrierrel, amely azzal a meglehetősen sértő, erényes önelégültséget árasztó kifejezéssel nézett le rá álltában, melyet gyakran figyeltem meg skót terrierek ábrázatán az emberiséggel való összekoccanásaik alkalmával.

És miközben az atyafi az árokban maga köré hadonászott, azon igyekezvén, hogy kigabalyítsa magát, egy lány tűnt fel a sarkon; egy vonzó ifjú teremtés hangaszín mintás kosztümben, s én Stiffy Byng ismerős vonásaira csodálkoztam rá.

Annak alapján, amit Gussie mondott, természetesen számítanom is kellett Stiffy felbukkanására. Egy skót terrier

láttán sejthettem, hogy az őhozzá tartozik. Joggal tehettem volna fel magamnak a kérdést: ha skót terrierek tűnnek föl, hol maradhat el vajon Stiffy?

A lány szemlátomást pipa volt a rendőrre. Ez a modorából is jól kitetszett. Botjának kampóját beleakasztotta az eb nyakörvébe, majd visszahúzta a jószágot; ezután a férfiúhoz intézett szavakat, aki most elkezdett felszínre bukkanni az árokból, akár a habokból kiemelkedő Vénusz.

- Hát ezt meg - tudakolta Stiffy - mi a nyavalyáért csinálta?

Természetesen nem rám tartozott, de mégse tudtam leküzdeni az érzést, hogy kissé tapintatosabban is közelíthetett volna a minden bizonnyal nehéznek és kényesnek ígérkező eszmecseréhez. És láttam, hogy a rendőr is hasonlóképpen érez. Arcát jókora mennyiségű sár borította, de ahhoz mégsem elegendő, hogy elfedje rajta a sértett kifejezést.

- Akár halálra is rémiszthette volna szegényt azzal a hánykolódásával. Drága öreg Bertalan, ugye, az a csúnya bácsi kis híján palacsintává lapított?

Megint csak hiányoltam a tapintatos hangütést. „Csúnya bácsi"-ként jellemezvén e közalkalmazottat, a lány technikailag kétségkívül szabatosan járt el. Egy szépségversenyen e pasas csakis akkor reménykedhetett volna sikeres szereplésben, ha annak mezőnye kizárólag Sir Watkyn Bassettből, a Parazita-beli Stekszes Prosserból és néhány hasonló fickóból állt volna. De jóérzésű ember nem óhajtja felhánytorgatni az ilyesmit. Ami efféle alkalmakkor a leginkább kívánatos, az a nyájasság. Nyájasság minden mennyiségben.

A rendőr immár kiemelte magát és biciklijét a mélységből, és most az utóbbit egy sor próbának vetette alá, hogy megbizonyosodjon a kár mértékéről. Meggyőződvén róla,

hogy az csupán elenyésző, megfordult, és nagyjából olyanformán szemlélte Stiffyt, ahogy Bassett papa szemlélt engem azon alkalommal, mikor a vádlottak padján álltam a Bosher Street-i bíróságon.

- Ippeg a közúton haladtam - kezdte lassú, kimért hangon, mintha a bíróságon tenne tanúvallomást -, amikor az eb erőszakos módon nekemugrott. Letaszított a biciglimről...

Stiffy úgy ragadta üstökön a dolog lényegét, akár egy gyakorlott debatter.

- Hát nem kéne biciklivel járnia. Bertalan utálja a bicikliket.

- Azért járok biciglivel, kisasszony, mert ha nem azzal járnék, gyalog kéne bekutyagolnom a körzetemet.

- Az jót tenne magának. Legalább leadna egy keveset a hajából.

- Ez - mondta a rendőr, jómaga sem akármilyen debatter lévén - nem érinti a lényeget. - Egy jegyzetfüzetet húzott elő egyenruhája rejtekéből, és lefújt róla egy óriáscsibort. - A kérdés, ami a lényeget érinti, az, hogy már másodízben fordul elő, hogy ez az állat minősített támadást követ el a személyem ellen, és megint csak be kell önt idéztetnem, kisasszony, amiért egy acsargó eb van a tulajdonában, amely nincs kellően kézben tartva.

A döfés heves volt, ám Stiffy erőteljesen riposztozott.

- Ne legyen seggfej, Oates. Egy kutyától nem várhatja el, hogy elszalasszon egy kerékpáros rendőrt. Neki nem emberi természete van. Különben is le merném fogadni, hogy maga kezdte. Biztosan incselkedett vele, vagy valami ilyesmi, és vegye tudomásul, hogy a Lordok Házáig el fogok menni az igazamért ez ügyben. Ezt az urat itt tanúként fogom beidéztetni.

Azzal felém fordult, és első ízben ébredt tudatára, hogy nem egy úr vagyok, hanem egy régi barát.

- Á, hello, Bertie!
- Hello, Stiffy.
- Mikor értél ide?
- Ó, nemrég.
- Láttad a történteket?
- Ó, hogyne. Mindvégig páholyból szemléltem.
- Nos, akkor készülj fel rá, hogy be leszel idézve.
- Rendben.

A rendőr időközben amolyan leltárfélét készített, és bejegyezte a noteszébe. Most megragadta az alkalmat, hogy megvonja a mérleget.

- A jobb térgyről egy darab bőr lehorzsolódva. Zúzódás és véraláfutás a bal könyéken. Karcolás az orron. Egyenruha besározva, tisztíttatást vonva maga után. Azonfelül sokkhatás - súlyos. Kellő időbe meg fogja kapni az idézőt, kisasszony.

Azzal felült a biciklijére, és elhajtott, egy szenvedélyes ugrásra késztetve ezzel Bertalan kutyát, miáltal csaknem kiszabadította magát a kampósbot fogságából. Stiffy egy pillanatig kissé sóváran tekintett a rendőr után, egy olyan lány arckifejezésével, aki azt kívánja, bárcsak a keze ügyében volna egy fél tégla. Aztán elfordult, s én legott rátértem a lényegre.

- Stiffy - szóltam -, csupán felszínesen érintve most mindama sódert, miszerint örvendek, hogy ismét láthatlak, meg milyen jól nézel ki, satöbbi, satöbbi... Van-e a birtokodban egy kis barna, bőrkötéses jegyzetfüzet, amelyet Gussie Fink-Nottle ejtett el tegnap az istállóudvaron?

Nem válaszolt, minthogy továbbra is mélázni látszott - semmi kétség, az imént távozott Oatesszal kapcsolatban. Megismételtem a kérdést, s most felocsúdott a transzból.

- Jegyzetfüzet?

- Kis barna, bőrkötéses darab.

- Tele egy csomó velős személyes megjegyzéssel?

- Na az az.

- Igen, nálam van.

Kezeimet az ég felé vetettem, s örömujjongást hallattam. Bertalan kutya kellemetlen pillantást vetett rám, és a bajsza alatt keltául dünnyögött valamit, de rá se hederítettem. Egy egész kennelnyi szemét forgató és bölcsességfogát kivicsorító skót terrier se lett volna képes arra, hogy elrontsa ezt a mámorító pillanatot.

- Uramatyám, micsoda megkönnyebbülés!

- Gussie Fink-Nottle notesza?

- Az övé.

- Azt akarod ezzel mondani, hogy Gussie volt az, aki azokat az igazán kiváló jellemtanulmányokat írta Roderick Spode-ról és Watkyn bácsiról? Ki se néztem volna belőle ilyesmit.

- Senki se nézte volna ki belőle. Hallatlanul érdekes történet ez. A jelek szerint...

- Habár hogy miért kell valakinek Spode-ra meg Watkyn bácsira fecsérelnie az idejét, amikor ez az Oates úgyszólván minden porcikájával azért kiált, hogy írjanak róla, felfogni se bírom. Nem hiszem, hogy valaha is találkoztam ipsével, aki olyan következetesen az idegeire ment volna az embernek, mint ez a Eustace Oates. Totál lefáradok tőle. Nagy peckesen feszít a bringáján, valósággal kihíva maga ellen a bajt, aztán mikor ráfarag, akkor meg panaszkodik. És milyen alapon alkalmaz hátrányos megkülönböztetést ilyen undorító módon

szegény Bertalannal szemben? Hiszen már a falu minden energikus kutyája intézett támadást a nadrágja ellen, és ezt ő is jól tudja.

- Hol az a notesz, Stiffy? - tértem vissza a tárgyra.

- Ne foglalkozz most noteszokkal. Maradjunk Eustace Oatesnál. Gondolod, hogy tényleg be akar idéztetni?

Azt feleltem, hogy a sorok között olvasva bizony ez a benyomás alakult ki bennem, amire ő olyasmivel reagált, ami úgy hiszem, a franciáknál *moue*[*]*-ként* ismeretes... Csakugyan *moue* az?... Vagyis úgy értem, az alsó ajkat előretolják, majd gyorsan ismét visszahúzzák.

- Én magam is tartok tőle. Eustace Oatest csupán egyetlen megfelelő jelzővel lehet illetni, és ez a „rosszindulatú". Egyebet sem tesz jártában-keltében, mint azt lesi, hogy kit lehetne élve fölfalni. No de egye fene, Watkyn bácsira újabb feladat vár.

- Hogy érted ezt?

- Vádlottként fogok elébe idéztetni.

- Ezek szerint tehát még mindig praktizál az öreg, noha már visszavonult? - kérdeztem, némi szorongással gondolva vissza a gyűjteményteremben folytatott diskurzusra ezzel az exrendőrbíróval és Roderick Spode-dal.

- Csupán a Bosher Streetről vonult vissza. Nem fojthatod el a rendőrbíráskodást egy emberben, ha egyszer a vérében van. Most békebíróként működik. Afféle vésztörvényszéket üzemeltet a könyvtárban. Mindig ott szokott lenni a tárgyalásom. Miközben jövök-megyek, a virágokat locsolom, vagy a szobámban ülök egy jó könyvvel, jön a komornyik, és bezengi, hogy várnak rám a könyvtárban. És az íróasztalnál ott

---

[*] Ajakbiggyesztés

ül majd Watkyn bácsi, szakasztott olyan képpel, mint Jeffreys bíró, és Oates ugyancsak ott várakozik már, hogy megtegye a tanúvallomását.

Fel tudtam idézni képzeletemben a jelenetet. Mi tagadás, kellemetlen egy szitu. Kétségkívül alkalmas rá, hogy megkeserítse egy lány otthoni életét.

- És mindig ugyanúgy végződik a dolog: Watkyn bácsi fölteszi a fekete föveget, és rám húzza a vizes lepedőt. Sohasem hallgatja meg egyetlen szavamat se. Kötve hiszem, hogy tisztában volna az igazságszolgáltatás akár legalapvetőbb elemeivel is.

- Nekem is ugyanez volt róla a benyomásom, amikor a törvényszéke elé járultam.

- És az egészben az a legrosszabb, hogy tudja, mennyi a zsebpénzem, ezért pontosan ki tudja számítani, mennyit bír el a bugyellárisom. Az idén már kétszer totál megkopasztott, mindegyik alkalommal annak az átok Oatesnak a felbujtására - először azért, mert lakott területen túlléptem a megengedett sebességet, másodszor pedig amiatt, mert Bertalan egy csip-csup kis harapást ejtett a pasas bokáján.

Együttérzően csóváltam a fejem, de magamban azt kívántam, bár vissza tudnám már terelni a társalgást arra a noteszra. Lányoknál az ember oly gyakran kénytelen megtapasztalni az arra való hajlandóság hiányát, hogy a fontos beszédtárgynál maradjanak.

- Oates akkora patáliát csapott az ügyből, mintha Bertalan legalább egyfontnyi húst harapott volna ki a lábából. És erős a gyanúm, hogy most megint ugyanez ismétlődik majd meg. Idáig vagyok már ezzel a rendőri zaklatással. Akárha Oroszországban lennénk. Te nem utálod a rendőröket, Bertie?

Jómagam nem tudtam ennyire elvetni a sulykot egy alapjában véve kiváló testületről való vélekedésemben.

- Nos, *en masse*[*] nem, ha ismered ezt a francia kifejezést. Úgy gondolom, köztük is van ilyen is, olyan is, akárcsak bármely más közösségben; az egyik csupa sárm, a másik jóval kevésbé. Találkoztam már néhány nagyon tisztességes rendőrrel is. Azzal például, amelyik a Parazita bejárata előtt teljesít szolgálatot, kifejezetten pajtási viszonyban vagyok. Ami ezt az Oates haverodat illeti, nos, természetesen még nem találkoztam vele elégszer ahhoz, hogy véleményt alkothassak róla.

- Nekem viszont elhiheted, hogy egyike a legkomiszabbaknak. Na de kemény megtorlás vár rá. Emlékszel még rá, amikor ebédre láttál vendégül a lakásodon? Akkor mesélted el nekem, hogy próbáltad meg elcsórni annak a rendőrnek a sisakját a Leicester Square-en.

- Az akkor történt, amikor először találkoztam a bácsikáddal. Ez az esemény volt az, amely összehozott bennünket.

- Nos, akkor nem sokra tartottam a dolgot, de a minap hirtelen emlékezetembe ötlött, és ezt mondtam magamban: „Ó, Urunk! Gyermekek és csecsemők szája által is építed hatalmadat ellenfeleiddel szemben! " Hónapokon keresztül igyekeztem kieszelni valamilyen módját annak, hogy visszafizessem a kölcsönt ennek a nyikhaj Oatesnak, és lám, te megmutattad nekem az utat.

Összerezzentem. Úgy rémlett, hogy e szavakat csupán egyféleképpen lehet értelmezni.

- Csak nem akarod elemelni a sisakját?

---

[*] Összességében véve

- Persze hogy nem.
- Hát nem is ajánlom!
- Ez ugyanis férfimunka - magam is belátom. Úgyhogy szóltam Haroldnak, hogy ő végezze el. Gyakran mondogatta, hogy a világon bármit megtenne értem, egyem meg a drága szívét.

Stiffy arca általában hajlamos komoly és ábrándos kifejezést ölteni, azt a benyomást keltve, mintha mély és nemes gondolatok foglalkoztatnák. Ez, persze, teljesen megtévesztő. Kötve hiszem ugyanis, hogy képes lenne fölismerni egy mély és nemes gondolatot, még ha tálcán nyújtanák is át neki, tartármártással körítve. Akárcsak Jeeves, ő sem gyakran mosolyog, de most ajkai szétváltak, és - ha jól tudom, így mondják, habár Jeevesszel egyeztetnem kell majd - eksztatikus tekintettel csüggött rajtam, s szemében mennyei fény ragyogott fel.

- Micsoda férfi! - lelkendezett. - Eljegyeztük egymást, tudod.
- Ó, igazán?
- Úgy ám, de egy mukkot se róla senkinek! Hétpecsétes titok. Watkyn bácsinak addig nem szabad tudnia róla, amíg kellőképp meg nem lesz puhítva.
- És ki ez a Harold?
- A káplán, odalent a faluban. - Bertalan kutyához fordult. - Ude, hod az ajanyos káplánka el fogja csójni a jossz, túna jendőj bátyi tyityakját az ő anyucikájának, és igen-igen boldoggá fogja őt ezzel tenni? - mondta.

Vagy legalábbis valami ilyesfajta értelme volt szavainak. A dialektust természetesen nem tudom pontosan visszaadni.

Rámeredtem az ifjú mákvirágra, elborzadva az erkölcsi kódexén, már ha egyáltalán annak lehet nevezni. Tudják, minél többször akad dolgom nőkkel, annál inkább úgy

gondolom, hogy kellene már hozni egy törvényt. Valamit mégiscsak tenni kéne e nem ügyében, mert különben a társadalom egész szövedéke fölfeslik, és micsoda tökkelütött hülyéknek nézünk majd ki valamennyien.

- Káplán? - mondtam. - Na de Stiffy, egy káplánt nem kérhetsz meg arra, hogy rendőrsisakokat csórjon el!

- Miért nem?

- Nos, mert az piszokul szokatlan. Azt éred el vele, hogy kivetkőztetik szegény fickót.

- Kivetkőztetik?

-Ez valami olyasmi, amit papokkal csinálnak, ha helytelenkedésen érik őket. És hát okvetlenül ezt vonja majd maga után az a rémes feladat, amelyet a te szent életű Haroldodra lőcsöltél.

- Nem értem, miért lenne ez rémes feladat.

- Csak nem azt akarod tán mondani, hogy olyasmi, ami káplánoknál teljesen természetes?

- De igenis ezt mondom. Haroldnak éppenhogy nagyon is feküdne az ilyesmi. Amikor a Magdalenbe járt - mielőtt még meglátta volna a világosságot -, piszokul balhés fickó volt. Állandóan efféléket művelt.

A Magdalenről tett említés fölkeltette érdeklődésemet. Jómagam is ebbe a kollégiumba jártam ugyanis.

- Magdalenes volt a srác? Melyik évfolyamon? Hátha ismerem is.

- Még szép, hogy ismered! Gyakran mesél rólad, és nagyon örült, mikor mondtam neki, hogy ideutazol. Harold Pinker.

El voltam képedve.

- Harold Pinker? A jó öreg Gikszer Pinker? Szent Isten! Az egyik legkedvesebb cimborám! Gyakran tűnődtem el rajta, vajon mi lett belőle. És mindeközben ő fogta magát, és

fölcsapott káplánnak. Ebből is látszik, milyen igaz, hogy a világ egyik felének fogalma sincs róla, hogy s mint él a többi háromnegyed rész. Gikszer Pinker, na de ilyet! Komolyan mondod, hogy a jó öreg Gikszer most lelkeket kúrálgat?

- Úgy ám. Méghozzá nagyon is jól. A fejesek igen sokra tartják. Bármelyik pillanatban plébániát kaphat, aztán csak figyuzd majd a diadalútját. Egy szép napon még püspök lesz belőle.

A jóleső izgalom, melyet egy rég elveszett haver feltalálása váltott ki belőlem, elenyészett. Azon vettem magam észre, hogy újfent a gyakorlati kérdések kezdenek foglalkoztatni. Elkomorultam.

És azt is megmondom maguknak, miért komorultam el. Az addig rendben volt, hogy Stiffy azt mondta: ez a feladat nagyon is feküdne a jó öreg Gikszernek. Csakhogy e hajadon nem ismerte őt úgy, ahogy én. Nekem életének egyéniségformáló éveiben volt alkalmam megfigyelni Harold Pinkert, és pontosan tudtam, kicsoda-micsoda - egy nagy, esetlen, újfundlandikölyök-szerű fickó; csupa tetterő és lelkesedés, szó se róla, aki mindig megteszi, ami tőle telik, ám maradéktalanul soha nem képes sikerre vinni a dolgokat. Egyszóval olyan fazon, aki ha csak szemernyi esély is kínálkozik egy vállalkozás elkontárkodására és önmaga pácba keverésére, hát kapva kap rajta. Már maga a puszta gondolat is, hogy ővele végeztessenek el egy olyan hallatlanul kényes feladatot, mint Oates rendőrbiztos sisakjának elemelése, megfagyasztotta a vért az emberben. Semmi esélye sem volt rá a srácnak, hogy megússza a dolgot.

Az ifjú Gikszert idéztem vissza emlékezetembe. Nagyjából olyan felépítésű lévén, mint Roderick Spode, nemcsak az egyeteme rögbicsapatában játszott, hanem az angol

rögbiválogatottban is, és annak művészetében, hogy belevágjon egy-egy ellenfelet egy sáros pocsolyába, és szöges talpú bakanccsal ugrándozzon a nyakán, kevesen múlták őt felül, ha ugyan akadtak egyáltalán ilyenek. Ha segítségre lett volna szükségem egy megvadult bika ellenében, okvetlenül őrá esett volna a választásom. Ha valamely balszerencsés véletlen folytán a Titokzatos Kilencek föld alatti lebujában találtam volna magam tőrbe csalva, senki sincs, akit szívesebben láttam volna leereszkedni a kéményből, mint Harold Pinker tiszteletest.

Ámde pusztán izmok és inak nem képesítenek egy palit rendőrsisakok elcsórására. Ez fineszt követel.

- Csakugyan? Ne beszélj! - mondtam. - Csakhogy átkozottul rövid ideig fog ám püspökösködni a srác, ha azon csípik, hogy sisakokat emel el a nyájától!

- Nem fogják rajtacsípni.

- De természetesen rajta fogják. A vén Alma Materben is mindig nyakoncsípték. Láthatólag halvány fogalma se volt arról, hogy miként lehet fifikás, tapintatos módon intézni egy dolgot. Vágd sutba a tervet, Stiffy. Hagyd a csudába az egészet.

- Dehogy hagyom.

- Stiffy!

- Nem. Az előadásnak folytatódnia kell.

Feladtam. Világosan láttam, hogy puszta időpocsékolás eltéríteni próbálni őt lányos ábrándjaitól. A szellemi alkata, konstatáltam, ugyanolyan volt, mint Roberta Wickhamé, aki egyszer rábeszélt, hogy egy vidéki udvarházban éjszaka menjek be egy vendégtárs hálószobájába, és egy bot végére erősített kötőtűvel szúrjam ki az ágymelegítő palackját.

- Nos, ha muszáj megtenni, hát muszáj - mondtam rezignáltan. - De legalább vésd a kobakjába a srácnak, hogy rendőrsisak elcsórásakor elsőrendű fontosságú, hogy mielőtt megemelnénk, előrebillentsük, mert máskülönben a tartópánt megszorul az alany álla alatt. Éppen e létfontosságú teendő figyelmen kívül hagyása volt az, ami önnön vesztemet okozta a Leicester Square-en. A tartópánt szorosra húzódott, és a zsarunak módja nyílt megfordulni és grabancon ragadást végrehajtani, s mielőtt ráeszméltem volna, hogy mi is történt, már a vádlottak padján álltam, ekképp felelgetve Watkyn bácsikádnak: „Igen, méltóságos uram" és „Nem, méltóságos uram".

Tűnődő hallgatásba merültem, melynek során a sötét jövőn méláztam, ami egy régi barátomra leselkedik. Nem vagyok egy gyenge férfiú, de azon kezdtem töprengeni, vajon csakugyan bölcs dolog volt-e olyan kurtán elintéznem Jeeves abbeli igyekezetét, hogy egy világ körüli hajóútra beszéljen rá. Mert bármiféle ellenvetést tegyenek is önök ezek ellen a kirándulások ellen - a kényelmetlen fedélzeti viszonyok, annak valószínűsége, hogy az ember egy csomó dögunalmas alak közé keveredik, a kellemetlen kényszer, hogy el kell menned megtekinteni a Tádzs Mahalt -, annyit legalább a javukra lehet írni, hogy megmenekülsz annak szellemi gyötrelmétől, hogy ártatlan káplánok a szemed láttára teszik tönkre karrierjüket, és játsszák el minden esélyüket az egyházi szamárlétrán nagy magasságokba való emelkedésre azzal, hogy rajtacsípetik magukat híveik tökfödőtlenítése közben.

Sóhajtottam egyet, majd folytattam a beszélgetést.

- Tehát te meg Gikszer eljegyeztétek egymást, igaz? Miért nem mondtad ezt el nekem, amikor nálam ebédeltél?

- Akkor még nem történt meg. Ó, Bertie, olyan boldog vagyok, hogy madarat lehetne velem fogatni! Legalábbis az leszek, mihelyt Watkyn bácsit sikerül rávennünk, hogy ama „Áldásom rátok, gyermekeim"-féle szöveg szellemében gondolkodjon.

- Ó, hát persze, hiszen említést tettél róla, nem igaz? Mármint az öreg megpuhításáról. Egyébként mit értesz megpuhítás alatt?

- Éppen erről akarok veled beszélni. Emlékszel még, mit írtam a táviratomban? Mármint hogy szeretném, ha valamit megtennél nekem?

Összerezzentem. Szorongás kerített hatalmába. Tisztára el is feledkeztem már arról a táviratról.

- Valami egészen egyszerű dologról van szó.

Ebben erősen kételkedtem. Úgy értem, ha e leányzó fogalmai szerint káplánok számára megfelelő feladatnak számít, hogy rendőrsisakokat durrantsanak meg, akkor ugyan miféle megbízatás lehet az, tettem fel magamnak önkéntelenül a kérdést, amelyet énnekem szánt? Úgy éreztem, elérkezett a pillanat, hogy némi csírájában való elfojtást vigyek véghez.

- Ó, igazán? - szóltam. - Nos, hadd mondjam meg neked itt és most, hogy eszem ágában sincs megtenni.

- Be vagy rezelve, mi?

- Nem látom értelmét tagadni: be bizony!

- De hiszen még azt sem tudod, miről van szó.

- Nem is óhajtom megtudni.

- Nos, én akkor is megmondom neked.

- Nem kívánok odafigyelni.

- Vagy talán jobban szeretnéd, ha levenném a pórázt Bertalanról? Megfigyeltem, hogy kezdettől fogva ama

különös nézésével méreget. Nem hiszem, hogy kedvel téged. Hajlamos hirtelen megneheztelni emberekre.

A Woosterek bátrak bár, de nem vakmerőek. Hagytam, hogy a lány a teraszt szegélyező kőfalhoz vezessen, s leültünk. Az estét, emlékszem, tökéletes nyugalom jellemezte, afféle szelíd békesség honolt mindenütt.

- Nem sokáig tartalak fel - szólt Stiffy. - Mondandóm teljesen egyszerű és lényegre törő. Azonban annak elmagyarázásával kell kezdenem, hogy miért kellett annyira homályba és titokzatosságba burkolóznunk az eljegyzésünkkel kapcsolatban. Nos, Gussie hibájából.

- Mit követett el?

- Semmit, csak egyszerűen Gussie-ként létezett. Ténfergett a maga kókatag módján, az okuláréján át meregetve szemét a világba, és gőtéket tartva a hálószobájában. Igazán megértheted Watkyn bácsi érzéseit. A lánya bejelenti, hogy férjhez menni készül. „Ó, csakugyan?", mondja rá az öreg. „No, akkor skubizzuk meg a fickót." És behömpölyög Gussie. Rém kellemetlen megrázkódtatás egy apának.

- Hát az.

-Nos, nem állíthatod, hogy miközben attól a csapástól szédeleg, hogy Gussie a vejéül készül szegődni, alkalmas rá a pillanat, hogy azzal a hírrel állítsak oda hozzá: feleségül akarok menni a káplánhoz.

Felfogtam az érvelés velejét. Freddie Threepwood jutott eszembe, aki egyszer azt mesélte nekem, hogy Blandingsben egy unokahúgának gondja támadt akörül, hogy feleségül akart menni egy káplánhoz. Abban az esetben, emlékeztem vissza, a feszültség annak folytán oldódott fel, hogy kiderült: a fickó egy jól menő liverpooli hajózási cég milliomos tulajdonosának örököse; ám nagy általánosságban a szülők nem szeretik, ha

lányaik káplánokhoz mennek nőül, és véleményem szerint ugyanez áll unokahúgokkal rendelkező nagybácsikra is.

Szembe kell nézned a ténnyel, hogy a káplánok nem igazán mennek slágerszámba. Ezért mielőtt bármit is tehetnénk a fátyol titokról való föllebbentése tárgyában, Haroldot el kell fogadtatnunk Watkyn bácsival. Ha megfelelő módon játsszuk ki kártyáinkat, azt remélem, hogy a bácsi plébániát fog neki adományozni, ami kegyúri jogában áll. Aztán majd hozzákezdhetünk, hogy eljussunk valahová.

Nem tetszett nekem ez a többes szám első személyű fogalmazásmód, mindazonáltal értettem, mire céloz a kiscsaj, és sajnálattal bár, de bele kellett köpnöm reményei és álmai levesébe.

- Tehát azt kívánod tőlem, hogy szóljak egy-két szót Gikszer érdekében? Azt szeretnéd, ha félrevonnám a bácsikádat, és megmondanám neki, micsoda pompás fickó Gikszer? Semmi sincs, amit jobban élveznék, drága Stiffykém, de sajnos, nem olyan viszonyban vagyok az öreggel.

- Nem, nem, szó sincs semmi efféléről.

- Nos, nem látom, mit tehetnék ennél többet.

- Mindjárt látni fogod - felelte, és újfent elfogott az a bizonyos szorongás. Magamban azt mondtam, hogy fölöttébb erélyesnek kell lennem. Ám önkéntelenül is Roberta Wickhamre és az ágymelegítő palackra kellett gondolnom. Az ember szereti azt hinni magáról, hogy olyan, akár az edzett acél - avagy gyémántkemény, ha önöknek netán ez a kifejezés tetszik jobban -, és akkor hirtelen a köd feltisztul, és arra eszmélsz, hogy egy lánytól hagytad magad rábeszélni valami szörnyűségre. Sámson ugyanezt tapasztalta meg Delilával szemben.

- Ó? - mondtam tartózkodóan.

A lány némi szünetet tartott, hogy megcsiklandozza Bertalan kutya bal füle tövét. Aztán így folytatta:

- Csupán dicsérni Haroldot Watkyn bácsi előtt: ez semmi haszonnal nem jár. Ennél valami sokkal okosabbra van szükség. Holmi eszméletlenül furmányos tervet kell kiagyalni, ami egy csapásra leveszi majd a lábáról. Szoktad néha olvasni a *Milady Budoárját*?

- Egyszer magam is írtam bele egy cikket arról, hogy „Mit visel a jól öltözött férfi", de nem vagyok rendszeres olvasója.

- A múlt héten volt benne egy sztori egy hercegről, aki nem engedte a lányának, hogy hozzámenjen ifjú magántitkárához, ezért a titkár rávette egy barátját, hogy evezzen ki a herceggel a tóra, és borítsa fel a csónakot, amikor is a titkár fejest ugrott, és kimentette a herceget, s ez tüstént áldását adta a frigyre.

Eltökéltem, hogy késedelem nélkül tönkrezúzom az ideát.

- Bármely olyan ötletet, melynek értelmében csónakázni viszem Sir W. Bassettet, és beleborítom a vízbe, rögvest ki is verhetsz a fejedből. Először is: soha nem jönne el velem csónakázni.

- Nem hát. És tavunk sincs. És Harold azt mondta, hogy ha a faluban lévő tóra gondoltam, akkor üstöllést felejtsem is el, mivel az évnek ebben a szakában túl hideg van tavakba fejest ugrálni. Némely tekintetben fura tud lenni ez a Harold.

Csak magasztalni tudom a józan paraszti eszét.

- Aztán egy másik történetből kölcsönöztem egy ötletet. Egy fiatal szerelmesről szólt, aki rábeszéli egy barátját, hogy öltözzön fel csavargónak, és támadja meg a lány apját, amikor is az ifjú előrobog, és megmenti az apát.

Gyengéden megpaskoltam a lány kezét.

- Mindezen ötleteidnek az a hibája - mutattam rá -, hogy a hősnek szemlátomást mindig van egy félnótás barátja, aki ég a

vágytól, hogy a legrémesebb kalamajkákba keveredjen a fickó érdekében. Ez viszont Gikszer esetében nem áll fenn. Kedvelem Gikszert - mi több, kész vagyok odáig is elmenni, hogy azt mondjam: szeretem őt, mint egy fivért -, de élesen meghúzott határai vannak azon dolgoknak, amit kész vagyok megtenni érte.

- Nos, nem baj, mivel ez ellen az idea ellen is elnöki vétót emelt. Valami olyasmire hivatkozott, hogy mit szólna a plébános, ha kitudódna a dolog. Viszont a legújabb ötletemtől el van ragadtatva.

- Ó, tehát van legújabb is?

- Van ám, méghozzá szenzációs. A szépsége abban áll, hogy Haroldot semmi szemrehányás nem érheti a benne vállalt szerepe miatt. Ezer plébános se tudná ráverni a balhét. Az egyetlen bökkenő ugyanis az volt, hogy Haroldnak szüksége van valakire, aki együttműködjön vele, és amíg meg nem hallottam, hogy ideutazol, gőzöm se volt róla, kit tudnánk beszervezni. De most, hogy megjöttél, immár minden sínen van.

- Tényleg azt hiszed? Az imént már közöltem veled, ifjú Byng, és most újból megismétlem, hogy semmi a világon nem tud rábírni arra, hogy részt vállaljak a visszataszító terveidben.

- Na de Bertie, muszáj segítened! Számítunk rád. És amit tenned kell, az gyakorlatilag semmiség. Csupán el kell lopnod Watkyn bácsi marha-fölözőjét.

Nem tudom, önök mit tettek volna, ha egy hangaszín mintás kosztümöt viselő lány ezzel rontott volna rá önökre, alig nyolc órával azután, hogy egy mályvaszín képű nagynéni ugyanezzel állt elő. Lehetséges, hogy megkóvályodott volna önökkel a világ. Szerintem a legtöbb fickóra így hatott volna. Ami viszont engem illet, inkább mulattatott, mintsem

megrendített a dolog. Mi több, ha az emlékezetem nem csal, még fel is kacagtam. Ha így tettem, hát nagyon is jól tettem, mert körülbelül ez volt az utolsó alkalmam a nevetésre.

- Ó, igazán? - mondtam. - Folytasd - tettem hozzá, úgy érezvén, hogy szórakoztató lesz, ha hagyom tovább szövegelni a kis boszorkát. - Lopjam el a marha-fölözőjét, mi?

- Igen. Tegnap hozta a bácsi Londonból a gyűjteményébe. Egy ezüsttehén-féle, olyan kifejezéssel az ábrázatán, mintha totál be volna piálva. Watkyn bácsi iszonyúan nagyra van vele. Tegnap este vacsorakor kitette maga elé az asztalra, és egyfolytában áradozott róla. És akkor pattant ki fejemből az ötlet. Arra gondoltam, hogy ha Harold elcsórná, aztán meg visszahozná, Watkyn bácsi annyira hálás lenne, hogy gejzír módjára kezdené ontani magából a plébániákat. S ekkor fölfedeztem a dolog bibéjét.

- Ó, tehát bibéje is volt?

- Persze. Hát nem látod? Hogyan magyarázná meg Harold, hogy miként került a holmi a birtokába? Ha valakinek egy ezüsttehén van a gyűjteményében, aztán eltűnik, és másnap berobog vele egy káplán, hát annak a káplánnak holmi átkozottul ügyes és frappáns magyarázattal kell előállnia. Nyilvánvaló, hogy úgy kell feltüntetni a dolgot, mintha külső meló lett volna.

- Értem. Azt várod tőlem, hogy öltsek fekete álarcot, törjek be az ablakon keresztül, szajrézzam el azt a műtárgyat, és adjam át Gikszernek. Értem, értem.

Kesernyés gúnnyal beszéltem, mindazonáltal, jóllehet bárki észrevette volna, hogy szavaim kesernyés gúnnyal vannak telítve, a lány csupán bámulattal és helyesléssel nézett rám.

- Remekül vág az eszed, Bertie. Pontosan erről van szó. Természetesen álarcot nem szükséges viselned.

- Nem gondolod, hogy segítene nagyobb átéléssel alakítani a szerepemet? - mondtam ugyanazzal a kesernyés gúnnyal, mint fentebb.

- Nos, meglehet. Ezt rád bízom. De az a fő, hogy az ablakon át hatolj be. Kesztyűt természetesen okvetlenül viselj, az ujjlenyomatok miatt.

- Hát persze.

- Aztán Harold majd odakint vár rád, és átveszi tőled a cuccot.

-Azután pedig megyek, és leülöm a büntetésemet Dartmoorban, mi?

-Ó, dehogy. Természetesen a küzdelem közben elmenekülsz.

- Miféle küzdelem?

- És Harold berohan a házba, vértől áztatottan.

- Kinek a vérétől?

- Nos, én azt javasoltam, hogy a tiédtől, Harold viszont úgy vélte, a sajátjától. Küzdelem nyomainak muszáj lenniük, hogy érdekesebbé tegyük a dolgot, és nekem az volt az elgondolásom, hogy orrba kellene vágnia téged. De Harold azt mondta, nagyobb nyomatékot kölcsönöz a dolognak, ha elborítja őt az alvadt vér. Így hát abban maradtunk, hogy mindketten orrba gyűritek egymást. Ezután pedig Harold felveri a házat, bejön és megmutatja Watkyn bácsinak a marha-fölözőt, elmagyarázza, mi történt, és minden elrendeződik. Vagyis úgy értem, Watkyn bácsi nem teheti meg, hogy mindössze annyit mond: „Ó, kösz", és azzal el van intézve, igaz? Ha szorult bele egy szikrányi tisztesség, kénytelen lesz kiköhögni azt a plébániát. Hát nem csodálatos terv, Bertie?

Felálltam. Arcom hűvös volt és kemény.

- Fenomenális. Mindazonáltal sajnálattal kell közölnöm...

- Csak nem azt akarod mondani, hogy nem teszed meg, most, amikor már látod, hogy gyakorlatilag semmiféle kényelmetlenséget nem okoz neked? Mindössze kábé tíz percedbe kerülne.
- De igenis azt mondom: eszem ágában sincs megtenni.
- Nos, az a véleményem, hogy undok disznó vagy.
- Meglehet, de egy olyan undok disznó, akinek van magához való esze. Semmi szín alatt sem veszek részt ebben az akcióban. Mondtam már, hogy jól ismerem Gikszert. Hogy pontosan miként barmolná el a dolgot és juttatna mindnyájunkat dutyiba, nem tudom megmondani, de egész biztosan megtalálná a módját. Most pedig átvenném azt a noteszt, ha nincs ellene kifogásod.
- Miféle noteszt? Ja igen, Gussie noteszát.
- Úgy van.
- Mi célból van rá szükséged?
- Abból a célból van rá szükségem - mondtam komoran -, mert Gussie nem alkalmas a megőrzésére. Újból elveszítené, amely esetben a bácsikád kezébe kerülhetne, amely esetben ő bizonyosan kirugdalná a tölteléket a Gussie-Madeline-féle esküvői előkészületekből, amely esetben én olyan csúnyán ráfaragnék a sompolygásra, ahogy kevés férfiember faragott még rá.
- Mármint te?
- Senki más.
- Hogy kerülsz te a képbe?
- Mindjárt elmagyarázom.

Azzal néhány tömör szóval vázoltam neki az eseményeket, amelyek Brinkley Courtban játszódtak volt le, továbbá a helyzetet, ami ezen eseménysor folytán előállt, valamint a rút

veszélyt, amely személyemet fenyegette, ha netán Gussie nevezését törölnék.

- Meg fogod érteni - mondtam -, hogy bárminemű lekicsinylés távol áll tőlem az unokanővérkéd, Madeline iránt, amikor azt állítom, hogy a vele szent házasság kötelékében való egyesülés gondolatától a hideg is kilel. E tény semmilyen módon se csorbítja az ő érdemeit. Ugyanígy éreznék sok más, akár a világ legnemesebb hölgyeivel kötendő házasság esetében is. Vannak bizonyos nők, akiket az ember tisztel, csodál és nagyra becsül, de csupán kellő távolból. Ha bármi jelét adják annak, hogy közelebb próbálnak férkőzni, az ember kész ólmosbottal visszaverni őket. Ebbe a csoportba tartozik Madeline unokanővérkéd is. Bűbájos teremtés és ideális társ Augustus Fink-Nottle számára, de Bertram olybá veszi, akár a hangyát a gatyában.

Ezen Stiffy elmélázott.

- Értem. Igen, magam is úgy gondolom, Madeline valóságos istenátka.

- Jóllehet az „istenátka" kifejezés használatáig jómagam nem mentem volna el, mivel egy lovagias férfiúnak valahol meg kell tudnia húzni a határt, mindamellett, ha már fölemlítetted, beismerem, hogy fedi a tényeket.

- Álmomban se gondoltam volna, hogy így állnak a dolgok. Nem csodálom, hogy olyan égető szükséged van arra a noteszra.

- Hát igen.

- Nos, mindez egy új gondolatsort indított el bennem.

Ama bizonyos komoly, ábrándos kifejezés ült ki az arcára. Mélázó talppal masszírozta meg Bertalan kutya gerincét.

- Na, hadd halljam - sürgettem, bosszankodván a késedelmen. - Vezesd elő!

- Egy pillanat. Megpróbálok rendet rakni a fejemben. Tudod, Bertie, tényleg oda kéne adnom azt a noteszt Watkyn bácsinak.

- Micsoda!?

- Ezt tanácsolja a lelkiismeretem. Végül is oly sokkal tartozom neki. Éveken át második apa volt számomra. És tudnia kellene, hogy Gussie hogy érez iránta, nem igaz? Vagyis úgy értem, kissé komisz eljárás a vén bőregérrel szemben, hogy miközben abban a hiszemben van, hogy egy ártalmatlan gőterajongót dédelget a keblén, mindvégig egy kígyó az, amely azzal foglalkozik, hogy kritikus megjegyzésekkel illeti a levesivó módszerét. Mivel azonban olyan aranyos vagy, hogy segítesz Haroldnak meg nekem annak a marha-fölözőnek az ellopásában, azt hiszem, meg fogunk tudni egyezni.

Nekünk, Woostereknek meglehetősen gyorsan vág az eszünk. Nem hiszem, hogy pár percnél tovább tartott, mire tisztába jöttem a lány szavainak értelmével. Felfogtam a szándékát, és összeborzadtam.

Voltaképpen megnevezte az okmányok árát. Más szóval, miután reggelinél már megzsarolt egy nagynéni, most, vacsora előtt meg egy nőnemű cimbora általi megzsaroltatásnak váltam elszenvedőjévé. Cudar egy program, nem mondom, még ebben a laza erkölcsű, háború utáni világban is.

- Stiffy! - üvöltöttem fel.

- Hiába is mondod, hogy „Stiffy!". Vagy hajlandó vagy együttműködni, és elvégzed a feladat rád eső részét, vagy pedig Watkyn bácsi némi pikáns olvasnivalót kap a reggeli kemény tojása és kávéja mellé. Gondold végig, Bertie!

Azzal talpra cibálta Bertalan kutyát, és elszivárgott a ház irányában. Az utolsó, amit láttam belőle, egy fenyegető

pillantás volt, melyet a válla fölött irányzott rám, s úgy hasított rajtam keresztül, akár egy kés.

Hátranyaklottam a falhoz, s csak ücsörögtem ott letaglózva. Hogy pontosan meddig, nem tudom, de annyi biztos, jó ideig. Az éj szárnyas teremtményei belémütköztek, de csekély figyelmet fordítottam rájuk. Csupán azt követően eszméltem föl a kómából, hogy hirtelen egy hang szólalt meg úgy néhány lábnyira le-horgasztott fejem fölött.

- Jó estét, Wooster! - mondta a hang.

Fölnéztem. A sziklaszerű massza, mely fölém tornyosodott, Roderick Spode volt.

Gondolom, még a diktátoroknak is akadnak pajtáskodó pillanataik, amikor elengedik magukat, és kikapcsolódnak a fiúkkal, ám az kezdettől fogva nyilvánvaló volt, hogy ha Roderick Spode-nak volt is derűsebb oldala, most egyáltalán nem azzal a céllal érkezett, hogy arról mutatkozzék meg. Tónusából nagyon is jól kiérzett a kedélyes hangütés hiánya.

- Szeretnék váltani veled pár szót, Wooster.

- Ó, igen?

- Beszéltem Sir Watkyn Bassett-tel, és elmesélte nekem az egész történetet a marha-fölözőről.

- Ó, igen?

- És jól tudjuk, miért vagy itt.

- Ó, igen?

- Hagyd már abba ezt az „Ó, igen?"-ezést, te nyomorult féreg, és figyelj rám!

Sok srác zokon vette volna e hangnemet. Ami azt illeti, magam is így voltam vele. De tudják, hogy van. Akadnak fickók, akiket bármikor kész vagy leteremteni, ha nyomorult féregnek neveznek, míg ellenben mások iránt jóval kevesebb benned az erre való hajlandóság.

- Ó, igen - mondta, ő maga is ezzel a fordulattal élve, fene a dolgát -, teljesen világos számunkra, hogy mit keresel itt. Azért küldött ide a bácsikád, hogy lopd el neki azt a marha-fölözőt. Kár is azzal strapálnod magad, hogy letagadd. Ma délután a marha-fölözővel a kezedben találtam rád. Most pedig, íme, arról értesülünk, hogy a nénikéd hamarosan megérkezik. Dögkeselyűk gyülekezője, hah!

Pillanatnyi szünetet tartott, aztán megismételte: „Dögkeselyűk gyülekezője!", mintha piszok jó poénnak tartaná. Én mellesleg egyáltalán nem ítéltem annak.

- Nos, Wooster, azért jöttem, hogy megmondjam: rajtad tartjuk a szemünket - minden lépéseden. Ha tetten érünk, amint megpróbálod elemelni azt a marha-fölözőt, biztosíthatlak, hogy börtönben fogsz kikötni. Abban hiába is reménykedsz, hogy Sir Watkyn ódzkodik majd a botránytól. Meg fogja tenni a kötelességét mind állampolgárként, mind pedig békebíróként.

Ekkor kezét a vállamra helyezte, és nem emlékszem rá, mikor volt részem kellemetlenebb élményben. Eltérően attól, amit Jeeves szimbolikus tettnek nevezne, szorítása olyan volt, akár egy lóharapás.

- Azt mondtad: „Ó, igen?" - kérdezte.

- Ó, nem! - biztosítottam.

- Helyes. Most persze nyilván azt mondod magadban, hogy nem fognak rajtacsípni. Úgy képzeled, hogy te meg az a drágalátos nénikéd lesztek olyan dörzsöltek, hogy anélkül emeljétek el a marha-fölözőt, hogy lelepleznének titeket. De ebből rád nézve semmi jó se fog kisülni, Wooster. Ha ugyanis annak a holminak nyoma vész, bármilyen agyafúrtan tüntessétek is el a bűnjeleket te meg a női bűntársad, én tudni fogom, hogy hová lett, és azonmód kocsonyásra verlek.

Kocsonyásra - ismételte meg, úgy forgatván nyelvével a szót, mint holmi kitűnő évjáratú portói óbort. - Világosan fejeztem ki magam?

- Ó hogyne.

- Biztos vagy benne, hogy megértettél?

- Ó, tökéletesen.

- Nagyszerű.

A terasz felől egy homályos körvonalú alak közeledett, és Spode egy meglehetősen émelyítő szívélyességgel telített tónusra váltott át.

- Minő gyönyörű este, hát nem? Az évszakhoz képest rendkívül enyhe. Nos, nem tartóztatom tovább. Bizonyára szeretne átöltözni vacsorához. Untig elég lesz ám egy fekete nyakkendő. Mi itt fittyet hányunk a formaságokra. Igen?

Ez utóbbi szót a homályos körvonalú alakhoz intézte. Egy ismerős köhintés feltárta annak személyazonosságát.

- Mr. Woosterrel óhajtottam beszélni, uram. Üzenetem van a számára Mrs. Traverstől. Mrs. Travers üdvözletét küldi, uram, és arra kért, mondjam meg önnek, hogy a Kék Szobában tartózkodik, és örülne, ha önnek módjában állna mihamarabb felkeresni őt ott. Egy fontos ügyben szeretne tanácskozni önnel.

Hallottam, ahogy Spode horkant egyet a sötétben.

- Tehát Mrs. Travers megérkezett?

- Igen, uram.

- És fontos ügyben szeretne tanácskozni Mr. Woosterrel?

- Igen, uram.

- Hah! - mondta Spode, és rövid, éles kacajt hallatva elcsattogott.

Felálltam ültömből.

- Jeeves - szóltam -, készüljön fel a tanácsadásra. Kezd szövevényessé válni a dráma cselekménye.

[5]

Dahlia néni legurít egy stampedlivel

Belebújtam az ingembe, és felhúztam a térdig érő alsóneműt. - No, Jeeves - mondtam -, mit szól hozzá?

Mialatt a házhoz sétáltunk, tájékoztattam a legutóbbi fejleményekről, és hagytam, hogy megforgassa őket az elméjében megoldási formula feltalálása céljából. Én közben végigmentem a folyosón, és sebtében lefürödtem. Most oly reményteljesen néztem a pasasra, akár egy fóka, mely arra vár, hogy vessenek oda neki egy halat.

- Kitalált már valamit, Jeeves?
- Még nem, uram, sajnálattal közlöm.
- Micsoda? Az égvilágon semmi eredményre nem jutott?
- Nem, uram, tartok tőle.

Mélyet sóhajtottam, és felhúztam a pantallómat. Annyira hozzászoktam már, hogy e nagy tálentumú férfiú kalaplepottyanásnyi időn belül a legkiérleltebb ideákkal áll elő, hogy meg se fordult a fejemben, hogy ez alkalommal netán nem sikerül szállítania a megoldást. A csapás súlyos volt, és remegett a kezem, miközben a zoknimat húztam. Egy furcsa, dermeteg érzés szállt meg, átlagon alulivá silányítva fizikai és szellemi folyamataimat. Olyan volt, mintha végtagjaimat és buksimat frizsiderbe zárták volna, és jó néhány napon át megfeledkeztek volna róluk.

- Könnyen meglehet, Jeeves - adtam hangot frissiben támadt gondolatomnak -, hogy maga nem fogta fel világosan a forgatókönyv egészét. Csupáncsak merő kontúrt tudtam magának nyújtani, mielőtt nekilátnánk lecsiszolni a torzót. Azt

hiszem, segítene, ha azt tennénk, amit a bűnügyi regényekben szoktak. Olvas néha bűnügyi regényeket?

- Nem túl gyakran, uram.

- Nahát, mindig van bennük egy rész, ahol a detektív, hogy tisztába tegye gondolatait, listát készít a gyanúsítottakról, az indítóokokról, időpontokról, alibikről, bűnjelekről és miegymásról. Próbáljuk ki ezt a módszert. Fogjon papírt és ceruzát, Jeeves, és összegezzük a tényeket. Címnek írja fel: „Wooster B. helyzete". Kész?

- Igen, uram.

- Remek. Nos tehát. I. tárgypont - Dahlia néni azt mondja, ha nem csórom el és adom át neki azt a marha-fölözőt, eltilt az asztalától, és elbúcsúzhatom Anatole főztjétől.

- Igen, uram.

- Most pedig a II. tárgyponthoz érkezünk - azaz: ha *elcsórom* a marha-fölözőt, és átadom a néninek, Spode kocsonyásra fog engem verni.

- Igen, uram.

- Ráadásul - III. tárgypont -, ha miután elcsórtam, a néninek adom át, nem pedig Harold Pinkernek, akkor nem csupán a fenti elkocsonyásítási műveleten megyek majd keresztül, hanem Stiffy fogja magát, és Gussie noteszét átadja Sir Watkyn Bassettnek. És maga is tudja, meg én is tudom, hogy ez milyen eredménnyel jár majd. Nos tehát, íme a tényállás. Vette az adást?

- Igen, uram. Csakugyan némiképp szerencsétlen szituáció.

Szúrós pillantásaim egyikét lövelltem az ipsére.

- Jeeves - mondtam -, ne csinálja ezt velem. Pláne egy ilyen pillanatban. Még hogy „némiképp szerencsétlen"! Ki is volt az, akit a minap emlegetett, tudja, akire a világ összes keserűsége rászakadt?

- Mona Lisa, uram.
- Nos, ha én ebben a pillanatban találkoznék ezzel a Mona Lisával, hát megszorítanám a kezét, és biztosítanám róla, hogy pontosan tudom, mit érez. Akit most maga előtt lát, Jeeves, az egy úthenger alatt senyvedező béka.
- Igen, uram. A pantallóját talán egy negyedhüvelyknyivel magasabbra húzza, uram. A cél a nadrágszárak könnyeden kecses esése a rüszt fölött. A dolog a lehető legpontosabb beigazítást igényli.
- Így valahogy?
- Nagyszerű, uram. Felsóhajtottam.
- Vannak pillanatok, Jeeves, amikor az ember azt mondja magában: Mit nekem holmi nadrágszárak!
- Az efféle pillanatok tovatűnnek, uram.
- Nem látom be, miért tennék. Ha maga nem talál kiutat ebből a slamasztikából, olybá tűnik nekem, hogy ez maga a vég. Na persze - folytattam némileg derűsebb hangütéssel -, még igazából nem is volt ideje alaposan kivesézni a problémát. Mialatt megvacsorázom, vizsgálja át még egyszer minden aspektusból. Könnyen meglehet, hogy kipattan a fejéből egy ötlet. Az ötletek így szokták, nem igaz? Kvázi villanásszerűen, mi?
- Igen, uram. Állítólag Arkhimédész, a matematikus egy reggel teljesen hirtelen fedezte fel a vízkiszorítás elvét, miközben a fürdőkádjában ült.
- Na látja. Pedig nem hiszem, hogy olyan ördögien firnyákos fickó lett volna. Mármint magához képest.
- Úgy vélem, nagy tálentumú férfiú volt, uram. Általános sajnálkozást keltett, hogy később meggyilkolta egy közkatona.
- Pech. No de minden hús merő fű csupán, mi?

- Nagyon igaz, uram.

Rágyújtottam egy méla cigire, és egyelőre ad acta tévén Arkhimédészt, hagytam, hogy agyam újfent elidőzzön a szörnyűséges katyvaszon, melybe az ifjú Stiffy hebehurgya magatartása folytán keveredtem.

- Tudja, Jeeves - szóltam -, ha az ember elkezd igazából a mélyére fürkészni a dolgoknak, tisztára elképesztő, hogy a szebbik nem mi mindent el nem követ annak érdekében, hogy belemártson engem a lecsóba. Emlékszik még Miss Wickhamre és az ágymelegítő palackra?

- Igen, uram.

- És Gwladys minek is hívjákra, aki a törött lábú udvarlóját a lakásomon szállásolta el?

- Igen, uram.

- És Pauline Stokerre, aki az éjszaka kellős közepén egy szál fürdőruhában toppant be a vidéki nyaralómba?

- Igen, uram.

- Micsoda nem! Hej, micsoda nem, Jeeves! Ám e nem képviselői közül senki sincs, érti, Jeeves, egyetlenegy se, bármennyire is veszedelmesebb, mint a hím, akit egy kategóriába lehetne sorolni ezzel a Stiffyvel. Ki is volt az a fickó, akinek a neve a lista élén állt - a muki az angyallal?

- Abu ben Adhem, uram.

- Na hát szakasztott ilyen Stiffy is. Abszolút listavezető. Igen, Jeeves?

- Pusztán azt készültem megkérdezni, uram, hogy Miss Byng, midőn szóbeli kifejezést adott ama fenyegetésének, miszerint Mr. Fink-Nottle jegyzetfüzetét át fogja adni Sir Watkynnak, véletlenül nem kacsintott-e közben?

- Mármint úgy érti, hamiskásan, mintegy azt jelezvén, hogy egyszerűen csak ugrat engem? Nem, Jeeves, szó sincs róla. A

pályafutásom során korábban is volt már alkalmam kacsintásmentes szemeket láthatni, éspedig nem is keveset, de olyan szempárt még soha, amely annyira tökéletesen híján lett volna a kacsintásnak, mint Stiffyé. Esze ágában se volt viccelődni. Halálkomolyan gondolta a dolgot. Tisztában volt vele, hogy olyasmit cselekszik, ami még női mértékkel ítélve is tisztességtelen, de törődött is ő azzal! Az egész ügy lényege abban áll, hogy ez az újmódi női emancipáció oda vezetett, hogy az ilyen Stiffy-félék vérszemet kapnak, és rá se bagóznak tetteik milyenségére. Bezzeg Viktória királynő idejében másként mentek a dolgok! A *Prince Consortnak*[*] lett volna egy-két szava egy olyan lányhoz, mint Stiffy, hát nem?

- Magam is úgy vélem, uram, hogy Őfelsége aligha helyeselte volna Miss Byng magatartását.

- Egykettőre a térdére fektette volna, és fapapuccsal úgy ellátta volna a baját, hogy csak no. És azt sem tartom lehetetlennek, hogy Dahlia néni is hasonló bánásmódban részesült volna. Jut eszembe, azt hiszem, ideje volna fölkerekednem és tiszteletemet tenni az éltes rokonnál.

- Mrs. Travers szemlátomást igen erősen óhajtotta az önnel való konzultálást, uram.

- Amely óhaja távolról sem kölcsönös. Őszintén bevallom magának, hogy egyáltalán nem tekintek örömmel e találka elé.

- Nem, uram?

- De nem ám. Tudja, alig valamivel teázás előtt adtam föl neki egy sürgönyt, melyben azt közöltem, hogy nem csórom el a marha-fölözőt, és ő valószínűleg már jóval azelőtt elhagyta Londont, hogy azt kikézbesítették volna. Más szóval, a néni abban a tudatban ért ide, hogy itt egy olyan unokaöcsre talál,

---

[*] Prince Consort: az angol királynő férjének címe, hivatalos rangja

aki kezét-lábát töri abbeli igyekezetében, hogy végrehajtsa a rendelkezését, és akkor váratlanul azzal a hírrel kólintják főbe, hogy a dolognak fuccs. Ez nem lesz ínyére a néninek, Jeeves, és bevallom magának férfiasan, hogy minél többet gondolok a közelgő eszmecserére, annál jobban citerázik a lábam szára.

- Ha élhetnék egy javaslattal, uram - noha természetesen puszta enyhítőszer -, de a csüggedés időszakaiban gyakorta tapasztalták úgy, hogy a szabályszerű estélyi öltözék viselése nyugtató hatással van a kedélyre.

- Gondolja, hogy fehér nyakkendőt kéne kötnöm? Spode feketét ajánlott nekem.

- Úgy vélem, a szükséghelyzet igazolja a módosítást, uram.

- Igaza lehet.

És természetesen így is volt. Az efféle kényes lélektani ügyekben soha nem téved az ipse. Magamra kaptam hát a nagyestélyit, és azonmód szembeszökő javulásnak ébredtem tudatára. Lábaim megszűntek citerázni, fénytelen szemeimbe visszaköltöztek a szikrák, s lelkem oly módon dagadozott, mintha valaki biciklipumpával kezdett volna el munkálkodni rajta. És éppen a tükörben szemléltem az összhatást, gyengéd ujjakkal masszírozva a kravátlit, s elmémben átfuttatván néhány dolgot, melyeket Dahlia néninek szándékoztam mondani, ha netán kekeckedni kezdene, amikor kinyílt az ajtó, és Gussie nyomult be.

E pápaszemes mókus láttára részvét nyilallt végig rajtam, mivel egyetlen pillantás elegendő volt ahhoz, hogy láthassam: a srác nincs tudatában a lapzárta utáni eseményeknek. Modorában a világon semmi ismertetőjele nem volt felfedezhető egy olyan férfiúnak, akit Stiffy már beavatott terveibe. Kedélye derűről árulkodott, s én gyors, jelentőségteljes pillantást váltottam Jeevesszel. Az én

pillantásom ezt mondta: „Sejtelme sincs róla!", és Jeevesé dettó.

- Hello! - szólt Gussie. - Halihó! Üdvözlöm, Jeeves.

- Jó estét, uram.

- Nos, Bertie, mi újság? Találkoztál a lánnyal? Részvétérzetem még intenzívebbé vált. Néma sóhaj röppent el ajkamról. Az a gyászos feladat várt rám, hogy egy igen kemény horogütést mérjek e régi cimbora állkapcsára, és ódzkodtam a végrehajtásától.

Mindazonáltal az ilyesmivel szembe kell néznie az embernek. Vagyis úgy értem: a sebészszikével.

- Találkoztam - feleltem. - Igen, találkoztam vele. Jeeves, van egy kis konyakunk?

- Nincs, uram.

- Tudna szerezni egy nyeletet?

- Hogyne, uram.

- De még jobb lesz, ha egy egész butéliával hoz.

- Igenis, uram.

Azzal szertefoszlott, s Gussie őszinte ámulattal bámult rám.

- Mi ez az egész? Nem kezdhetsz el konyakot vedelni közvetlenül vacsora előtt.

- Nem is áll szándékomban. Te vagy az, szegény vén, máglyakaróhoz kötözött mártírom, akinek számára az itókát hozatom.

- Én nem iszom konyakot.

- Én viszont lefogadom, hogy ezt most meg fogod inni - sőt, még repetáért is kiáltasz. Csüccs le, Gussie, és csevegjünk egy keveset.

És leültetvén őt egy karosszékbe, felületes társalgásba kezdtem vele az időjárásról meg a terméskilátásokról. Addig nem akartam rárontani a hírrel, amíg a szíverősítő kéznél nem

volt. Tovább fecsegtem, igyekezvén afféle betegágy melletti tónussal telíteni viselkedésemet, felkészítendő a srácot a legrosszabbakra, ám csakhamar azon vettem észre magam, hogy különös pillantással méreget.

- Bertie, te szerintem felöntöttél a garatra.

- Ugyan már.

- Akkor meg mi a nyavalyát hablatyolsz itt összevissza?

- Csupán kitöltöm az űrt, amíg Jeeves visszatér a fluidummal. Ah, köszönöm, Jeeves!

Átvettem tőle a színültig töltött talpas poharat, s gyengéden köréje fontam Gussie ujjait.

- Jeeves, legjobb lesz, ha elmegy tájékoztatni Dahlia nénit, hogy nem fogok tudni részt venni a találkánkon. Ez itt most némi időt vesz majd igénybe.

- Igenis, uram.

Gussie-hoz fordultam, aki most olyan képet vágott, mint egy megrökönyödött lepényhal.

- Gussie - szóltam -, hajtsd azt föl, és figyelj. Félek, hogy rossz hírem van a számodra. Arról a noteszról.

- A noteszról?

- Aha.

- Csak nem azt akarod mondani, hogy nincs Stiffy-nél?

- Hát éppen ez a bibi. Tudniillik nála van, és oda fogja adni Bassett papának.

Számítottam rá, hogy ezt meglehetős felindulással fogadja, s így is lett. Két szeme mint csillag szökellt ki köréből, ő maga pedig felugrott a fotelból, kilöttyintve a pohár tartalmát, miáltal olyan piaszag áradt szét a helyiségben, akár egy kocsmai söntésben szombat éjjel.

- Micsoda?!

- Úgy ám.

- Na de, az ég szerelmére!
- Hát igen.
- Ezt nem mondod komolyan!
- A lehető legkomolyabban mondom.
- De hát miért?
- Megvan rá az oka.
- De nem fogja fel, mit idéz vele elő!
- Nagyon is jól tudja.
- Az végromlással lesz egyenlő!
- Pontosan.
- Atyaúristen!

Gyakran mondták már, hogy a katasztrófa a Woosterekből képességeik legjavát hozza felszínre. Különös nyugalom lett rajtam úrrá. Megpaskoltam a srác vállát.

- Bátorság, Gussie! Gondolj Arkhimédészre!
- Minek?
- Egy egyszerű közkatona ölte meg.
- Na és?

-Nos, bár nem lehetett számára kellemes, még sincs kétségem afelől, hogy mosolyogva távozott az árnyékvilágból.

Elszánt magatartásom kedvező hatással járt. Kissé megnyugodott a fiú. Nem azt mondom, hogy immár úgy festettünk, mint két francia arisztokrata, amint a vesztőhelyre vivő szekérre vár, de azért létezett bizonyos hasonlóság.

- Mikor mondta ezt neked Stiffy?
- A teraszon, nem sokkal ezelőtt.
- És tényleg komolyan gondolta?
- Halálkomolyan.
- És közben...
- Nem kacsintott-e véletlenül? Nem. Kacsintás kizárva.
- Na és nincs rá valami mód, hogy ebben meggátoljuk?

Bár vártam már ezt a kérdést, mégsem örültem, hogy elhangzott. Meddő vitának néztem elébe.

- De igen - feleltem. - Van rá mód. Stiffy azt mondta, eláll szörnyű szándékától, ha ellopom Bassett tata marha-fölözőjét.

- Úgy érted, azt a tehenet formázó ezüst cuccot, amit az este vacsorakor mutatott nekünk?

- Úgy van.

- De miért?

Elmagyaráztam az ügyek állását. Értelmesen figyelt, s arca mind jobban felderült.

- Aha, értem! Most már minden világos. Föl nem tudtam fogni, mi lehet a lényege a kiscsaj elgondolásának. Abszolút céltalannak tűnt a viselkedése. Nos, ez remek. Ez mindent megold.

Bár nagyon kedvem ellenére volt, hogy eldugaszoljam a srác túláradó örömét, de meg kellett hogy tegyem.

- Hát nem egészen, ugyanis nekem eszem ágában sincs végrehajtani.

- Micsoda?! Ugyan miért?

Mert Roderick Spode azt mondta, ha végrehajtom, kocsonyásra ver.

- Mi köze van ehhez Roderick Spode-nak?

- A jelek szerint felkarolta ama marha-fölöző ügyét. Kétségkívül a Bassett tata iránti tiszteletből.

- Hm! Nos, te viszont nem gazolsz be Roderick Spode-tól.

- De igenis begazolok.

- Badarság! Annál én jobban ismerlek téged.

- Tévedsz.

Oda-vissza végigtalpalta a szobát.

- De Bertie, egy olyan embertől, mint Spode, semmi félnivaló nincs: merő hús- meg hájpacni az egész pasas. A mozgása lassú és tohonya. Soha nem érne téged utol!
- Nem áll szándékomban letesztelni őt mint rövidtávfutót.
- És különben is: nem muszáj továbbra is itt maradnod. Mihelyt végrehajtottad a dolgot, elslisszolhatsz. Vacsora után küldj egy cetlit annak a káplánnak, melyen megüzened neki, hogy éjfélkor legyen az adott helyszínen, s aztán dologhoz látsz. Íme az ütemterv, ahogy én látom. Ellopni a marha-fölözőt - mondjuk 0.15-től 0.30-ig, azaz legyen inkább 0.40, tekintettel az előre nem látható akadályokra. 0.45-kor a kocsiszínnél lenni, s beindítani a járgányodat. 0.50: immár az országúton vezetni, magad mögött tudván egy szép és sima melót. Nem értem, mit tudsz ezen annyit aggodalmaskodni. Nekem az egész dolog szinte gyermekien egyszerűnek tűnik.
- Mindazonáltal...
- Nem fogod megtenni?
- Nem.

A kandallópárkányhoz sétált, s ott egy pásztorlánykafélét ábrázoló szobrocskával kezdett babrálni.

- Bertie Wooster mondja ezt?
- Ő bizony.
- Az a Bertie Wooster, akit olyannyira csodáltam a suliban - a fiú, akit Rettenthetetlen Bertie-nek becéztünk?
- Pontosan.
- Ez esetben, úgy hiszem, többet nincs mit beszélni róla.
- Nincs.
- Az egyetlen járható út az, hogy visszaszerezzük a noteszt a Byngtől.
- Ezt hogy szándékozod véghezvinni?

Eltűnődött, erősen ráncolva homlokát. Aztán a kis szürke cellák moccanni látszottak.

- Tudom már. Figyelj ide. Az a notesz sokat jelent a kiscsaj számára, igaz?

- Nagyon sokat.

- Ezek szerint alighanem magánál hordja, ahogy én tettem.

- Könnyen meglehet.

- Valószínűleg a harisnyájában. Akkor helyben is vagyunk.

- Hogy érted azt: helyben is vagyunk?

- Még csak nem is kapiskálod, mire célzok?

- Nem én.

- Nos, figyelj ide. Te könnyűszerrel kezdeményezhetnél nála egy kis afféle baráti etyepetyét, ha érted, mire gondolok, melynek során egyszerű volna nyélbe ütni... nos, holmi tréfás ölelésfélét...

Erélyesen lefékeztem a palit. Léteznek bizonyos határok, és mi, Woosterek felismerjük őket.

- Gussie, azt akarod ezzel mondani, hogy taperoljam végig Stiffy combját?

- Pontosan.

- Nos, szó se lehet róla.

- Miért nem?

- Indítékaimnak szükségtelen a mélyére hatolnunk - feleltem hűvösen. - Legyen elég annyi: nem vagyok vevő az ideára.

Sajátos módon mért végig, olyasfajta szemrehányó pillantással, amilyet őrá vetett volna egy haldokló gőte, ha megfeledkezett volna arról, hogy rendszeresen cserélje a vizét. Élesen szívta be a levegőt.

- Hát te tényleg gyökeresen megváltoztál, ha arra a fiúra gondolok, amilyennek a suliban ismertelek - mondta. - Úgy

tűnik, tök ellekvárosodtál. Semmi kurázsi. Semmi hév. Semmi vállalkozó kedv. Alighanem az alkohol tette.

Felsóhajtott, összetörte a pásztorlánykát, s az ajtóhoz sétáltunk. Miközben kinyitottam, újabb szúrós pillantással mért végig.

- Csak nem így akarsz lejönni vacsorához? Mi a kórságnak az a fehér nyakkendő?

- Jeeves ajánlotta a jó kedély fenntartása végett.

- Nos, szerintem komplett hülyének fogod magad érezni benne. Az öreg Bassett egy bársony házikabátban fog vacsizni, levesfoltokkal az elején. Jobban teszed, ha átöltözöl.

Sok igazság volt abban, amit mondott. Az ember nem szereti, ha feltűnő a külleme. Ezért hát, jóllehet derűs kedélyem megcsappanását kockáztatva, de elkezdtem levedleni magamról a frakkot. És mialatt így tettem, az alanti szalonból egy friss, fiatal, zongoraszóval kísért énekhang ütötte meg a fülünket, és valamennyi szimptóma arra vallott, hogy egy régi angol népdal adódik elő. Fülem jó néhány „Hej, dadusom, dadusom!"-szerű passzust érzékelt.

E harsány nótaszó azt eredményezte, hogy Gussie szemei izzani kezdtek pápaszeme lencséi mögött. Nagyon úgy festett, mintha az volna az érzése, hogy már csak ez a csekélyke ráadás hiányzott ahhoz, hogy végképp elszakadjon nála a cérna.

- Stephanie Byng! - jajdult fel. - Nem átall énekelni egy ilyen pillanatban!

Horkantott egyet, és elhagyta a szobát. És épp végeztem a fekete kravátli megkötésével, amikor Jeeves lépett be.

- Mrs. Travers - jelentette szertartásosan.

Egy „Uramatyám!" tört elő ajkaim közül. Természetesen tudomással bírtam a néni jöveteléről, midőn e szertartásos

bejelentés elhangzott, de szakasztott így van ezzel az a szerencsétlen halandó is, aki a szabadban kószálva föltekint, és látja, amint egy fickó bombát dob le a fejére egy repülőgépről - azaz nevezett szerencsétlen halandó is tudja, hogy a bomba közeleg, ám ez semmivel se teszi kellemesebbé annak megérkeztét.

A néniről lerítt, hogy jócskán fel van kavarva - a „csupa ideg" kifejezés talán még jobban érzékelteti a lényeget -, és siettem udvariasan egy fotelba tuszkolni, s az elnézését kérni.

- Rettentően sajnálom, hogy nem látogathattam el hozzád, éltes ősöm - mondtam -, de bizalmas megbeszélésre kellett összeülnöm Gussie Fink-Nottle-lal egy olyan ügyben, amely mélyen érinti közös érdekeinket. Mióta utoljára találkoztunk, új fejlemények adódtak elő, és ügyeim, sajnálattal közlöm, némileg összekuszálódtak. Valójában úgy is fogalmazhatnék, hogy még a pokol fundamentuma is inog. És hát egyáltalán nem is túloznék, mi, Jeeves?

- Nem, uram.

A néni egy kézmozdulattal ellegyintette sopánkodásomat.

- Tehát neked is megvannak a magad gondjaid-bajaid, igaz? Nos, nem tudom, nálad miféle új fejlemények adódtak elő, de nálam egy vadonatúj merült felszínre, éspedig átkozottul rázós fajta. Ez okból kerestelek fel ilyen sietve. A lehető leggyorsabb cselekvésre van szükség, mert különben az otthonom pokollá válik.

Azon kezdtem tűnődni, hogy nyilván még Mona Lisa se ítélte volna olyan cefetül komisznak a körülményeket, mint amilyennek én találtam. Úgy értem, egyik gázos dolog a másik után.

- Miről van szó? - kérdeztem. - Mi történt?

A néni egy pillanatig fuldoklott, aztán sikerült kiejtenie egy szót.

- Anatole!

-Anatole? - megfogtam a kezét, s nyugtatólag megszorítottam. - Mondd el szépen, élemedett lázas betegem, miről beszélsz? - ha ugyan beszélsz valamiről. Hogy érted azt: Anatole?

- Ha nem cselekszünk azonnal, elveszítjük őt!

Olybá tűnt, mintha egy jéghideg kéz szorította volna marokra szívemet.

- Elveszítjük?

- El.

- Dacára annak, hogy megdupláztad a bérét?

- Dacára annak. Figyelj rám, Bertie. Közvetlenül azelőtt, hogy ma délután eltávoztam hazulról, Tom levelet kapott Sir Watkyn Bassett-től. Amikor azt mondom: „közvetlenül azelőtt, hogy eltávoztam", ezen azt értem, hogy éppen ez késztetett távozásra. Mert tudod, mi állt a levélben?

- Mi?

- Egy ajánlatot tartalmazott a marha-fölöző Anatole-ért való elcserélésére, és Tom komolyan fontolgatja a dolgot!

Rámeredtem a nénire.

- Mit beszélsz? Hiteletlen!

- Hihetetlen, uram.

- Köszönöm, Jeeves. Hihetetlen! Nem hiszem el. Tom bácsi soha egy pillanatra se venne ilyesmit fontolóra.

- Nem-e? Amekkorát te tévedsz! Emlékszel még Pomeroyra, a komornyikra, aki Seppings előtt szolgált nálunk?

- De még mennyire. Nagyszerű fickó volt.

- Valóságos kincs.

- Kész drágakő. Sose fért a fejembe, hogy hagyhattad elmenni.

- Tom elcserélte Bessington-Copesékkal egy három csigalábon álló ovális csokoládés köcsögért.

Egyre inkább hatalmába kerített a kétségbeesés.

- Csak nem fogja tán az az eszement vén szamár... akarom mondani, Tom bácsi... Anatole-t is ily módon elherdálni?

- De megteszi biz' az!

A néni felállt, és izgatottan a kandallópárkányhoz ment. Láttam rajta, hogy valami összetörnivalót keres - ahogy Jeeves nevezte volna: csillapítószert levezetendő túláradó indulatait, ezért figyelmét udvariasan ráirányítottam egy terrakotta figurára, amely a gyermek Sámuelt ábrázolta ima közben. A néni röviden köszönetét tolmácsolta, s a szemközti falhoz vágta a dísztárgyat.

- Én mondom neked, Bertie, nincs az a véglet, ameddig egy igazán flúgos műgyűjtő el ne menne, hogy megszerezzen egy áhított darabot. Amikor Tom átadta nekem elolvasásra a levelet, ezt valójában azon szavak kíséretében tette, hogy őszinte örömére szolgálna, ha elevenen megnyúzhatná a vén Bassettet, és saját kezűleg hajíthatná bele egy kád forró olajba, mindamellett nem lát más lehetőséget, mint eleget tenni a pasas föltételeinek. Az egyetlen, ami visszatartotta attól, hogy azonmód táviratozzon Bassettnek, miszerint áll az alku, az volt, hogy elmondtam neki, kifejezetten azért utaztál le Totleigh Towersbe, hogy elcsórd a marha-fölözőt, és hogy jószerivel pillanatokon belül kézhez kapja. Egyébként meddig jutottál ez ügyben, Bertie? Kifundáltad már, miként látsz a dologhoz? Kikovácsoltad az akciótervet? Nem pocsékolhatjuk az időt. Minden perc drága.

Kissé csonttalannak éreztem magam, de immár muszáj volt előhozakodnom a rossz hírrel. Abban reménykedtem, hogy valahogy majdcsak túlélem. Ez a nagynéni, ha felcukkolják, félelmetes egy matróna tud ám lenni, és óhatatlanul arra kellett gondolnom, ami az imént a gyermek Sámuellel történt.

- Éppen erről akartam veled beszélni - mondtam. - Jeeves, magánál van a dokumentum, amit előkészítettünk?

- Parancsoljon, uram.

- Köszönöm, Jeeves. És szerintem nem ártana, ha hozna még némi konyakot.

- Igenis, uram.

Azzal visszavonult, s én odacsúsztattam a papírt a néninek, arra kérvén, hogy figyelmesen tanulmányozza át. Nagy szemeket meresztett rá.

- Mi a fene ez?

- Mindjárt meglátod. Olvasd el a felzetét. „Wooster B. helyzete". Az alatta leírtakból világossá válik a történet. Kitetszik belőlük - mondtam, egy lépést hátrálva, s felkészülvén a fedezékbe iszkolásra -, mi az oka, hogy határozottan meg kell tagadnom a marha-fölöző ellopását.

- Micsoda!?

- Ezt ma délután meg is sürgönyöztem neked, de az természetesen nem ért el téged.

Esdeklőn nézett rám, mint egy szerető anya az idióta fiára, aki valami kivételesen nagy ökörséget művelt.

- Na de Bertie, drágám, hát nem figyeltél? Amit Anatole-ról mondtam? Hát nem fogod fel a helyzetet?

- Ó, dehogyisnem.

- Akkor meg bediliztél? Amikor múlt időt használok, természetesen...

Fékezőleg emeltem föl a kezem.

- Hadd magyarázzam meg, éltes rokon. Amint bizonyára emlékszel még, említettem neked, hogy némely újabb fejlemények adódtak elő. Ezek egyike, hogy Sir Watkyn Bassett mindent tud erről a marha-fölöző megdurrantási tervről, és minden egyes mozdulatomat árgus szemmel vigyázza. Egy másik ilyen fejlemény, hogy e gyanúját közölte egy Spode nevű cimborájával is. Amikor ideérkeztél, találkoztál is vele, nemde?

- Azzal a nagydarab fickóval?

- A „nagydarab" is helyénvaló, ámbár a „szuperkolosszális" alighanem még találóbb. Nos, Sir Watkyn, mint mondám, a gyanakvását megosztotta Spode-dal, és ez utóbbitól személyesen értesültem arról, hogy amennyiben az a marha-fölöző eltűnik, kocsonyásra fog engem verni. Hát ez az, ami miatt semmi konstruktívat nem áll módomban véghezvinni.

E megjegyzéseimet követően némi csend állt be. Láttam, hogy a néni elkérődzik a hallottakon, és kelletlenül arra a következtetésre jut, hogy nem holmi haszontalan szeszély volt, ami Bertramot arra indította, hogy cserbenhagyja őt a szükség órájában. Méltányolta Bertram szorongatott helyzetét, és, hacsak nem tévedek nagyot, összeborzadt annak láttára.

Ez a rokon olyan asszony, aki kölyök- és kamaszkorom napjaiban ahhoz volt szokva, hogy gyakorta alaposan fültövön csördítsen engem, valahányszor úgy ítélte meg, hogy viselkedésem indokolttá teszi ezt az eljárást, és az utóbbi napokban gyakran volt olyan érzésem, hogy csupán egy hajszál választja el e módszer újólagos alkalmazásától. Azonban e dobhártyaveszélyeztető külső alatt gyengéd szív dobog, és a néni Bertram iránti szeretete, jól tudom, mélyen gyökerezik. Ő volna a legeslegutolsó, aki azt kívánná, hogy

monoklik éktelenítsék el unokaöccse szeme alját, és eldeformálódva lássa annak formás nóziját.

- Értem - szólalt meg végül. - Igen. Ez természetesen megnehezíti a dolgokat.

- Éspedig hallatlan mértékben. Ha netán *impasse*[*]-ként akarod jellemezni a helyzetet, hát nekem semmi kifogásom sincs ellene.

- Szóval azt mondta, kocsonyásra fog verni téged, igaz?

- Ezt a kifejezést használta. Mi több, a tévedés elkerülése végett meg is ismételte.

- Nos, a világért se venném a lelkemre, hogy tettleg bántalmazzon téged az a nagy dromedár. Semmi esélyed se volna egy ilyen gorilla ellen. Kitépné belőled a tölteléket, mielőtt akár annyit mondhatnál, hogy „bik-makk". Kezed-lábad kiszaggatná, a maradékot pedig odavetné a szeleknek.

Kissé felszisszentem.

- Jól van, nem kell túlragozni, élemedett ősöm.

- Biztos vagy benne, hogy komolyan gondolta, amit mondott?

- Tutibiztos.

- Meglehet, az ugatása veszedelmesebb, mint a harapása.

Szomorkás mosoly ült ki arcomra.

- Látom már, merre tartasz, Dahlia néni - mondtam. - Még egy perc, és azt fogod tőlem kérdezni, hogy nem kacsintott-e a fickó, miközben beszélt. Hát nem kacsintott. Az eljárás, amelyet legutóbbi eszmecserénkkor Spode felvázolt nekem, kétséget kizáróan az az eljárás, melyet alkalmazni is fog, éspedig tökélyre fejlesztve.

---

[*] Zsákutca, megoldhatatlan helyzet (francia)

- Ez esetben, úgy látszik, meg vagyunk lőve. Hacsak Jeeves ki nem talál valamit. - Szavait az utóbbihoz intézte, aki épp ekkor lépett be a konyakkal - megkésve bár, de még mindig jókor. Dunsztom se volt, miért késlekedett vele ilyen sokáig. - Mr. Spode-ról beszélgetünk Jeeves.

- Valóban, asszonyom?

- Mi Jeevesszel már megvitattuk a Spode-veszélyt - mondtam komoran -, és ő maga is beismeri, hogy paffá van téve. Ez egyszer még az ő tekintélyes méretű agya is csődöt mondott. Töprengeni ugyan töprengett rajta, de megoldás semmi.

Dahlia néni hálásan kortyintgatta az éltető nedűt, s most mélázó kifejezés jelent meg az arcán.

- Tudod, mi jutott eszembe? - szólt.

- Halljuk, agg konyaknyakalóm - mondtam, még mindig a fenti komor tónusban. - Lefogadom, hogy valami szörnyűség.

- Egyáltalán nem az. Mindenre megoldást nyújthat. Azon tűnődtem, hogy vajon ennek a Spode fickónak nincs-e valami sötét titka. Tud róla valamit, Jeeves?

- Nem, asszonyom.

- Hogy érted azt: titka?

- Az a gondolat járta meg az agyamat, hogy ha volna valamilyen repedés a vértezeten, az ember annak révén hozzáférkőzhetne a pasashoz, és kihúzhatná a tépőfogait. Emlékszem, kislány koromban egyszer megláttam, amint George bácsikád megcsókolta a nevelőnőmet, és bámulatos, hogy ez a későbbiek folyamán milyen nagyszerűen feloldotta a feszültséget, valahányszor bárminemű dilemma merült fel a tekintetben, hogy a nevelőnőm bezárjon-e engem iskola után, hogy dolgozatot írasson velem az Egyesült Királyság fő import- és exportcikkeiről. Ugye érted a dolog lényegét?

Tegyük fel, Spode-ról tudnánk, hogy lelőtt egy rókát a vadászati tilalom idején, vagy valami ilyesmit. Nem sokra tartod az ideát? - kérdezte, látván, hogy kétkedőleg biggyesztem el az ajkam.

- Maga az ötlet megjárja. Csakhogy van egy végzetes bökkenő, éspedig az, hogy nem tudunk az ipséről semmi effélét.

- Igen, ez igaz - állt fel a néni. - Nos, csupán egy kósza gondolat volt. Csak úgy bedobtam. Most pedig azt hiszem, visszatérek a szobámba, és beszórom a halántékomat kölnivel. Úgy érzem, mintha a fejem srapnel módjára akarna szétrobbanni.

Az ajtó becsukódott mögötte. A néni távoztával megüresedett fotelba süppedtem, és megtörölgettem a homlokom.

- Na, hát ezen is túlestünk, Jeeves - mondtam hálás érzésekkel eltelten. - A néni jobban viselte a csapást, mint remélni mertem. Quornék remek kiképzésben részesítik leányaikat. Mindamellett, bár jó képet vágott a dologhoz, látni való volt, hogy alaposan megviselte, és az a konyak épp kapóra jött. Mellesleg szólva, átkozottul sok időbe telt, mire maga ideért vele. Egy bernáthegyi kutya feleannyi idő alatt megjárta volna.

- Igen, uram. Elnézését kérem. A Mr. Fink-Nottle-lal folytatott beszélgetés volt az oka késedelmemnek.

Elmélázva üldögéltem.

- Tudja, Jeeves - mondtam -, nem is volt olyan rossz Dahlia néni azzal kapcsolatos ötlete, hogy valami terhelő adatot kéne szereznünk Spode-ról. Alapjában véve nagyon is épkézláb idea. Ha Spode, teszem azt, elásta volna a tetemet, és mi tudnánk, hová, ez kétségkívül jelentéktelen erőtényezővé

fokozná őt le. Ám maga azt állítja, hogy semmit se tud az ipséről.

- Nem, uram.

- És különben is kétlem, hogy egyáltalán van róla bármi megtudnivaló. Akadnak fickók, akikre elég egyetlen pillantást vetni ahhoz, hogy tudd: „pukka szahibok", azaz kifogástalan gentlemanek, akik betartják a játékszabályokat, és nem tesznek olyasmiket, amiket nem illik, és tartok tőle, hogy e fickók közt is az élen jár Roderick Spode. Nem hinném, hogy akár a legszigorúbb vizsgálat is ki tudna róla deríteni bármi terhelőbbet, mint a bajusza, aminek nagyvilág elé való tárása ellen szemlátomást semmi kifogása sincs az ürgének, mert különben nem viselné azt a csúfságot.

- Nagyon igaz, uram. Mindazonáltal úgy vélem, érdemes lenne tudakozódni.

- Na igen, de hol?

- Az Ifjú Pincérfiúra gondoltam, uram. Ez egy urasági inasok klubja a Curzon Streeten, melynek néhány éve magam is tagja vagyok. Egy Mr. Spode fontosságú személyiség inasa bizonnyal tagja e klubnak, és mint ilyen, természetszerűleg jelentékeny mennyiségű ismeretanyagot közölt bizalmasan a titkárral a munkaadójára vonatkozólag, a klubkönyvbe való bejegyzés céljából.

- Csakugyan?

-A 11. szabálypont értelmében ugyanis minden új tag köteles teljes körű információt nyújtani a klubnak a munkaadójára vonatkozólag. Ez nem csupán szórakoztató olvasnivalót kínál, hanem egyszersmind figyelmeztetésül szolgál a tagoknak, akik esetleg azt fontolgatják, hogy a szolgálatába álljanak-e olyan uraknak, akik nem ütik meg az ideális mértéket.

Egy gondolat nyilallt belém, s összerezzentem. Ami azt illeti, meglehetősen hevesen.

- Na és hogy s mint volt, amikor maga lépett be?

- Uram?

- Mindent elmondott nekik rólam?

- Ó, igen, uram.

- Hogyan, *mindent?* Azt az esetet is, amikor az öreg Stoker a nyomomban volt, és kezdetleges álcázószerként kénytelen voltam fekete cipőpasztával bemázoltatni magam?

- Igen, uram.

- És arról is beszámolt, amikor Pongo Twistleton szülinapi bulijáról hazatérve betörőnek néztem az utcai lámpaoszlopot?

- Igen, uram. Esős délutánokon a klubtagok szívesen olvasgatják az efféléket.

- Igazán? Na és ha, tegyük föl, valamely esős délutánon Agatha néni olvassa el őket? Ez nem jutott magának eszébe?

- Annak eshetősége, hogy Mrs. Spenser Gregson betekintést nyerhessen a klub nagykönyvébe, igen csekély, uram.

- Mondja maga. Csakhogy az épp e fedél alatt történt legutóbbi események megmutathatták magának, hogy nők miként nyernek igenis bepillantást könyvekbe.

Hallgatásba merültem, s a döbbenetes értesülésen méláztam, melyet az Ifjú Pincérfiú-szerű intézményekben művelt dolgokról szereztem, mely intézmény létezéséről egyébként mindeddig fogalmam se volt. Arról természetesen tudomással bírtam, hogy Jeeves esténként, miután felszolgálta szerény vacsorámat, fejébe csapta a jó öreg keménykalapot, és tovatűnt a sarkon, de mindig abban a hiszemben voltam, hogy valamelyik közeli kocsma söntése az úti célja. Curzon Street-i klubokról halvány sejtelmem se volt.

És még ennél is kevésbé sejtettem, hogy Bertram Wooster nem kifejezetten a józan ész sugallta cselekedeteinek némely legpikánsabbika be van jegyezve egy nagykönyvbe. Az egész ügyben meglehetősen kellemetlen hasonlóságot véltem fölfedezni a poémabeli Abu ben Adhemmel és a krónikás angyalokkal, s azon vettem magam észre, hogy némiképp ráncba szalad a homlokom.

Mindamellett úgy ítéltem meg, nemigen tudok mit tenni az ügyben, ezért visszatértem ahhoz, amit Oates közrendőr „lényeget érintő kérdés"-nek nevezett volna.

- Akkor hát mi az elképzelése? Hogy a titkárhoz folyamodik Spode-dal kapcsolatos infóért?

- Igen, uram.

- Gondolja, hogy ő majd szolgáltat magának?

- Ó, igen, uram.

- Úgy érti, hogy az a titkár csak úgy pelyvaként szerteszórja ezeket az adatokat - e hallatlanul veszedelmes ismeretanyagot, mely illetéktelen kezekbe kerülve akár végromlást is okozhat -, bárkinek kiadva, aki csak kéri tőle?

- Csupán klubtagoknak, uram.

- Mikor tudna vele érintkezésbe lépni?

- Akár azonnal is fel tudom őt hívni telefonon, uram.

- Akkor tegye meg, Jeeves, és ha lehet, Sir Watkyn költségére bonyolítsa le a hívást. És ne veszítse el a hidegvérét, ha a telefonos kisasszony bezengi: „Három perc!" Legyen rámenős. Kerül, amibe kerül, értesse meg a titkárral - éspedig alaposan sulykolja bele a fejébe -, hogy ez most az a pillanat, amikor mindenki, aki derék, csatasorba áll az ügy érdekében.

- Úgy hiszem, meg tudom őt győzni, hogy szükséghelyzetről van szó, uram.

- Ha netán mégsem, utasítsa őt hozzám.
- Igenis, uram.
Azzal elindult jószolgálati küldetésére.
- Ja, és jut eszembe, Jeeves - szóltam utána, amint kilépett az ajtón -, azt mondta, Gussie-val beszélgetett?
- Igen, uram.
- Na és mondott valami újat a fiú?
- Igen, uram. Úgy tűnik föl, hogy a Miss Bassett-tel való viszonya súlyosan megromlott. Az eljegyzést ugyanis felbontották.
Azzal kilibegett, s én vagy háromlábnyi magasságba ugrottam fel. Átkozottul nehéz feladat, amikor az ember egy karosszékben ül, de nekem sikerült.
- Jeeves! - üvöltöttem.
De immár tovatűnt az ürge, morzsányit se hagyva hátra magából.
A földszinten hirtelen megzendült a vacsorára hívó gongszó.

[6]

Mosolyszünet Gussie-éknál

Mindig belesajdul a szívem, valahányszor visszagondolok arra a vacsorára, és felidézem azt a lelki gyötrelmet, amely meggátolt abban, hogy a megfelelő gondtalan hangulatban vessem rá magam, mivel olyan vacsora volt, melybe boldogabb körülmények közt teljes szívvel-lélekkel ástam volna bele. Mert bárminő erkölcsi fogyatékosságai legyenek is Sir Watkyn Bassettnek, a vendégeit rendkívül jó ellátásban részesíti az abrakolóasztalnál, és még gondjaimba feledkezett állapotomban is az első öt percben nyilvánvalóvá vált számomra, hogy a szakácsnője olyan asszony, akiben bizonnyal lakozik az isteni szikra. Egy első osztályú leves után egy fenséges halétel következett, a fenséges halétel után pedig egy olyan vadpástétom, melynek szerzőségére még Anatole is büszke lehetett volna. Vegyük még hozzá a spárgatököt, a lekváros omlettet meg néhány jóféle szardíniás pirítóst, és önök fogalmat alkothatnak róla, miről beszélek.

Természetesen számomra mindez olyan volt, akár megannyi fűrészpor. Ahogy a költő fickó mondta, többet ér az a gyógyfüvekből álló vacsora, melyet csupa jó haver társaságában költesz el, mint az a lukulluszi lakoma, melyet savanyú társaság körében vagy kénytelen elfogyasztani; és hát az asztal túloldalán egymás mellett ülő Gussie és Madeline Bassett látványától, mint mondani szokás, megkeseredett a falat a számban. Mélységes aggodalommal szemléltem őket.

Önök tudják, a jegyespárok általában miként viselkednek vegyes társaságban. Összedugják a fejüket, és súgnak-búgnak. Játékosan meglegyintik egymást, és heherésznek,

kacarásznak. Cirókáznak és marókáznak és döfölődnek. Olyat is láttam már, hogy a duó női tagja villával etette párját. A Madeline Bassett-Gussie párosnál mindeme foglalatosságok egyike sem volt tapasztalható. A fiú sápadtnak és hullaszerűnek tűnt, a lány meg hűvösnek, büszkének és tartózkodónak. Többnyire azzal töltötték az időt, hogy kenyérgalacsinokat gyúrtak, és, már amennyire meg tudtam állapítani, mindvégig egyetlen szót sem váltottak. Azazhogy mégis, egyszer - amikor a fiú megkérte a lányt, hogy adja már oda neki a sót, mire a lány a borsot adta oda, s a fiú azt mondta: „A sót kértem", mire a lány azt felelte: „Ó, igazán?", és átnyújtotta a mustárt.

Kétség sem férhetett hozzá, hogy Jeevesnek igaza volt. Az ifjú pár csakugyan összebalhézott, s ami engem a leginkább nyomasztott - eltekintve a dolog tragikus vetületétől -, az az egésznek a rejtélyessége volt. Semmiféle megfejtést nem tudtam kiötleni, és alig vártam már az étkezés végét, amikor a nők elhúzzák a csíkot, s a portói mellett Gussie-val összeröffenhetünk, és szert tehetek a bizalmas infóra.

Ám meglepetésemre alighogy az utolsó nőszemély átlépte a küszöböt, Gussie, aki az ajtót tartotta a távozóknak, úgy spurizott az utolsóként kilépő után, akár egy bukóréce, és vissza sem tért, magamra hagyván engem házigazdámmal és Roderick Spode-dal. És minthogy ezek összehajolva ültek az asztal túlsó végén, halkan beszélgetve egymással, és időről időre úgy meregetve rám a szemüket, mintha egy feltételesen szabadlábra helyezett bűnöző lennék, aki hívatlanul tolakodott be egy potya vacsorára, és, hacsak nem néznek alaposan a körmére, számítani lehet rá, hogy zsebre vágjon egy-két ezüstkanalat, mondom, mindezek folytán nem sokkal később jómagam is távoztam.

Arról mormolván valamit, hogy elmegyek a cigitárcámért, kisompolyogtam, és fölmentem a szobámba. Az volt az érzésem, hogy előbb-utóbb vagy Gussie, vagy Jeeves beugrik majd hozzám.

A kandallóban vidáman lobogott a tűz, és hogy az időt elüssem, odahúztam a karosszéket, és elővettem a krimit, melyet Londonból hoztam magammal. Mint korábban már ízelítőt kaptam belőle, különösen jól sikerült opusz volt, tele pikáns bűnjelekkel és szaftos gyilkosságokkal, és csakhamar belefeledkeztem az olvasásba. Ám alig tudtam igazából lendületbe jönni, amikor megzörrent a kilincs, és ki más poroszkált be köreimbe, mint Roderick Spode.

Nem csekély meghökkenéssel bámultam rá. Hiszen a legutolsó volt azon fickók sorában, akiket a hálószobámba vártam volna tolakodni. És nem úgy festett a dolog, mintha bocsánatot kérni jött volna a teraszon tanúsított sértő viselkedéséért - amikor is amellett, hogy fenyegető szavakat dünnyögött, nyomorult féregnek nevezett -, illetve a vacsorázóasztalnál történt szemmeregetések miatt. Ezt az arcára vetett egyetlen pillantással meg tudtam állapítani. Ugyanis a legelső, amit egy bocsánatkérés céljával érkező fickó tenni szokott, az az, hogy behízelgően rávigyorog az emberre, márpedig efféle szándéknak még csak nyoma se látszott rajta.

Sőt mi több, a fizimiskája kicsivel baljósabbnak tűnt nekem, mint valaha, és tekintetét olyan fenyegetőnek találtam, hogy én magam húztam behízelgő vigyorra a számat. Bár nemigen számítottam rá, hogy sikerül vele megbékítenem a pasast, de ilyenkor minden apróság segíthet.

- Á, hello Spode! - mondtam szeretetre méltóan. - Fáradj beljebb. Tehetek érted valamit? Anélkül, hogy válaszra

méltatott volna, a pohárszékhez trappolt, kezének egy durva mozdulatával kitárta az ajtaját, s belekémlelt. Ezután megfordult, és szúrósan rám meredt, továbbra is goromba pokróc módjára.

- Azt hittem, Fink-Nottle itt van.

- Nincs itt.

- Én is úgy látom.

- Arra számítottál, hogy a pohárszékben találod?

- Arra.

- Ó!

Csend állt be.

- Esetleg valami üzenetet átadhatok neki, ha előkerül?

- Át. Mondd meg neki, hogy kitekerem a nyakát.

- Kitekered a bakát?

- Ki. Süket vagy? A nyakát.

Békésen bólintottam.

- Értem. Kitekered a nyakát. Jó. És ha megkérdi, hogy miért?

- Tudja ő azt jól. Mert egy pillangó, aki játszadozik a női szívekkel, aztán eldobja őket, mint holmi szennyes kesztyűket.

- Rendben. - Sejtelmem se volt róla, hogy pillangók ilyesmiket művelnek. Fölöttébb érdekes. - Nos, mihelyt összefutunk, tudatom majd vele.

- Köszönöm.

Azzal becsapván az ajtót, visszavonult, s én elméláztam annak különös voltán, ahogy a történelem önmagát ismétli. Ezzel azt akarom mondani, hogy a szitu csaknem teljesen azonos volt azzal, amely néhány hónappal korábban Brinkleyben állt elő, amikor is az ifjú Tuppy Glossop hasonló célkitűzéssel állított be a szobámba. Igaz, akkor Tuppy, ha jól emlékszem, a belsőségeit akarta kitépni Gussie-nak, hogy

azután lenyelesse vele, míg ellenben Spode most a nyaka kitekeréséről beszélt, de az elv ugyanaz.

Természetesen átláttam, mi történt. Olyan fejlemény volt, melyre meglehetős biztonsággal számítottam már. Nem felejtettem még el, amit Gussie a nap korábbi szakában mondott nekem arról a Spode-tól szerzett értesüléséről, miszerint emez utóbbinak eltökélt szándéka, hogy minden követ megmozgasson annak érdekében, hogy eltávolítsa helyéről Gussie nyakcsigolyáját, ha a srác valaha is bánatot okozna Madeline Bassettnek. Spode kétségkívül kávézás közben tudta meg a lánytól a tényeket, és most íme, nekilátott elgondolása gyakorlatba való átültetéséhez.

Hogy azonban mik lehettek e tények, arról még mindig halványlila gőzöm se volt, de Spode modorából ítélve annyi nyilvánvalónak látszott, hogy kevéssé váltak Gussie becsületére. Nem vitás, állapítottam meg, már megint valami kapitális baromságot követett el a srác.

Szó se róla, félelmetes szituáció volt, és ha bármit is tehettem volna a kapcsán, hát habozás nélkül meg is tettem volna. De úgy tűnt, tanácstalan vagyok, s hagynom kell, hogy a Természet haladjon a maga útján. Kis sóhajjal tovább olvastam hát rémregényemet, és már egész szép előrehaladást értem el, amikor egy kongó hang így szólt: „Hé, Bertie!", és minden porcikámban cidrizve egyenesedtem fel ültömben. Olyan volt, mintha egy családi kísértet somfordált volna elő, és fújt volna be a gallérom mögé.

Megfordulván, August Fink-Nottle-t pillantottam meg, amint kiemelkedik az ágy alól.

Minthogy a sokkhatás következtében nyelvem összegabalyodott a mandulámmal, kellemetlen, fuldoklásszerű érzést okozva, azon kaptam magam, hogy

pillanatnyilag képtelen vagyok a beszédre. Mindössze annyi telt tőlem, hogy Gussie-ra guvasszam a szemem, és miközben így tettem, rögtön nyilvánvalóvá vált számomra, hogy a fiú élénk figyelemmel kísérte az iménti beszélgetést. Egész modora egy olyan férfiúról árulkodott, aki kínzóan tudatában van annak, hogy csupán kábé félugrásnyi előnye van Roderick Spode-dal szemben. Haja zilált volt, tekintete vad, orra rángatózott. Egy menyét által üldözött nyúl szakasztott így festett volna - eltekintve természetesen ama ténytől, hogy az nem viselt volna teknőckeretes szemüveget.

- Hühh! Hát ez piszokul meredek volt, Bertie - zihálta citerázó hangon. Meg-megroggyanó térdekkel keresztülimbolygott a szobán. Arca meglehetősen tetszetős zöld árnyalatot öltött. - Bezárom az ajtót, ha nincs ellene kifogásod. Esetleg visszajöhet. Hogy miért nem nézett be az ágy alá, felfogni se bírom. Mindig azt hittem, hogy ezek a diktátor fickók cefetül alaposak.

Most nyelvemet sikerült lekapcsolnom a mandulámról.

- Ne foglalkozz most ágyakkal meg diktátorokkal. Mi ez az egész közted meg Madeline Bassett között?

Összerázkódott.

- Ugye nem veszed zokon, ha erről most nem beszélek?

- De igenis zokon veszem. Ez az egyetlen, amiről beszélni akarok. Mi a frászkarikáért bontotta fel a csaj az eljegyzést? Mit műveltél vele?

Ismét összerázkódott. Láttam, hogy érzékeny idegszálat érintettem.

- Nem abból lett a baj, amit vele műveltem - hanem inkább abból, amit Stephanie Bynggel tettem.

- Stiffyvel?

- Igen.

- Mit tettél vele?

Arckifejezése némi zavarodottságról árulkodott.

- Hát, öö... Nos, ami azt illeti, én... Nézd, most már látom, hogy hiba volt, de akkor jó ötletnek tűnt... Tudod, úgy áll a dolog...

Folytasd csak.

Látható erőfeszítéssel összeszedte magát.

- Nos, nem tudom, emlékszel-e rá, Bertie, miről beszélgettünk itt vacsora előtt... Annak valószínűségéről, hogy Stiffy magánál hordja azt a noteszt... Azt az elméletet terjesztettem elő, ha még emlékszel, hogy esetleg a harisnyájában tartja... És azt javasoltam, ha nem felejtetted még el, hogy az ember úgy tudna meggyőződni...

Megtántorodtam. Felfogtam a dolog lényegét.

- Csak nem próbáltál...?

- De igen.

- Mikor?

Arcán ismét átvonult ama fájdalmas kifejezés.

- Közvetlenül vacsora előtt. Miként emlékszel rá, hallottuk, amint Stiffy népdalokat énekelt a szalonban. Lementem, és íme, ott ült a zongoránál, teljesen egyedül... Legalábbis én azt hittem, teljesen egyedül van... És hirtelen eszembe ötlött, hogy ez kitűnő alkalom arra, hogy... Amiről nem tudtam, látod, az az volt, hogy Madeline, noha pillanatnyilag láthatatlanul, de szintén jelen volt. Kicsivel korábban a sarokban álló spanyolfal mögé ment, hogy további népdalkészleteket vegyen magához a tárolásukra használt szekrénykéből... és... nos, hogy rövidre fogjam, épp, mikor azon igyekeztem... Hogy is fogalmazzak csak?... Éppen amint, hogy úgy mondjam, nekiláttam a dolog végrehajtásához, Madeline előjött... és... Na szóval, nyilván pedzed, mire gondolok... Úgy értem, oly

hamar az után az istállóudvaron lejátszódott légyeltávolítás-e-lány-szeméből ügy után nem volt könnyű holmi tréfálkozással elütni a dolgot. Ami azt illeti, ilyesmit meg se kíséreltem. Hát ez a magva a történetnek. Mennyire vagy jó lepedők összecsomózásában, Bertie?

Nem tudtam követni ezt a, mint nevezni szokás, hirtelen gondolati átmenetet.

- Lepedők összecsomózásában?

- Az ágy alatt gondoltam végig, miközben te Spode-dal csevegtél, és arra a következtetésre jutottam, hogy az egyetlen, amit tehetünk, az, ha lehúzzzuk az ágyadról a lepedőt meg a huzatokat, összekötözzük őket, s akkor te le tudsz engem bocsátani az ablakból. A könyvekben is így csinálják, és úgy rémlik, hogy filmen is láttam már. Mihelyst kijutok innen, bevágom magam a kocsidba, és irány London. Hogy utána mi lesz, arra vonatkozólag még bizonytalanok a terveim. Talán Kaliforniába megyek tovább.

- Kaliforniába?

- Az hétezer mérföldnyire van innen. Oda Spode aligha jönne utánam.

Döbbenten meredtem rá.

- Csak nem akarsz lefalcolni?

- De bizony, hogy le akarok! Méghozzá azonnal. Hallottad, mit mondott Spode, nem?

- Csak nem félsz tán Spode-tól?

- Félek biz én!

- De hiszen te magad mondtad, hogy merő hús- meg hájpacni az ürge, és látnivalóan lassú, tohonya mozgású.

- Tudom. Emlékszem rá. Csakhogy az akkor volt, mikor még azt hittem, terád feni a fogát. Az embernek változnak a nézetei.

- Na de Gussie, szedd össze magad! Nem lóghatsz meg csak úgy ukmukfukk!

- Mi mást tehetnék?

- Például megpróbálhatnál békülést kezdeményezni. Még meg se kísérelted, hogy a lelkére beszélj annak a lánynak.

- De igen. Vacsorakor, a halétel közben. De semmi haszon fejében. Csupán egy hűvös pillantásra méltatott, és kenyérgalacsinokat gyúrt.

Gőzerővel törtem a kobakom. Biztos voltam benne, hogy kell legyen egy kiút, mely arra vár, hogy felderítsék, és úgy fél percen belül rá is leltem.

- Azt kell tenned - mondtam -, hogy vissza kell szerezned azt a noteszt. Ha ez sikerül, és megmutatod Madeline-nek, a tartalma meggyőzi majd, hogy a Stiffyvel kapcsolatos tetteidet nem olyan indítékok vezérelték, mint ő hiszi, hanem makulátlanul tiszták. Rá fog majd ébredni, hogy viselkedésedet az izé hogyishívjákolta... na, itt van a nyelvem hegyén... a kétségbeesés szülte. Megértést tanúsít majd, és megbocsát.

Egy pillanatig halvány reménysugár látszott felderíteni a fiú elkínzott vonásait.

- Mondasz valamit - bólintott. - Azt hiszem, jó helyen kapirgálsz, Bertie. Az ötlet nem rossz.

- És nem is mondhat csődöt. A szólás, miszerint *tout comprendre, c'est toutpardonner*[*], nagyjából kifejezi a lényeget.

A reménysugár elhalt.

---

[*] Mindent megérteni annyi, mint mindent megbocsátani (francia)

- De hogy fogom tudni visszaszerezni a noteszt? Hol van most?
- Hát nem volt Stiffynél?
- Nem hiszem. Ámbár vizsgálódásaim az adott körülmények közt szükségképpen felületesek voltak.
- Ez esetben nyilván a szobájában van.
- Na, akkor süthetem. Nem mehetek be tűvé tenni egy lány szobáját.
- Már mért ne mehetnél? Látod ott azt a könyvet? Épp azt olvastam, mikor előbukkantál. Különös egybeesés folytán - egybeesésnek nevezem, habár e dolgokat vélhetőleg sajátos célból rendezi így a gondviselés - épp egy olyan részhez értem, ahol egy banda pontosan ilyesmit hajt végre. Máris láss hozzá, Gussie. Az elkövetkezendő órában Stiffy nagy valószínűséggel a szalonban lesz lecövekelve.
- Nem, bement a faluba. A káplán a Munkásotthonban színesdia-vetítéssel egybekötött előadást tart a Szentföldről a falusi anyáknak, és Stiffy biztosítja hozzá a zongorakíséretet. Ám még ez esetben sem... Nem, Bertie, képtelen vagyok rá. Lehet, hogy ez az ésszerű megoldás... de nincs hozzá merszem. Tegyük fel, Spode benyitna, és rajtacsípne.
- Spode aligha csörtetne be egy fiatal lány budoárjába.
- Én ebben nem vagyok olyan biztos. Nem alapozhatsz terveket ilyen könnyelmű föltételezésekre. Én Spode-ból nagyon is kinézem, hogy az a fajta fickó, aki mindenhová becsörtet. Nem. A szívem összetörve, a jövőm kilátástalan, és nem tehetek mást, mint beletörődni e ténybe, és elkezdeni összecsomózni azokat a lepedőket. Úgyhogy lássunk is hozzá.
- Az én lepedőim közül nem fogsz összecsomózni egyet se.
- De a fenébe is, az életem forog kockán!

- Bánom is én. Akkor se leszek partner ebben a betoji lelécelésben.
- Bertie Wooster beszél így?
- Ezt már korábban is mondtad.
- És most ismét mondom. Utoljára kérdezem tőled, Bertie, hajlandó vagy kölcsönadni nekem néhány lepedőt, és segíteni összecsomózni őket?
- Nem.
- Akkor kénytelen leszek felkötni a nyúlcipőt, és elrejtőzni valahová hajnalig, a tejesvonat érkezéséig. Viszlát, Bertie. Csalódtam benned.
- Én csalódtam *tebenned.* Azt hittem, van vér a pucádban.
- Van is, csak nem szeretném, ha Roderick Spode szemügyre venné a színét.

Egy újabbat vetett rám ama „haldokló gőte"-pillantásból, és óvatosan kinyitotta az ajtót. Miután a folyosón mindkét irányban végigkémlelt, s meggyőződött róla, hogy az momentán Spode-talan, kisurrant és tovatűnt. Én pedig visszatértem olvasmányomhoz. Ez volt az egyetlen, amit ki tudtam találni annak elkerülésére, hogy gyötrő tépelődésekkel kínozzam magam.

Kisvártatva arra neszeltem föl, hogy Jeeves a társaságomban van. Nem hallottam őt bejönni, de ez gyakran van így Jeevesszel. Úgy áramlik A. helyről B. helyre, mint holmi gázféle.

[7]

Spode sötét titka

Nem állítom, hogy Jeeves kifejezetten önelégülten somolygott, de kétségkívül egy csöndes elégedettségről árulkodó pillantás ült a fizimiskáján, és hirtelen visszaemlékeztem arra, amit a Gussie-val kapcsolatos iménti agygárgyító jelenet kivert a fejemből - nevezetesen, hogy amikor legutoljára láttam a pasast, éppen a telefonhoz ment, hogy feltárcsázza az Ifjú Pincérfiú Klubot. Lelkesen talpra ugrottam. Hacsak nem értelmeztem félre azt a pillantást, Jeeves jelenteni készült valamit.

- Na, érintkezésbe lépett a titkárral, Jeeves?
- Igen, uram. Épp most fejeztem be a vele való konzultálást.
- És leadta az ürge a drótot?
- Szerfölött informatív volt, uram.
- Van titka Spode-nak?
- Igen, uram.

Meghatottan fricskáztam le egy porszemet nadrágszáramról.

- Igazán több eszem is lehetett volna, semmint hogy kételkedjem Dahlia néniben. A nagynénik mindig a lényegre tapintanak. Mintegy ösztönösen. Mondjon el mindent, Jeeves.
- Attól tartok, nem tehetem, uram. A klub előírásai a nagykönyvbe bejegyzett anyag továbbadására vonatkozólag igen szigorúak.
- Úgy érti, lakat van a száján?
- Igen, uram.
- Akkor mi haszna volt a telefonálásnak?
- Csupán a dolog részletei azok, melyek továbbadását illetőleg meg van kötve a kezem, uram. Az viszont tökéletesen

szabadságomban áll, hogy közöljem önnel: nagymértékben csökkentené Mr. Spode gonoszkodásra való lehetőségét, ha ön tájékoztatná őt, hogy mindent tud Eulalie-ről, uram.

- Eulalie?

- Eulalie, uram.

- Ez valóban eldugaszolná az ipse indulatait?

- Igen, uram.

Eltűnődtem. Mint ütőkártyát nem túl erőteljesnek találtam a dolgot.

- Biztos benne, hogy nem áshat bele kissé mélyebben is a tárgyba?

- Teljesen biztos, uram. Amennyiben így tennék, valószínű, hogy be kellene nyújtanom lemondásomat a klubtagságról.

- Márpedig ezt, természetesen, nem szeretném. - Nagyon kedvem ellenére volt elgondolni, ahogy egy osztag komornyik négyszög alakzatot vesz föl, miközben a bizottság lenyisszantja Jeeves gombjait. - Mindazonáltal csakugyan bizonyos abban, hogy ha a szeme közé nézek Spode-nak, és elsütöm ezt a beköpést, ő paffá lesz a döbbenettől? Tökéletesen értsük meg egymást, Jeeves. Tételezzük fel, hogy maga Spode, és én odamegyek magához és azt mondom: „Spode, mindent tudok Eulalie"-ről, és ettől maga totál kikészül?

- Igen, uram. Az Eulalie névvel kapcsolatos tárgykör ugyanis olyan jellegű, uram, hogy a szellőztetésétől, tekintettel a szóban forgó úr társadalmi állására, melyet a közvélemény szemében betölt, meggyőződésem, hogy Mr. Spode rendkívüli módon vonakodna.

Kissé gyakoroltam a dolgot. Zsebre vágott kézzel a komódhoz sétáltam, s így szóltam: „Spode, mindent tudok Eulalie"-ről. Aztán újra elpróbáltam, ezúttal az ujjamat

csóválva közben. Majd pedig összefont karokkal tettem egy kísérletet, de be kellett ismernem, hogy még mindig nem hangzott túl meggyőzőnek a dolog.

Ám azzal nyugtattam meg magam, hogy Jeeves mindig tudja, mitől döglik a légy.

- Nos, maga tudja, Jeeves. Akkor hát a legelső, amit tennem célszerű, az, hogy megkeressem Gussie-t, és átadjam neki ezt az életmentő információt.

- Uram?

- Ó, hát persze, hiszen maga erről még mit sem tud, igaz? Meg kell magának mondanom, Jeeves, hogy amióta utoljára találkoztunk, a cselekmény tovább bonyolódott. Tudott maga arról, hogy Spode régóta szerelmes Miss Bassettbe?

- Nem, uram.

- Nos, pedig így áll a helyzet. Miss Bassett boldogsága igen becses Spode számára, és most, hogy lőttek a lány eljegyzésének, éspedig a himnemű szerződő félre nézve rendkívül méltatlan okokból, Spode ki akarja tekerni Gussie nyakát.

- Valóban, uram?

- Biztosíthatom róla. Spode az imént járt itt és ejtett róla szót, és Gussie, aki történetesen az ágy alatt volt közben, hallotta, ami elhangzott. És ez azt eredményezte, hogy most az ablakon át való menekülést és a Kaliforniába való elslisszolást fontolgatja. Ami természetesen végzetes következményekkel járna. Okvetlenül fontos, hogy a srác a helyén maradjon, és megpróbáljon békülést kieszközölni.

- Igen, uram.

- Ha ugyanis Kaliforniában tartózkodik, nem áll módjában békülést kieszközölni.

- Nem, uram.

- Így hát el kell mennem, és meg kell próbálnom megkeresni őt. Habár erősen kétlem, hogy pályafutása e kritikus pillanatában könnyen föllelhető lesz. Most valószínűleg odafent van a háztetőn, és azon töri a fejét, miként tudná azt felhúzni maga után.

Balsejtelmeim bőségesen beigazolódtak. Szorgosan átkutattam a házat, de a fiúnak nyoma sem volt. Totleigh Towers, semmi kétség, valahol rejtekhelyet nyújtott Augustus Fink-Nottle-nak, de e titkát jól megőrizte. Végül is feladtam, és visszatértem a szobámba, és gebedjek meg, ha a legelső, amit beléptemkor megpillantottam, nem ő volt személyesen! Az ágy mellett állt, és lepedőket csomózott össze.

Az a tény, hogy az ajtónak háttal állt, és hogy a szőnyeg puha volt, meggátolta őt abban, hogy tudomást szerezzen jelenlétemről, amíg meg nem szólaltam. A Hé! kiáltásom - mely meglehetősen harsányra sikeredett, mivel elszörnyedtem nyoszolyám ily mérvű feldúltsága láttán - arra késztette, hogy körbependerüljön, és hamuszürke képpel meredjen rám.

- Huhh! - zihálta. - Azt hittem, Spode az!

A riadalom méltatlankodásnak adta át a helyét. Rosszallóan meredt rám. Pápeszeme lencséi mögött fagyos tekintet komorlott. Úgy festett, mint egy bosszús rombuszhal.

- Micsoda dolog ez, te nyüves Wooster - dühöngött -, a háta mögé lopakodni egy fickónak, és azt üvölteni a fülébe, hogy „Hé!", mi? Majd a szívszélhűdést hoztad rám!

- Na és az micsoda dolog, te nyavalyás Fink-Nottle - vágtam vissza, rajtam lévén a replikázás sora -, összemaszatolni az ágyneműmet, holott ezt kifejezetten megtiltottam, mi? Vannak neked saját lepedőid is. Menj, és köss csomót azokra!

- Nem tehetem. Spode ugyanis az ágyamon ül.

- No hiszen, csak nem?

- De igen. Engem vár. Miután tőled eljöttem, odamentem, és már ott ette a fene. Ha nem köszörüli meg a torkát, simán besétáltam volna.

Láttam, legfőbb ideje, hogy megnyugtassam ezt a feldúlt lelket.

- Spode-tól nem kell tartanod, Gussie.

- Hogy érted ezt: Spode-tól nem kell tartanom? Beszélj értelmesen!

- Úgy értem, ahogy mondom. Spode, *qua* fenyegetés, ha ugyan a *qua* szó illik ide, immár a múlté. Hála Jeeves hallatlanul tökéletes titkosszolgálati rendszerének, Spode-ról sikerült valamit megtudnom, amit az nem szívesen tenne közkinccsé.

- Mit?

- Ah! E ponton, látod, megfogtál. Amikor azt mondtam: „megtudtam", helyénvalóbb lett volna úgy fogalmaznom, hogy Jeeves tudta meg, ám sajnos, az ő száján lakat van. Én azonban abban a helyzetben vagyok, hogy be tudok tartani a fickónak. Ha bárminemű gorombasággal próbálkozik, piszokul megmammogtatom a palit. - Hirtelen elhallgattam, s hegyezni kezdtem a fülem. A folyosón lépések hangzottak fel.

- Hah! - szóltam. - Valaki közeleg. Könnyen meglehet, hogy épp az átokfajzat lesz az.

Állati üvöltés tört elő Gussie-ból.

- Zárd be az ajtót!

Meglehetősen könnyed kézmozdulatot tettem.

- Arra nem lesz szükség - mondtam. - Hadd jöjjön csak. Kifejezetten örvendek e látogatásnak. Figyeld csak meg, hogy szerelem le a pasast. Remekül fogsz rajta szórakozni.

Sejtésem helytállónak bizonyult. Csakugyan Spode volt az. Bizonyára elunta a Gussie ágyán való ücsörgést, és úgy érezte,

hogy egy Bertrammal folytatott újabb csevej esetleg üdítő változatosságként hat majd. Miként korábban, most is kopogtatás nélkül tódult be, és ahogy meglátta Gussie-t, diadalüvöltéssel adott kifejezést elégedettségének. Aztán egy pillanatig csak állt ott, zihálva lélegezve orrlyukain.

Úgy rémlett, legutóbbi találkozásunk óta nőtt egy keveset, immár mintegy 250 centis magasságot érvén el, és ha a megregulázását célzó tanácsot kevésbé hiteles forrásból szerzem be, alighanem jócskán elgyávított volna a megjelenése. Ám az évek során szerzett tapasztalataim úgyannyira hozzászoktattak már ahhoz, hogy Jeeves mégoly könnyedén odavetett szavában is megbízzam, hogy a legcsekélyebb cidri nélkül néztem farkasszemet az ipsével.

Gussie viszont, sajnálattal láttam, nem osztotta derűlátó bizakodásomat. Vélhetőleg nem szolgáltam neki eléggé részletes magyarázattal az esettel összefüggő tényeket illetően, vagy az is lehet, hogy szemtől szembe kerülvén a hús-vér Spode-dal, cserbenhagyták az idegei. Bárhogyan is volt, most egészen a falig elhátrált, és olybá tűnt, már amennyire meg tudtam ítélni, mintha azon igyekezne, hogy keresztülfúrja magát rajta. Ebbéli próbálkozásában kudarcot vallván, olyasfajta arckifejezéssel állt ott, mintha valamely ügyes állat-preparátor tömte volna ki, mialatt én a betolakodóhoz fordultam, és hosszú, hűvös pillantással mustráltam, melyben a meglepetés tetszetősen elegyedett a fennhéjázással.

- Nos, Spode - mondtam -, mi az már megint?

Nemtetszésem érzékeltetésére a „megint" szót alaposan megnyomtam, de teljesen hasztalanul. Éppúgy rá se hederítvén kérdésemre, mint a Szentírásbeli süket vipera a bűvölőkre, elkezdett lassan előrearaszolni, pillantását

mindvégig Gussie-ra szegezve. Az állkapocsizmai, figyeltem meg, ugyanúgy rángatóztak, mint azon alkalommal, midőn rajtakapott engem, amint Sir Watkyn Bassett antik ezüstholmi-gyűjteményében kotorásztam; és valami a modorában azt súgta nekem, hogy bármelyik pillanatban várható, hogy elkezdje verni a mellét, üreges, dobpergésszerű hangot keltve, mint ahogy a gorillák szokták tenni az érzelmi felindulás pillanataiban.

- Hah! - mondta.

Nos, természetesen semmi efféle hepciáskodást nem állt szándékomban eltűrni. Ezt a randa szokását, vagyis hogy „Hah!"-ot ordibálva jöszmékeljen ide-oda a házban, amúgy is meg kellett már fékezni, éspedig íziben.

- Spode! - szóltam rá élesen, és az a gyanúm, hogy az asztalt is megdöngettem.

Első ízben látszott tudomást szerezni jelenlétemről. Egy pillanatra megtorpant, és undok pillantást vetett rám.

- Nos, *te* meg mit akarsz?

Felvontam a szemöldököm.

- Hogy mit akarok? Hát ez jó. Ezt csípem. Ha már így rákérdeztél, Spode, hát azt akarom megtudni, mégis hogy a nyavalyába képzeled, hogy csak úgy berontasz a magánlakosztályomba, olyan férőhelyet foglalva el, amelyre egyéb célokból van szükségem, és otromba módon megzavarva engem, miközben a személyes jó barátaimmal csevegek. Az embernek jószerivel annyi magánélete se lehet ebben a házban, mint egy sztriptíztáncosnőnek. Föltételezem, hogy van neked saját szobád is. Nos, kotródj vissza oda, te hájas nyikhaj, és ülj is meg ott a fenekeden!

Nem állhattam meg, hogy ne vessek egy gyors oldalpillantást Gussie-ra, hogy lássam, miként fogadja mindezt, és

megelégedéssel nyugtáztam, hogy arcán csodálattól áthatott kifejezés sarj adózik, olyasféle, mint amilyennel egy végveszélyben forgó középkori várkisasszony csügghetett egy lovagon annak láttán, hogy annak sikerült legyűrnie a hétfejű tűzokádó sárkányt. Lerítt róla, hogy újból ifjúkori napjaink jó öreg Rettenthetetlen Woosterévé nőttem a szemében, és semmi kétségem se volt afelől, hogy arca szégyenpírban égett a bűnbánattól, ahogy visszaidézte magában ama rám tett gúnyos és csúfondáros megjegyzéseit.

Spode szemlátomást ugyancsak le volt nyűgözve, habár rám nézve nem annyira imponáló értelemben. Hitetlenkedve meresztette a szemét, mint akit megharapott egy nyúl. Azt látszott magától kérdezni, hogy ez vajon csakugyan ugyanaz a szerény kis ibolya-e itt, akivel korábban a teraszon értekezett.

Megkérdezte, hogy nyikhajnak neveztem-e, amire én biztosítottam róla, hogy jól hallotta.

- Hájas nyikhajnak?

- Hájas nyikhajnak. Legfőbb ideje már ugyanis - folytattam -, hogy végre akadjon egy közérdeket szem előtt tartó fickó, és alaposan beolvasson neked. Az a baj teveled, Spode, hogy csak mert sikerült rávenned egy maroknyi féleszűt, hogy elcsúfítsák a londoni tájat a fekete sortban való grasszálásukkal, már azt hiszed, hogy valaki vagy. Hallgatod, amint azt ordítozzák: „Heil Spode!", és azt képzeled, hogy az a Nép hangja. És ez az, amiben baromi nagyot tévedsz. A Nép hangja ugyanis ezt mondja: Ugyan nézzétek már ezt az iszonyú seggfej Spode-ot, ahogy klottgatyában jampiskodik! Láttatok már valaha az életben ilyen komplett balfácánt?

Olyasmit észleltem rajta, amit valamelyik költő „szóbennszakadás"-ként jellemzett.

- Ó?! - mondta aztán. - Hah! Nos, rád majd később lesz gondom.

- Nekem pedig - replikáztam villámsebesen - most lesz rád gondom. - Rágyújtottam egy cigire. - Spode - rukkoltam elő a farbával -, ismerem a titkodat!

- He?

- Mindent tudok... izéről.

- Miről tudsz mindent?

Éppenséggel ugyanezen kérdés önmagamnak való föltevése céljából tartottam most szünetet. Mert akár hiszik, akár nem, e feszült pillanatban, midőn pedig oly égető szükségem lett volna rá, a név, amelyet Jeeves mint arra szolgáló varázsszert közölt velem, hogy megbirkózhassam ezzel a himpellérrel, totál kiment a fejemből. Még csak arra se tudtam visszaemlékezni, hogy milyen betűvel kezdődik.

Piszokul fura egy dolog ez a nevekkel. Bizonyára önök is tapasztalták már. Úgy értem, azt hiszed, megjegyezted őket, aztán meg egyszerűen csak, hipp-hopp, elillannak. Gyakran kívántam, bár annyi font sterlingem volna, ahányszor már valamely tök ismerős fizimiskájú muki odajött hozzám, és „Hello, Wooster"-t köszönt, én meg csak hápogtam, mert képtelen voltam hová tenni az ipsét. Ez mindig zavarba ejti az embert, de zavarom még egyetlen korábbi alkalommal se volt olyan kínos, mint most.

- Miről tudsz mindent? - kérdezte Spode.

- Nos, ami azt illeti - voltam kénytelen beismerni -, elfelejtettem.

A háttérből afféle fuldoklásszerű zihálás irányította figyelmemet újfent Gussie-ra, és láttam rajta, hogy pontosan felfogta szavaim jelentőségét. Ismét hátrálni próbált; és amint ráeszmélt, hogy immár minden ez irányú lehetőségét

kimerítette, kétségbeesett kifejezés ült ki arcára. És akkor, midőn Spode megindult feléje, ezt hirtelen a határozottság és zord eltökéltség kifejezése váltotta fel.

Szeretek visszagondolni az e pillanatban cselekvő Gussie-ra. Mi tagadás, derekasan kitett magáért a fiú. Mindeddig, meg kell hogy mondjam, sosem tartottam őt túl nagyra mint a tettek emberét. Lényegében álmodozó típusként jellemeztem volna. Ám most akkor se vethette volna magát harcba nagyobb elánnal és élvezettel, ha kora gyermekkorától kezdve a San Franciscó-i tengerparton bunyózott volna.

Miközben a falhoz tapadva állt, fölötte egy eléggé nagyméretű olajfestmény függött, melyen egy térdnadrágot és háromszögletű kalapot viselő fickó egy nőalakot bámult, aki holmi madárfélének látszott füttyögni - galambhoz, ha nem tévedek, vagy gerlicéhez. Egyszer-kétszer, mióta e szobában voltam elszállásolva, fölfigyeltem már e képre, sőt mi több, annak idején arra gondoltam, hogy Dahlia néninek ezt nyújtom át összetörésre „A gyermek Sámuel ima közben" című műalkotás helyett. Szerencsére nem tettem így, mert különben Gussie nem lett volna abban a helyzetben, hogy letépje a falról, és egy tetszetős csuklómozdulattal fejbe csapja vele Spode-ot.

Azért mondom, hogy „szerencsére", mert ha volt valaha fickó, akire ráfért, hogy olajfestménnyel verjék kupán, hát Roderick Spode volt ez a fickó. A megismerkedésünk pillanatától fogva minden egyes szava és tette bőséges bizonyságául szolgált annak, hogy ez a bánásmód az, amelyet megérdemelt. Hanem mindig van egy bökkenő az efféle jó dolgokban, és csupán egy pillanatomba került fölismerni, hogy Gussie ezen erőfeszítése, noha a legjobb szándék vezérelte, mégis csekély kézzelfogható eredménnyel járt.

Amit tennie kellett volna, az természetesen az volt, hogy rézsútosan kellett volna tartsa a képet, hogy a lehető legtöbbet hozhassa ki a vaskos keretből. Ő ehelyett a fegyver lapos részét használta, és Spode feje úgy hatolt keresztül a vásznon, akárha cirkuszi lovas ugratna át a krepp-papírral bevont karikán. Más szóval, ami döntő csapásnak ígérkezett, az valójában, ahogy Jeeves nevezné, puszta gesztusnak bizonyult.

Annyi haszna azonban mindenképpen volt, hogy Spode-ot néhány másodpercre eltérítette céljától. Pislogva álldogált, nyaka körül a képpel, ami úgy festett, akár egy fodros gallér, és e kis szünet elegendő volt számomra ahhoz, hogy akcióba lépjek.

Csak adják meg nekünk az alaphangot, s tegyék teljesen egyértelművé, hogy a társaság összemelegedett és hogy mostantól fogva minden meg van engedve, és mi, Woosterek sohasem meresztjük tétlenül a hátsónkat. Az ágyon egy lepedő feküdt, ahová Gussie dobta, mikor megzavartam a csomózásban, s ezt felragadni és bebónyálni vele Spode-ot, csupán egyetlen pillanat műve volt számomra. Noha jó ideje már annak, hogy tanulmányoztam a tárgyat, és mielőtt határozottan állást foglalnék, Jeevesszel kéne konzultálnom, de az a gyanúm, hogy az ősi római gladiátorok nagyjából ugyanígy jártak el az arénában, és utóbb meglehetős elismeréssel nyilatkoztak róluk.

Azt hiszem, egy olyan fickó, akit fejbe vágnak egy képpel, amelyen egy lány egy galambnak füttyöget, majd csaknem közvetlenül ezután lepedőbe bugyolálják, sohasem képes igazán megőrizni higgadt, intelligens szemléletmódját. Bármely olyan barátja, aki szívén viselte Spode érdekeit, azt a tanácsot adta volna neki, hogy e kritikus pillanatban maradjon

veszteg, és tapodtat se mozduljon, amíg ki nem szabadul begubózott állapotából. Csakis ily módon volt ugyanis lehetséges, hogy elkerülje az elhasalást egy székekkel és egyéb holmikkal bőségesen megrakott terepen.

Ő azonban nem így cselekedett. Meghallván a rohanás zaját, melyet a távozó Gussie keltett, egy ugrást tett a zaj irányában, és bekövetkezett az elkerülhetetlen kinyúlás. Abban a pillanatban, midőn a szapora tempót diktáló Gussie keresztülhaladt a küszöbön, Spode a földre zuttyant, kibogozhatatlanabbul összegabalyodva, mint valaha.

A tulajdon barátaim kétségkívül azonnali távozást javasoltak volna nekem az események jelen stádiumában, és visszatekintve belátom, hogy ott követtem el a hibát, midőn elidőztem egy pillanatra, hogy odasózzak a dudorra - melyet az e ponton átszűrődő szitokszavakból ítélve Spode fejének véltem - egy porcelánvázával, amely a kandallópárkányon állott, nem messze onnan, ahol a gyermek Sámuel állt volt. Ez stratégiai hibának bizonyult. Mert jóllehet maga az ütés ragyogóan sikerült: telibe talált, miáltal a váza tucatnyi darabra hullott szét, ami persze tiszta haszon - ugyanis minél több semmisül meg egy Sir Watkyn Bassett-szerű fazon tulajdonából, annál jobb -, ámde az ütés végrehajtása folytán kibillentem egyensúlyomból. A következő pillanatban egy kéz kinyúlt a lepedő alól, és megragadta a zakómat.

Súlyos katasztrófa volt, mi tagadás, s egyben olyan, amely egy kisebb kaliberű férfiúban azt az érzést keltette volna, hogy nincs értelme a további küzdelemnek. Ám a Woosterek leglényegbevágóbb tulajdonsága éppenséggel az, mint már korábban is volt alkalmam rámutatni, hogy nem holmi kisebb kaliberű férfiúk. Nem veszítik el a fejüket. Gyorsan gondolkodnak, és gyorsan cselekednek. Napóleon is

ugyanilyen volt. Említettem már, hogy midőn tájékoztatni készültem Spode-ot, hogy tudom a titkát, éppen rágyújtottam egy cigarettára. Nos, ez a cigi, szipkástul, még mindig az ajkaim között volt. Gyorsan kikapván onnan, a parázsló végét hozzászorítottam a sonkaszerű kézhez, amely útját állta menekülésemnek.

Az eredmény teljességgel kielégítő volt. Az ember azt hihette volna, hogy a legutóbbi események jellege olyan lelkiállapotba hozta Roderick Spode-ot, amilyenben mindenre számított és mindenre fel volt készülve, ám ez az egyszerű manőver teljesen készületlenül találta. Éles fájdalomkiáltást hallatva elengedte a zakómat, s én nem késlekedtem tovább. Bertram Wooster olyan ember, aki tudja, hogy mikor célszerű és mikor nem a jelenlévők körében maradni. Ha Bertram Wooster egy oroszlánt pillant meg útközben, egy mellékutcába slisszol be. Imponáló sebességgel illantam tova, és kétségkívül olyan remek hajrával spuriztam volna keresztül a küszöbön, hogy még Gussie idejéből is lefaragtam volna egy-két másodpercet, ha nem kerülök frontális összeütközésbe egy tömör testtel, amely történetesen épp e pillanatban lépett be. Emlékszem, amint karjainkat egymás köré fontuk, arra gondoltam, hogy ebben az átok Totleigh Towers-ben valami - ha nem ez, hát amaz - mindig okvetlenül előadódik.

Azt hiszem, a halántékáról áradó kölniillat volt az, ami képessé tett rá, hogy e tömör testet mint Dahlia néniét azonosítsam, habár a szaftos, vadászmezőkön honos káromkodás, mely az ajkai közül tört elő, amúgy is nyomra vezetett volna. Kusza halomban értünk földet, és alighanem befelé hempergőzhettünk egy keveset, mert a következő, amit észleltem, az volt, hogy Roderick Spode lepedőbe göngyölt tömegébe ütköztünk, aki, midőn utoljára láttuk, még a szoba

másik végében leledzett. Ennek magyarázata kétségkívül abban rejlik, hogy mi a nénivel észak-északkeleti irányban hempergőztünk, ő, Spode pedig dél-délnyugati irányban görgött, azzal az eredménnyel, hogy valahol középtájt találkoztunk.

Spode, vettem most észre, mivel az értelem kezdte visszafoglalni trónusát, a bal lábánál fogva tartotta Dahlia nénit, akinek ez szemlátomást nemigen volt ínyére. Jóllehet a rekeszizmába becsapódó unokaöcs tetemes mennyiségű szuflától fosztotta meg, mindamellett elegendő maradt benne ahhoz, hogy kinyilvánítsa nemtetszését, mégpedig a régi tűzzel.

- Miféle kóceráj ez itt? - recsegte. - Diliház? Mindenki becsavarodott? Először Spink-Bottle-lal találkozom, aki úgy vágtázik végig a folyosón, mint egy musztáng. Aztán te meg úgy próbálsz keresztülgyalogolni rajtam, mintha holmi bogáncspihe volnék. És most meg ez a burnuszos úr csiklandozni kezdte a bokámat, ami nem esett meg velem az 1921-es York- és Ainsty-féle vadászbál óta!

E méltatlankodás nyilván átszűrődhetett Spode-hoz, és föltehetőleg a jobbik énjét illette meg, mert elengedte a lábat, s a néni felállt, s a ruháját porolgatta.

- Most pedig - szólalt meg valamelyest nyugodtabban -, ha volnál szíves magyarázattal szolgálni, éspedig egyértelművel. Hogy értsem ezt? Mi ez az egész lököttség? Ki az ördög ez abban a szemfedélben?

Bemutattam őket egymásnak.

- Spode-dal, ugye, találkoztál már? Mr. Roderick Spode, Mrs. Travers.

Spode mostanára eltávolította a lepedőt, de a kép még mindig a nyakában volt, és Dahlia néni csodálkozva szemlélte.

- Hát azt meg mi a csudának rakta a nyakába? - kérdezte. Majd pedig, toleránsabb hangütéssel: - Persze nyugodtan viselje csak, ha úgy tartja kedve, de nem áll jól magának.

Spode nem válaszolt. Zihálva szedte a levegőt. Nem hibáztattam érte, hiszen az ő helyében magam is így tettem volna, de a hang csöppet sem volt kellemes, és azt kívántam, bár hagyná már abba. Amellett szúrósan nézett rám, és azt kívántam, bárcsak ezt se tenné. Arca pírban égett, szemei kidülledtek, és az a fura érzékcsalódásom támadt, mintha minden szál haja élére állt volna, mint tüske-állat zörgő tollai, ahogy egyszer Jeeves fogalmazott, midőn Buggyant Fotheringay-Phipps ama látvány kiváltotta reakcióit ecsetelte nekem, hogy egy tutibiztos nyerőnek tartott paci, amelyre jókora summával fogadott, hatodikként futott be a New Market-i Tavaszi Fesztivál ügetőversenyén.

Emlékszem, egyszer, egy Jeevesszel való átmeneti szakítás alkalmával, az állásközvetítő hivatalon keresztül felfogadtam egy fickót, hogy Jeeves helyett álljon a szolgálatomba, és alig volt nálam egy hete, amikor egy éjjel hullarészegre itta magát, felgyújtotta a házat, és fel akart engem trancsírozni egy konyhakéssel. Azt mondta, látni szeretné a belsőségeim színét - észveszejtően bizarr egy idea. És mindeme pillanatig úgy tekintettem erre az epizódra, mint életem legkellemetlenebb élményére. Most azonban láttam, hogy azt második helyre kell rangsorolnom.

Ez a mókus, akiről beszélek, egy egyszerű, pallérozatlan lélek volt, míg Spode kitűnő iskoláztatásban és neveltetésben részesült, ám az nyilvánvalónak látszott, hogy van egy pont, amelynél lelkük érintkezik. Nem hiszem, hogy bármely más témát illetőleg osztoztak volna egymás nézetében, ám a belső szerveim színének látni akarása tárgyában párhuzamos volt az

észjárásuk. Az egyetlen különbség abban látszott mutatkozni, hogy míg alkalmazottam trancsírkés használatát tervezte vájási munkálataihoz, Spode szemlátomást meg volt róla győződve, hogy a művelet puszta kézzel is könnyűszerrel elvégezhető.

- Asszonyom, meg kell kérnem, hogy hagyjon el bennünket - mondta.

- De hiszen csak most érkeztem! - felelte Dahlia néni.

- Meg akarom tanítani ezt a fickót kesztyűbe dudálni.

Ez abszolút helytelenül megválasztott tónus volt az éltes rokonnal szemben. Ő tudniillik nagyon is klánszellemben gondolkodik, és, mint már említettem, kedveli Bertramot. Homloka elsötétült.

- Egy ujjal se fog hozzányúlni az unokaöcsémhez!

- Minden egyes csontját összetöröm.

- Semmi effélét nem fog tenni. Még mit nem!... Netene! Hóha, te!

Ez utóbbi szavakat jócskán fölemelt hangon recsegte el a néni, és ami erre késztette, az a tény volt, hogy Spode e pillanatban hirtelen mozdulatot tett felém.

Tekintettel annak sajátos módjára, ahogy a szemei villogtak és ahogy a bajsza felborzolódott, nem is szólva fogainak csikorgatásáról és az ujjaival való baljós malmozásról, e hirtelen mozdulat láttára joggal lehetett volna azt várni tőlem, hogy ellejtsek a helyszínről, mint egy balett-táncos. És ha valamivel korábban történik, kétségtelenül így is tettem volna. Ámde nem lejtettem el. Csak álltam a helyemen, higgadtan és hidegvérrel. Hogy a karjaimat összefontam-e vagy sem, nem tudom visszaidézni, de arra jól emlékszem, hogy derűs kis mosolyka játszott ajkamon.

Ugyanis a rövid, egy szótagos „te" (azaz: „you") szócska véghezvitte azt, amit negyedórás agysajtolás képtelen volt elérni - tudniillik a memória forrásának felfakadását. Jeeves szavai visszaözönlöttek emlékezetembe. Lám, egyik pillanatban még az agy üres, a következőben pedig úgy fellövell a memória forrása, akár egy gejzír. Gyakorta megesik az ilyesmi.

- Egy pillanat, Spode - szóltam isteni nyugalommal. - Csupán egy pillanat. Mielőtt felülnél a magas lóra, talán érdeklődéssel hallod, hogy mindent tudok Eulalie*-ról.

A hatás egyszerűen döbbenetes volt. Olyasformán éreztem magam, mint azon fickók egyike, akik megnyomnak egy gombot, és bányák robbannak a levegőbe. Ha nem úgy állt volna a dolog, hogy a Jeevesbe helyezett fenntartás nélküli bizalmam folytán kitűnő eredményre számítottam, valósággal elkábultam volna e kijelentésnek Spode-ra tett hatásától. Látni való volt, hogy a szavak az elevenjébe vágtak, és bensőjét úgy felkavarták, akár egy habverő. Visszahőkölt, mintha valami forróba lépett volna, s rémülettel és aggodalommal elegy kifejezés terjedt szét az ábrázatán.

A szituáció egésze óhatatlanul emlékezetembe idézett valamit, ami egyszer odafent Oxfordban esett meg velem, midőn még ifjú volt keblemben a szű. A regattaverseny hetében történt, s a folyóparton császkáltam egy lánnyal, kinek neve már kihullott az agyamból, amikor ugatás hangzott fel, és egy jól megtermett, robusztus kutya galoppozott felénk, telve lendülettel és hévvel, a súlyos testi sértés nyilvánvaló szándékával. És éppen Isten kegyelmébe ajánlottam lelkemet, és úgy éreztem, eljött a pillanata, hogy vagy harminc shilling

---

* *A Eulalie név kiejtése: Juléljö (A fordító megjegyzése).*

értékűt harapjanak ki a jó öreg flanelnadrágból, amikor a lány, kivárván, amíg meglátta az eb szeme fehérjét, rendkívüli lélekjelenléttel hirtelen egy színes japán esernyőt tárt szét, bele a jószág képébe, minek folytán az három cigánykereket hányt hátrafelé, majd visszavonult a magánéletbe.

Eltekintve attól, hogy Roderick Spode nem hányt egyetlen cigánykereket se, a reakciói csaknem azonosak voltak e paffá tett vérebéivel. Egy pillanatig csak állt és tátogott. Aztán így szólt: „Ó?" Majd pedig ajkát olyasmire húzta, amit úgy hiszem, békülékeny mosolynak szánt. Ezután nyelt vagy hatot - bár könnyen meglehet, hogy hét is volt -, mintha halszálka akadt volna meg a torkán. Végül szóra nyitotta a száját. És mikor így tett, hanghordozása minden általam valaha is hallott hanghordozásnál jobban hasonlított gerliceturbékoláshoz - mégpedig egy kivételesen szelíd természetű gerlicéjéhez.

- Ó, csakugyan? - mondta.

- Úgy ám - feleltem.

Ha most megkérdezte volna, hogy mit tudok e nőszemélyről, alaposan kifogott volna rajtam, de szerencsére nem tette.

- Öö... hogy jöttél rá?

- Megvannak a módszereim.

- Ó? - mondta.

- Ah - válaszoltam, és egy percig ismét csend volt.

Egy magafajta kemény fickóról nem is hittem volna lehetségesnek, hogy képes legyen alázatosan sündörögni, de most pont ily módon sündörgött oda hozzám. Szemében könyörgő kifejezés ült.

- Remélem, ezt magadban tartod, ugye, Wooster? Nem fogod továbbadni, igaz, Wooster?

- Nem...

- Köszönöm, Wooster.

- ...föltéve - folytattam -, hogy többé nem kerül sor köztünk erre a részedről tanúsított példátlan... minek is mondják?

Kicsit még közelebb sündörgött.

- Nem hát. Persze hogy nem. Attól tartok, meglehetősen hirtelenül cselekedtem. - Kinyújtotta a kezét, és lesimította zakóujjamat. - Összegyűrtem a zakódat, Wooster? Elnézést. Megfeledkeztem magamról. Többé nem fog előfordulni.

- Hát ajánlom is! Még ilyet! Megmarkolni más fickók zakóját, és azzal fenyegetőzni, hogy összetöröd a csontjukat! Micsoda dolog ez?

- Tudom, tudom. Tévedtem.

- Mégpedig súlyosan. A jövőben igen szigorúan fogom megítélni az ilyesmit.

- Igen, igen, megértelek.

- Amióta betettem a lábam ebbe a házba, egyáltalán nem vagyok megelégedve a viselkedéseddel. Ahogy például vacsora alatt a szemedet meresztgetted rám. Lehet, hogy azt hiszed, az emberek nem veszik észre az ilyesmit, de tévedsz: igenis észreveszik.

- Ó, hogyne, persze.

- Na és nyomorult féregnek neveztél.

- Sajnálom, hogy nyomorult féregnek neveztelek, Wooster. Nem gondoltam meg, mit beszélek.

- Hát máskor gondold meg. Nos, ez minden. Távozhatsz.

- Jó éjszakát, Wooster.

- Jó éjszakát, Spode.

Lesütött fejjel kisietett, s én Dahlia nénihez fordultam, aki közben olyan hangokat adott a háttérben, mint egy motorbicikli. Olyasfajta arckifejezéssel bámult rám, mintha az imént látomásai lettek volna. És nincs is kétségem afelől, hogy

az egész jelenet hallatlanul hatásos lehetett az alkalmi szemlélő számára.

- Nahát, én menten magam alá...

Itt félbehagyta - nyilván szerencsére, mivel ő olyan asszony, aki erősen felindult állapotban olykor hajlamos megfeledkezni arról, hogy immár nem a vadászmezőn van, és a mondatzáró ige, ha kimondja, vegyes társaságban kissé túl szaftosnak bizonyulhatott volna.

- Bertie! Mi volt ez az egész?

Közönyösen legyintettem.

- Ó, csak kicsit rápirítottam a fickóra. Egyszerűen csak kiálltam a jogaimért. Az ilyen Spode-félékkel szemben erélyesen kell föllépnie az embernek.

- Ki ez a Eulalie?

- Ah, e ponton, látod, megfogtál. E tekintetben Jeeveshez kell majd információért folyamodnod. És hát az se járna túl sok haszonnal, mert a klubszabályok szigorúak, és a tagok mindössze e pontig mehetnek el. Jeeves - folytattam, szokásomhoz híven érdemül róva fel, ami érdemül felrovandó - nem sokkal ezelőtt odajött hozzám, és azt mondta, egyszerűen csak tájékoztatnom kell Spode-ot, hogy mindent tudok Eulalie-ről, és a pasas úgy összezsugorodik, mint egy megpörkölődött tollpihe. És hát, mint láthattad is, kifejezetten tollpihe módjára zsugorodott össze az ürge. Arról azonban, hogy ki a csuda lehet a fent nevezett nőszemély, halványlila gőzöm sincs. Mindössze annyit tudnék megkockáztatni, hogy e perszóna Spode múltjának lehet a tartozéka - méghozzá, tartok tőle, fölöttébb dicstelen tartozéka.

Felsóhajtottam, mivel a dolog nem hagyott teljesen érzéketlenül.

- Egy kis fantáziával az ember, úgy hiszem, ki tudja magának színezni a képet, nemde, Dahlia néni? A hiszékeny leányzó, aki túl későn eszmélt rá, hogy a férfiak csapodárok... a kis batyu... az utolsó, gyászos séta a folyópartra... a csobbanás... a görcsös zokogás... így valahogy képzelem a dolgot, te nem? Nem csoda, hogy az ipse kissé elsápad a napcserzettsége alatt arra a gondolatra, hogy erről a világ tudomást szerez.

Dahlia néni mély lélegzetet vett. Arckifejezése leginkább az Ébredező Lélek című műalkotásra emlékeztetett.

- Hej, a jó öreg zsarolás! Nincs is annak párja! Mindig is ezt mondtam, és ezután is mindig ezt fogom hangoztatni. Szükséghelyzetben úgy működik, akár egy varázslat. Te Bertie! - rikkantotta. - Fel tudod fogni, hogy ez mit jelent?

- Mi mit jelent, éltes rokon?

- Most, hogy képes vagy sakkban tartani Spode-ot, az egyetlen akadálya hárult el annak, hogy elcsórhasd azt a marha-fölözőt. Ma éjjel nyugodtan lesétálhatsz, és begyűjtheted a cuccot.

Sajnálkozva csóváltam meg a fejem. Tartottam tőle, hogy a néni ebből az aspektusból szemléli majd a dolgot. Ilyenformán kénytelen voltam elrántani ajkától az örömtől túlcsorduló serleget, ami mindig kellemetlen tennivaló egy olyan nagynénivel szemben, aki kiskrapekként ringatta az embert a térdén.

- Nem - szóltam. - Ebben tévedsz. E tekintetben, ha megbocsátod nekem, hogy így fejezem ki magam, úgy beszélsz, mint egy félkegyelmű. Mert Spode ugyan megszűnhetett veszélyeztetni a közlekedést, ám ez mit sem változtat azon a tényen, hogy Stiffynek még mindig birtokában van a notesz. Úgyhogy mielőtt bármilyen lépést

tennék a marha-fölöző irányában, előbb azt a noteszt kell kézre kerítenem.

- Na de miért? Ó, de te szerintem még nem hallottad a hírt: Madeline Bassett felbontotta az eljegyzését Spink-Bottle-lal. Az előbb közölte velem, a lehető legszigorúbb titoktartás mellett. Nos tehát. Mindeddig, ugyebár, az volt a bökkenő, hogy az ifjú Stephanie-nek módjában volt előidézni az eljegyzés felbontását azzal, hogy megmutatja a noteszt vén Bassettnek. Viszont ha az eljegyzés már amúgy is felbomlott...

Ismét megcsóváltam a buksit.

- Drága agg tévesen érvelő tantikám - mondtam -, egy mérfölddel mellétrafálsz a lényegnek. Amíg az a jegyzetfüzet Stiffynél van, nem lehet megmutatni Madeline Bassettnek. Márpedig csupán a Madeline Bassettnek való megmutatása révén tudja bizonyságát adni Gussie annak, hogy Stiffy combjának csipkedésében másmilyen indíték vezérelte, mint azt Madeline gondolta. És csupán annak bebizonyítása révén, hogy ez az indíték másmilyen volt, mint amilyennek Madeline gondolta, lesz képes Gussie tisztázni magát, valamint békülést kieszközölni. És csupán ha tisztázza magát, és békülést eszközöl ki, abban az esetben tudom én elkerülni annak rút kényszerűségét, hogy nekem kelljen feleségül vennem azt a Beste Bassettet. Így hát megint csak azt kell hogy mondjam: NEM. Mielőtt bármi egyebet tennék, muszáj megkaparintanom azt a noteszt.

Könyörtelen helyzetelemzésem megtette a magáét. A néni modorából egyértelműen kitűnt, hogy le van hengerelve. Egy ideig csak ült, csendben beharapva alsó ajkát, s oly módon ráncolva szemöldökét, mint egy olyan nagynéni, aki épp kihörpintette a keserű poharat.

- Na és hogy szándékozod megkaparintani?

- Át fogom kutatni a lány szobáját.
- Annak meg ugyan mi értelme?
- Drága éltes rokon, Gussie nyomozásai már feltárták, hogy Stiffy nem hordja magával a holmit. Éles elméjű okfejtéssel arra a következtetésre jutunk tehát, hogy annak a lány szobájában kell lennie.
- Na igen, te szegény tökkolop, de a szobája melyik részén? Bárhol lehet. És akárhol van is, biztos lehetsz benne, hogy gondosan el van dugva. Erre, persze, nyilván nem gondoltál.

Ami azt illeti, valóban nem, és az éles „Oh, ah!?"-ból ez alighanem ki is tetszhetett, mert a néni akkorát horkantott, mint egy bölény az itatóvályúnál.

- Te nyilván azt hitted, kint hever majd az öltözőasztalán. Na mindegy, ám legyen, kutasd át a szobáját, ha úgy tartja kedved. Végül is szerintem kár nem származik belőle. Legalább valamivel elfoglalod magad, és addig se támasztod a kocsmapultot. Én pedig ezalatt megpróbálok kitalálni valami értelmeset - már úgyis legfőbb ideje, hogy ezt valamelyikünk megtegye.

S miután a kandallópárkánynál még elidőzött egy keveset, hogy eltávolítson egy ott álló porcelánlovat, földhöz verje és ráugorjon, tovatűnt. Én pedig némileg bosszúsan, mivel azt hittem, mindent precízen kimódoltam, s kissé lesújtott a felismerés, hogy mégsem, leültem, és törni kezdtem a fejem.

És minél tovább törtem, annál inkább kénytelen voltam beismerni, hogy az agg hús-vérnek igaza volt. Mert íme, saját szobámban körbetekintve, egyetlen pillantással tucatnyi olyan helyet pécéztem ki, ahová, ha a szükség úgy hozza, könnyűszerrel el tudtam volna rejteni egy olyan apró tárgyat, mint egy bőrkötéses jegyzetfüzet, amely tele van Bassett tata levesivási módszereire vonatkozó kritikai észrevételekkel.

Föltehetőleg ugyanilyen körülmények uralkodtak Stiffy odújában is. Ezért ha odamegyek, olyan kutatásra vállalkozom, melynek során még a legélesebb szimatú vadászvizsla is csődöt mondana, nemhogy egy olyan fickó, aki kölyökkorától fogva mindig csapnivalóan gyenge volt a hol a papucs-játékban.

Némi pihenőt biztosítandó a szürke celláknak, mielőtt újból nekilátnék agyalni a problémán, ismét kézbe vettem a lúdbőröztető opuszt. És Isten az atyám, alig olvastam többet fél oldalnál, amikor harsány kiáltást hallattam. Roppant jelentőségű passzushoz érkeztem ugyanis.

- Jeeves - mondtam, mikor egy pillanattal ezután belépett. - Roppant jelentőségű passzushoz érkeztem.

- Uram?

Láttam, hogy túl hirtelen voltam, és lábjegyzetekre lesz szükség.

- Ebben a krimiben, amit most olvasok - magyaráztam. - Na de várjon. Mielőtt megmutatnám, szeretnék maximális elismeréssel adózni magának a Spode-ra vonatkozó értesülése hajszálpontos voltáért. Fogadja szívélyes köszönetemet, Jeeves. Maga azt mondta, hogy a Eulalie névtől az ipse megjuhászodik, és csakugyan így is lett. Spode, *qua*[*] fenyegetés... ugye *qua?*

- Igen, uram. Pontosan.

- Sejtettem. Na szóval, Spode, *qua* fenyegetés immár a múlté. Kipukkadt a pali, és megszűnt tényezőként funkcionálni.

- Ez szerfölött örvendetes, uram.

---

[*] *mint (latin)*

- Az bizony. Viszont továbbra is szembe kell néznünk avval a súlyos hendikepszámba menő körülménnyel, hogy Stiffy még mindig birtokában van a notesznek. Meg kell találnunk és vissza kell csórnunk azt a noteszt, Jeeves, mielőtt bármi más hadmozdulatot tehetnénk. Dahlia néni az imént távozott tőlem, mégpedig jócskán lelombozódva, mert noha elismeri, hogy az az átkozott notesz csaknem biztosan a kis bestia hálószobájában van eldugva, nem lát rá reményt, hogy rátehessük a kezünket. Azt mondja, bárhol lehet a helyiségben, és kétségtelen, hogy gondosan el van rejtve.

- Csakugyan ebben áll a dolog nehézsége, uram.

- Ahogy mondja. Hanem épp itt jön kapóra ez a nagy jelentőségű passzus. Megmutatja az utat, és elindít a megfelelő ösvényen. Felolvasom magának. A detektív a haverjával beszélget, és a többes szám harmadik személyű igealak valamely, momentán még azonosítatlan jómadarakra vonatkozik, akik tűvé tették egy lány szobáját, azt remélvén, hogy ott találják az eltűnt ékszereket. Jól figyeljen, Jeeves. „Úgy látszik, mindenütt keresték, kedves Postlethwaite-em, kivéve azt az egyetlen helyet, ahol számíthattak volna rá, hogy találjanak is valamit. Amatőrök, Postlethwaite, közönséges amatőrök! Eszükbe sem jutott a faliszekrény teteje, ami pedig bármely tapasztalt bűnözőnek azonnal eszébe jut, mivel" - jól jegyezze meg, Jeeves, ami most következik - „ők tudják, hogy az minden nő kedvenc rejtekhelye".

Fürkészőn szemléltem a pasast.

- Átlátja ennek a mélységes jelentőségét, Jeeves?

- Ha helyesen értelmezem mondandójának lényegét, uram, ön arra céloz, hogy Mr. Fink-Nottle jegyzetfüzete esetleg a Miss Byng lakosztályában lévő faliszekrény tetején lehet elrejtve, nemdebár?

- Nem esetleg, Jeeves, hanem biztosan. Nem látom, azonkívül hol másutt lehetne. Az a detektív nem hatökör. Ha ő azt mondja, hogy egy dolog úgy van, hát mérget vehet rá, hogy az úgy is van. A legteljesebb mértékben megbízom a fickóban, és ellenvetés nélkül kész vagyok követni az útmutatását.
- De uram, csak nem szándékozik...
- Dehogyisnem. Méghozzá azonnal hozzálátok. Stiffy a Munkásotthonba ment, és onnan egyhamar el nem szabadul. Még föltételezni is merő képtelenség, hogy egy libafalkányi falusi anyuka mohó érdeklődését egy Szentföldről szóló, színesdia-vetítéssel egybekötött, zongoraszóval aláfestett előadás iránt két óra hosszánál kevesebb idő alatt lehessen kielégíteni. Úgyhogy most van itt az ideje, hogy akcióba lépjünk, amíg még tiszta a levegő. Gyürkőzzön hát neki, Jeeves, és kísérjen el.
- Na de igazán, uram...
- És ne mondja azt, hogy „Na de igazán, uram". Már korábban is szolgáltatott rá okot, hogy meg kelljen rónom magát azért a szokásáért, hogy afféle csöpögősen érzelmes hanghordozással azt mondja nekem: „Na de igazán, uram", amikor stratégiai fontosságú akciótervet vázolok fel. Jóval kevesebb „Na de igazán, uram"-ot és több „tettre fel!"-szellemet várok el magától. Vezérelje cselekedeteiben a lojalitás, Jeeves. Tudja, hol van Stiffy szobája?
- Igen, uram.
- Akkor hát indulás!

Dacára a merész lendületnek, mely stílusomat a fenti dialógus során jellemezte, nem mondhatnám, hogy különösebben derűs kedélyállapotban haladtam úti célunk felé. Mi több, minél közelebb értünk, annál kevésbé éreztem magam derűsnek. Pont ugyanígy volt azon alkalommal is,

amikor hagytam magam rábeszélni Roberta Wickhamtől, hogy menjek és szúrjam ki azt a forró vizes palackot. Utálom ezeket a loppal végrehajtott portyákat. Bertram Wooster olyan ember, aki szeret feltartott fejjel és mindkét talpával a földön járni-kelni a világban, nem pedig lábujjhegyen lopakodva, matrózcsomóra hurkolt gerincoszloppal.

Éppen mivel számítottam némi ilyetén reakciómra, szorgalmaztam olyan erősen, hogy Jeeves kísérjen el, és nyújtson nekem erkölcsi támaszt, most azonban azon vettem magam észre, hogy azt kívánom, bár lelkesebb volna a pasas, és kicsivel többet nyújtana nekem ama bizonyos morális támogatásból. Szolgálatkészséget és önzetlen együttműködést reméltem tőle, ám ő egyikben se részeltetett. Modora kezdettől fogva bizonyos tartózkodó rosszallásról árulkodott. Teljesen függetleníteni látszott magát a fejleményektől, s én ezt zokon vettem.

E részéről tanúsított tartózkodás és ez általam tanúsított zokon vétel folytán szótlanul haladtunk utunkon, és ugyancsak szótlanul léptünk be a szobába, és kapcsoltuk fel a villanyt.

Az első benyomás, melyet a lakosztály futólagos áttekintésekor szereztem, az volt, hogy ingatag morális szemléletű ifjú fityfiritty létére, Stiffy meglehetősen jól el van eresztve hálóhely dolgában. Totleigh Towers azon vidéki kúriák egyike, amelyek olyan időszakban épültek, mikor az embereknek egy kis lakályos fészek tervezésekor az lebegett a szemük előtt, hogy egy hálószoba nem is hálószoba, ha nem tudsz benne alkalmi táncmulatságot rendezni legalább ötven pár számára, és ez a magánszentély itt akár tucatnyi Stiffy elszállásolásához is kellő méretű volt. A kis mennyezeti villanyégő sugaraiban a roppant helyiség mérföldekre látszott elnyúlni minden irányban, és valósággal megdermesztett a

gondolat, hogy ha az a detektív mégse helytállóan ítélte meg a dolgot, Gussie jegyzetfüzete gyakorlatilag bárhol el lehet rejtve e hatalmas térségeken belül.

Íme, ott álltam hát, reménykedve a legjobbakban, amikor mélázásomat egy fura, gargarizálásszerű hang szakította félbe, mely részben légköri kisülésekhez, részben távoli mennydörgéshez hasonlított, és, hogy ne szaporítsam tovább a szót, kiderült, hogy e hang Bertalan kutya gégéjéből tör elő.

A jószág az ágyon állt, mellső mancsait a díszes ágyterítőn élesítve, és szemeiből oly világosan kiolvasható volt az üzenet, hogy Jeevesszel két olyan elme módjára cselekedtünk, melyeket csupán egyetlen gondolat foglalkoztat. Ugyanabban a pillanatban, midőn én sasként szárnyaltam fel a komódra, Jeeves fecskeként cikázott föl a faliszekrény tetejére. Az eb leszökkent az ágyról, s a szoba közepére galoppozván leült, különös, fütyülő zajjal szedve a levegőt az orrán keresztül, s olyasformán mustrálgatott bennünket a szemöldökei alól, mint egy skót metodista lelkész, aki a szószékről az emberi faj bűneit ostorozza.

És egy időre ennyiben is maradt a dolog.

[8]

Bertalan kutya (és ifjú gazdasszonya is) kimutatja a foga fehérjét

Elsőként Jeeves törte meg a meglehetősen feszült csendet.

- A notesz, úgy tűnik, nincs itt, uram.

- He?

- Átkutattam a faliszekrény tetejét, uram, de a noteszt nem leltem meg.

Lehetséges, hogy a válaszom kissé csípősre sikerült. A csupán hajszálon múlt megmenekedésem ama nyáladzó állkapcsoktól kissé felizgatott.

- A francba most a notesszal, Jeeves! Na és ez a dög?

- Igen, uram.

- Mit akar azzal mondani, hogy „Igen, uram?"

- Azt igyekeztem értésére adni, uram, hogy méltányolom a szempontot, melyet fölvetett. Az állat váratlan megjelenése kétségkívül problémát jelent. Amíg ugyanis folytatja jelenlegi viselkedését, nem lesz könnyű számunkra, hogy lefolytassuk a kutatást Mr. Fink-Nottle jegyzetfüzete után. A cselekvési szabadságunk szükségképpen korlátozva lesz.

- Akkor hát mitévők legyünk?

- Nehéz lenne megmondani, uram.

- Nincs semmi ötlete?

- Nincs, uram.

Erre mondhattam volna valami keserűt és fullánkosat - hogy mit, nem tudom, de valamit biztosan -, ám tartózkodtam tőle. Ráeszméltem, hogy meglehetősen komisz dolog lenne azt várnom a pasastól - bármilyen kimagaslóak legyenek is az adottságai -, hogy mindenkor azonnal bekattanjon neki

valami. Nem vitás, ama zseniális ötlete, melynek révén emlékezetes győzelmet arattam a sötétség erőit megszemélyesítő R. Spode fölött, sokat kivehetett belőle, és ez egyszer kissé ellankasztotta az agyát. Nem tehettem mást, mint várni, s reménykedni, hogy a gépezet hamarosan ismét működésbe lendül, újabb magas színvonalú teljesítményre képesítvén a pasast.

Éspedig minél hamarabb, annál jobb, állapítottam meg magamban, amint elmémben tovább forgattam a dolgok állását, mivel az nyilvánvaló volt, hogy ezt a kynológiai kinövést semmi se fogja moccanásra bírni, kivéve egy lángelméjűen kigondolt és szakavatottan kivitelezett nagyszabású offenzívát. Nem hiszem, hogy láttam valaha ebet, amely erőteljesebb benyomását keltette volna a földbe gyökerezettségnek, no meg az arra való elszántságnak, hogy akár ítéletnapig - azaz esetünkben: amíg a gazdasszonya haza nem jön - így is maradjon. Na és hogy mit mondok majd Stiffynek, ha visszatértekor a komódja tetején trónolva talál engem, ez olyasvalami volt, amit még nem fundáltam ki részletekbe menő precizitással.

Ahogy a jószágot elnéztem, miközben úgy ült ott, mint göcs a fatuskón, csakhamar nem kis bosszúságnak ébredtem tudatára. Emlékszem, Freddie Widgeon, akit egyszer egy vidéki kastélyban tett látogatása során egy ruhásszekrény tetejére űzött egy német juhászkutya, azt mondta nekem, hogy amit a dologban a legutálatosabbnak tartott, az az egésznek a méltatlansága volt - a csapás a büszke lélekre, ha értik, mire gondolok -, az az érzés, tetszetősebben kifejezve, hogy ő, évezredeknek örököse, egy ruhásszekrény tetején táborozik, kitéve egy nyavalyás eb szeszélyének.

Ugyanígy volt most énvelem is. Természetesen távol áll az embertől, hogy dicshimnuszt zengjen az ősi származásáról, de végtére is a Woosterek Hódító Vilmossal érkeztek e honba, és rendkívül jó cimboraságban is voltak vele; csak hát átkozottul sokra megy ám az ember mindezzel, ha utóvégre odajut, hogy skót terrierek hepciáskodnak vele.

Ezen elmélkedésekből kifolyólag eléggé be voltam pipulva, és meglehetősen savanyú képpel bámultam le a kutyára.

- Ez szerintem egyszerűen gyalázat, Jeeves - adtam szóbeli kifejezést gondolataimnak -, ahogy ez a dög le-föl randalírozik egy hálószobában. Abszolút nem higiénikus.

- Nem, uram.

- A skót terrier cefetül büdös fajta, még a legkiválóbb egyedei is. Biztos emlékszik még rá, mennyire az égre bűzlött a nálam vendégeskedő Agatha néni McIntosh-a. Gyakran tettem róla említést magának.

- Igen, uram.

- És ez itt még dúsabb szagot áraszt. Kétségkívül kint, az istállóban kellett volna elszállásolni. Komolyan mondom, a Stiffy szobájában tanyázó skót terrierek meg a Gussie-ében hemzsegő gőték folytán Totleigh Towers már-már alig-alig különbözik egy bélpoklos-kórháztól.

- Hát igen, uram.

- És vegye szemügyre a dolgot egy másik aspektusból is - folytattam, belemelegedve a témába. - Arra a veszélyre célzok, melyet egy ilyen természetű és hajlamú eb hálószobában való tartása jelent, ahol is bárkire, aki csak belép, rávetheti magát. Maga meg én egy efféle vészhelyzetben történetesen tudunk magunkra vigyázni, de tegyük fel, hogy valamely érzékeny idegzetű szobalány lett volna a helyünkben.

- Igen, uram.

- Magam előtt látom, ahogy bejön a szobába, hogy megágyazzon. Meglehetősen törékeny lánynak képzelem, nagy szemekkel és félénk arckifejezéssel. Átlép a küszöbön. Közeledik az ágyhoz. S akkor előront ez az emberevő fenevad. Az ember nem szívesen időzik el a folytatáson.

- Nem, uram.

Összevontam a szemöldököm.

- Jó lenne, Jeeves - mondtam -, ha ahelyett, hogy ott ücsörög és azt hajtogatja, hogy „Igen, uram" meg „Nem, uram", végre tenne már valamit.

- De mit tehetnék, uram?

- Akcióba léphetne, Jeeves. Itt most erre van szükség - erélyes és határozott akcióra. Nem tudom, emlékszik-e még arra a látogatásunkra, melyet egyszer Agatha néni Woollam Chersey-i lakásában tettünk Hertfordshire grófságban. Hogy fölfrissítsem a memóriáját, akkor történt a dolog, amikor a tavi szigeten az igen tiszteletreméltó kabinetminiszter, A. B. Filmer társaságában egy kalyiba tetejére űzött engem egy feldühödött hattyú.

- Élénken emlékszem az incidensre, uram.

- Én magam is. És a kép roppant mélyen bevésődött a mentális retinámra... ugye, így nevezik?

- Igen, uram.

-...arról, ahogy maga szembeszállt a madárral, mégpedig a lehető legrettenthetetlenebb, „Hé-ez-már-mégse-járja!"-szerű módon, és esőkabátot borított a hattyú fejére, totális kudarcra kárhoztatván ezzel annak szándékait és terveit, s arra kényszerítvén, hogy alapjaiban módosítsa egész stratégiáját. Igazán szemet gyönyörködtető eljárás volt. Nem is tudom, mikor láttam tetszetősebbet.

- Köszönöm, uram. Örülök, ha sikerült kiérdemelnem a megelégedését.
- Okvetlenül kiérdemelte, Jeeves, méghozzá óriási mértékben. És most az járta meg az eszemet, hogy egy hasonló művelettel eléggé paffá tehetné ezt a kutyát itt.
- Nem kétlem, uram. Csakhogy nincs nálam esőkabát.
- Akkor azt ajánlom, vegye fontolóra, mit tudna elérni egy lepedővel. Ha pedig kétségei vannak a tekintetben, hogy vajon egy lepedő is ugyanolyan jó szolgálatot tenne-e, hát elárulhatom magának, hogy közvetlenül a szobámba jövetele előtt én bámulatos eredményeket értem el eggyel Mr. Spode esetében. A pasas egyszerűen képtelen volt kikecmeregni belőle.
- Valóban, uram?
- Biztosíthatom róla, Jeeves. Alkalmasabb fegyvert, mint egy lepedő, nem is kívánhatna. Az ágyon akad néhány.
- Igen, uram. Az *ágyon.*

Csend állt be. Bár vonakodtam lebarnítani a palit, de ha ez nem *nolle prosequi* volt a részéről, akkor nem ismerem föl a *nolle prosequit,* ha azt látok. Arcán a hűvös és lelkesedés nélküli tekintet elárulta nekem, hogy igazam van, s elhatároztam, hogy a büszkeségére próbálok meg apellálni, éppúgy, ahogy Gussie a Spode-ot érintő szóváltásaink során az én büszkeségemre igyekezett apellálni.

- Csak nem fél egy ilyen vacak kis blökitől, Jeeves? Tisztelettel jelesen kijavított, annak a véleményének adván hangot, hogy a fentnevezett nem vacak kis blöki, hanem jócskán az átlag felettinek mondható izombeli fejlettség tekintetében. Külön felhívta figyelmemet az állat fogazatára. Megnyugtattam a pasast.

- Higgye el, Jeeves, ha maga rászánná magát egy hirtelen ugrásra, az eb fogazata még csak szóhoz se jutna. Átszökkenhetne az ágyra, fölkaphatná a lepedőt, és szempillantás alatt belebugyolálhatná a jószágot, s máris kint lennénk a vízből.

- Igen, uram.

- Nos hát, elszánja magát arra a hirtelen ugrásra?

- Nem, uram.

Meglehetősen feszült hallgatás következett, melynek során Bertalan kutya továbbra is farkasszemet nézett velem, és megint csak azon kaptam magam, hogy konstatálom - és erősen nehezményezem - az ábrázatán ülő dölyfös és kenetteljes kifejezést. Soha semmi nem képes kellemessé tenni azt az élményt, hogy egy skót terrier fölkergeti az embert egy komód tetejére, de úgy éreztem, a legkevesebb, amit ilyenkor elvárhatsz, az, hogy az állat bizonyos tapintatot tanúsítson irányodban, és ne hintsen sót a sebre azzal, hogy úgy néz rád, mintha azt kérdezné tőled, hogy elvégezted-e már a kirótt penitenciát.

Annak reményében, hogy e pillantást sikerül letörölnöm a képéről, most egy karmozdulatot tettem: a mellettem álló gyertyatartóban lévő gyertyacsonkot hozzávágtam a kis szörnyeteghez. Tüstént bezabálta, mégpedig látható élvezettel, aztán egy kevéske időt szakított rá, hogy kiöklendezze, majd folytatta néma szemmeresztgetését. És ebben a pillanatban kinyílt az ajtó, és belépett Stiffy - órákkal korábban az általam vártnál.

Az első, ami feltűnt rajta a szemlélőnek, az volt, hogy nincs a megszokott derűs kedvében. Stiffy rendszerint olyan lány, aki vidáman jár-kel a világban, vidáman és - azt hiszem, így mondják - ifjonti ruganyossággal, de most lassú és vánszorgó

járással jött be, akár egy volgai hajóvontató. Tompa tekintettel nézett ránk, s egy rövid „Szia, Bertie, Hello Jeeves"-t követően száműzni látszott bennünket gondolataiból. Az öltözőasztal felé indult, s levéve a kalapját, leült, s gyászos arckifejezéssel szemlélte magát a tükörben. Nyilvánvaló volt, hogy valami okból defektet kapott nála a lélek, és láttam, hogy hacsak társalgást nem kezdeményezek, kínos csönd készül beállni, ezért így szóltam:

- Nicsak, Stiffy!

- Hello.

- Szép esténk van. A kutyád éppen a szőnyegre rókázott.

Mindez természetesen csak bevezetőül szolgált a fő téma megpendítéséhez, amelyet most el is kezdtem elővezetni.

- Nos, Stiffy, gondolom, meglep, hogy itt látsz minket, mi?

- Egyáltalán nem. A noteszt kerestétek?

- Nos, igen. Úgy van. Azt kerestük. Habár, ami azt illeti, még igazából hozzá se kezdtünk. Némiképp hátráltatott benne ez a vau-vau. - (Csak így, mint látják, egészen könnyed stílusban. Egyébként efféle alkalmakkor mindig is ez a legcélravezetőbb módszer.) - Ugyanis téves szellemben ítélte meg bejövetelünket.

-Ó?

- Igen. Túl nagy kérés volna-e tőled, hogy csatolj a nyakörvéhez egy jó erős pórázt, biztonságossá téve ezzel a világot a demokrácia gyakorlására?

- Igen. Túl nagy kérés volna.

- De hiszen nyilván meg akarod menteni két felebarátod életét, nem?

- Dehogy akarom, eszem ágában sincs. Főleg, ha férfiak. Minden férfit utálok. Remélem, Bertalan csontig belétek mar.

Láttam, hogy a kérés e szemszögből való megközelítése csekély eredménnyel kecsegtet, ezért módszert változtattam.

- Nem vártalak haza ennyire hamar - mondtam. - Azt hittem, a Munkásotthonba mentél, hogy csiklandozd az elefántcsont billentyűket, kíséretül a jó öreg Gikszer Szentföldről tartott előadásához.

- Ott voltam.

- Hamar megjöttél, nem?

- De. Az előadás elmaradt. Harold összetörte a diákat.

- Ó! - feleltem, s arra gondoltam, hogy a fentnevezett pont az a fajta fickó, aki nagyon is hajlamos diákat összetörni. - Hogy történt?

A lány közönyös kézzel végigsimított Bertalan kutya homlokán, aki bratyizás céljából ment oda hozzá.

- Elejtette őket.

- Hogy a fenébe?

- Sokkot kapott, amikor felbontottam az eljegyzésünket.

- Micsoda?!

- Jól hallottad. - Szeme csillogni kezdett, mintha kellemetlen jelenetet élne újra át, s hangjába az a fémesszerű élesség költözött, amelyet oly gyakran figyeltem meg Agatha néném tónusában a vele való összeröffenéseim során. Közömbössége tovatűnt, és - most első ízben - lányos hévvel kezdett el beszélni. - Odaértem Harold házikójához, bementem, és miután erről-arról beszélgettünk, így szóltam: „Mikor csórod el Eustace Oates sisakját, picim?" És nem fogod elhinni, elszörnyedt, mafla és bűntudatos képpel nézett rám, és azt mondta, hosszasan tusakodott a lelkiismeretével abban a reményben, hogy sikerül megszereznie a jóváhagyását, de az egyszerűen hallani se akart arról, hogy Harold elemelje Eustace Oates sisakját, ezért le van fújva az egész. „Úgy?",

mondtam én, kihúzván magam. „Le van fújva, csakugyan? Nos, az eljegyzésünk dettó", s ő ekkor elejtett kétmaroknyi, Szentföldet ábrázoló színes diát, én pedig eljöttem.

- Ez komoly?

- A lehető legkomolyabb. És szerintem nagyon is szerencsés menekülés volt. Ha ugyanis ő olyan férfi, aki minden apró-cseprő dolgot megtagad, amit kérek tőle, akkor örülök, hogy erre még idejében rájöttem. Kimondottan örvendetesnek tartom az egészet.

S ekkor olyanszerű nyüszítést hallatva, mintha egy darab vásznat tépnének szét, arcát a tenyerébe temette, és, mint nevezni szokás, csillapíthatatlan zokogásban tört ki.

Nos, természetesen átkozottul fájdalmas jelenet volt, és önök nem tévednének nagyot, ha azt mondanák, hogy szívem sajgott az együttérzéstől. Nem hiszem, hogy akadna férfi London W.l-es postakörzetében, aki készebb megindulni egy nő bánatán, mint jómagam. Ha kissé közelebb lettem volna hozzá, alighanem megcirógatom a fejét. Ám noha a Woostereknek sajátja ez a jólelkűség, egy gyakorlatias vonás úgyszintén megtalálható bennük, és nem sok időmbe telt, hogy meglássam a dolog derűs oldalát.

- Hát ez bizony szomorú. Vérzik az ember szíve. Nem igaz, Jeeves?

- Határozottan, uram.

- Úgy ám, Jupiterre mondom, csak úgy ömlik belőle a vér, és azt hiszem, az ember nem mondhat mást, mint hogy reméli, az Idő, a nagy gyógyító végül is összeférceli majd a sebet. Na de, minthogy a jelen körülmények közt többé természetesen semmi hasznát se veszed Gussie noteszának, mi lenne, ha ideadnád?

- Mit?

- Arra céloztam, hogy ha a Gikszerrel tervezett uniótok le van fújva, akkor a továbbiakban, természetesen, nem kívánod megtartani Gussie noteszét az ingóságaid között...
- Jaj, hagyj nekem most békét holmi noteszokkal!
- Ó, persze, persze. A világért sem zavarlak vele. Mindössze annyit bátorkodom mondani, hogy... persze csakis, ha ráérsz... és a számodra legalkalmasabb időpontban... ha nincs ellene kifogásod, hogy átadd nekem...
- Ó, rendben. Habár most nem tudom odaadni. Nincs itt.
- Nincs itt?
- Nincs. Beletettem a... Hé, hát ez meg mi?

Ami mondandója felfüggesztésére késztette épp azon a ponton, midőn az kezdett lebilincselően érdekfeszítővé válni, az egy hirtelen felhangzó kopogásszerű zaj volt. Afféle kopp-kopp-kopp. Az ablak irányából jött.

Stiffy szobája, mint arról már említést kellett volna tennem, amellett hogy baldachinos ágyakkal, értékes képekkel, gazdagon kárpitozott fotelekkel és minden más effélével volt berendezve, melyek túlságosan is finomak voltak egy olyan ifjú fityfiritty számára, aki rendszeresen beleharap az őt etető és neki fedelet nyújtó kézbe azáltal, hogy a legnagyobb riadalmat és csüggedést okozza e kéz tulajdonosának - szóval mindezek mellett a szobának erkélye is volt, az ablak külső oldalán. És ez az erkély volt az, ahonnan most a kopogás felhangzott, arra a következtetésre indítva a hallgatót, hogy valaki áll odakint.

Hogy Bertalan kutya is erre a konklúzióra jutott, azt menten nyilvánvalóvá tette az a ruganyos fürgeség, amellyel az ablakhoz ugrott, és megpróbált utat harapni rajta magának. Mindmostanáig nagy önmérséklettel megáldott ebnek mutatta magát, aki beéri a puszta ücsörgéssel és szemmeresztgetéssel,

de most ontani kezdte magából a furábbnál furább szitkokat. És őszintén bevallom, hogy miközben a tombolását figyeltem s az észrevételeit hallgattam, gratuláltam magamnak a gyorsasághoz, mellyel föliszkoltam a komód tetejére. Ha létezett valaha négy lábon járó csonttörő, amellyel kénytelen voltam egy levegőt szívni, hát minden bizonnyal ez a Bertalan Byng volt az. Bármennyire is vonakodik az ember megbírálni a végtelenül bölcs Gondviselés tetteit, akármi legyek, ha meg tudtam érteni, miért kellett egy Bertalan méretű kutyát egy krokodil állkapcsaival és fogazatával ellátni. Hanem hát, természetesen, immár túl késő volt bármit is tenni ez ügyben.

Stiffy a meglepetés okozta bénult pillanatot követően, amely várható is volt egy olyan lánytól, akinek hirtelen megkocogtatják az erkélyablakát, fölkelt, és vizsgálódni indult. Onnan, ahol ültem, az égvilágon semmit nem láttam, de ő nyilvánvalóan szerencsésebben helyezkedett el. Amint elhúzta a függönyt, láttam, ahogy kezét a torkához kapja, mint valaki egy színdarabban, és éles kiáltást hallatott, mely még a tajtékzó terrier ajkai közül előtörő pokoli ricsaj ellenére is jól kivehető volt.

- Harold! - sikkantotta, és következtetés révén arra a megállapításra jutottam, hogy az erkélyen tartózkodó pali minden bizonnyal a jó öreg Gikszer Pinker volt, az én kedvenc káplánom.

A kiscsaj olyasféle örömteli sikollyal ejtette ki a srác nevét, amilyet egy nő a démon-kedvesével való találkozáskor szokott hallatni, de nyilvánvaló volt, hogy a józan megfontolás most azt súgta neki, hogy azok után, ami Isten e szolgája és őközte történt, ez nem éppen a legmegfelelőbb tónus. Így hát következő szavait hűvös, ellenséges hanghordozással formálta meg. Jól hallhattam őket, mivel lehajolt, és fölkapta a

duhajkodó Bertalant, kezét, a jószág csaholását elfojtandó, annak szájára szorítva, amely műveletre én személy szerint még jókora summa pénzért se lettem volna kapható.

- Mit akarsz?

A Bertalannál beállt átmeneti ricsaj szünetnek köszönhetően immár kitűnővé váltak a hallási viszonyok. Noha Gikszer hangját kissé letompította a közbül lévő üvegtábla, azért remekül értettem az elhangzottakat.

- Stiffy!
- Nos?
- Bemehetek?
- Nem, nem jöhetsz be.
- De hoztam neked valamit.

Hirtelen örömtől mámoros sikkantás tört elő az ifjú mákvirágból.

- Harold! Angyalkám! Csak nem szerezted meg mégis?
- De igen.
- Ó, Harold, örömömnek kútfője!

Buzgó ujjakkal kireteszelte a franciaablakot, amire hideg légáram csapott be, s a bokáim körül játszadozott. Ezt azonban nem követte, miként vártam, az én Gikszer komám. Ő továbbra is odakint vesztegelt, és egy pillanattal később ezzel kapcsolatos indítékára is fény derült.

- Ide hallgass, Stiffy, öreg lány, ugye, nincs szabadon a vérebed?
- Jaj, dehogynem. Várj egy percet.

Azzal a faliszekrényhez vitte az állatot, beletaszigálta, és rázárta az ajtót. És abból a tényből ítélve, hogy az eb a továbbiakban nem adott hírt magáról, gondolom, nyilván összegömbölyödött, és elaludt. Ezek a skót terrierek filozófus

alkatok, és jól alkalmazkodnak a változó körülményekhez. Nem csupán hőbörögni tudnak: ha kell, bírják a gyűrődést is.

- Na, tiszta a levegő, angyalom - mondta a lány, és visszament az ablakhoz, épp idejében érkezve oda ahhoz, hogy a belépő Gikszer szorosan magához ölelhesse.

Néhány percen át a létrejött embergubancból nem volt könnyű szétszortírozni a hím- és nőnemű elemet, de végül is a fiú leválasztotta magát, és képes voltam alaposan szemügyre venni őt. És midőn így tettem, az volt a benyomásom, hogy jóval több van belőle, mint amennyi akkor volt, mikor utoljára láttam. A házi vaj meg a könnyű életvitel, ami ezeket a káplánokat jellemzi, további egy-két fonttal gyarapította e mindig is impozáns testalkatot. Ahhoz, hogy ráleljek gyermekkorom szikár, kisportolt Gikszerére, úgy éreztem, nagyböjt idején kéne elcsípnem a srácot.

Ám a benne végbement változás, mint hamarosan észrevettem, csupán felszíni jellegű volt. Az a mód ugyanis, ahogy most megbotlott egy szőnyegben és nekiütközött egy asztalnak, a régi alapossággal borítva fel azt, megmutatta nekem, hogy lényegében véve továbbra is megmaradt ugyanannak a kétballábas flótásnak, aki alkatánál fogva mindenkor képtelen volt rá, hogy anélkül menjen keresztül akár a Góbi sivatagon is, hogy föl ne borítson valamit.

Gikszer arca olyan arc volt, amely a régi egyetemi napokban egészségtől és szívélyességtől ragyogott. Az egészség még mindig lerítt róla - úgy festett a srác, mint egy klerikális céklagyökér -, ám a szívélyességből e pillanatban meglehetős hiány mutatkozott. Arcvonásai elkínzottak voltak, mintha a Lelkiismeret őrölt volna kedélyén. És ezen nem is lehetett csodálkozni, ugyanis egyik kezében azt a sisakot tartotta, amelyet legutóbb Eustace Oates rendőrbiztos koponyáján

láttam ékeskedni. Egy gyors, ösztönös mozdulattal, amilyennel az ember egy döglött haltól igyekszik megszabadulni, odalökte a sisakot Stiffynek, aki lágy, gyengéd örömsikkantással vette át.

- Tessék - mondta a fiú gyászosan.

- Ó, Harold!

- A kesztyűdet is elhoztam. Nálam maradt. Legalábbis az egyiket. A másikat nem találtam.

- Köszönöm, drágám. De ne foglalkozz most kesztyűkkel, ó, álmaimnak lovagja! Mesélj el mindent.

Gikszer éppen erre készült, amikor benne rekedt a szó, és láttam, hogy rajtam akadt meg a tekintete, s meglehetősen izgatott pillantás ül a szemében. Azután megfordult, és Jeevesre meredt. Arcáról lerítt, mi járhat a fejében. Bizonyára azt latolgatta magában, hogy vajon igaziak vagyunk-e, avagy az átélt idegfeszültség hatására látomásai vannak.

- Stiffy - szólt letompított hangon -, most ne nézz oda, de szerinted van valami annak a komódnak a tetején?

- Hogy? Ja, igen, az ott Bertie Wooster.

- Ó, csakugyan? - mondta Gikszer, láthatóan felélénkülve. - Nem voltam benne egészen biztos. És amott, a faliszekrény tetején is van valaki?

- *Az* meg ott Bertie inasa, Jeeves.

- Üdvözlöm - mondta Gikszer.

- Jó napot kívánok, uram - mondta Jeeves.

Lemásztunk, s én kinyújtott kézzel előrejöttem, égve a vágytól, hogy nyélbe üssem az újraegyesülést.

- Szia, Gikszer!

- Hello, Bertie.

- Rég nem láttuk egymást.

- Hát bizony, csakugyan jó ideje.

- Hallom, káplánnak csaptál fel.
- Igen, így igaz.
- Na és hogy vannak a lelkek?
- Ó, remekül, kösz.

Csend támadt, és azt hiszem, azzal folytattam volna, hogy megkérdezzem tőle, látta-e mostanában a jó öreg X.Y-t, vagy tudja-e, mi lett a vén Hogyishívjákból, ahogy az ember tenni szokta, amikor a társalgás kezd vontatottá válni efféle alkalmakkor, midőn régi egyetemi cimborák hosszú idő után újból összefutnak, ám mielőtt így tehettem volna, Stiffy, aki mindeközben úgy dudorászott a sisak fölött, mint egy anya a csicsikázó gyermeke ágyikója fölött, most vidám kuncogással a fejébe csapta a tökfödőt, és a látvány Gikszer számára visszaidézni látszott a fölismerést, hogy valójában mit is tett. Önök bizonyára hallották már az alábbi passzust: „A bűnös teljesen tudatában látszott lenni helyzetének." Ez Harold Pinkerre tökéletesen ráillett e válságos pillanatban. Úgy hátrahőkölt, mint egy megriasztott ló, felborítván egy újabb asztalt, majd egy székhez támolygott, azt is feldöntötte, aztán fölemelte és leült rá, s arcát a tenyerébe temette.

- Ha ezt a gyerekek bibliakörében meghallanák! - mondta hevesen összeborzadva.

Értettem, mire gondol. Az ő helyzetében egy embernek ügyelnie kell a tetteire. Egy káplántól azt várják el, hogy buzgón teljesítse parókiai kötelmeit. Az emberek szeretnek olyan fickóként gondolni rá, aki a hivveusokról meg jebuzeusokról, meg más ilyenekről prédikál, lelkére beszél a visszaeső bűnösöknek, levest meg gyapjútakarót visz a rászoruló fekvő betegeknek, meg minden más efféléket cselekszik. Ha azonban azon csípik, hogy rendőröket sisaktalanít, helytelenítőleg felvont szemöldökkel néznek

egymásra, és azt kérdezik maguktól, hogy vajon csakugyan ő-e a megfelelő ember az általa betöltött posztra. Hát ez volt az, ami most nyugtalanította Gikszert, és meggátolta őt abban, hogy ama régi, pezsgően eleven fickóként viselkedjen, akinek vidám hahotázása oly fergetegesen sikeressé tette az utolsó iskolai szeretetzsúrt.

Stiffy igyekezett őt felderíteni.

- Ne haragudj, drágám. Ha felzaklat a látványa, elteszem innen. - Azzal a fiókos szekrényhez sétált, és besuvasztotta a sisakot. - De hogy mi tud rajta felzaklatni - mondta, miután visszatért -, felfogni se bírom. Azt hittem, büszkeséggel és boldogsággal tölt el téged a dolog. És most mesélj el nekem mindent, ahogy történt.

- Igen - szóltam. - Az ember szereti első kézből hallani a sztorit.

- Leopárdként lopództál oda mögéje, ugye, szívem? - kérdezte Stiffy.

- Még szép, hogy úgy - pirítottam rá a balga ifjú vakarcsra. - Talán azt hitted, szemtől szemben, nagy dérrel-dúrral csörtetett oda a zsernyákhoz? Nem vitás, nesztelenül, sziú indián módjára óvakodva cserkelted őt be, igaz-e, Gikszer, és akkor hajtottad végre a tettet, amikor az ipse megpihent egy kerítésátjárónál vagy valahol egyebütt, hogy elpöfékeljen egy csöndes pipát, mi?

Gikszer maga elé meredve ült, még mindig ama elkínzott kifejezéssel az ábrázatán.

- Nem ült le az átjáróra, csak nekitámaszkodott. Miután te otthagytál, Stiffy, sétálni indultam, hogy átgondoljam a dolgokat, és éppen keresztülvágtam Plunkett kaszálóján, s a következő rétre vezető lépcsős kerítésátjáróra készültem

fellépni, amikor valami sötétet pillantottam meg magam előtt, és ő volt az.

Bólintottam. Magam elé tudtam képzelni a jelenetet.

- Remélem - mondtam -, emlékeztél még rá, hogy előbb előre kell billenteni a sityakot, és csak utána szabad megemelni?

- Erre nem volt szükség. A sisak ugyanis nem a fején volt. A rendőr levette, és lerakta a földre. Én egyszerűen csak mögéje lopóztam, és felkaptam onnan.

Összerezzentem, s kissé elbiggyesztettem ajkamat.

- Nem valami sportszerű eljárás volt, Gikszer.

- Már hogy a fenébe ne lett volna az! - replikázott Stiffy jókora hévvel. - Inkább szerintem nagyon is ügyesen csinálta.

Nem tudtam engedni álláspontomból. Mi a Parazitában efféle ügyekben igen szilárd elveket vallunk.

- Igenis létezik helyes és helytelen módja rendőrsisakok elcsórásának - mondtam határozottan.

- Abszolút badarságokat beszélsz - heveskedett Stiffy. - Szerintem csodálatos voltál, kicsim. Megvontam a vállam.

- Magának mi a véleménye, Jeeves?

- Aligha hinném, hogy helyénvaló volna részemről, ha ez ügyben véleményt nyilvánítanék, uram.

- Így igaz - szólt Stiffy. - A te részedről pedig pláne nem helyénvaló, hogy véleményt nyilváníts, te pástétom pofájú Bertie Wooster. Ki a nyavalyának képzeled te magad - pattogott megújult hévvel -, hogy csak úgy fogod magad, és betolakodsz egy lány hálószobájába, és nagyképűen rendőrsisakok elemelésének helyes és helytelen módjáról szónokolsz? Különben is, egyáltalán nem úgy fest a dolog, mintha te magad olyan piszokul jól értenél hozzá, tekintve, hogy nyakon csíptek közben, és másnap reggel a Bosher

Streetre állítottak elő, ahol csúsznod-másznod kellett Watkyn bácsi előtt annak reményében, hogy bírsággal megúszhasd.

Ezt sürgősen visszautasítottam.

- Egyáltalán nem csúsztam-másztam a vén méregfazék előtt. Modorom mindvégig higgadt volt és méltóságteljes, akár egy máglyakaróhoz kötözött rézbőrű indiáné. És amikor azt állítod, hogy bírsággal reméltem megúszni...

Itt Stiffy közbevágott, arra kérvén, hogy duguljak el.

- Nos, csupán annyit akartam még hozzátenni, hogy az ítélet valósággal letaglózott, mert hiszen biztosra vettem, hogy puszta szóbeli dorgálással zárul az ügy. Ez azonban nem érinti a dolog lényegét, ami is abban áll, hogy Gikszer a szóban forgó eset során nem tartotta magát a játékszabályokhoz. A viselkedése erkölcsi értelemben szerintem azzal egyenértékű, mint amikor ülő madarat lőnek le. Sajnálom, de nem tudom megmásítani a véleményemet.

- Én pedig azt a véleményemet nem tudom megmásítani, hogy semmi keresnivalód a szobámban. Mi dolgod van neked itt?

- Igen, magam is épp ezen törtem a fejem - mondta Gikszer, első ízben érintve a kérdést. És hát természetesen beláttam, hogy teljes joggal lepődik meg azon, hogy ezt a tömegjelenetet találta azon a helyen, amelyet ő az imádott lény kizárólagos használatában lévő hálóhelyiségnek vélt.

Zordonan néztem farkasszemet a lánnyal.

- Jól tudod, mi dolgom van itt. Mondtam már. Azért jöttem, hogy...

- Ja, igen. Bertie azért jött, hogy kölcsönvegyen egy könyvet, drágám. Azonban - itt tekintetét hűvös és baljós módon kapcsolta az enyémbe - attól tartok, momentán nem tudom neki átadni. Még ugyanis magam sem olvastam végig. Jut

eszembe - folytatta, továbbra is kényszerítő tekintetének kereszttüzében tartva -, Bertie azt mondja, örömére szolgál majd, ha segítségünkre lehet abban a marha-fölözővel kapcsolatos tervünkben.

- Komolyan így vagy vele, öreg fiú? - kérdezte lelkesen Gikszer.

- Hát persze hogy így - vágta rá Stiffy. - Épp az előbb mondta, mennyire fog neki örülni.

- És nincs ellene kifogásod, ha majd orrba váglak?

- Hát persze hogy nincs ellene kifogása!

- Tudod, muszáj, hogy legyen vér is a dologban. A vér lényegbevágó fontosságú.

- Hát persze, hát persze, hát persze - darálta Stiffy. Modora türelmetlenségről árulkodott. Szemlátomást sietett véget vetni a jelenetnek. - Mindezt Bertie tökéletesen megérti.

- Mikor lenne hozzá kedved, hogy megcsináld, Bertie?

- Ma éjszaka lenne hozzá kedve - mondta Stiffy. - Semmi értelme halogatni a dolgot. Ma éjfélkor várj odakint, kicsim. Akkorra már mindenki nyugovóra tér. Ugye, megfelel neked az éjfél, Bertie? Igen, Bertie azt mondja, nagyon is megfelelőnek találja. Nos, akkor hát túl is van tárgyalva a dolog. És most már igazán menned kell, szívem. Ha valaki bejönne és itt találna téged, esetleg furcsának ítélné. Jó éjt, kicsim.

- Jó éjt, kicsim.

- Jó éjt, kicsim.

- Jó éjt, kicsim.

- Várj! - szakítottam félbe e visszataszító édelgést, mivel még szerettem volna egy utolsó kísérletet tenni, és Gikszer jobbik énjéhez apellálni.

- Nem tud várni. Mennie kell. Szóval el ne felejtsd, angyalom. Pontban tizenkettőkor légy a helyszínen, tettre készen. Jó éjt, drágám.
- Jó éjt, drágám.
- Jó éjt, drágám.
- Jó éjt, drágám.

Közben kimentek az erkélyre, s az émelyítő becézgetések egyre távolabbról hangzottak. Jeeveshez fordultam, arcomon zord és kemény kifejezéssel.

- Pfuj, Jeeves!
- Uram?
- Azt mondtam: Pfuj!. Meglehetősen toleráns gondolkodású ember vagyok, de ez most megbotránkoztatott - mondhatni, lényem legmélyéig. Nem is annyira Stiffy magatartása az, amit oly nagyon visszataszítónak találok. Végül is ő nő, és a nők aziránti hajlama, hogy képtelenek legyenek különbséget tenni a helyes és a helytelen közt, köztudomású. No de hogy Harold Pinker, a papi rend egy alkalmazottja, egy fickó, aki hátul gombolja be a gallérját, szemet hunyjon az ilyesmi fölött: ez borzadállyal tölt el. Ő ugyanis tudja, hogy a lánynál van az a notesz. Úgyszintén tudja, hogy Stiffy azzal tart engem sakkban. De ragaszkodik-e hozzá, hogy a lány visszaadja? Egy fenét! Nem titkolt lelkesedéssel támogatja a piszkos munkát. Nem mondom, ilyen pásztorral aztán szép kis perspektíva nyílik ám a Totleigh-in-the-Wold-i nyáj előtt, amely szeretne megmaradni a tisztesség szűk ösvényén! Remek példával jár elöl az általa emlegetett bibliakör növendékei előtt! Néhány év Harold Pinker keze alatt, miközben magukba szívják annak erkölcsről és tisztességről vallott rendkívüli nézeteit, és e gyerkőcök mindegyike hosszú

börtönbüntetését tölti majd Wormwood Scrubsban, zsarolásért.

Szünetet tartottam, minthogy jócskán fel voltam indulva, no meg a szuszból is kifogytam kicsit.

- Úgy vélem, ön igazságtalan a káplán úrral szemben, uram.

- Hogy?

- Biztos vagyok benne, hogy Mr. Pinker abban a hiszemben van, hogy ön puszta szívjóságból egyezett bele a tervbe, valamint ama vágytól vezérelve, hogy segítségére legyen egy régi barátnak.

- Maga szerint a lány nem szólt neki a noteszról?

- Meg vagyok róla győződve, uram. Az ifjú hölgy viselkedéséből következtettem ki.

- Én semmit nem vettem észre a viselkedésében.

- Amikor ön említést készült tenni a noteszról, Miss Byng zavarodottságnak adta tanújelét, uram. Tartott tőle, hogy Mr. Pinker esetleg a mélyére tekint a dolgoknak, és megismervén a tényeket, visszakozásra készteti őt.

- Jupiterre mondom, Jeeves, magának alighanem igaza van.

Gondolatban újból áttekintettem az iménti jelenetet. Igen, a pasas állítása tökéletesen helytálló volt. Stiffy, jóllehet azon lányok közül való, akikben nagyjából egyenlő mértékben elegyedik egy hadtápos öszvér rosszindulata egy mélyhűtőben tárolt hal közönyével, kétségkívül csupa ideg lett, amikor a szobájában való tartózkodásom indítékait készültem feltárni Gikszernek. Visszaidéztem a meglehetősen lázas sietséget, amellyel Gikszert kituszkolni igyekezett, akár egy apró termetű kidobóember, aki egy böhöm nagy kocsmatölteléket penderít ki a lengőajtón.

- Na de ilyet, Jeeves! - képedeztem.

A balkon irányából tompa recsegés hallatszott. Néhány perc múltán Stiffy visszatért.

- Harold leesett a létráról - újságolta szívből jövő kacagással. - Nos, Bertie, teljesen világos, hogy mi a teendőd? A mai éj a tettek éjszakája!

Elővettem egy bagót, és rágyújtottam.

-Várj! - szóltam. - Lassabban a testtel. Csak egy pillanat, ifjú Stiffy.

A hangomból áradó nyugodt tekintély láthatólag meghökkentette a kiscsajt. Pislogott kettőt, s kérdően nézett rám, miközben beszívtam egy rakomány füstöt, s közömbösen kibocsátottam az orrlyukaimon keresztül.

- Csak egy pillanat - ismételtem meg.

Az Augustus Fink-Nottle-ról szóló korábbi Brinkley Court-i kalandjaimat megörökítő elbeszélésben, amelyet önök vagy ismernek, vagy nem, említettem, hogy egyszer olvastam egy történelmi regényt egy Buck vagy Beau, vagy valami ilyesmi nevű mukiról, aki valahányszor szükségét érezte, hogy rendre utasítson embereket, azzal a módszerrel élt, hogy összehunyorított szempillákkal nevetett rájuk, s közben lefricskázott egy porszemet a makulátlan mechlini csipke kézelőjéről. És úgy emlékszem, arról is szóltam akkor, hogy kitűnő eredményeket értem el azzal, hogy ettől a mókustól kölcsönöztem a mintát viselkedésemhez.

Ezúttal is így tettem.

- Stiffy - mondtam, összehunyorított szempillákkal nevetve, és lefricskázva egy darabka cigarettahamut a makulátlan kézelőmről -, azzal kell terheljelek, hogy ki kell köhögnöd azt a noteszt.

A kérdő pillantás intenzívebbé vált. Láttam, hogy mindez összezavarta a csajszit. Ugyanis nyilván abban a hiszemben

volt, hogy immár finomra őrölte Bertramot a vaspata alatt, és lám, az most hirtelen úgy felficánkolt, akár egy kétéves csikó, telve harci szellemmel.

- Hogy érted ezt?

Újfent adagoltam egy keveset a fentebb vázolt nevetésből.

- Azt hittem - mondtam fricskázva -, hogy teljesen világosan fejeztem ki magam. Gussie noteszát akarom, éspedig azonnal, minden további feleselés nélkül.

A lány ajkai összeszűkültek.

- Holnap megkapod - amennyiben Harold kielégítő beszámolóval szolgál.

- Most kapom meg.

- Na ne röhögtess!

- Eszem ágában sincs, hogy röhögtesselek - replikáztam hűvös méltósággal. - Ismétlem: most fogom megkapni. Mert ha nem, én elmegyek a jó öreg Gikszerhez, és kipakolok neki.

- Miről pakolsz ki?

- Mindenről. Jelen pillanatban ugyanis abban a hiszemben van a srác, hogy puszta szívjóságból egyeztem bele a tervbe, valamint attól a vágytól vezérelve, hogy segítségére legyek egy régi barátnak. Te nem szóltál neki arról a noteszról. Erről meg vagyok győződve. A viselkedésedből következtettem ki. Amikor említést készültem tenni a noteszról, zavarodottságnak adtad tanújelét. Tartottál tőle, hogy Gikszer esetleg a mélyére tekint a dolgoknak, és megismervén a tényeket, visszakozásra késztet téged.

Stiffy szaporán pislogott. Láttam, hogy Jeeves diagnózisa helytálló volt.

- Te abszolút baromságokat beszélsz! - mondta, de közben remegett a hangja.

- Hát jó. Nos, pá, pá. Megyek és megkeresem Gikszert.

Azzal sarkon fordultam, mire Stiffy, mint vártam, esengő nyüszítéssel megállásra késztetett.

- Jaj, Bertie! Ne tedd! Nem szabad megtenned!

Visszamentem.

- Nocsak! Szóval beismered? Gikszer mit sem tud a te... - hirtelen eszembe jutott az erőteljes kifejezés, amelyet Dahlia néni használt, amikor Sir Watkyn Bassett viselt dolgairól beszélt - ...a te alattomos praktikáidról.

- Nem értem, miért nevezed alattomos praktikáknak.

- Azért nevezem alattomos praktikáknak, mert annak is tartom őket. És Gikszer, csurig lévén magas elvekkel, pláne annak fogja őket tartani, mihelyt elébe tárom a tényeket. - Ismét sarkon fordultam. - Nos, még egyszer pá, pá.

- Bertie, várj!

- Nos?

- Bertie, drágám...

Szipkámmal egy hűvös mozdulatot téve, leállítottam a kiscsajt.

- Csak hagyjuk a „Bertie, drágám"-ot. Még hogy Bertie, drágám! Phöhh! Jókor kezded ám a „Bertie, drágám"-ozást!

- De Bertie, drágám, szeretném megmagyarázni. Hát persze hogy nem mertem szólni Haroldnak a noteszról! Dührohamot kapott volna. Mocskos húzásnak nevezte volna, és természetesen magam is tudtam, hogy az volt. De mi mást tehettem volna? Semmi egyéb mód nem kívánkozott arra, hogy rá tudjunk téged venni, hogy a segítségünkre légy.

- Hát nem is volt rá más mód.

- De azért segítesz nekünk, ugye?

- Nem én.

- Pedig én úgy gondolom, igazán megtehetnéd.

- Lehet, hogy úgy gondolod, de én mégse teszem.

Ez utóbbi párbeszéd első vagy második soránál konstatáltam, hogy a kiscsaj szemei nedvesedni, ajkai pedig remegni kezdtek, s lassan egy gyöngyszerű cseppecske lopakodott le orcáján. A gátszakadás, melynek az a gyöngyszerű cseppecske az első kis előkészítő szivárgása volt, most nagy hevességgel bekövetkezett. Néhány kurta szóval azon óhajának adva hangot, hogy bárcsak meghalna, majd hozzátéve, hogy piszokul maflán festenék, miközben a koporsóját bámulnám, jól tudva, hogy az embertelenségem juttatta őt oda, levetette magát az ágyra, és hüppögő sírásban tört ki.

Ama bizonyos „csillapíthatatlan zokogás"-féle húzás volt, amelyet korábban is bevetett már a fejlemények során, és megint csak azon kaptam magam, hogy kissé ellágyulok. Az előbbiekben utaltam már arra a hatásra, melyet egy nő kesergése vált ki a Woosterekből.

- Hüpp - zokogott a lány.

- Na de Stiffy... - mondtam.

- Hüpp... hüpp...

- De Stiffy, öreg lány, legyen eszed. Használd a kobakod. Nem várhatod el komolyan tőlem, hogy megdurrantsam azt a marha-fölözőt.

- Pedig az számunkra a mindenséget hüpp, hüppöl-né.

- Biztos igaz. De figyelj. Nem mérlegelted a lehetséges buktatókat. Az istenverte bácsikád minden lépésemet vigyázza, és csak arra vár, hogy elkezdjek valamit. És még ha nem tartaná is rajtam a szemét, az a tény, hogy Gikszerrel működnék együtt, lehetetlenné teszi a dolgot. Már kifejtettem neked a nézeteimet Gikszerről, mint bűntársról. Valami módon, vagy így, vagy úgy, de mindent elfuserálna. Nos, gondolj csak bele, mi történt az imént is. Még egy létrán se tudott lemászni anélkül, hogy le ne esett volna róla.

- Hüpp.
- És különben is, vizsgáld csak meg ezt az általad kifőzött tervet, könyörtelen analízisnek vetve alá. Azt mondtad nekem, Gikszer belépője abból áll, hogy csurom véresen betoppan, és azt mondja, orrba gyűrte a martalócot. Tegyük fel, hogy így tesz. Mi következik? „Hah!", mondaná a bácsikád, aki számára egy bűnjel olyan, akár a tulajdon tenyere. „Szóval orrba vágta a fickót, igaz? Nos, mindenki tartsa alaposan nyitva a pilácsát, nem lát-e egy bedagadt ormányú fazont." És a legelső, akit kiszúr, az én leszek, a normális méretűnél kétszerte nagyobbra duzzadt cserpákommal. Nehogy azt mondd már nekem, hogy nem vonná le tüstént a szükséges következtetéseket!

Végére értem védőbeszédemnek. Úgy éreztem, meglehetősen prímával rukkoltam ki, és vártam a rezignált „Na jó. Igen, értem, mire gondolsz. Azt hiszem, igazad van" - választ. Ám Stiffy még hevesebb hüppögésre fakadt, s én Jeeveshez fordultam, aki mindeddig nem szólalt meg.

- Követte az érvelésemet, Jeeves?
- Teljes mértékben, uram.
- És egyetért velem abban, hogy a terv, abban a formában, ahogy kigondolták, csak katasztrófával végződhet?
- Igen, uram. Kétségtelen, hogy bizonyos súlyos nehézségeket rejt magában. Nem tudom, volna-e szabad esetleg egy alternatív javaslattal élnem.

Rámeredtem a pasasra.

- Úgy érti, talált egy formulát?
- Azt hiszem, igen, uram.

Szavai eldugaszolták Stiffy hüppögését. Nem hiszem, hogy erre a világon bármi egyéb képes lett volna. Felült, és iszonyú ámulással nézett az ipsére.

- Jeeves! Komolyan mondja?
- Igen, kisasszony.
- Nahát, maga a legcsodálatosabb cukri-barika, aki valaha is létezett!
- Köszönöm, kisasszony.
- Nos, halljuk hát, Jeeves - mondtam, újabb cigire gyújtván, és beleereszkedvén egy fotőjbe. - Az ember természetesen reméli, hogy maga nem a hasából beszél, de ami engem illet, én már azt hittem, nem létezik kiút.
- Úgy vélem, sikerül rálelnünk, uram, ha lélektani aspektusból közelítjük meg a dolgot.
- Ó, lélektani?
- Igen, uram.
- Az egyén lelkialkata?
- Pontosan, uram.
- Értem. Jeeves - magyaráztam Stiffynek, aki természetesen csak felületesen ismerte a pasast, voltaképp alig jobban, mint egy csendes háttéralakot, aki némi szakszerű sültkrumpli-felszolgását végzett, mikor a lány a lakásomon ebédelt - mindig is eszméletlenül nagy szakértője volt az egyén lelkialkatának. Úgy ismeri, mint a tenyerét. Miféle egyénről van szó, Jeeves?
- Sir Watkyn Bassettről, uram.
Kétkedőleg ráncoltam a homlokom.
- Ama vén közellenség megjuhászítására akar javaslatot tenni? Kötve hiszem, hogy ez megoldható lenne, legföljebb egy bokszerral.
- Nem, uram. Csakugyan nem lenne könnyű meglágyítani Sir Watkynt, aki, mint burkoltan célozni is tetszett rá, erőteljes jellemű férfiú, és nem egykönnyen formálható. Az elgondolás, amelyet előterjeszteni bátorkodom, azon törekvésen alapul,

hogy hasznot húzzunk az önnel szembeni magatartásából. Sir Watkyn ugyanis nem kedveli önt, uram.

- Én se őt!

- Nem, uram. De a dolog lényege abban áll, hogy ő erős ellenérzést táplál az ön irányában, s következésképp súlyos megrázkódtatást okozna neki, ha ön arról tájékoztatná, hogy ön és Miss Byng eljegyezték egymást, és alig várják, hogy a házasság szent kötelékében egyesülhessenek.

- Micsoda?! Maga azt akarja, hogy mondjam meg neki: Stiffy meg én jegyesek vagyunk?

- Pontosan, uram.

Megráztam a fejem.

- Ebben én nem látok rációt, Jeeves. Heccnek még csak megjárja, szó se róla - vagyis úgy értem, abból a célból, hogy az ember megfigyelje a vén hóhányó reakcióit, aztán elvonuljon kiröhögni magát -, na de a gyakorlati haszna csekély.

Stiffy ugyancsak csalódottnak látszott. Nyilvánvaló volt, hogy ő is valami jobbra számított.

- Nekem ez bárgyúságnak tűnik. Mire mennénk vele, Jeeves?

- Ha szabadna megmagyaráznom, kisasszony. Sir Watkyn reakciói, mint már Mr. Wooster is utalt rá az imént, rendkívül markáns jelleget öltenének.

- A plafonig ugrana.

- Pontosan, kisasszony. Fölöttébb színes szókép. És ha kegyed ezután biztosítaná őt arról, hogy Mr. Wooster bejelentése nem felel meg az igazságnak, hozzátéve, hogy kegyed valójában Mr. Pinkerrel jár jegyben, akkor úgy vélem, a túláradó megkönnyebbülés, melyet Sir Watkyn a hír hallatán

érezne, arra indítaná őt, hogy jóindulatúan szemlélje a kegyed egyesülését Mr. Pinkerrel.

Én személy szerint még soha életemben nem hallottam ehhez fogható lököttséget, és ez modoromból is világosan kitetszett. Viszont Stiffy teljesen odavolt érte. Már el is lejtette az első néhány lépését egy ugrós táncnak.

- Nahát, Jeeves, ez csodálatos!

- Úgy hiszem, célravezetőnek bizonyulna, kisasszony.

- Még szép! Kudarc kizárva. Képzeld csak el, Bertie drágám, hogy érezné magát a bácsikám, ha azzal állítanál oda hozzá, hogy feleségül akarok hozzád menni. Na most, ha utána én meg azt mondom neki: „Ó, dehogy, minden rendben, Watkyn bácsi. A fickó, akihez valójában hozzá akarok menni, az a fiú, aki a cipőinket pucolja", hát a keblére ölelne, és megígérné, hogy eljön táncolni a lakodalmamba. Amikor pedig rájön, hogy az igazi vőlegényjelölt egy olyan nagyszerű, csodálatos, fantasztikusan klassz fiú, mint amilyen Harold, a dolog kész sétagaloppá válik. Nahát, Jeeves, maga tényleg egy különleges cuncimókus!

- Köszönöm, kisasszony. Örülök, hogy közmegelégedésre ténykedhettem.

Felálltam. Minthogy elegem volt már mindebből, az volt a szándékom, hogy búcsút mondok. Nincs ellenemre, ha emberek badarságokat beszélnek a jelenlétemben, föltéve, hogy azok nem bődületes badarságok. Stiffyhez fordultam, aki immár a későbbi fázisaiban járt ugrós táncának, és hűvös kimértséggel szólítottam meg.

- Akkor most átvenném azt a noteszt, Stiffy.

A lány a szoba túlsó felében volt, a faliszekrénynél, és éppen a rózsahintegetős részt ropta. Egy pillanatra abbahagyta a táncot.

- Ó, a noteszt. Meg akarod kapni?
- Meg. Most rögtön.
- Majd ha visszajöttél Watkyn bácsitól.
- Ó!?
- Igen. Nem mintha nem bíznék meg benned, Bertie drágám, de sokkal boldogabb lennék, ha tudnám, hogy tudod: a notesz még mindig nálam van, és biztos vagyok benne, hogy szeretnéd, ha boldognak érezném magam. Kerekedj hát föl, és ragadd grabancon az öreget, aztán majd beszélgetünk.

Összeráncoltam a homlokom.

- Fölkerekedni fölkerekszem - mondtam fagyosan -, de grabancon ragadás nuku. Hát még mit nem!

Stiffy nagy szemeket meresztett.

- Na de Bertie, ez úgy hangzik, mintha kifarolnál a buliból.
- Éppenséggel az volt a szándékom, hogy így hangozzék.
- Képes lennél cserbenhagyni?
- Ajaj, mi az, hogy! Mint a sicc!
- Nem tetszik talán a terv?
- Nem. Jeeves egy perccel ezelőtt az afeletti örömről beszélt, hogy közmegelégedésre tényked hetett. Nos, éntőlem semmiféle megelégedést sem érdemelt ki. Véleményem szerint az elgondolás, melyet elővezetett, az abszolút zérópontot foglalja el az emberi flúgosság skáláján, és meg vagyok rajta lepve, hogy pont az ő agyából pattant ki ilyesmi. A noteszt, Stiffy, ha leszel szíves - éspedig szaporán.

Egy ideig szótlanul mélázott.

- Már-már épp azt kérdeztem magamtól - mondta aztán -, hogy vajon nem így fogsz-e majd viszonyulni a dologhoz.
- És most legalább már tudod rá a választ - riposztoztam. - A noteszt, ha volnál szíves.
- Semmiféle noteszt nem fogsz kapni tőlem.

- Hát jó. Akkor indulok Gikszerhez, és mindent kitálalok neki.

- Rendben van. Menj csak. De mielőtt egy mérföldes közelségébe érnél, én már fönt leszek a könyvtárban, és mindent kitálalok Watkyn bácsinak.

Azzal megrezegtette az állát, olyan lány módjára, aki úgy ítéli meg, hogy sikerült kibabrálnia valakivel; és mi tagadás, megvizsgálván, amit mondott, kénytelen voltam belátni, hogy eljárására egy az egyben ráillik a „kibabrálás" szó. Az említett eshetőséget teljesen számításon kívül hagytam. Szavai megtorpanásra késztettek. A legjobb, ami visszavágás gyanánt kitelt tőlem, egy meglehetősen tanácstalan „Hm!" volt. Nincs értelme leplezni próbálni a tényt - Bertramot paffá tették.

- Na látod! Nos, ehhez mit szólsz?

Sohasem kellemes dolog, ha egy fickó, aki előzőleg a domináns hímet alakította, arra kényszerül, hogy megváltoztassa az alapállását, és méltatlan esedezésekig süllyedjen, de most nem láttam más lehetőséget. Hangomba, mely mindeddig erélyes volt és érces zengésű, lágy tremoló férkőzött.

- De Stiffy, a fenébe is! Csak nem tennél tán ilyet?

- Dehogyisnem. Hacsak rá nem szánod magad, hogy meglágyítsd Watkyn bácsit.

- De hogy tudnám én meglágyítani? Stiffy, nem tehetsz ki engem ilyen iszonyatos megpróbáltatásnak!

- De igenis kitehetlek. És mi benne olyan iszonyatos? Nem fogja leharapni a fejedet.

Ezt elismertem.

- Valóban nem. De ez körülbelül a legjobb, amit érvként fel tudsz hozni.

-Semmivel se lesz rosszabb, mint egy látogatás a fogorvosnál.

- Szerintem rosszabb lesz, mint hat látogatás hat fogorvosnál.

- Nos, gondolj arra, micsoda öröm lesz majd számodra, ha végre túl leszel rajta.

Ebből csekély vigaszt merítettem. Fürkész szemmel mustráltam az arcát, abban reménykedve, hátha felsejlik rajta az enyhülés valamilyen jele. De nem. Egyetlen ilyen sem mutatkozott. Kezdettől fogva olyan kemény volt a kiscsaj, akár egy éttermi marhaszelet, és továbbra is megmaradt ugyanilyen keménynek. Kiplingnek nagyon igaza volt: a fajok nősténye veszedelmesebb, mint a hím. Kétség sem férhet hozzá.

Egy utolsó kísérletet tettem.

- Tehát nem engedsz az álláspontodból?

- Egy tapodtat sem.

- Még ama tény dacára sem - már elnézést, hogy fölemlítem -, hogy költséget nem kímélve, szenzációsan spéci ebéddel vendégeltelek meg a lakásomon?

- Nem. Amit mondtam, megmondtam.

Megvontam a vállam, ahogy valamely római gladiátor - ama fickók egyike, akik például vitorlakötelekre kötött hurkokat vetettek emberekre - tette volna annak hallatán, hogy a szólító az ő számát kiáltja a kulisszák mögül.

- Na jó, egye fene - adtam meg magam.

A lány sugárzó arccal nézett rám, mint anya a fiacskájára.

- Ezt már szeretem hallani! Ez már az én kis vakmerő emberkémnek a hangja!

Egy kevésbé gondterhes pillanatban alighanem zokon vettem volna tőle, hogy a kis vakmerő emberkéjének nevez, ám e zord órában ez alig-alig látszott számítani.

- Hol van most az a rémes bácsikád?

- Ilyenkor a könyvtárban kell hogy legyen.

- Hát jó. Akkor indulok hozzá.

Nem tudom, maguknak kölyökkorukban elmesélték-e azt a sztorit a fickóról, akinek kutyája összerágta a könyv felbecsülhetetlen értékű kéziratát, melyen a fickó éppen dolgozott. A poén, ha még emlékeznek rá, abban állt, hogy az illető gyötrelmes pillantást vetett a jószágra, s így szólt: „Hej, Gyémánt, Gyémánt, még csak - ámbár lehet, hogy 'még tsak' volt - nem is sejted, mit cselekedtél" - illetve 'tselekvél'. Az óvodában hallottam, és mindig újra meg újra eszembe jut. És amiért most fölemlítem, azt annak okán teszem, hogy én is éppilyen pillantással néztem most Jeevesre, miközben eltávoztam a szobából. Ténylegesen nem mondtam ki a poént, de úgy hiszem, Jeeves tudta, mire gondolok.

Mialatt kereszteztem a küszöböt, azt kívántam, bár Stiffy ne kurjantotta volna el magát: „Ujjé! Talihó!" Az adott körülmények közt ez fölöttébb léhának és ízléstelennek tűnt a szememben.

[9]

Leánykérőbe megyek

A legjobb ismerői helyesen jegyezték meg Bertram Woosterről, hogy a természetében van egy bizonyos rugalmasság, amely általában képessé teszi őt arra, hogy a legsanyarúbb körülmények között önnön holttetemét használja ugródeszkául. Nem gyakran fordul elő, hogy ne feltartott fejjel és csillogó szemmel járjak a világban. Ám miközben most a könyvtár felé haladtam rettenetes feladatom végrehajtására, nem röstellem bevallani, hogy az élet öklétől jócskán letepert állapotban voltam. Ahogy mondani szokás, ólomlábakon caplattam előre.

Stiffy egy fogorvosnál tett látogatáshoz hasonlította a rám váró megpróbáltatást, de ahogy utam végére értem, inkább úgy éreztem magam, mint a régi iskolai napokban, midőn raportra mentem a dirihez, annak dolgozószobájába. Önök nyilván emlékeznek rá, amit arról az időről meséltem, mikor éjnek idején, omlós keksz után kutatva, lelopakodtam a nagytiszteletű Aubrey Upjohn odújába, és váratlanul azon vettem észre magam, hogy szoros közelségben vagyok a vén latorral: jómagam csíkos, szín- és mérettartó pizsamában, ő pedig tweedöltönyben és randa pillantással. Azon alkalommal, mielőtt elváltunk, randit beszéltünk meg másnap délután fél ötre, ugyanarra a szent helyre, és a mostani érzelmeim csaknem pontosan azonosak voltak azokkal, melyek ama régmúlt délutánon viharzottak bennem, midőn bekopogtattam az irodaajtón, és egy emberinek alig nevezhető hang belépésre szólított fel.

Az egyetlen különbség abban állt, hogy míg a nagytiszteletű Aubrey egyedül volt, Sir Watkyn Bassett vendéget látszott szórakoztatni. Miközben ujjízületeim az ajtótáblán időztek, odabentről beszédhangok moraját véltem hallani, és mikor beléptem, úgy találtam, hogy nem csapott be a fülem. Bassett papa az íróasztalnál ült, az oldalán pedig Eustace Oates rendőrbiztos állt.

Olyan látvány volt, amely mintegy föltette a koronát szorongásteljes érzéseimre. Nem tudom, magukat rácigálták-e már valaha törvényszék elé, de ha igen, meg fognak erősíteni azon állításomban, hogy egy ilyen élmény maradandó emléket hagy az emberben, továbbá azzal az eredménnyel jár, hogy amikor a későbbiekben szembekerülsz egy ülő rendőrbíróval és egy álló rendőrrel, a képzettársítás kissé sokkolólag hat rád, s a lábad szárát citerázásra hajlamosítja.

A Bassett tata által felém lövellt gyors, átható pillantás a legkevésbé sem járult hozzá vadul nekiiramodott pulzusom csillapításához.

- Igen, Mr. Wooster?

- Oh... Ah... beszélhetnék magával egy percet?

- Mármint hogy beszélni... velem? - Láttam, hogy Sir Watkyn Bassett kebelében az attól való heves irtózás, hogy a szentélye Woosterekkel zsúfoltassék tele, a házigazdai kötelmek érzetével viaskodik. Egy láthatólag kemény, fej fej melletti küzdelem után végül az utóbbi látszott felülkerekedni egy orrhosszal. - Nos, igen... Azazhogy... Ha tényleg... Ó, hogyne... Foglaljon helyet.

Így tettem, és legott sokkal jobban éreztem magam. A vádlottak padján ugyanis állnia kell az embernek. Bassett tata, miután egy gyors pillantást vetett az irányomba, mintegy

ellenőrizendő, hogy nem emelem-e el a szőnyeget, ismét a biztos úrhoz fordult.

- Nos, azt hiszem, ez minden, Oates.
- Igenis, Sir Watkyn.
- Megértette, hogy mi az, amit szeretném, ha megtenne?
- Igen, uram.
- Ami pedig azt a másik ügyet illeti, nagyon alaposan ki fogom vizsgálni, szem előtt tartva, amit a gyanakvásairól mondott nekem. Rendkívül szigorú vizsgálatot fogok elrendelni.

A rend buzgó őre döngő léptekkel kimasírozott. Vén Bassett egy percen át az íróasztalán sokasodó papírokkal babrált. Aztán fél szemmel rám sandított.

- Ez Oates rendőrbiztos volt, Mr. Wooster.
- Igen.
- Ismeri?
- Már találkoztam vele.
- Mikor?
- Ma délután.
- Azóta nem?
- Nem.
- Teljesen biztos benne?
- Ó, hogyne.
- Hm!

Megint a papírjaival szöszmötölt, aztán más tárgyra tért át.

- Mindnyájunkat csalódással töltött el, hogy vacsora után nem maradt velünk a társalgóban, Mr. Wooster.

Ez természetesen némileg zavarba ejtő volt. Jóérzésű ember ugyanis nem szívesen tárja fel a házigazdája előtt, hogy úgy kerüli őt, mint egy leprást.

- Nagyon hiányolták magát.

- Ó, igazán? Sajnálom. Kicsit megfájdult a fejem, ezért fogtam magam, és bevettem magam a szobámba.
- Értem. És ott is maradt?
- Igen.
- Véletlenül nem ment el sétálni egyet a friss levegőn, hogy enyhítse a fejfájását?
- Ó, nem. Mindvégig a szobámba zárkóztam.
- Értem. Különös. Madeline lányom ugyanis azt mondta nekem, hogy vacsora után kétszer is járt a maga szobájánál, de azt mindkét alkalommal üresen találta.
- Ó, csakugyan? Nem voltam ott?
- Nem.
- Gondolom, nyilván valahol másutt lehettem.
- Magam is ugyanerre a gondolatra jutottam.
- Á, megvan! Kétszer kimentem, hogy kicsit megjárjam magam.
- Értem.

Fölemelt egy tollszárat, előrehajolt, és a bal mutatóujjához ütögette.

- Ma este valaki ellopta Oates rendőrbiztos sisakját - váltott témát.
- Ó, csak nem?
- De igen. Sajnos azonban Oatesnak nem állt módjában láthatni az elkövetőt.
- Nem?
- Nem. Ugyanis a gaztett pillanatában háttal állt a jómadárnak.
- Aha. Természetesen átkozottul nehéz meglátni jómadarakat, ha az ember háttal áll nekik.
- Hát igen.
- Hát igen.

Csend állt be. És, mivel dacára ama ténynek, hogy minden egyes pontban egyetérteni látszottunk, továbbra is feszültséget érzékeltem a légkörben, megpróbáltam egy jó beköpéssel élénkíteni a dolgokon, amelyre még a régi *in statu pupillari*[*] töltött napokból emlékeztem.

- Ha az ember effélét hall, önkéntelenül is így szól magában: *Quis custodiet ipsos custodes,* mi?

- Tessék?

- Latin szellemesség - magyaráztam. - *Quis* - Ki - *custodiet* - védelmezi meg - *ipsos custodes* - magukat a védelmezőket? Vagyis úgy értem, eléggé muris - folytattam, a legalacsonyabb értelmi szint számára is világossá téve a dolgot -, hogy egy fickóhoz, akitől azt várják el, hogy meggátoljon fickókat abban, hogy elcsórjanak más fickóktól dolgokat, odamegy egy fickó, és elcsór tőle valamit.

- Ó, értem a gondolatmenetét. Igen, el tudom képzelni, hogy egy bizonyos fajta elme képes kimutatni a dolog humoros oldalát. Én azonban biztosítom magát, Mr. Wooster, hogy egyáltalán nem az ügy humoros oldala az, amely nekem, mint a béke bírájának szemembe ötlik. A lehető legkomolyabb nézőpontból ítélem meg a dolgot, és mihelyt a bűnös kézre kerül és őrizetbe vétetik, minden tőlem telhetőt megteszek, hogy ezt vele is tudatosítsam.

Mindez egyáltalán nem hangzott jól. Hirtelen aggodalom töltött el a jó öreg Gikszer jóllétéért.

- Ide hallgasson, mit gondol, mennyit kaphat a fickó?

- Bár méltányolom a tudásszomját, Mr. Wooster, de e pillanatban nem vagyok kész a bizalmamba avatni magát. A néhai Lord Asquith szavaival élve csupán annyit mondhatok:

---

[*] *Diáki minőségben (latin)*

„Várjuk ki a végét!" Mindazonáltal úgy hiszem, a kíváncsisága valószínűleg hamarosan ki lesz elégítve.

Nem akartam régi sérelmeket fölhánytorgatni, mindenkor azt az elvet vallván: hagyjuk a halott múltra, hogy eltemesse halottait, de úgy gondoltam, nem árt, ha némi fogódzót nyújtok a pasasnak.

- Engem annak idején öt foncsira bírságolt - emlékeztettem.

- Mint arról ma délután már tájékoztatott - villantotta rám hűvösen a cvikkerét. - De ha jól értettem a szavait, a kihágást, amelyért magát a Bosher Streeten elém állították, az évi evezősverseny éjszakáján követte el, amit az oxfordi és a cambridge-i egyetem között rendeznek, amikor is hagyományosan bizonyos mérvű szabadosságot engedélyeznek a hatóságok. A jelenlegi esetben azonban nem léteznek ilyen enyhítő körülmények. Annyi bizonyos, hogy állami tulajdonnak Oates rendőrbiztostól való eltulajdonítását semmiképp se puszta pénzbírsággal büntetném.

- Csak nem úgy érti, hogy dutyi lesz a vége a dolognak?

- Noha az imént azt mondtam, hogy nem kívánom magát a bizalmamba avatni, de ha már idáig jutottunk, hát mégis megteszem. A válaszom a kérdésére, Mr. Wooster, igenlő.

Csönd lett. Ő tollával az ujját ütögetve ült, én pedig, ha emlékezetem nem csal, a nyakkendőmet igazgattam. Mélységes aggodalom szállt meg. Az a gondolat, hogy szegény Gikszer komát hamarosan a Bastille-ba vetik, bőven elég volt ahhoz, hogy felkavarjon bárkit, aki szívén viseli a fiú karrierjének alakulását. Semmi sem hátráltatja úgy egy káplán előmenetelét választott hivatásában, mint ha sittre vágják.

Bassett papa most leeresztette a tollszárat.

- Nos, Mr. Wooster, azt hiszem, arra készült, hogy elmondja nekem, mi hozta ide.

Kissé összerezzentem. Természetesen valójában nem feledkeztem meg küldetésemről, de mindeme baljós fejlemények arra késztettek, hogy azt toljam félre agyam egy hátsó zugába, és a hirtelenség, mellyel most előpattant, némi megrázkódtatást okozott.

Láttam, hogy egy kevés elöljáró beszédre lesz szükség, mielőtt belevágnék a lényegbe. Amikor A. és B. fickó feszült viszonyban van egymással, akkor B. fickó nem rukkolhat elő csak úgy ukmukfukk azzal, hogy feleségül akarja venni A. fickó unokahúgát. Azaz, hogy pontosítsam a dolgot, nem teheti meg, ha olyan kifinomult érzéke van az illendőség iránt, mint a Woostereknek.

- Ó, ja igen. Kösz, hogy emlékeztetett rá.
- Nincs mit.
- Csak gondoltam, beugrom egy kis csevegésre.
- Értem.

Természetesen a dolog óvatos, mintegy lábujjhegyen való megközelítést igényelt, és úgy éreztem, ráleltem a helyes módszerre. Némi bizalmas húrok megpendítésével készítettem elő a talajt.

- Sir Watkyn, gondolkodott már ön valaha a szerelemről?
- Tessék?
- A szerelemről. Eltűnődött már rajta valaha?
- Csak nem azért jött ide, hogy a szerelemről diskuráljon?
- De igen. Pont ezért jöttem. Kíváncsi vagyok, hogy maga észrevett-e vele kapcsolatban egy furcsaságot - nevezetesen azt, hogy mindenütt ott van. Lehetetlen kitérni az útjából. Mármint a szereleméből. Akárhová megy is az ember, jelen van, ott zimmeg-zümmög az élőlények minden osztályában. Piszokul figyelemre méltó, hát nem? Vegyük, példának okáért, a tarajos gőtéket.

- Teljesen jól van, Mr. Wooster?

- Ó, remekül, kösz. Na szóval, vegyük a gőtéket. Maga nem is gondolná, de Gussie Fink-Nottle azt mesélte nekem, hogy nászidőszak idején fülig szerelmesek szoktak lenni. Órákon át állnak sorban, és farkukat billegetik a helyi gőteszépségek felé. A tengeri csillagok dettó. A tenger alatti gilisztá k nemkülönben.

- Mr. Wooster...

- És Gussie szerint még a szalagszerű tengeri moszatok is. Ez meglepi magát, mi? Én is így voltam vele. De a srác biztosított róla, hogy így van. Mármost, hogy egy darabka szalagszerű tengeri moszat mit remél elérni az udvarlásával, ezt nem tudnám magának megmondani, de annyi bizonyos, hogy holdtölte idején meghallja a Szerelem szavát, és fölkerekedik, hogy legbelevalóbb társaival együtt gőzerővel csapja a szelet. Nézetem szerint arra a reményre alapoz, hogy megtetszik majd más tengerimoszat-darabkáknak, amelyekre természetesen ugyancsak hatással van a telihold. Nos, bárhogyan legyen is, amire ki akarok lyukadni, az az, hogy a hold most is meglehetősen meg van telve, és ha ez ilyen hatással van egy tengeri moszatra, hát maga aligha hibáztathat egy magamfajta fickót, amiért az is érzi az ösztönzést, nem igaz?

- Attól tartok...

- Nos, nincs igazam? - ismételtem meg erélyes hanghordozással. És, mintegy kimondva a végső szót e tárgyban, hozzátettem még: - Na látja!

Ám válaszként vén Bassett szemében nem csillant fel az értelem szikrája. Fejtegetésem alatt mindvégig egy olyan ember arckifejezését viselte, aki nem érti meg a finomabb árnyalatokat, és még mindig egy ilyen ember arckifejezésével nézett rám.

- Attól tartok, Mr. Wooster, hogy nehéz felfogásúnak fog tartani, de halvány fogalmam sincs arról, hogy miről beszél.

Most, hogy elérkezett a pillanata, hogy kifektessem az ürgét, örömmel észleltem, hogy ama bizonyos „zab-szem-a-fenékben"-szerű érzés, amely kezdetben szorongatott, immár megszűnt funkcionálni. Nem azt állítom, hogy kifejezetten fesztelenné váltam, és képessé arra, hogy porszemcséket fricskázzak le a makulátlan mechlini csipke kézelőimről, de teljesen nyugisnak éreztem magam.

Ami ilyen csillapítólag hatott szervezetemre, az az a fölismerés volt, hogy újabb fél minután belül dinamit-rudat fogok felrobbantani a vén salabakter alatt, ami megtanítja majd rá, hogy nem azért jöttünk a világra, hogy pusztán az örömöknek éljünk. Egy olyan rendőrbírót, aki hajdan öt fontot akasztott le rólad olyasmiért, ami normális szemszögből nézve pusztán egy gyerekes csínytett volt, melyért bőséges büntetés lett volna egy mutatóujj-csóválás meg egy kurta „Ej-ej!" is, mindig kellemes dolog akkora ugrásra késztetni, mint amilyet egy forró lapátra ejtett borsószemtől lehet látni.

- Magamról meg Stiffyről beszélek.

- Stiffy?

- Stephanie.

- Stephanie? Az unokahúgom?

- Stimmel. Az unokahúga. Sir Watkyn - mondtam, hirtelen visszaemlékezve egy frappáns formulára -, van szerencsém megkérni az unokahúga kacsóját.

- Maga... hogy micsodát?

- Van szerencsém megkérni az unokahúga kacsóját.

- Nem értem.

- Pedig pofonegyszerű. Feleségül akarom venni az ifjú Stiffyt. Ő meg férjhez akar jönni hozzám. Így már csak érti talán? Induljon ki ama szalagszerű tengeri moszatból.

A bejelentés szenzációszámba menő hírértékéhez semmi kétség sem férhetett. Az „unokahúga kacsóját" végszónál az öreg úgy burrant fel karosszékéből, mint egy megriasztott fácán. Most visszahanyatlott, s a tollszárral legyezgette magát. Szemlátomást jó pár évet öregedett e percben.

- *Magához* akar hozzámenni?

- Ez az eszméje a dolognak.

- De én nem tudtam róla, hogy maga ismeri az unokahúgomat!

- Ó, nagyon is jól. Mi ketten, hogy így fejezzem ki magam, együtt szedtünk százszorszépet. Ó, igen, de még mennyire hogy ismerem Stiffyt! Nos, mit akarok ezzel mondani, ha nem ismerném, nem akarnám őt feleségül venni, nem igaz?

Ennek szemmel láthatóan belátta az igazságát. Elnémult, eltekintve egy lágy, nyöszörgő hangtól. Egy másik frappáns fordulat jutott az eszembe.

- Ön nemcsak hogy nem veszít el egy unokahúgot, sőt inkább nyerni fog egy unokaöcsöt.

- De a fenébe is, én nem akarok egy unokaöcsöt!

Nos, természetesen ez sem volt éppen lebecsülendő szempont.

Felállt, és valami olyasmit dünnyögve, ami úgy hangzott, mint „Szentséges Isten az égben!", a kandallóhoz ment, és erőtlen ujjal megnyomta a csengőt. Miután visszatért karosszékébe, fejét kezeivel megtámasztva ült, amíg a komornyik be nem robogott.

- Butterfield - utasította halk, rekedtes hangon -, keresse meg Miss Stephanie-t, és mondja meg neki, hogy beszélni akarok vele.

Ezután felvonásközi szünet következett, de nem olyan hosszú, mint amilyenre számítani lehetett volna. Mindössze talán egy perc telhetett el, midőn Stiffy megjelent. Gondolom, a közelben ólálkodhatott, e hívásra várva. Jókedvvel és derűvel telve csattogott be.

- Látni óhajtottál, Watkyn bácsi? Á, hello, Bertie!

- Hello.

- Nem is tudtam, hogy itt vagy. Jól elbeszélgettetek Watkyn bácsival?

Bassett papa, aki újfent kómába esett, most felocsúdott belőle, és olyanszerű hangot bocsátott ki, mint egy dögrováson lévő gácsér halálhörgése.

- Hát - mondta - én nem éppen a „jól" határozószót választottam volna. - Megnedvesítette hamuszürke ajkait. - Mr. Wooster éppen arról tájékoztatott, hogy feleségül akar venni téged.

El kell hogy ismerjem, Stiffy rendkívül meggyőző alakítást nyújtott. Először Bassett papára meredt, aztán énrám. Összecsapta a kezét. Hajlok a föltételezésre, hogy még el is pirult.

- Nahát, Bertie!

Az öreg Bassett kezében összetört a tollszár. Már régóta tűnődtem rajta, vajon ez mikor következik be.

- Ó, Bertie! Annyira büszkévé tettél!

- Büszkévé?? - ismételte Bassett papa, erős hitetlenkedéssel a hangjában. - Azt mondtad: büszkévé?

- Nos, ez a legnagyobb bók, amellyel férfi valaha is megtisztelhet egy nőt. Ebben minden nagyokos egyetért. Ez

borzasztóan hízelgő rám nézve, és igen-igen hálás vagyok... és, nos, minden más efféle. De hát, Bertie drágám, rettentően sajnálom... De attól tartok, hogy ez lehetetlen.

Nem hittem volna, hogy akad még valami a világon, ami olyan hatékonyan ki tud rángatni egy embert a mélységből, mint Jeeves ama reggeli keverékei, ám e szavak még azokénál is nagyobb serénységgel és tetterővel hatottak Bassett tatára. Mindeddig afféle csonttalan, összenyaklott módon kornyadozott székében, megtört emberként. Most talpra szökkent, szeme csillámlott, s ajkai rángatóztak. Látni való volt, hogy vadul felbuzog benne a remény.

- Lehetetlen? Nem akarsz hozzámenni?

- Nem.

- De ő azt mondta, hozzámégy.

- Nyilván másvalakire gondolhatott. Nem, Bertie drágám, sajnos nem megy a dolog. Nézd, én valaki mást szeretek.

Vén Bassett összerezzent.

- Hogy? Kit?

- A legcsodálatosabb férfit a világon.

- De neve csak van tán neki, nem?

- Harold Pinker.

- Harold Pinker?... Pinker... Az egyetlen Pinker, akit ismerek...

- Az a káplán. Úgy van. Ő az a fickó.

- A káplánba vagy szerelmes?

- Ah! - szólt Stiffy, az égre emelve szemeit, és pont olyan képet vágva, mint Dahlia néni, amikor a zsarolás előnyeit ecsetelte. - Titokban hetek óta el vagyunk jegyezve.

Az öreg Bassett modorából egyértelműen kitetszett, hogy ezt aligha készül besorolni a „Nagy örömhírek" felzetű rubrikába. Homloka ráncba szaladt, mint valamely éttermi vendégnek,

aki nekilátván az osztrigájának, azt tapasztalja, hogy mindjárt a legelső, amelyet szájába vitt, romlott példány. Láttam, hogy Stiffy alapos ismeretéről tett tanúbizonyságot az emberi természetnek - már ha a vén Bassett esetében lehet egyáltalán így nevezni -, amikor azt mondta volt nekem, hogy ezt az embert jócskán meg kell puhítani, mielőtt rá lehetne rontani a hírrel. Látni való volt, hogy a pasas teljes mértékben osztotta azt a szülők és nagybácsik által csaknem egyetemesen vallott véleményt, mely szerint a káplánok nem az a fajta népség, akiket kalapból hintett rózsaesővel volna érdemes fogadni.

- Jól ismered azt a plébániát, Watkyn bácsi, amelynek adományozása kegyúri jogodban áll. Harold meg én arra gondoltunk, hogy azt nekiadományozhatnád, és akkor azonnal össze tudnánk házasodni. Mert, tudod, nem beszélve a nagyobb dohányról, az a plébánia elindíthatná őt a magasabb dolgok felé vezető úton. Mindmostanáig Harold hátrányos helyzetben működött. Mint káplánnak, nem volt kellő mozgástere. Ámde dobd meg őt egy plébániával, aztán csak figyuzd majd, ahogy kibontakozik. Gyakorlatilag nincs az a magas rang, amelyre az a fiú föl ne emelkedne, ha egyszer megköpi a markát, és igazából nekilendül.

Talpától a feje búbjáig vonaglott-tekergőzött lányos rajongásában, ám a vén Bassett magatartásában nyoma sem volt lányos rajongásnak. Nos, természetesen nem is lehetett, de azt akarom a dologból kihozni, hogy nem is volt.

- Nevetséges!
- Miért?
- Álmomban se jutna eszembe...
- Miért nem?
- Először is, túlságosan is fiatal vagy még ahhoz, hogy...

- Micsoda ökörség! Három lány, akikkel együtt jártam suliba, tavaly ment férjhez. Már vén satrafának számítok néhány olyan csecsemőhöz képest, akiket manapság az oltár elé lát totyogni az ember.

Bassett papa öklével az asztalra sújtott - telibe találva, nem kis örömömre, egy hegyével felfelé álló iratkapcsot. Az ez okozta testi gyötrelem szilajságot kölcsönzött szavainak.

- Az egész ügy teljesen abszurd, és hallani se akarok róla! Egy pillanatig se vagyok hajlandó fontolóra venni az ötletet.

- De mi kifogásod van Harold ellen?

- Semmi, ahogy fogalmaztál, kifogásom nincs ellene. A jelek szerint buzgón ellátja szolgálatát, és népszerű az egyházközségben...

- Egy aranyos cukri-barika.

- Nem kétlem.

- Az angol válogatottban rögbizett.

- Elhiszem.

- És csodálatosan teniszezik.

- Lehetséges. De mindez nem ok arra, hogy feleségül vegye az unokahúgomat. Mennyi jövedelme van - ha van egyáltalán - a kápláni javadalmazásán kívül?

- Körülbelül évi ötszáz font.

- Tcsöhhh!

- Hát én ezt nem tartom rossznak. Öt kiló elég csinos kis summa, ha engem kérdezel. Különben is, a pénz nem számít.

- Igenis rengeteget számít.

- Csakugyan azt hiszed?

- Okvetlenül. Gondolkozz gyakorlatiasan.

- Hát jó, rendben. így teszek. Ha jobban szeretnéd, hogy pénzért házasodjam, hát pénzért fogok házasodni. Oké, Bertie, benne vagyok. Vetess mértéket az esküvői öltönyre.

Szavai olyasmit idéztek elő, amit valódi szenzációként szokás emlegetni. A Bassett papából előtörő „Micsoda!" és az általam elkurjantott „Hé, na de a fenébe is!" egyszerre hangzott el, és a levegőben egymásba ütköztek, az én szívfohászom talán még vén Bassetténél is nagyobb lóerővel rendelkezvén. Őszintén el voltam borzadva. A tapasztalat ugyanis megtanított rá, hogy lányok esetében az ember soha nem tudhatja, mi minden ki nem telik tőlük, és nagyon is valószínűnek éreztem, hogy Stiffy képes legyen puszta gesztusból megvalósítani e rémes elgondolását. Nekem gesztusokról senki nem tudna már semmi újat mondani. Hiszen az előző nyáron Brinkley Court valósággal hemzsegett tőlük.

- Bertie-nek a bőre alatt is pénz van, és végül is, mint sugalmazod, az ember haszontalanabbul is el tudná tölteni az idejét, mint hogy a Wooster-milliók megkaparintásával próbálkozzék. Na persze, Bertie drágám, csak azért megyek hozzád, hogy boldoggá tegyelek. Soha nem tudlak majd úgy szeretni, ahogy Haroldot szeretem. De mivel Watkyn bácsi ennyire nagyfokú előítélettel viseltetik iránta...

Bassett papa ismét lesújtott az iratkapocsra, de ezúttal észre sem látszott azt venni.

- Drága gyermekem, ne beszélj már ilyen butaságokat! Óriási tévedésben vagy. Alighanem teljesen félreértettél. Semmiféle előítéletet nem táplálok ez iránt a Pinker nevű fiatalember iránt. Kedvelem és tisztelem őt. Ha csakugyan úgy gondolod, hogy azon múlik a boldogságod, hogy a felesége légy, én lennék a legutolsó, aki az utadba állna. Okvetlenül menj hozzá. A másik alternatíva ugyanis...

Többet nem mondott, csak hosszú, elborzadt pillantást vetett rám. Aztán, mintha a látványom több lenne, mint amit

megroppant ereje elviselni képes, elvonta rólam a tekintetét, csak hogy újból rám irányítsa, ezúttal egy kurta, gyors oldalpillantás formájában. Ezután lehunyta a szemét, s hátradőlt székében, hortyogva szíva be a levegőt. És minthogy a jelek szerint a továbbiakban semmi szükség nem volt rám, kioldalogtam. Az utolsó, amit láttam, az volt, hogy Bassett papa kénytelen-kelletlen aláveti magát egy unokahúgi ölelésnek.

Úgy vélem, hogy amikor a megölelt fél egy olyan nagybácsi, mint Sir Watkyn Bassett, akkor az ölelést végző unokahúg hajlamos meglehetősen összecsapni a dolgot. Úgyhogy nemigen telhetett el több úgy egy percnél, amikor Stiffy kijött, és azon nyomban táncra is perdült.

- Micsoda elme! Micsoda elme! Micsoda elme! Micsoda elme! Micsoda elme! - mondta karját lengetve, és egyéb módokon is jelét adva túlcsorduló örömének. - Mármint Jeeves - tette hozzá, mintha föltételezte volna, hogy netán azt hittem, Bassett papára céloz. - Megmondta, hogy beválik a dolog? De meg ám! És igaza volt? De még mennyire! Bertie, mit gondolsz, megpuszilhatom Jeevest?

- Semmi esetre se.

- Na és téged?

- Engem se, kösz. Amit kérek tőled, ifjú Byng, az mindössze az a notesz.

- Nos, valakit csak muszáj megpuszilnom, de gebedjek meg, ha Eustace Oates lesz az.

Elnémult. Arca komolyabb kifejezést öltött.

- Eustace Oates - ismételte meg mélázva. - Jut eszembe! Az iménti pergő események közepette meg is feledkeztem a pasasról. Épp az előbb váltottam vele néhány szót, Bertie,

miközben a lépcsőn arra vártam, hogy felszálljon a léggömb, és eléggé baljóslatú volt, amit mondott.

- Hol az a notesz?

- Ne törődj most a notesszal. A szőnyegen lévő téma most Eustace Oates és annak baljóslatúsága. A nyomomban van a pali a sisak ügyében.

- Micsoda!

- Abszolút mértékben. Én vagyok az első számú gyanúsítottja. Közölte velem, hogy sok detektívregényt olvas, és azt mondja, a legelső, amire egy detektív rögvest rástartol, az az indíték. Utána következik az alkalom, majd végül pedig a bűnjelek. Na már most, mint kifejtette, tekintettel arra, hogy a Bertalannal kapcsolatos basáskodása sajgó sebet hagyott keblemben, az indítékom megvolt, és mivel látta, hogy a bűncselekmény elkövetésének időpontjában a közelben lófrálok, megvolt rá az alkalmam is. Ami pedig a bűnjeleket illeti, mit gondolsz, mit tartogatott magánál, amikor találkoztam vele? Az egyik kesztyűmet! A bűntény helyszínén találta - gondolom, miközben a lábnyomokat méricskélte, vagy szivarhamut keresgélt. Nyilván emlékszel még, hogy mikor Harold visszahozta nekem a kesztyűmet, csupán az egyik volt nála. A másikat valószínűleg elejtette, amikor megfújta a sisakot.

Afféle tompa, kupánvágásszerű érzés hatalmasodott el rajtam, amint Harold Pinker kétbalkezességének e legutóbbi megnyilvánulásán tűnődtem, mintha egy erős kéz hókon suhintott volna egy ólmosbottal. Egyfajta rút leleményesség látszott rejleni abban, ahogy a srác újabbnál újabb módozatait eszelte ki a romlás kiprovokálásának.

- Hát ez rávall!

- Hogy érted azt, hogy rávall?

- Nos, elejtette, nem igaz?
- Csakhogy ez nem indok arra, hogy azt mondd: rávall - méghozzá ocsmány, gúnyos, fölényeskedő hanghordozással, mintha te magad olyan átkozottul dörzsölt lennél. Komolyan nem tudlak megérteni, Bertie: ahogy állandóan kritizálod szegény Haroldot. Pedig azt hittem, kedveled őt.
- Úgy szeretem őt, mint egy testvért. De ez mit sem változtat azon a véleményemen, hogy minden tökkelütött balfácánok közül, akik valaha is hivveusokról meg jebuzeusokról prédikáltak, ő viszi el a pálmát.
- Feleannyira tökkelütött sincs, mint te.
- Még óvatos becslés szerint is körülbelül huszonhétszer tökkelütöttebb, mint én. Ő onnan rajtol, ahol én átszakítom a célszalagot. És lehet, hogy erősnek találod, amit most mondok, de ő még Gussie-nál is tökkelütöttebb.
Látható erőfeszítéssel leküzdötte epességét.
- Nos, ne foglalkozz most ezzel. E pillanatban az a lényeg, hogy Eustace Oates a nyomomban van, és igencsak csipkednem kell magam, hogy a komódomnál biztonságosabb rejtekhelyet találjak annak a sisaknak. Az FBI pillanatokon belül át fogja kutatni a szobámat. Szerinted mi volna a legalkalmasabb hely?
Fáradt kézmozdulattal ellegyintettem a dolgot.
- Ó, a fenébe is, hát használd a tulajdon józan eszed! De hogy a fő kérdéshez visszatérjek: hol az a notesz?
- Nahát, Bertie, a sírba viszel azzal a notesszal. Képtelen vagy más témáról beszélni?
- Ahogy mondod. Hol van?
- Nevetni fogsz, ha elárulom.
Szigorú pillantást vetettem rá.

- Meglehet, hogy egy szép napon újból képes leszek a nevetésre - ha majd jó messzire kerülök ettől a borzalmak hajlékától, ámde jelen pillanatban fikarcnyi nevethetnékem sincs. Hol van az a notesz?

- Nos, ha tényleg kíváncsi vagy rá, a marha-fölözőben rejtettem el.

Gondolom, mindenki olvasott már olyan történeteket, amelyekben elsötétülnek dolgok, és minden összefolyik emberek szeme előtt. Olybá tűnt számomra, mintha egy foszforeszkáló néger lány állna előttem.

- Hogy... mi?

- A marha-fölözőben rejtettem el.

- Mi a fészkes fenéért?

- Ó, csak úgy, hirtelen ötlettől vezérelve.

- De hogy a nyavalyába jussak hozzá?

Az ifjú széltoló mozgékony ajka fanyar kis mosolyra húzódott.

- Ó, a fenébe is, hát használd a tulajdon józan eszed! - mondta. - Nos, viszlát, Bertie!

Azzal elporzott, s én erőtlenül a korlátnak hanyatlottam, megpróbálván magamhoz térni e rettenetes pofon okozta megrázkódtatásból. Ám a környező világ még mindig nem szűnt meg foszforeszkálni, és néhány perc múltán annak ébredtem tudatára, hogy egy foszforeszkáló komornyik beszél hozzám.

- Elnézését kérem, uram. Miss Madeline arra kért, hogy mondjam meg önnek: örülne, ha tudna szakítani egy percet a számára.

Bávatagon bambultam a pasasra, mint valaki egy siralomházban, midőn hajnalban a porkoláb belép, hogy tudassa: a kivégzőosztag készen áll. Természetesen jól tudtam,

ez mit jelentett. E komornyik szavában tüstént felismertem - a végzet hangját. Csupán egyetlen dolog létezett ugyanis, amellyel kapcsolatban Madeline Bassett örült volna, ha szakíthatok egy percet a számára.

- Ó, csakugyan?
- Igen, uram.
- Hol van Miss Bassett?
- A szalonban, uram.

A régi jó Wooster-keménységgel szedtem össze magam. Fölszegett fejjel és egyenesbe hozott vállal mondtam a komornyiknak:

- Vezessen hozzá.

S a komornyik így is tett.

[10]

Kényes tárgyalás,
melyből kis híján vőlegényként kerülök ki

A közeledtemkor a szalonajtón átszűrődő lágy és sóvár dallam semmivel sem járult hozzá az összkép felderítéséhez; és amikor beléptem és megpillantottam Madeline Bassettet, amint kornyadt tartással ült a zongoránál, a látvány kis híján arra késztetett, hogy sarkon forduljak és elhúzzam a csíkot. De leküzdöttem az ösztönzést, és egy kísérleti jellegű „Nicsak!"-kal indítottam.

Észrevételemre nem kaptam azonnali választ. A lány felállt, és talán fél percen át afféle búbánatos arckifejezéssel nézett rám, mint Mona Lisa az egyik olyan reggelen, amikor a világ keserűségei kicsit túlontúl is élénk iramban készültek rászakadni. Aztán végül, mikor már épp arra gondoltam, hogy bedobok valamit az időjárásról, megszólalt.

- Bertie...

Ez azonban csak szalmalángnak bizonyult, mert máris kiment nála a biztosíték, és újfent csend állt be.

- Bertie...

Ismét semmi. Újabb rövidzárlat.

Kissé kezdett feszélyezővé válni a csend. Korábban, még a nyáron, Brinkley Courtban volt már kettőnknek egy ilyen süketnéma-összeröffenésünk, de azon alkalommal a társalgásban beálló kínos űrök idején módomban állt némi színpadias gesztusok beiktatásával könnyíteni a dolgokon. Az akkori csevegésünk, ha még emlékeznek rá, a brinkleyi ebédlőben zajlott le egy hideg vacsorát tartalmazó tál jelenlétében, amely sokat segített, minthogy a révén abban a

helyzetben voltam, hogy időnként előreszökellhettem egy-egy curry-mártásos tojással vagy sajtos rúddal. Ezen élelmiszerek hiányában most puszta szemmeresztgetéssel voltunk kénytelenek beérni, s ez mindig hajlamos feszélyezővé válni.

Madeline ajkai szétváltak. Láttam, hogy valami felszínre készül bukkanni. Még néhány nyelés, és egészen jó rajtot vett a csaj.

- Bertie, azért akartam veled találkozni... Azért kérettelek ide, mert meg akartam mondani... Meg akartam neked mondani... Bertie, az Augustusszal való jegyességemnek vége.

- Na igen.

- Tudtad?

- Ó, hogyne. Elmondta nekem.

- Akkor hát tudod, hogy miért kérettelek ide. Azt akartam neked megmondnai...

- Igen.

- Hogy hajlandó vagyok...

- Igen.

- Boldoggá tenni téged.

Egy pillanatra megint csak az iménti mandulabántalom látszott elővenni, de néhány újabb nyelés után csak kirukkolt a lényeggel.

- A feleséged leszek, Bertie.

Gondolom, ezt követően a legtöbb fickó aligha látta volna értelmét, hogy rugódozzon az elkerülhetetlen ellen, de én azért kísérletet tettem rá. Minthogy létfontosságú dolgok forogtak kockán, bizonnyal mamlasznak érezte volna magát az ember, ha bármely követ megmozgatatlanul hagyott volna.

- Ez borzasztóan rendes tőled - mondtam udvariasan. - És mélyen át is érzem a megtisztelő voltát, és a többi, meg a többi. Na de jól meggondoltad-e? Kellőképpen mérlegeltél-e

vajon? Nem érzed-e úgy, hogy kissé keményen bánsz el szegény Gussie barátommal szemben?

- Mi?! Azok után, ami ma este történt?

- Ah! Látod, éppen erről akartam veled beszélni. Mindig is azt tartottam, hogy ilyen alkalmakkor, mielőtt bármi drasztikusat cselekednénk, az a legcélszerűbb, ha váltunk néhány szót egy tapasztalt világfival, és szert teszünk a hiteles infóra. Az ember ugyanis nem venné szívesen, hogy később kéztördelve ezt kelljen mondania: Ha én ezt korábban tudom! Meglátásom szerint az egész ügyet újból át kellene tekinteni, és jóval alaposabban kivesézni. Ha kíváncsi vagy a véleményemre, igazságtalanul vádolod Gussie-t.

- Igazságtalanul? Amikor a saját szememmel láttam, amint...

- Igen, igen, de nem megfelelő szemszögből nézted. Hadd magyarázzam meg.

- Erre nincs magyarázat. Többet nem beszélünk róla, Bertie. Augustusi immár kitöröltem az életemből. Ma estéig csupán a szerelem arany ködén keresztül néztem őt, és a tökéletes férfinak gondoltam. Viszont ma este az igazi mivoltában mutatkozott meg - azaz szatírként.

- De éppen ez az, amire célzok. Pontosan itt követted el a baklövést. Mert nézd csak...

- Nem beszélünk róla többet.

- Na de...

- Kérlek!

- Ó,rendben.

Takarékra állítottam magam. Hiszen semmiféle előrehaladást nem tudsz elérni ama bizonyos *tout comprendre, c'est tout pardonner*[*]-féle szöveggel, ha a beszélgetőpartnered

---

[*] Mindent megérteni annyi, mint mindent megbocsátani (francia)

egyszerűen nem hajlandó meghallgatni. Elfordította a fejét, nyilván, hogy elleplezzen egy csendes könnyűt, és rövid szünet következett, melynek folyamán zsebkendővel törölgette a szemét, én pedig, diszkréten félrenézve, egy, a zongorán álló parfüm-koktélos szelencébe mélyesztettem a cserpákomat.

Kisvártatva megint a lány ragadta magához a szót.

- Hidd el, hasztalan, Bertie. Természetesen jól tudom, miért beszélsz így. Az aranyos, nagylelkű természeted az oka. Nincs az a véglet, ameddig el ne mennél, hogy segíthess egy barátodon, még ha ez a tulajdon boldogságod feláldozását jelenti is. De bármit is mondj, semmivel sem tudsz döntésem megmásítására bírni. Végeztem Augustusszal. Ma estétől fogva ő csupán egy emlék marad a számomra - egy emlék, amely mindjobban elhalványul majd az évek múlásával, miközben te meg én egyre közelebb kerülünk egymáshoz. Te majd segítesz nekem felejteni. Veled az oldalamon képes leszek idejében szertefoszlatni az Augustus vonta bűvkört... Most pedig, azt hiszem, legjobb lesz, ha megyek, és elmondom apucinak.

Összerezzentem. Még mindig előttem volt Bassett papa ábrázata, melyet akkor vágott, midőn azt hitte, hogy unokaöcsként fog engem kihúzni a pakliból. Úgy éreztem, kissé goromba húzásként élné meg, ha miközben még javában ama hajszál híján való menekülés emlékétől vacog, azzal a hírrel állítanak oda hozzá, hogy egyenesen a vejévé készülök válni. Bár nem kedveltem Bassett papát, de azért szorultak belém emberi érzések.

- Uram Isten! - mondtam. - Ezt ne tedd!

- Muszáj megtennem. Meg kell tudnia, hogy a te feleséged leszek. Ugyanis arra számít, hogy holnaphoz három hétre Augustushoz megyek hozzá.

Ezen elkérődztem. Természetesen értettem, mire gondol. Egy apát tájékoztatni illik az ilyesmikről. Nem hagyhatod, hogy szegény öreg szivar cilinderben és gomblyukba tűzött csokrétával odahömpölyögjön a templomhoz, csak hogy arról értesüljön, hogy az esküvő elmarad, és senki se vette magának a fáradságot, hogy erről említést tegyen neki.

- Legalább ne ma este mondd meg neki - kérleltem. - Kicsit hadd higgadjon az öreg. Hiszen épp az imént volt része egy meglehetősen sokkoló élményben.

- Sokkoló?

- Ja. Most szegény nincs egészen magánál.

A lány szemében aggódó kifejezés jelent meg, némi kidülledést idézve elő.

- Tehát igazam volt. Én is úgy láttam, hogy nincs egészen jól, amikor az előbb, ahogy a könyvtárból kilépett, összetalálkoztam vele. A homlokát törölgette, és furcsa kis ziháló hangokat hallatott. És mikor megkérdeztem tőle, hogy csak nincs valami baj, azt felelte, hogy e világon mindnyájunknak cipelnünk kell a magunk keresztjét, de azért úgy hiszi, mégsem szabad panaszkodnia, mert a dolgok nem festenek olyan rosszul, mint ahogy kiüthettek volna. Nem tudtam rájönni, ugyan mit értett ezen. Majd pedig azt mondta, meleg fürdőt vesz, beszed három aszpirint, és lefekszik. Mi áll mindennek a hátterében? Mi történt?

Úgy ítéltem meg, hogy a teljes történet feltárása csak még tovább bonyolítana egy már amúgy is éppen elég komplikált szitut, ezért annak csupán egyetlen mozzanatát érintettem.

- Stiffy az előbb jelentette be neki, hogy feleségül akar menni a káplánhoz.
- Stephanie? A káplánhoz? Mr. Pinkerhez?
- Úgy van. A jó öreg Gikszer Pinkerhez. És ez alaposan felkavarta a faterkádat. A jelek szerint kissé allergiás a káplánokra.

A lány felindultan kapkodott levegő után, akárcsak Bertalan kutya közvetlenül azt követően, hogy bezabálta a gyertyát. - De... De...
- Igen?
- De szereti Stephanie Mr. Pinkert?
- Ó, nagyon is! Ehhez kétség se férhet.
- De hiszen akkor...

Tudtam, mi jár a fejében, és sebesen közbevágtam.
- De hiszen akkor semmi sem lehet Stephanie és Gussie közt, ugye, ezt akartad mondani? Pontosan. Ez bizonyságául szolgál, nem igaz? Éppen ez az a mozzanat, amelyre kezdettől fogva ráterelni igyekeztem a társalgást.
- Na de Gussie...
- Igen, tudom, mit tett. Csakhogy az azzal kapcsolatos indítékai olyan tiszták voltak, akár a frissen hullott hó. Sőt, ha lehet, még annál is tisztábbak. Mindent elmesélek neked a dologról, és kész vagyok százat tenni neked nyolc ellenében, hogy miután végzek, el fogod ismerni, hogy a srác sokkal inkább sajnálatot érdemel, semmint bírálatot.

Adjanak elregélésre Bertram Woosternek egy jó és világos sztorit, és biztosak lehetnek abban, hogy kitűnően fogja azt előadni. A legelejénél kezdve, azaz Gussie elborzadásánál ama perspektívától, hogy beszédet kell tartania az esküvői reggelin, lépésről lépésre vezettem végig a kiscsajt a rá következő fejleményeken, és bízvást mondhatom, olyan

kristálytisztán fogalmaztam, hogy csak no. Mire az utolsó fejezethez értem, a lány, noha kissé ámuldozva meresztette a szemét, de kétségkívül a meggyőzöttség határára jutott.

- És azt mondod, Stephanie apuci marha-fölözőjében rejtette el azt a noteszt?

- Abban bizony isten!

- De én még soha életemben nem hallottam ilyen rendkívüli történetet.

- Hát, bizarrnak bizarr, szó se róla, de mégis teljesen hihető, nemde? Amit az ügy kapcsán tekintetbe kell venned, az az egyén lelkialkata. Lehet, hogy erre azt mondod, hogy neked ha fizetnének, akkor se kéne olyan lelkialkat, mint Stiffyé, de hát az övé már csak ilyen.

- Biztos vagy benne, hogy nem csupán kiagyaltad mindezt, Bertie?

- Ugyan mi a búbánatért tettem volna?

- Annyira jól ismerem az önzetlen természetedet.

- Ó, értem, mire gondolsz. Na nem, szó sincs róla. Ez a színtiszta, hivatalos igazság. Talán nem hiszed el?

- Majd akkor fogom elhinni, ha valóban ott találom meg a noteszt, ahová szerinted Stephanie eldugta. Azt hiszem, legjobb lesz, ha most megyek is, és megnézem.

- A helyedben én is így tennék.

- Indulok is.

- Remek.

Kisietett, s én leültem a zongorához, és elkezdtem egy ujjal pötyögtetni a Happy Days Are Here Again című slágert. Úgy tűnt, ez az egyedüli módja kínálkozik csupán az önkifejezésnek. Ehelyett szívesebben betermeltem volna inkább egy-két currys tojást, mivel a feszültség meglehetősen

elgyöngített, de, mint már mondtam, nem voltak jelen currys tojások.

Hallatlanul fel voltam dobódva. Úgy éreztem magam, mint valamely maratoni futó, aki miután órákon át valósággal szétizzadja magát, végre átszakítja a célszalagot. Az egyetlen, ami meggátolta, hogy feldobódottságom tökéletesen zavartalannak legyen mondható, az a hátsó gondolat volt, hogy ebben a baljós házban mindig fennállt a veszélye, hogy hirtelen valami váratlan bukkanjon fel, és tönkretegye a happy endet. Totleigh Towersről valahogy nem tudtam elhinni, hogy tényleg képes legyen olyan készségesen bedobni a törülközőt, ahogy most tenni látszott. Éreztem, kell, hogy tartogasson még valamit a tarsolyában.

És nem is tévedtem. Amikor néhány perc múltán Madeline Bassett visszatért, a notesz nem volt a kezében. Arról számolt be, hogy a jelzett helyen nyomát se találta semmiféle notesznak. És hát, következtettem ki megjegyzéseiből, immár teljesen megszűnt hinni a notesz létezésében.

Nem tudom, magukat zúdították-e már képen valaha egy vödör hideg vízzel. Nekem egyszer, gyermekkoromban volt benne részem egy istállófiú közreműködése folytán, akivel némi nézeteltérésem támadt. Nos, ezúttal is az akkor megtapasztalt sajátságos érzés kerített hatalmába.

Teljes tanácstalanság és elképedés vett rajtam erőt. Ahogy Oates rendőrbiztos mondotta volt, a legelső hadmozdulat, melyet egy értelmes fickó tesz olyankor, midőn zűrös üzelmek vannak folyamatban, az, hogy megpróbálja felderíteni az indítékot, de hogy miféle indíték vezérelhette Stiffyt abban, hogy azt állítsa: a notesz a marha-fölözőben van, holott nincs is benne, képtelen voltam kifürkészni. Ez a leányzó a

bolondját járatta velem, na de vajon miért csinálta? - ez volt az a kérdés, amely végképp paffá tett.

Minden tőlem telhetőt elkövettem.

- Biztos vagy benne, hogy tényleg megnézted?

- Teljesen biztos.

- Mármint úgy értem, alaposan.

- Nagyon alaposan megnéztem.

- Stiffy esküdött rá, hogy oda tette.

- Igazán?

- Mit akarsz azzal mondani, hogy igazán?

- Ha tudni akarod, mit akarok vele mondani, hát azt, hogy el se hiszem, hogy létezett valaha is az a notesz.

- Nem adsz hitelt a történetemnek?

- Nem.

Nos, ezt követően természetesen nem sok hozzátennivalóm maradt. Lehet, hogy azzal még megtoldottam, hogy „O?", vagy valami hasonlóval - bár nem vagyok benne biztos -, de ha így tettem is, zárómegjegyzésként eresztettem meg. Az ajtóhoz oldalogtam, és afféle kába merengéssel elhúztam a belemet.

Tudják, hogy van, amikor elmereng az ember. Egész valójával belemélyed a problémába, és lázasan összpontosít. Ilyenkor külső jelenségeket nem érzékel a minek is hívják. Úgy hiszem, éppen félúton járhattam a hálószobámhoz vezető folyosón, amikor a pokoli zaj, mely arrafelől hallatszott, átszűrődött a tudatomig, arra késztetve, hogy megtorpanjak, figyeljek és füleljek.

A zaj, amelyre célzok, afféle dörömbölős zaj volt, mintha valaki dörömbölt volna valamin. És alighogy magamban kimondtam: „Nicsak, egy dörömbölő!", megpillantottam, hogy ki is volt az. Roderick Spode volt, amin pedig dörömbölt,

az Gussie hálószobájának ajtaja. Ahogy odaértem, a fickó éppen újabb ökölcsapást készült mérni az ajtótáblára.

A látvány azonnali nyugtató hatással volt megtépázott idegeimre. Valósággal új embernek éreztem magam. És azt is megmondom maguknak, hogy miért.

Gondolom, mindenki átélte már a vigasznak és megkönnyebbülésnek azt az érzését, amely azt követően tölt el bennünket, hogy olyanok hepciáskodtak velünk, akiknek megzabolázása nem állt módunkban, és akkor hirtelen olyasvalakire bukkanunk, akire kiontatjuk az összes felgyülemlett indulatunkat.

A nagykereskedő, amikor rosszul mennek a dolgok, a segédtisztviselőn tölti ki a haragját. A segédtisztviselő megy, és lebaltázza az irodai kifutófiút. A kifutófiú belerúg a macskába. A macska lemegy az utcára, hogy keressen egy nálánál kisebb macskát, ez pedig, a fejmosást követően, elindul tűvé tenni a környéket egy egérért.

Épp így volt most énvelem is. A végsőkig hergelve Bassett papák meg Madeline Bassettek meg Stiffy Byngek meg ilyenek által, és pokoli módon sanyargatva a könyörtelen sorstól, enyhülést leltem abban a gondolatban, hogy Roderick Spode-on kitölthetem a mérgem.

- Spode! - reccsentem rá élesen.

Fölemelt ökle megtorpant a levegőben, és felém fordította lángoló ábrázatát. Amikor meglátta, ki szólította meg, a vörös fény kihunyt a szemében. Alázatossá kókadt az ipse.

- Nos, Spode, mi ez az egész?

- Ó, hello, Wooster. Szép esténk van. Nekiláttam a felgyülemlett indulat kiárasztásának.

- Sose törődj vele, milyen esténk van - kezdtem. - Szavamra mondom, Spode, ez már mégiscsak sok. Ez pont az a

kicsordulást okozó utolsó csepp a pohárban, amely arra kényszeríti az embert, hogy drasztikus lépéseket tegyen.

- Na de Wooster...

- Hogy az ördögbe képzeled ezt: fölverni az egész házat ezzel a szörnyű dübörgéssel? Talán bizony elfelejtetted már, mit mondtam neked arról, hogy fékezd meg abbeli hajlamaidat, hogy őrjöngő víziló módjára törj ki ámokfutásban? Intő szavaim nyomán azt mertem remélni, hogy az est hátralevő részét egy jó könyvvel lekucorodva töltöd majd. De nem. Most meg, íme, azon kaplak, hogy ismét durva tettlegességre készülsz ragadtatni magad a barátaimmal szemben. Muszáj, hogy figyelmeztesselek, Spode: az én türelmem is véges!

- Na de Wooster, nem érted meg a dolgot.

- Mit nem értek meg?

- Nem tudsz a súlyos provokációról, mely annak a gülüszemű Fink-Nottle-nak a részéről ért engem. - Sóvár kifejezés ült ki arcára. - Ki kell hogy tekerjem a nyakát.

- Nem fogod kitekerni a nyakát.

- Nos, akkor megrázom, mint egy patkányt.

- Sem pedig megrázni nem fogod, mint egy patkányt.

- Na de azt állítja, hogy egy beképzelt seggfej vagyok.

- Mikor mondta ezt neked Gussie?

- Valójában nem mondta, hanem írta. Nézd. Itt van. Azzal kiguvadó szemeim előtt zsebéből előhúzott egy kis barna, bőrkötéses jegyzetfüzetet.

Amikor az Arkhimédészről szóló beszámolójában Jeeves azt ecsetelte nekem, hogy e jeles koponya miként fedezte fel a vízkiszorítás elvét, bár e leírás rövid volt, mégis nagy hatást tett rám, igen élénken szemem elé idézve annak látványát, hogy mi is történhetett a szóban forgó alkalommal. Látni

véltem a tudós férfiút, amint lábujjával ellenőrzi a fürdővíz hőfokát... ahogy belelép... ahogy alámeríti testét. Lélekben elkísértem őt a rá következő megannyi formaságon át - a frottírszivacs beszappanozása, a fej samponnal való bedörzsölése, az énekszó felszárnyalása...

És akkor, hirtelen, miközben az ária a felső hangtartományba ível, néma csönd lesz. A férfi hangja elhal. Az áramló szappanhabon át jól kivehető, ahogy szemében különös fény csillog. A szivacs kihull a kezéből, ám ő rá se hederít. Diadalmas kiáltást hallat. „Megvan! Hurrá! A vízkiszorítás elve!" És kiugrik a kádból, úgy érezve magát, mint egymillió dollár.

Nos, szakasztott ugyanígy hatott rám e jegyzetfüzet csodálatos felbukkanása. A kába csendnek a fent vázolttal azonos pillanata következett, nyomában a diadalmas kiáltással. És semmi kétségem sincs afelől, hogy miközben sürgető kezemet kinyújtottam, szememben különös fény csillogott.

- Hoci azt a noteszt, Spode!

- Igen, én is szeretném, ha belenéznél, Wooster. Akkor majd megérted, miről beszélek. Meglehetősen sajátos módon akadtam rá e holmira. Az a gondolat ötlött fel bennem, hogy Sir Watkyn jobban érezné magát, ha oltalmamba venném a marha-fölözőjét. Jó néhány betörés történt a környéken - fűzte hozzá sietve -, jó néhány betörés, és azok a franciaablakok nem igazán biztonságosak. Ezért hát... öö... a gyűjteményterembe mentem, és a marha-fölözőt kiemeltem a tartójából. Meglepődve hallottam, hogy valami zötyög benne. Kinyitottam, és ezt a noteszt találtam. Nézd - mondta, a vállam fölött egy noteszlapra irányozva banánszerű mutatóujját. - Itt van ni, amit arról ír, hogy hogy eszem a spárgatököt.

Gondolom, Roderick Spode-nak az lehetett az elgondolása, hogy majd közösen elcsemegézünk a noteszoldalak tartalmán. Ezért midőn azt látta, hogy zsebembe csúsztatom a kötetet, bizonyos csalódottságot véltem rajta fölfedezni.

- Meg akarod tartani a noteszt, Wooster?

- Meg.

- De én meg szerettem volna mutatni Sir Watkyn-nak. Róla is sok minden van benne.

- Nem fogunk szükségtelen fájdalmat okozni Sir Watkynnak, Spode.

- Talán igazad van. Na, akkor én folytatnám ennek az ajtónak a betörését.

- Arról szó se lehet - mondtam szigorúan. - Most fogod magad, és eltűzöl innen.

- Eltűzök?

- El. Hagyj magamra, Spode. Egyedül kívánok maradni.

Megvártam, amíg tovatűnik a sarkon, aztán erőteljesen kopogtattam az ajtón.

- Gussie!

Semmi válasz.

- Gussie, nyisd ki!

- Vesszek meg, ha kinyitom.

- Nyisd már ki, te lüke. Wooster beszél.

Ám még ez sem vezetett azonnali eredményre. Később Gussie azzal magyarázta, hogy, azt hitte, Spode ördöngös ügyességgel utánozza a hangomat. De végül is csak sikerült meggyőznöm, hogy ez tényleg nem más, mint a gyermekkori haverja, és bútorok félrehúzásának zaja hangzott fel, majd kisvártatva kinyílt az ajtó, s óvatosan előbukkant a srác feje, akár egy csigáé, amely körülkémlel egy égiháború után.

Az érzelmes jelenetet, amely ezután következett, talán nem szükséges részletesen ecsetelnem. Önök a moziban már tanúi lehettek nagyjából ehhez hasonlónak, amikor az Egyesült Államok Tengeri Flottája épp a legjobbkor érkezik, hogy felszabadítsa az ostromlott helyőrséget. Legjobban úgy summázhatom a dolgot, ha elmondom, hogy a fiú valósággal olvadozott irántam való csodálatában. Abban a hitben látszott lenni, hogy kézitusában győztem le Spode-ot, s én nem láttam értelmét, hogy kiábrándítsam e tévhitéből. Kezébe nyomván a noteszt, elküldtem őt, hogy mutassa meg Madeline Bassettnek, s azzal a szobámba mentem.

Jeeves odabent volt, holmi hivatásába vágó feladattal szöszmötölt.

Az volt a szándékom, hogy ha újból elém kerül a pasas, alaposan leteremtem, amiért kitett engem a Bassett papával folytatott legutóbbi eszmecserém idegfeszítő élményének. Ám most sokkal inkább szívélyes mosollyal, mint fagyos pillantással üdvözöltem. Végül is, mondtam magamban, a terve fényesen bevált, és a pillanat nem volt alkalmas vádaskodásokra. Wellington se állt neki embereket lebaltázni a Waterlooi csatát követően. Ehelyett meglapogatta a vállukat, és fizetett nekik néhány korsóval.

- Á, Jeeves! Maga az?

- Igen, uram.

- Nos, Jeeves, elkezdheti összecsomagolni az ingóságokat.

- Uram.

- A hazaútra. Holnap elutazunk.

- Tehát ezek szerint nem szándékozik meghosszabbítani Totleigh Towers-i tartózkodását, uram?

- Ne kérdezzen butaságokat, Jeeves. Hát olyan hely Totleigh Towers, ahol épeszű emberek meghosszabbítják a

tartózkodásukat, ha ezt nem okvetlenül muszáj? Merthogy tovább immár semmi szükség nincs rá, hogy a helyszínen lebzseljek. Művem be van végezve. Holnap reggel első dolgunk lesz, hogy odébbálljunk innen. Úgyhogy lásson is hozzá a csomagoláshoz, hogy abban a helyzetben lehessünk, hogy pillanatnyi késedelem nélkül elrugaszkodhassunk a rajtvonaltól. Ugye, nem sok időbe telik a dolog?

- Nem, uram. Csupán két bőröndről van szó. Azzal előhúzta őket az ágy alól, és a nyagyobbikat kinyitván, elkezdett szaporán zakókat, miegymásokat lódítani bele, mialatt én, elvetve magam a fotelban, folytattam a pasas beavatását a legutóbbi eseményekbe.

- Nos, Jeeves, prímául bevált a terve.

- Ezt igazán örömmel hallom, uram.

- Persze nem állítom, hogy a jelenet egy darabig nem fog kísérteni rémálmaimban. Most hadd ne kommentáljam, hogy maga ilyesmibe ugratott engem bele. Mindössze annyit szögezek le, hogy a dolog nyerőnek bizonyult. Az áldásosztó nagybácsi úgy pattant elő, mint dugó a pezsgőspalackból, és Stiffy meg Gikszer az oltárrácsok felé tart, immár további akadályok nélkül útjukon.

- Végtelenül megnyugtató, uram. Tehát Sir Watkyn úgy reagált, ahogy azt előre elképzeltük?

- Még úgyabbul, ha lehet. Nem tudom, maga látott-e már valaha masszív bárkát a háborgó hullámoktól paskoltatni?

- Nem, uram. A tengerparton tett látogatásaimra mindig szélcsendes időben került sor.

- Na, mert engem pont arra emlékeztetett az ürge, amikor közöltem vele, hogy házasság folytán az unokaöccsévé készülök válni. Szakasztott úgy nézett ki, és úgy is viselkedett, mint a zátonyra sodort *Hesperus.* Emlékszik rá? Kifutott a

zord tengerre, és a kapitánya, hogy ne unatkozzék, magával vitte a kislányát.

- Igen, uram. Szeme kék volt, mint a tündérlen, orcája, mint a pirkadat, s keble fehér, mint az akácvirág, melyet a május melege kifakaszt.

- Pontosan. Nos, mint mondtam, a pasas imbolygott a csapás súlya alatt, és minden eresztékénél vízzel töltekezett. Amikor pedig Stiffy megjelent, és közölte vele, hogy mindez csak félreértés, és hogy a *promesso sposo*[*] valójában a jó öreg Gikszer Pinker, Sir Watkyn megkönnyebbülése nem ismert határt. Tüstént áldását is adta az unióra. Nem győztek elég gyorsan peregni ajkáról a szavak. Na de miért fecsérlem én az időt azzal, hogy mindezt elmondom magának, Jeeves? Hiszen ez puszta melléktéma csupán. Íme az igazi címoldalas szenzáció. Íme a hír, amely megrengeti a kancelláriákat. Képzelje, sikerült megszereznem azt a noteszt!

- Csakugyan, uram?

- Úgy ám, abszolút mértékben! Spode-ot a notesszal a kezében találtam, elvettem tőle, és Gussie e percekben mutatja meg Miss Bassettnek, tisztázva nevét a rajta száradó szégyenfolttól. Nem lennék meglepve, ha e szent pillanatban szoros ölelésben tapadnának össze.

- Amely oly cél, minőt óhajthat a kegyes, uram.

- Ahogy mondja, Jeeves.

- Így tehát immár semmi sincs, ami aggodalomra adhatna önnek okot, uram.

- Semmi. Óriási a megkönnyebbülésem. Úgy érzem magam, mintha mázsányi teher esett volna le a szívemről. Táncolni és énekelni volna kedvem. Szerintem kétség se férhet hozzá,

---

[*] Leendő vőlegény (olasz)

hogy a notesz bizonyítékként való felmutatása megteszi majd a magáét.

- Magam is így vélem, uram.

- Hé, Bertie! - kiáltotta Gussie, aki e kritikus pillanatban szivárgott be egy olyan ember küllemével, akit egy facsarógépen eresztettek keresztül. - Rettenetes dolog történt. Az esküvőnek fuccs!

[11]

Egy grandiózus akcióterv

Rámeredtem a srácra, homlokomhoz kapva, és meginogva talapzatomon.

- Fuccs?

- Ja.

- A te esküvődnek?

- Annak.

- Fuccs neki?

- Az hát.

- Mi?! *Fuccs?*

- Ja.

Nem tudom, Mona Lisa mit tett volna a helyemben. Valószínűleg ugyanazt, amit én.

- Jeeves - szóltam. - Pálinkát!

- Igenis, uram.

Elhömpölygött karitatív küldetésére, s én Gussie-hoz fordultam, aki kábán ténfergett a szobában, mintha valamivel el akarná ütni az időt, mielőtt nekifog szalmaszálakat kihúzgálni a hajából.

- Ezt képtelen vagyok elviselni! - dünnyögte maga elé. - Madeline nélkül nem lesz élet az életem.

Ez természetesen meghökkentő álláspont volt, de ízlésekről és pofonokról nem érdemes vitatkozni. Ami az egyik embernek manna, az a másiknak méreg. Lám, még Agatha nénikém is felszította a szenvedély izzó szikráját a néhai Spenser Gregsonban.

Kalandozásai során Gussie útja az ágy mellett vitt el, s láttam, hogy a rajta fekvő összecsomózott lepedőt nézegeti.

- Gondolom - mondta szórakozott, monologizáló hanghordozással -, ezzel föl tudja magát akasztani egy fickó.

Eltökéltem, hogy e gondolatmenetnek sürgősen végét szakítom. Mostanára többé-kevésbé hozzászoktam már, hogy a hálószobámat afféle nemzetek találkahelyének tekintik, de azt semmi szín alatt se voltam hajlandó eltűrni, hogy jellel ellátott hellyé változtassák át. E tekintetben rendkívül határozott álláspontot foglaltam el.

- Itt nem fogod magad felkötni.

- Valahol csak muszáj felkötnöm magam.

- Nos, a hálószobámban nem kötöd fel magad.

Felvonta a szemöldökét.

- Van ellene kifogásod, hogy beleüljek a fotelodba?

- Ülj csak.

- Kösz.

Azzal helyet foglalt, és üveges tekintettel meredt maga elé.

- Nos hát, Gussie - mondtam -, hadd halljam, miről van szó. Mi ez az egész zagyvaság az esküvő befuccsolásáról?

- Le van fújva.

- Hát nem mutattad meg Madeline-nek a noteszt?

- De igen. Megmutattam neki.

- És elolvasta a tartalmát?

- El.

- Na és? Semmi *tout comprendre?*

- De igen.

- És *tout pardonner?*

- Az is.

- Akkor meg nyilván összekutyultad a tényeket. Az esküvő nem fuccsolhatott be.

- De igen, mondom, hogy befuccsolt. Azt hiszed, nem tudom megállapítani, mikor fuccsol be egy esküvő, és mikor nem? Sir Watkyn lefújta.

Ez merőben új szempont volt.

- Miért? Talán összebalhéztatok valamin?

- Össze. A gőtéken. Az öregnek nem tetszett, hogy a fürdőszobában helyeztem el őket.

- Gőtéket kvártélyoztál be a fürdőszobába?

- Ja.

Mint egy csavaros eszű, keresztkérdésekkel operáló ügyvéd, úgy csaptam le a lényegre.

- Miért?

A srác keze olyanformán kezdett remegni, mintha egy szalmaszálat készülne kihúzni a hajából.

- Összetörtem a tartályt. A hálószobámban lévő tartályt. Az üvegtartályt, amiben a gőtéimet tartom. Összetörtem a hálószobámban lévő üvegtartályt, és a fürdőszoba volt az egyetlen olyan hely, ahová elszállásolhattam a gőtéket. A mosdókagyló ugyanis nem volt elég nagy. A gőtéknek tágas helyre van szükségük. Ezért betettem őket a fürdőkádba. Mivelhogy összetörtem a tartályt. A hálószobámban lévő üvegtartályt. Az üvegtartályt, amiben a gőtéimet...

Láttam, hogy ha hagyom továbbra is ebben a mederben folytatni, a srác gyakorlatilag a végtelenségig elhúzza, ezért éleset koppantva egy porcelánvázával, mely a kandallópárkányon állt, rendre utasítottam.

- Jó, jó, értem az eszmét - mondtam, a törmeléket a tűztérbe kotorva. - Folytasd. Hogy jön a képbe Bassett papa?

- Fürödni ment. Meg se fordult a fejemben, hogy ilyen későn bárki is fürödni induljon. És éppen a szalonban voltam, amikor üvöltözve berontott: Madeline, az az átkozott Fink-Nottle

telerakta a fürdőkádamat békaporonttyal! És ekkor, tartok tőle, kissé elveszítettem a fejem. Ráordítottam: „Hijnye az istenfáját magának, agyalágyult vén hülye, hát vigyázzon már, mit művel azokkal a gőtékkel! Hozzájuk ne merjen nyúlni! Egy iszonyúan fontos kísérlet kellős közepén tartok!"

- Értem. Ezután pedig...

- Elmondtam neki, hogy szeretnék megbizonyosodni arról, hogy a telihold hatással van-e a gőték szerelmi életére. Ekkor különös kifejezés jelent meg az ábrázatán, kissé megremegett, majd közölte, hogy kihúzta a dugót, és az összes gőtém lesodródott a lefolyócsövön.

Úgy hiszem, e ponton legszívesebben az ágyra vetette volna magát, hogy arcát a fal felé fordítsa, de ettől eltántorítottam. Szilárdan el voltam rá tökélve, hogy rákényszerítsem: maradjon a tárgynál.

- Amire te?

- Irgalmatlanul legorombítottam. Valamennyi szitokszót, ami csak eszembe jutott, a fejéhez vágtam. Mi több, még olyan kifejezésekkel is illettem, amelyekről nem is sejtettem, hogy ismerem őket. Egyszerűen csak felbugyogtak a tudattalanomból. Eleinte kissé gátlóan hatott rám az a körülmény, hogy Madeline is jelen volt, de az öreg hamarosan rászólt, hogy menjen és feküdjön le, és akkor aztán módom nyílt rá, hogy szájkosár nélkül nyilatkozzak meg. És amikor végül szünetet tartottam, hogy levegőt vegyek, az öreg bejelentette a házassági óvást, és elporzott. Én pedig csöngettem, és megkértem Butterfieldet, hogy hozzon nekem egy pohár narancslét.

Megremegtem.

- Narancslét?

- Meg kellett hogy erősítsem magam.

- Na de narancslével? Egy ilyen pillanatban?
- Annak éreztem szükségét.
Megvontam a vállam.
- Hm - mondtam.
Na persze, ez is egy újabb bizonyítéka volt annak, amit gyakorta hangoztatok - vagyis hogy sokféle halandóból tevődik össze a világ.
- Ami azt illeti, most tényleg rám férne valami emberesebb.
- A butykos a könyöködnél van.
- Kösz... Ah! Ez igen!
- Tölts még egy pohárkával.
- Nem, kösz. Tudom, mikor kell megállnom. Na, szóval így fest a szitu, Bertie. A vén Bassett nem engedi, hogy elvegyem Madeline-t, és azon töröm a fejem, nincs-e rá valami mód, hogy jobb belátásra lehessen téríteni. Attól tartok, ez nemigen lehetséges. Mert, tudod, nemcsak hogy szitokszókkal illettem...
- Mint például?
- Nos, az egyik, ha jól emlékszem, a „tetű" volt. Aztán meg a „görény", úgy rémlik. Igen, egész biztos vagyok benne, hogy kancsal pofájú görénynek neveztem. De mindezt még megbocsátaná. Az igazi gond az, hogy a marha-fölözője kapcsán is gúnyoltam.
- Marha-fölöző!
Éles hangon ejtettem ki a szót, melynek fölemlítésével a fiú egy gondolatmenetet indított el bennem. Agyamban egy ötlet kezdett körvonalazódni. Egy ideje a Wooster-elme minden leleményességét mozgósítottam, hogy segítsen megoldanom e problémát, és ha így teszek, nemigen fordul elő, hogy be ne ugorjon valami. A „marha-fölöző" szó hallatán agyam hirtelen

megrázni látszott magát, és szaporán nekiiramodott a mezőnek, orrát a földhöz tapasztva.

- Igen. Tudván, hogy mennyire él-hal érte, minthogy szúrós szavak után kutattam, melyekkel megsebezhetném az öreget, azt mondtam neki, hogy az egy modern holland darab. Ugyanis a tegnap este a vacsoraasztalnál tett megjegyzéseiből arra következtettem, hogy ez végképp olyasmi, amilyen egy marha-fölöző nem szabad hogy legyen. „Maga, meg a tizennyolcadik századi marha-fölözője", mondtam neki. „Bah! Tudja mikor! Modern holland!", vagyis valami efféle értelme volt szavaimnak. A döfés telibe talált. A pali bíborvörös lett, és tüstént lefújta a frigyet.

- Ide süss, Gussie - mondtam. - Azt hiszem, rájöttem a megoldásra.

Felragyogott az arca. Láttam, ahogy derűlátása feléled, és megrázza a lábát. Ez a Fink-Nottle mindig is optimista alkat volt. Akik emlékeznek még a Markét Snodsbury-i gimnázium fiúnövendékeihez intézett szónoklatára, tudják, hogy abban javarészt arra buzdította a kis csibészeket, hogy ne a sötét oldaláról nézzék a dolgokat.

- Igen, úgy vélem, látom a kivezető utat. Amit tenned kell, Gussie, az az, hogy el kell csórnod azt a marha-fölözőt.

Ajkai szétváltak, és azt hittem, a „He, mit?" szavak készülnek előtörni közülük, de nem így lett. Csak néma csend és egy-két bugyborékolás következett.

- Ez a legelső, lényegbevágó lépés. És miután megszerezted a cuccot, közlöd a pasassal, hogy a birtokodban van, mondván: „Na, ehhez mit szól?" Meg vagyok róla győződve, hogy annak a randa tehénnek a visszaszerzése érdekében Bassett papa bármilyen általad szabott feltételt teljesítene. Hiszen tudod, milyenek a műgyűjtők. Gyakorlatilag hibbantak, mind, egytől

egyig. Az én Tom bácsikámnak például annyira fáj a foga arra a rusnyaságra, hogy még a páratlanul zseniális francia séfjéről, Anatole-ról is kész volna érte lemondani.

- Csak nem az a fickó az, aki akkor szakácskodott Brinkleyben, amikor ott vendégeskedtem?

- De igen.

- A pasas, aki előállította azt a *nonettes de poulet Agnés Sorelt?*

- Arról a művészről van szó.

- És csakugyan úgy érted, hogy Anatole-ért cserébe a nagybácsikád megfelelő ellenértéknek tartaná, ha hozzájuthatna ahhoz a marha-fölözőhöz?

- Dahlia néni tulajdon szájából hallottam.

Gussie mély lélegzetet vett.

- Akkor igazad van. A terved tényleg mindenre megoldást nyújtana. Föltéve, persze, hogy Sir Watkyn ugyanolyan nagy becsben tartja a holmit.

- Ebben biztos lehetsz. Nem igaz, Jeeves? - szegeztem neki a kérdést az ipsének, miközben beszivárgott a pálinkával. - Sir Watkyn Bassett lefújta Gussie esküvőjét - magyaráztam -, és épp azt fejtettem ki a srácnak, hogy mindössze annyit kell tennie Sir Watkyn jobb belátásra térítése érdekében, hogy kézbe kell kaparintania azt a marha-fölözőt, aztán megtagadnia a visszaszolgáltatását mindaddig, amíg Sir Watkyn atyai áldását nem adja az ifjú párra. Egyetért?

- Ó, hogyne, uram. Ha Mr. Fink-Nottle birtokába jut a szóban forgó műtárgynak, abban a helyzetben lesz, hogy diktálhatja a feltételeket. A terv igen elmés, uram.

- Köszönöm, Jeeves. Igen, csakugyan nem rossz, tekintve, hogy a saját leleményemre voltam utalva, és pillanatok alatt

kellett kimódolnom stratégiámat. Ha a helyedben lennék, Gussie, én rögtön dologhoz is látnék.

- Engedelmet, uram.

- Mondani akar valamit, Jeeves?

- Igen, uram. Azt szeretném megjegyezni, hogy mielőtt Mr. Fink-Nottle hozzáláthatna a terv gyakorlati megvalósításához, egy akadály vár leküzdésre.

- Miféle akadály?

- Érdekeinek megvédése céljából Sir Watkyn a gyűjteményterembe rendelte őrszolgálatra Oates rendőrbiztost.

- Micsoda!?

- Igen, uram.

Gussie arcáról lehervadt a napfény, és holmi sercegő hangot hallatott, akár egy lejárt gramofonlemez.

- Azonban úgy vélem, e körülmény némi kis finesz révén könnyűszerrel kiküszöbölhető lesz. Nem tudom, uram, ön emlékszik-e még arra a Chufnell Hallban történt esetre, amikor Sir Roderick Glossopot bezárták a melegházba, és az ön arra irányuló erőfeszítéseit, hogy kiszabadítsa őt, nagy valószínűséggel meghiúsítani látszott az a tény, hogy Dobson közrendőr az ajtó előtt állomásozott.

- Már hogyne emlékeznék, Jeeves. Nagyon is élénken.

- Azt voltam bátor akkor javasolni, hogy lehetséges volna rávenni őt őrhelye elhagyására, ha tudtára adnák, hogy Mary, a szobalány, akivel jegyben járt, szót váltani kíván vele a málnabokorban. A terv megvalósult, és sikeresnek bizonyult.

- Való igaz, Jeeves. Csakhogy - mondtam kétkedőleg - nem látom, hogy válna itt be bármi afféle. Dobson közrendőr, mint bizonyára emlékszik rá, fiatal volt, tüzes és romantikus - éppen az a fajta fickó, aki gépiesen ugrik be málnabokrokba, ha arról

értesül, hogy ott lányok tartózkodnak. Viszont Eustace Oates-ban szemernyi sincs a dobsoni tűzből. Ő jócskán benne jár már a korban, és egy megállapodott házasember benyomását kelti, aki inkább felhajt egy csésze teát.

- Igen, uram, Oates rendőrbiztos, ahogy mondani tetszik, valóban nyugodtabb vérmérsékletű. Azonban csupán maga az elv az, amit a jelen szükséghelyzetben alkalmazásra bátorkodom ajánlani. Olyan csalétek bevetése látszik szükségesnek, amely illik az egyén lelkialkatához. Ezért az javasolnám, hogy Mr. Fink-Nottle tájékoztassa a biztos urat, hogy az ön tulajdonában látta annak sisakját.

- Szuper, Jeeves!

- Igen, uram.

- Értem az eszmét. Igen, egészen príma. Ez biztosan beválna.

Gussie üveges tekintete láttán, mely arról árulkodott, hogy egy kukkot sem ért az egészből, elmagyaráztam a dolgot.

- Az este korábbi szakában, Gussie, egy rejtett kéz elcsaklizta e zsandár tökfődőjét, jócskán az elevenébe hasítva ezzel. Jeeves mondandójának lényege abban áll, hogy egy általad átadott olyan értelmű üzenet hallatán, miszerint a szobámban láttad a holmit, a pasas olyanformán fog ideloholni, mint anyatigris az elveszett kölyke után, ily módon szabad teret biztosítván akciódhoz. Ugye, ez a veleje az elgondolásának, Jeeves?

- Pontosan, uram.

Gussie láthatóan felélénkült.

- Értem. Tehát cselről van szó.

- Így igaz. Cselről bizony, méghozzá nem is akármilyenről. Remekül kiagyalta, Jeeves.

- Köszönöm, uram.

- Ez majd megteszi a magáét, Gussie. Mondd meg a zsandárnak, hogy nálam van a sisakja, várd meg, amíg elvágtat, spurizz oda az üvegvitrinhez, és durrantsd meg a tehenet. Pofonegyszerű program, még egy gyerek is végre tudná hajtani. Én csak azt az egyet sajnálom, Jeeves, hogy ilyenformán Dahlia néninek alighanem minden esélye szertefoszlik arra, hogy megkaparintsa a cuccot. Kár, hogy ilyen élénk iránta a kereslet.

- Igen, uram. Ám meglehet, hogy Mrs. Travers, átérezvén, hogy Mr. Fink-Nottle-nak még nála is nagyobb szüksége van a dísztárgyra, filozofikusan fogadja majd a csalódást.

- Elképzelhető. Másrészt viszont az is lehet, hogy nem így lesz. Mindazonáltal ez az ábra. Az ilyen alkalmakkor, midőn egyéni érdekek ütköznek, valakinek muszáj kihúznia a rövidebbik gyufaszálat.

- Nagyon igaz, uram.

- Nem várható el, hogy mindenkinek happy endet tálaljanak fel - úgy értem, koponyánként egyet.

- Nem, uram.

- Az a fő, hogy Gussie szénája rendbe jöjjön. Úgyhogy kapd a nyakad közé a lábad, Gussie, és az ég áldása legyen erőfeszítéseiden.

Rágyújtottam egy cigire.

- Ez oltári baró ötlet volt, Jeeves. Hogy jutott eszébe?

- Maga a biztos úr volt az, aki sugalmazta, uram, midőn nem sokkal ezelőtt elcsevegtem vele. Abból ugyanis, amiket mondott, arra következtettem, hogy ténylegesen önben gyanítja azt a személyt, aki eltulajdonította a sisakját.

- Énbennem? Mi a nyavalyáért? A fenébe is, hiszen alig ismerem a pasast. Azt hittem, Stiffyt gyanúsítja.

- Eredetileg csakugyan így volt, uram. És még mindig azon a nézeten van, hogy motiváló erőként Miss Byng áll a lopás mögött. Ám most úgy véli, hogy az ifjú hölgynek férfi tettestársa kellett hogy legyen, aki a piszkos munkát elvégezte. És úgy vettem észre, Sir Watkyn is támogatja ezt az elméletét.

Hirtelen visszaemlékeztem a Bassett papával a könyvtárban folytatott eszmecserém nyitómondataira, és most végre megértettem, mire is célzott. Ama megjegyzései, melyek akkor merő szófia beszédnek tűntek föl előttem, valójában baljós rejtett értelemmel bírtak. Miközben úgy képzeltem, hogy egyszerűen csak két olyan fickó vagyunk, akik eldumcsiznak a legújabb szenzációs hírekről, voltaképp mindvégig afféle vizsgálat vagy kihallgatás részese voltam.

- De miből gondolják, hogy én voltam a férfi tettestárs?

- Úgy vélem, a biztos úrnak feltűnt az a szívélyes viszony, melyet Miss Byng és ön között látott fennállni, amikor ma délután találkozott önökkel az országúton, és gyanúja még inkább megerősödött, midőn a merénylet helyszínén megtalálta az ifjú hölgy kesztyűjét.

- Nem értem magát, Jeeves.

- A konstábler föltételezése szerint ön szerelmes Miss Byngbe, uram, és úgy véli, hogy ön a szíve fölött viselte a kisasszony kesztyűjét.

- Ha a szívem fölött lett volna, hogy tudtam elejteni?

- A biztos úr nézete szerint ön azért vette elő, hogy az ajkához szorítsa, és csókot leheljen rá, uram.

- Ugyan már, Jeeves. Elkezdenék én kesztyűket szorítani ajkamhoz egy olyan pillanatban, amikor egy rendőr sisakját készülök elemelni?

- Mr. Pinker nyilvánvalóan ezt tette, uram.

Épp azt igyekeztem elmagyarázni az ipsének, hogy amit az én Gikszer komám bármely adott szituációban tesz, illetve amit egy átlagosan normális ember cselekszik, akinek néhány unciányival több esze van, mint egy kakukkos órának, az két teljesen különböző dolog, amikor Gussie újbóli belépése félbeszakított. Modorának élénkségén láttam, hogy a dolgok jó irányban haladtak.

- Jeevesnek igaza volt, Bertie - mondta. - Úgy olvasott Eustace Oates lelkében, akár egy nyitott könyvben.

- Ezek szerint felkavarta őt a közlés?

- Nem hiszem, hogy láttam valaha nálánál mélységesebben felizgatott rendőrt. A hír vételekor azon nyomban ide akart száguldani.

- És miért nem tette?

- Nem volt képes rászánni magát, minthogy Sir Watkyn a lelkére kötötte, hogy el ne mozduljon őrhelyéről.

Kapisgáltam az eset lélektani vonatkozását. Ugyanígy volt a versbeli fiúval is, aki az égő fedélzeten állt, ahonnan rajta kívül mindenki odébbállt.

- Akkor, ha jól sejtem, Oates üzenni fog Bassett papának, értesítvén őt a fejleményekről, és engedélyt kér a távozásra, igaz?

- Na igen. Úgyhogy, gondolom, néhány percen belül nálad lesz a pali.

- De akkor neked már nem szabad itt lenned, hanem a hallban kell ólálkodnod.

- Tüstént oda is megyek. Csupán jelentést tenni jöttem.

- Állj készen rá, hogy besurranj, mihelyt Oates elhagyja az őrhelyét.

- Így teszek. Bízzál bennem. Nem lesz semmi zökkenő. Csodálatos ötlet volt magától, Jeeves.

- Köszönöm, uram.

- Elképzelheted, micsoda megkönnyebbülés számomra a tudat, hogy úgy öt percen belül minden elrendeződik. Az egyetlen, amit most kissé sajnálok - tette hozzá Gussie eltűnődve -, az, hogy odaadtam az öreg fiúnak azt a noteszt.

Oly közömbösen tette meg ezt az iszonyú bejelentést, hogy néhány másodpercbe telt, mire felfogtam a jelentőségét. Amikor pedig felfogtam, súlyos sokkhatásnak ébredtem tudatára. Olyan volt, mintha hátradőltem volna a villamosszékben, és a hóhérsegédek rákapcsolták volna a naftát.

- Odaadtad neki a noteszt?!

- Oda. Miközben távozóban volt. Gondoltam, talán akad benne egy-két szitokszó, melyet elfelejtettem a fejéhez vágni.

Remegő kézzel kapaszkodtam a kandallópárkányba.

- Jeeves!

- Uram?

- Hozzon még pálinkát!

- Igenis, uram.

- És ne azokba a kis vacak poharakba adagolja, mintha rádiumot méricskélne. Hozza be az egész hordóval!

Gussie némi meglepetéssel meresztette rám a szemét.

- Valami baj van, Bertie?

- Valami baj? - Egy örömtelen „Hahahá!"-t hallattam. - Nahát, ez aztán már mindennek a teteje!

- Hogy érted ezt? Miért?

- Hát nem látod, mit tettél, te szerencsétlen hólyag? Hiszen így már semmi értelme elcsórni azt a marha-fölözőt! Ha vén Bassett elolvasta annak a notesznak a tartalmát, semmi nem fogja jobb belátásra téríteni.

- Ugyan miért?

- Nos, láthattad, Spode-ra milyen hatással volt. Aligha hinném, hogy Bassett papa szívesebben olvasna vaskos igazságokat magáról, mint Spode.
- De hiszen már részeltettem a vaskos igazságokban. Meséltem neked, hogy milyen keményen beolvastam neki.
- Na igen, de azt még megúszhattad volna. Kérem, nézze el nekem... elragadott az indulat... furcsamód megfeledkeztem magamról... mindez a sóder. Viszont a hűvös fejjel megfogalmazott vélekedések, amiket napról napra gondosan bejegyeznek egy noteszba, ez egészen másvalami.

Láttam, hogy végre leesik a srácnak a tantusz. Arcára ismét visszatért a zöld árnyalat. Szája hol kinyílt, hol becsukódott, akár egy aranyhalé, melynek azt kell látnia, hogy betoppan egy másik aranyhal, és kereket old a hangyatojásokkal, holott azokat már ő szemelte ki magának.

- Ó, hogy a ménkű csapjon bele!
- Hát igen.
- Mitévő legyek?
- Fogalmam sincs.
- Gondolkozz, Bertie, gondolkozz!

Így is tettem, méghozzá feszülten, és támadt is egy ötletem.

- Mondd csak - kérdeztem -, egész pontosan hogy ért véget a durva összeszólalkozásos jelenet? Ugyebár, kezébe nyomtad a noteszt. És ő azon nyomban belemélyedt?
- Nem. A zsebébe süllyesztette.
- És még mindig az volt a benyomásod, hogy szándékában áll megfürödni?
- Igen.
- Akkor válaszolj nekem erre: minek a zsebébe? Úgy értem, miféle ruhadarabot viselt?
- Pongyolát.

- Na és - alaposan gondolj vissza, Fink-Nottle, mert minden ezen múlik - minek a tetejére húzta fel: ingre és nadrágra, meg ilyenekre?

- Igen, a nadrágja rajta volt, erre jól emlékszem.

- Akkor még mindig van remény. Miután otthagyott téged, nyilván a szobájába ment, hogy ledobja magáról a textilt. Azt mondod, jócskán be volt gőzölve, igaz?

- Kegyetlenül.

- Aha. Az emberismeretem azt súgja nekem, Gussie, hogy egy begőzölt ember nem vacakol azzal, hogy a zsebében noteszok után kotorásszon, és belemerüljön azok tartalmába. Inkább kicsomagolja magát, és szaporán irányt vesz a *salle de bain*[*] felé. Úgyhogy a notesz még mindig a pongyolája zsebében kell hogy legyen - amit, semmi kétség, az ágyra vagy egy szék karfájára dobott -, és neked mindössze annyi a teendőd, hogy besurranj a szobájába, és megkaparintsd.

Arra számítottam, hogy ez a kristálytiszta érvelés örömteli kurjantást és szívélyes köszönetnyilvánítást fog eredményezni. Ám ehelyett a fiú mindössze kétkedőleg csuszatolta a lábát.

- Besurranni a szobájába?

- Úgy van.

- De a fenébe is!

- Na, hogyhogy?

- Biztos vagy benne, hogy nincs más mód?

- Hát persze hogy nincs.

- Értem... Nem volna kedved megtenni nekem, Bertie?

- Nem.

---

[*] Fürdőszoba (francia)

- Pedig sok fickó megtenné, ha ezzel segíthet egy régi iskolai haverján.
- Sok fickó ütődött hólyag.
- Elfelejtetted már ama régi napokat a drága öreg Alma Materban?
- El.
- Nem emlékszel arra az időre, amikor megosztottam veled az utolsó tábla tejcsokimat?
- Nem.
- Nos, pedig így volt, és akkor azt mondtad nekem, hogy ha valaha alkalmad adódna rá, hogy tegyél értem valamit... Ha azonban e kötelezettségek - bármilyen szentnek tűnjenek is egyesek szemében - mit sem jelentenek számodra, akkor azt hiszem, nincs értelme több szót vesztegetnem rá.

Egy darabig még elszöszmötölt, ama bizonyos mesebeli macska módjára vacillálva, majd a szivarzsebéből előhúzta Madeline Bassett kabinetképét, és áthatóan bámulta. Úgy látszik, számára ez volt a nélkülözhetetlen szíverősítő. Tekintete földerült. Arcáról eltűnt a halszerű kifejezés. Kisétált, ám azon nyomban vissza is tért, becsapva maga mögött az ajtót.

- A francba, Bertie, Spode odakint áll!
- Na és?
- Inzultálni akart.
- Inzultálni?

Összeráncoltam a szemöldököm. Türelmes ember vagyok, de azért ki lehet hozni a sodromból. Azok után, amiket mondtam neki, hihetetlennek látszott, hogy Roderick Spode még mindig a ringben van. Az ajtóhoz mentem, és kitártam. Csakugyan úgy volt, ahogy Gussie mondta. A fickó odakint ólálkodott.

Amikor meglátott, kissé összeroggyant. Hűvös szigorral szólítottam meg.

- Tehetek érted valamit, Spode?

- Nem, semmit, kösz.

- Menj utadra, Gussie - mondtam, és oltalmazó tekintettel figyeltem, ahogy elóvakodott az emberszabású gorilla mellett, s tovatűnt a folyosó végén. Aztán Spode-hoz fordultam.

- Spode - szóltam nyugodt hangon -, megmondtam vagy nem mondtam meg neked, hogy hagyd békén Gussie-t?

Esdően nézett rám.

- Valahogy nem tudnál szemet hunyni fölötte, ha megdorgálnám egy kicsit, Wooster? Ha ez nem többől állna is, mint hogy keresztülrúgjam a gerincét a kalapján?

- Szó se lehet róla.

- Nos, természetesen, ahogy jónak látod. - Elégedetlenül vakarta meg a képes felét. - Elolvastad azt a noteszt, Wooster?

- Nem.

- Azt írja benne, hogy olyan a bajszom, mint a szétzúzott svábbogár után maradt ocsmány maszat egy konyhai mosogató oldalán.

- Mindig is poétikus hajlamú fickó volt.

- Meg hogy annak módja, ahogy a spárgatököt eszem, a néző egész felfogását megváltoztatja az Emberről, mint a Természet végső szaváról.

- Igen, emlékszem, ezt nekem is mondta. És nagyjából igaza is van. Vacsorakor magam is fölfigyeltem rá. Amire a jövőben ügyelned kell, Spode az az, hogy a főzelékféléket jóval lazábban eregesd le a pucorba. Fő a könnyedség. Ne habzsolj. Próbáld meg szem előtt tartani, hogy egy emberi lény vagy, nem pedig egy cápa.

- Hahaha! Egy emberi lény, nem pedig egy cápa. Ez jó. Csuda tréfás kedvű fickó vagy, Wooster.

Még mindig javában kuncogott, habár megítélésem szerint nem igazán szívből jövő módon, amikor Jeeves megérkezett, egy tálcán egy palackkal.

- A pálinka, uram.

- Csak jócskán megkésve.

- Igen, uram. Megint csak elnézést kell kérnem a késedelmemért. Oates rendőrbiztos feltartóztatott.

- Ó? Ismét elcsevegett vele?

- Nem annyira csevegés volt, uram, hanem inkább vérzéscsillapítás.

- Vérzés?

- Igen, uram. A biztos urat baleset érte.

Pillanatnyi neheztelésem tovatűnt, és keserű káröröm lépett a helyébe. A Totleigh Towers-i élet megkeményített, eltompítván gyengédebb érzéseimet, és csupán örömöt keltett bennem annak híre, hogy Oates konstábler balesetet szenvedett. Csak egyetlenegy dolog tudott volna még jobban felderíteni - ha arról értesülök, hogy Sir Watkyn Bassett a fürdőkádban rálépett a szappanra, és elhasalt.

- Hogyan történt?

- Tettleg bántalmazták, miközben azon igyekezett, hogy visszaszerezze Sir Watkyn marha-fölözőjét egy éjszakai martalóctól, uram.

Spode heves kiáltást hallatott.

- Csak nem lopták el a marha-fölözőt?

- De igen, uram.

Nyilvánvaló volt, hogy Roderick Spode-ot mélyen érintette a hír. A marha-fölöző iránt tanúsított magatartása, ha még emlékeznek rá, kezdettől fogva atyai volt. Nem érezvén

szükségét további információnak, elgaloppozott, s én bekísértem Jeevest a szobába, türelmetlenül várva a részleteket.

- Hogy történt a dolog, Jeeves?

- Nos, uram, kissé nehéz volt összefüggő elbeszélést kihúzni a biztos úrból, de úgy vélem, őrködés közben nyugtalanság és türelmetlenség lehetett rajta úrrá...

- Nyilván amiatt, mert nem állt módjában érintkezésbe lépni Bassett papával - aki, mint tudjuk, éppen fürdött -, hogy engedélyt kérjen tőle posztja elhagyására, és feljöhessen ide a sisakjáért.

- Bizonyára, uram. És hát nyugtalan lévén, erős vágy fogta el, hogy elszívjon egy pipát. Nem kívánván azonban azt kockáztatni, hogy szolgálat közbeni pipázás vádjával illessék - ami óhatatlanul bekövetkezett volna, ha egy zárt helyiségben gyújt rá, ahol a füstszag sokáig megmarad -, kilépett a kertbe.

- Gyors észjárású fickó ez az Oates.

- A franciaablakot nyitva hagyta maga mögött. És kis idő múltán hirtelen támadt neszezés vonta magára a figyelmét odabentről.

- Miféle neszezés?

- Lopakodó léptek nesze, uram.

- Mintha valaki lopakodva lépegetne?

- Pontosan, uram. Ezt üvegcsörömpölés követte. A biztos úr nyomban visszasietett a helyiségbe - ahol, természetesen, sötétség honolt.

- Miért?

- Mert a konstábler lekapcsolta a villanyt, uram.

Bólintottam. Tudtam követni az elgondolást.

- Sir Watkyntól azt az utasítást kapta ugyanis, hogy sötétben őrködjön, s ezáltal azt a benyomást keltse egy esetleges martalócban, hogy a helyiségben senki nem tartózkodik.

Ismét bólintottam. Piszkos húzás volt, de egyszersmind olyan, amely egy exrendőrbírónak mintegy automatikusan ötlik az eszébe.

- A biztos úr a marha-fölözőt tartalmazó vitrinhez sietett, és gyufát gyújtott. Ez csaknem azonnal kialudt, ám a konstábler még e röpke pillanat alatt is meggyőződhetett róla, hogy a műtárgy eltűnt. És épp azon igyekezett, hogy nekilásson a felderítésnek, amikor mozgást észlelt, és megfordulva egy homályos körvonalú alakot látott kilopódzkodni a franciaablakon keresztül. Utánairamodott a kertbe, utolérte, és rövidesen sikerült is volna letartóztatást foganatosítania, amikor a sötétből egy homályos körvonalú alak ugrott elő...

- Ugyanaz a homályos körvonalú alak?

- Nem, uram. Egy másik.

- Piszokul elemükben vannak ma éjjel a homályos körvonalú alakok.

- Hát igen, uram.

- Legjobb lesz, ha Patnek és Mike-nak nevezzük el őket, mert különben összezavarodunk.

- Netán A. és B., uram?

- Ám legyen, ha magának az szimpatikusabb. Szóval azt mondja, a biztos úr épp utolérte A. homályos körvonalú alakot, amikor B. homályos körvonalú alak előugrott a sötétből...

- ...és orrba vágta.

Kiáltás tört elő belőlem. Az ügy nem volt többé rejtély számomra.

- A jó öreg Gikszer!

- Igen, uram. Semmi kétség, Miss Byng elfelejtette őt tájékoztatni, hogy változás történt az esti programban.
- És a fiú ott ólálkodott, énrám várva.
- Magam is hajlok rá, hogy ilyenformán képzeljem el a dolgot, uram.
Mély lélegzetet vettem, s gondolataim a konstábler bezúzott ormánya körül időztek.
- Az inzultus eltérítette a biztos úr figyelmét, s így üldözése tárgyának módjában állt elmenekülni.
- És Gikszerrel mi lett?
- Tudatára ébredvén a biztos úr személyazonosságának, elnézést kért tőle, uram, majd pedig visszavonult.
- Nem hibáztatom érte. Sőt, nagyon is jó ötletnek tartom. Nos, én ezt nem tudom mire vélni, Jeeves. Ezt a homályos körvonalú alakot. Mármint A. homályos körvonalú alakra célzok. Ki lehetett az? Oatesnak volt-e valamilyen elképzelése e tárgyban?
- Méghozzá nagyon is határozott elképzelés, uram. Meg van róla győződve, hogy ön volt az.
Elbámultam.
- Én? Ugyan mi az ördögért képzelik azt egyesek, hogy minden mögött, ami ebben a nyüves házban történik, az én személyem áll?
- És az a szándéka, hogy mihelyt sikerül megszereznie Sir Watkyn hozzájárulását, idejön, és átkutatja az ön szobáját.
- Ezt amúgy is megtette volna, a sisak miatt.
- Igen, uram.
Nem tudtam megállni, hogy el ne mosolyodjak. Mulattatott a dolog.

- Ez meglehetősen komikusnak ígérkezik, Jeeves. Élvezetes lesz végignézni, ahogy az a két muki itt kotorász majd, percről percre ostobább seggfejnek érezve magukat, mivelhogy semmit se fognak találni.

- Fölöttébb szórakoztató lesz, uram.

- Amikor pedig a hipis véget ér, és majd csak állnak ott, mint szamár a hegyen, tök paffá téve, erőtlen mentegetőzéseket hebegve, akkor némiképp visszavágok majd nekik. Összefonom a karjaimat, és teljes testmagasságomban kihúzva magam...

Egy galoppozó rokon patadobogása hangzott fel odakintről, és Dahlia néni zúdult be.

- Nesze, gyorsan suvaszd ezt be valahová, Bertie fiam - zihálta, szemlátomást teljesen kifogyva a szuflából.

S azzal kezembe nyomta a marha-fölözőt.

[12]

Dahlia néninek felszalad a pumpa

Amikor nemrég az attól a súlyos csapástól szédelgő Sir Watkyn Bassettet jellemeztem, hogy meghallotta: be akarok nősülni a családjába, a gargarizálását, ha még emlékeznek, egy dögrováson lévő gácsér halálhörgéséhez hasonlítottam. Most akár e gácsér ikertestvére is lehettem volna, szakasztott ugyanolyan lelkiállapotban lévén. Néhány percig csak álltam ott, erőtlenül hápogva; aztán óriási akaraterővel összeszedtem magam, és felhagytam a baromfi-imitációval. Jeevesre pillantottam, ő meg énrám. Beszélni nem beszéltem, kivéve a szemek nyelvén, ám őt gyakorlott érzékei képessé tették arra, hogy tévedhetetlenül olvasson gondolataimban. - Köszönöm, Jeeves.

Átvettem tőle az öblös vizespoharat, és felhajtottam vagy félunciányit a benne lévő kerítésszaggatóból. Ezután, úrrá lévén a szédelgésen, tekintetemet áthelyeztem az éltes rokonra, aki időközben elnyúlt kipihegni magát a karosszékben.

Mind a Parazita Klubban, mind egyebütt meglehetősen általánosan elismert tény, hogy a szebbik nemmel való érintkezései során Bertram Wooster mindig a legmakulátlanabb lovagiasságot tanúsító férfiúként tünteti ki magát - amit a franciáknál olykor mint *parfit gentil chevalier*t* szokás emlegetni. Való igaz, hogy hatéves koromban, midőn még forrón iramlott ereimben a vér, egyszer a dadámnak egy csészével alaposan odasóztam a bóbitájára, ám e botlás

---

* Tökéletes modorú lovag (francia)

pusztán átmeneti volt. Azóta, noha e nem kevés ember béketűrését tette nálamnál súlyosabban próbára, soha nem emeltem kezet nőre. És aligha tudnám jobban érzékeltetni a bensőmben e pillanatban dúló indulatokat, mint ha elmondom, hogy *preux chevalier** létemre csupán a legeslegvékonyabb paraszthajszál választott el attól, hogy nekihuzakodjam és kupán vágjam e mélyen tisztelt nagynénit egy papírmasé elefánttal - az egyetlen olyan dísztárggyal a kandallópárkányon, amelyet a Totleigh Towers-i élet vad viharzása mindeddig össze-töretlenül hagyott.

Ő maga, mialatt keblemben e tusakodás zajlott, a legrózsásabb kedvében volt. Szufláját visszanyervén, gondtalan derűvel kezdett csacsogni, ami úgy hasított belém, mint egy kés. Viselkedéséből nyilvánvaló volt, hogy - akárcsak a néhai Gyémánt kutya - aligha fogta fel, mit is cselekedett.

- Ilyen jó kis spuriban - újságolta - azóta sem volt részem, hogy utoljára ruccantam ki Berks and Bucks-ékkal. Rajttól a hajráig semmi gátló tényező. Hamisítatlan, színtiszta brit sport a legjavából. Ámbár fenemód szoros futam volt ám, Bertie. Már a nyakamban éreztem annak a zsarunak a forró leheletét. Ha egy káplánfalka elő nem száguld a startketrecből, és segítő kezet nem nyújt épp a megfelelő pillanatban, hát elcsípett volna a pasas. Nos, Isten áldása legyen a kléruson! Pompás egy férfitestület. Na de mi a fészkes fenét kerestek a helyszínen rendőrök? Nekem soha senki nem tett említést rendőrökről.

- Az Oates konstábler volt, Totleigh-in-the-Wold békéjének éber oltalmazója - válaszoltam, keményen visszafogva

---

* Gáláns lovag

magam, nehogy úgy sikítsak, mint egy családi kísértet, és fellövelljek a plafonra. - Sir Watkyn rendelte őrszolgálatra a gyűjteményterembe, hogy ügyeljen az ingóságaira. Lesben állt az ürge. A látogató, akinek a jövetelére várt, én voltam.

- Hát örülök, hogy az a látogató viszont, akin rajtaütött, nem te voltál. A szitu teljesen meghaladta volna a képességeidet, szegény báránykám. Elveszítetted volna a fejed, és csak álltál volna ott, mint egy kitömött vombat, hogy könnyű prédául szolgálj. Megmondom neked őszintén, hogy amikor az az ember beállított az ablakon keresztül, egy pillanatra még én is megbénultam. Mindazonáltal: minden jó, ha a vége jó.

Komoran megcsóváltam a fejem.

- Tévedsz, drága elaggott tantikám. Ez még nem a vég, csupán a kezdet. Bassett papa madárhálót készül kifeszíteni.

- Feszítsen csak.

- És ha majd ő meg a konstábler idejön, hogy átkutassák a szobát?

- Olyat nem tennének.

- Igenis megtennék, és meg is fogják tenni. Először is, úgy hiszik, hogy az Oates-tökfödő itt van. Másodszor: a biztos úr azon a nézeten van - melyet Jeeves továbbított nekem, aki első kézből jutott hozzá, miközben vérzéselállítást végzett a pasin -, hogy én voltam az, akit üldözőbe vett.

A néni vidámsága elapadt. Számítottam is rá, hogy így lesz. Mindeddig valósággal ragyogott, ám ennek most befellegzett. Miközben vizsla tekintettel szemléltem, arra lettem figyelmes, hogy arcán az elszántság természetes színét a gondolat halványra betegítette.

- Hm! Ez bizony kínos.

- De az ám.

- Ha itt találják a marha-fölözőt, esetleg kissé nehéz lesz magyarázattal szolgálni.

Felállt, és mélyen elmélázva összetörte az elefántot.

- Az a fő - mondta -, hogy ne veszítsük el a fejünket. Föl kell tegyük magunknak a kérdést: Mit tett volna Napóleon? Válságos helyzetben róla kell példát vennünk. Ő aztán tudta, mitől döglik a légy. Valami nagyon ügyeset, nagyon agyafúrtat kell cselekednünk, ami teljesen paffá teszi ezeket a nyikhajokat. Nos, rajta, várom a javaslatokat.

- Én azt ajánlom, haladéktalanul tűzz el innen, és vidd magaddal azt a francos tehenet is.

- És a lépcsőn fussak bele a keresőosztag karjaiba, mi? Hát ennyire hülye azért nem vagyok. Magának van-e valami ötlete, Jeeves?

- Pillanatnyilag nincs, asszonyom.

- Sir Watkynról nem tud elővarázsolni a kalapból valami bűnös titkot, ahogy Spode esetében tette?

- Nem, asszonyom.

- Na ja, hiszen ez alighanem túlzott kérés is lenne. Akkor viszont el kell rejtenünk ezt a cuccot valahová. De hová? Ez az az örök probléma, mely úgyannyira megkeseríti az életet a gyilkosok számára - mármint hogy mi is légyen a tetemmel. Gondolom, a régi jó, „Ellopott levél"-féle trükk se válna be, igaz?

- Mrs. Travers a jól ismert történetre céloz a néhai Edgar Allan Poe tollából, uram - mondta Jeeves, látván, hogy nem vagyok beavatva. - A novella egy fontos dokumentum ellopásáról szól, és a szereplő, aki eltulajdonította, oly módon járt túl a rendőrség eszén, hogy tökéletesen jól látható módon egy névjegytartóba helyezte, abból az elméletből indulván ki, hogy ami nyilvánvaló, azt gyakorta figyelmen kívül hagyják.

Semmi kétség, Mrs. Travers azt kívánja sugalmazni, hogy a dísztárgyat a kandallópárkányon helyezzük el.

Tompa kacajt hallattam.

- Ugyan már! Nézzék meg azt a kandallópárkányt! Olyan kopár, mint egy szélfútta préri. Bármi, amit odahelyeznének, olyan szembeszökő lenne, akár egy bebónyált hüvelykujj.

- Igen, ez igaz - volt kénytelen beismerni Dahlia néni.

- Suvassza bele azt a rusnyaságot a bőröndbe, Jeeves.

- Az nem lesz jó. Ott biztos megnézik.

- Pusztán enyhítőszerként - magyaráztam. - Látni se bírom már. Be vele, Jeeves!

- Igenis, uram.

Néma csend következett, és alighogy azt Dahlia néni megtörte, azt tudakolván, hogy mi lenne, ha elbarikádoznánk az ajtót és ellenállnánk az ostromnak, közelgő lépések hangzottak fel a folyosó felől.

- Már itt is vannak - mondtam.

- Úgy hallom, sietős a dolguk - vélte Dahlia néni.

Vélekedése helytálló volt: futólépések közeledtek.

Jeeves az ajtóhoz ment, és kikémlelt.

- Mr. Fink-Nottle az, uram.

És a következő pillanatban Gussie jókora iramban becsörtetett.

Egyetlen rá vetett pillantás elegendő volt ahhoz, hogy az éles elme számára nyilvánvaló legyen: nem csupán a testgyakorlás kedvéért futkározott a fiú. Szemüvege afféle űzött-formán csillogott, s haja nem kis mértékben emlékeztetett egy zörgő tollú tüskeállatra.

-Nincs ellene kifogásod, ha itt rejtőzöm el, amíg megjön a tejesvonat, Bertie? - kérdezte. - Az ágy alja is megfelel. Ott nem leszek utadban.

- Mi baj van?
- Vagy talán még jobb hasznát veszem annak az összecsomózott lepedőnek. Az kell most nekem.
Egy ágyúlövésszerű horkantás arról árulkodott, hogy Dahlia néni nem éppen vendégszerető kedvében van.
- Húzd el innen a beledet, te frösnyelék Spink-Bottle! - mondta tömören. - Megbeszélést folytatunk. Bertie, ha egy nagynéni óhaja valamennyit is nyom nálad a latban, páros lábbal billented ülepen ezt a fickót, és kivágod, mint a macskát piszkítani.
Fölemeltem a kezem.
- Várj! Ki akarom bogozni a dolog velejét. Gussie, ne vacakolj most azokkal a lepedőkkel, hanem beszélj! Már megint Spode elől menekülsz? Mert ha igen, én...
- Nem Spode elől. Sir Watkyn elől.
Dahlia néni ismét horkantott, mintha közkívánatra újrázna.
- Bertie...
Újabb kézfeltartással vágtam el a szavát.
- Fél pillanat, élemedett ősöm. Hogy érted azt, hogy Sir Watkyn? Hogyhogy Sir Watkyn? Ő mi a rossz nyavalyáért hajszol téged?
- Mert elolvasta a noteszt.
- Micsoda!?
- Igen.
- Bertie, én csupán egy törékeny nő vagyok, de... Harmadszor is fölemeltem a kezem. Ez most nem arra való pillanat volt, hogy nagynénik sirámait hallgassa az ember.
- Folytasd, Gussie - mondtam komoran.
Levette a szemüvegét, s egy remegős zsebkendővel megtörölgette. Látni való volt, hogy alaposan kijutott neki.

- Miután elváltam tőled, Sir Watkyn szobájába mentem. Az ajtó félig nyitva állt, s besurrantam. S ekkor azt kellett látnom, hogy a pasas mégsem ment el fürdeni. Alsónadrágban ült az ágyán, és a noteszt olvasta. Felnézett, s tekintetünk találkozott. Te még csak elképzelni se tudod, hogy ez micsoda iszonyúan sokkolólag hatott rám.

- De igen, el tudom képzelni. Egyszer ugyanis nagyon hasonló élményben volt részem a nagytiszteletű Aubrey Upjohnnál.

- Hosszú, rettenetes csend következett. Aztán ő holmi bugyborékoló hangot hallatott, majd felállt, s arca teljesen el volt torzulva. Egy ugrást tett felém. Nekiiramodtam, ő utánam. A lépcsőn lefelé fej fej mellett haladtunk, de ahogy a hallon átvágtunk, ő megállt, hogy magához vegyen egy lovaglóostort, ami módot nyújtott nekem arra, hogy jelentékeny előnyre tegyek szert, amit én aztán...

- Bertie! - vágott közbe Dahlia néni. - Én csupán egy törékeny nő vagyok, de ha nem taposod el tüstént ezt a férget, és hajítod ki innen a maradványait, hát én magam leszek kénytelen a tettek mezejére lépni. A legéletbevágóbb dolgok forognak kockán... Az akciótervünk kialakítása még mindig hátravan... Minden egyes másodperc felbecsülhetetlen fontosságú... és akkor ez bejön ide, és elmeséli nekünk az élettörténetét. Spink-Bottle, te átkozott, dülledt szemű gorgonzolasajt-cafat, elpucolsz végre innen, vagy nem?

Ha felpaprikázzák, bizonyos kényszerítőerő kezd el munkálni az élemedett hús-vér rokonban, melynek révén általában eléri, hogy odafigyeljenek rá. Ismerősöktől azt az értesülést szereztem, hogy a vadásznapjaiban az óhajait képes volt respektáltatni még két szántóföldnyi plusz néhány csalitosnyi távolságból is. A „nem" szó úgy hagyta el ajkát,

mint egy nagy hatóerejű gránát, és Gussie, akit a szeme között talált el vele, vagy hathüvelyknyit a levegőbe emelkedett. Mikor visszatért a szilárd talajra, modora csupa bocsánatkérés és békülékenység volt.

- Igen, Mrs. Travers. Máris indulok, Mrs. Travers. Mihelyt a lepedőt munkába vesszük, Mrs. Travers. Ha kegyed és Jeeves volnának olyan kedvesek megtartani ezt a végét, akkor Bertie...

- Azt akarod, hogy az ablakból leengedjenek egy lepedőn?

- Igen, Mrs. Travers. Aztán kölcsönvehetem Bertie kocsiját, és Londonba hajthatok.

- Jó nagyot fogsz plattyanni.

- Ó, nem túl nagyot, Mrs. Travers.

- Akár a nyakadat is kitörheted.

- Ó, nem hinném, Mrs. Travers.

- De van rá esélyed - vélte Dahlia néni. - Na, gyere, Bertie - szólt, valódi lelkesedéssel a hangjában -, csipkedd magad. Bocsásd le a srácot a lepedőn. Mire vársz?

Jeeveshez fordultam.

- Készen áll, Jeeves?

- Igen, uram. - Lágy köhintést hallatott. - És talán ha Mr. Fink-Nottle Londonba hajt az ön kocsijával, esetleg magával vihetné az ön bőröndjét, és letehetné a lakásban.

Tátva maradt a szám. Dahlia nénié nemkülönben. Jeevesre meredtem. Dahlia néni úgyszintén. Tekintetünk találkozott, s a néniéből ugyanazt az áhítatos tisztelettel vegyes csodálatot olvastam ki, mint amilyet, semmi kétségem sincs felőle, ő észlelt az enyémben.

Megindultság vett rajtam erőt. Egy pillanattal ezelőtt még abban a gyászos tudatban voltam, hogy semmi sem menthet

meg a slamasztikától - már szinte hallani is véltem a szárnycsapásait. És lám, most meg mit ad Isten!

Amikor Dahlia néni az imént Napóleonról beszélt, azt állította, hogy az bitangul értett a vészhelyzetek kezeléséhez, de kész voltam lefogadni, hogy Jeeves eme kolosszális teljesítményét még Napóleon se múlta volna felül. A pasas ezúttal is, mint már oly gyakran a múltban, telibe trafálta a célt, teljes mértékben rászolgálván a nyereményül kínált szivarra vagy kókuszdióra.

- Igen, Jeeves - mondtam, némi nehézséggel szólalva meg -, milyen igaz! Csakugyan magával vihetné, hát nem?

- De igen, uram.

- Ugye, nincs ellene kifogásod, hogy elvidd a bőröndömet, Gussie? Ha ugyanis kölcsönveszed a kocsimat, nekem vonattal kell majd utaznom. Reggel magam is eltávozom. És rém kellemetlen, ha az embernek sok poggyászt kell cígelnie.

- Ó, hát persze.

- Most gyorsan leeresztünk téged a lepedőn, aztán utánad dobjuk a bőröndöt. Készen áll, Jeeves?

- Igen, uram.

- Akkor nosza, rajta!

Nem hiszem, hogy segédkeztem valaha szertartásban, amely ilyen egyetemes örömet szerzett minden érintett félnek. A lepedő nem szakadt el, ami örömére szolgált Gussie-nak. Senki sem szakított bennünket félbe, ami nekem szolgált megelégedésemre. Amikor pedig ledobtam a bőröndöt, az fejbe találta Gussie-t, ami nagy gyönyörűséggel töltötte el Dahlia nénit. Ami pedig Jeevest illeti, a hűséges fickónak hízott a mája, amiért módjában állt bedobni magát, és megmenteni az ifjú gazdát a veszély órájában. A mottója ugyanis mindenkor: „Szolgálat."

A viharos érzelmek, amelyekben részem volt, talán aligha lehet csodálkozni rajta, jócskán elgyengítettek, és örültem, amikor Dahlia néni egy erőteljes szónoklatot követően, melyben frappáns fordulatokban fejezte ki háláját megmentőnknek, azt mondta, eltűz, és megnézi, mi újság az ellenség táborában. Távozása módot nyújtott nekem arra, hogy belesüppedjek a fotelba, melyben a néni, amennyiben tovább marad, kétségkívül a végtelenségig parkírozott volna. Miközben elvetettem magam a dúsan párnázott ülőalkalmatosságban, egy artikulálatlan „vuff!" hagyta el ajkamat, mely közvetlenül a szívemből fakadt.

- Szóval ez a nagy helyzet, Jeeves!

- Igen, uram.

- A villámgyors észjárása megint csak eltérítette a küszöbön ólálkodó katasztrófát.

- Nagyon kedves öntől, hogy ezt mondja, uram.

- Nem kedvességből teszem, Jeeves. Én mindössze azt mondom, amit bármely gondolkodó ember mondana. Amíg Dahlia néni beszélt, nem kotyogtam közbe, mert láttam, hogy magának vindikálja a pódiumot, de minden egyes érzeménnyel azonosultam, amelyeknek a néni hangot adott. Magának egyszerűen nincs párja, Jeeves. Hányas kalapot hord?

- Nyolcas méretűt, uram.

- Azt hittem, nagyobbat. Tizenegyest vagy tizenkettest.

Töltöttem magamnak egy stampedli konyakot, s egy korttyal a számat öblögetve üldögéltem. Élvezetes volt ellazulni mindama feszültség és stressz után, melyen keresztülmentem.

- Nos, Jeeves, meglehetősen komisz egy időszak volt, mi?

- Szerfölött, uram.

- Az ember kezd némi fogalmat alkotni arról, hogy hogy érezhette magát a *Hesperus* hajóskapitányának kislánya. Mindazonáltal úgy vélem, e megpróbáltatások és viszontagságok hasznára válnak a jellemnek.

- Kétségkívül, uram.

- Erősítik.

- Igen, uram.

- De azért nem mondhatnám, hogy sajnálom, hogy mindez véget ért. Ami elég, az elég. És hát úgy tűnik, túl vagyunk mindenen. Még vélhetőleg ez a baljós ház se tud további megrázkódtatásokkal szolgálni.

- Magam is úgy hiszem, uram.

- Nem bizony. Ez volt a finis. Totleigh Towers elpufogtatta az összes patronját, és végre-valahára páholyban ülhetünk. Ez örömteli, Jeeves.

- Módfelett örömteli, uram.

- De az ám! Folytassa a csomagolást. Szeretnék túl lenni rajta, és lefeküdni.

Kinyitotta a kisbőröndöt, én pedig cigarettára gyújtottam, és folytattam a tanulság leszűrését az átélt ramazuriból.

- Igen, Jeeves, az „örömteli" rá a jó szó. Kevéssel ezelőtt a levegő még zsúfolásig tele volt légköri depresszióval, de most az ember, tekintsen bár északra, délre, keletre vagy nyugatra, egyetlenegy felhőt sem észlel a láthatáron - kivéve azt a tényt, hogy Gussie esküvője még mindig le van fújva, és ez ügyben nincs is mit tenni. Nos, ez okvetlenül meg kell hogy tanítson bennünket arra, hogy soha ne zúgolódjunk, soha ne essünk kétségbe, és soha ne szűnjünk meg pléhpofával fogadni a sors pörölycsapásait, hanem mindenkor tartsuk szem előtt, hogy bármilyen sötétnek tűnjék is az égbolt, a nap süt valahol, és végül is keresztülmosolyog majd a fellegeken.

Elhallgattam. Észrevettem ugyanis, hogy immár nem kötöm le a pasas figyelmét. Tűnődve, átható pillantással nézett maga elé.

- Valami baj van, Jeeves?

- Uram?

- Töprengeni látszik.

- Igen, uram. Épp most fedeztem fel, hogy egy rendőrsisak van ebben a bőröndben.

[13]

Oates konstábler impozáns fejfedőjének kalandos pályafutása

Nagyon igazam volt, amikor azon viszontagságok jellemerősítő hatásáról értekeztem, amelyeknek azóta voltam kitéve, hogy Sir Watkyn Bassett vidéki rezidenciájába tettem a lábam. E viszontagságok apránként, fokról fokra formáltak engem, egy érzékeny világ- és bulvárfiból egy svédacél keménységű férfiúvá gyúrván át. Ha e pestisfészekben uralkodó körülmények felől még tájékozatlan újonccal közölték volna hirtelen azt a hírt, melyet az imént énvelem tudattak, úgy hiszem, a szemei menten felakadnak, és egy ültő helyében elájul. Én azonban, megkeményítve és szívóssá edzve a Totleigh Towers-i életnek ama szokványos jelensége által, hogy egyik förtelmes dolog követi a másikat, képes voltam megőrizni higgadtságomat, és szembenézni a tényekkel.

Nem állítom, hogy nem úgy hagytam el fotelomat, mint egy kaktuszra ült baknyúl, de miután felpattantam, nem fecséreltem az időt haszontalan sopánkodásokkal. Az ajtóhoz mentem, és bezártam. Ezt követően pedig összeszorított ajakkal és sápatagon visszatértem Jeeveshez, aki most kiemelte a sisakot a kofferból, és tűnődve himbálta a szíjánál fogva.

Már első szavaiból kitetszett, hogy téves szemszögből értékelte a szitut.

- Bölcsebb dolog lett volna, uram - mondta enyhe szemrehányással -, valamely alkalmasabb rejtekhelyet választania.

Megcsóváltam a fejem. Még alighanem el is mosolyodhattam - na persze, csupán egy kínvigyor erejéig. A gyors felfogásom képessé tett rá, hogy a mélyére fürkésszek e dolognak.

- Nem én, Jeeves. Stiffy.

- Uram?

- A kéz, amely e sisakot odahelyezte, nem az enyém volt, hanem Stiffyé. Először a szobájában szállásolta el. Azonban tartott egy esetleges kutatástól, és amikor utoljára láttam őt, éppen egy biztonságosabb rejtekhelyet próbált kiötölni. És íme, ez a bőrönd az, amit ilyennek ítélt.

Felsóhajtottam.

- Mit gondol, Jeeves, hogy lesz valakinek olyan észjárása, mint Stiffyé?

- Kétségtelen, hogy az ifjú hölgy tetteiben van némi szertelenség, uram.

- Szertelenség? Szerintem nyugodtan beállíthatna a Colney Hatch-i diliházba, és még csak kérdéseket se tennének föl neki. Rögvest leterítenék számára a vörös díszszőnyeget. Minél tovább időzik az elme azon az ifjú szélanyján, annál inkább elborzad a lélek. Az ember előrekémlel a jövőbe, és elszörnyed a látványon. Mert muszáj szembenéznünk a dologgal, Jeeves - Stiffy, aki talpától a feje búbjáig színtiszta dilikokárda, összeházasodni készül H. P. Pinker tiszteletessel, aki maga is kábé a legütődöttebb hólyag, aki valaha is úrvacsorát osztott, és semmi okunk sincs föltételezni - ezzel úgyszintén szembe kell néznünk -, hogy frigyüket nem kíséri majd gyermekáldás. Vagyis hát nem telik bele sok idő, és apró lábacskák fognak ide-oda totyogni a házban. És az ember óhatatlanul is azt kérdi magától, hogy vajon mennyire lesz majd biztonságos az emberi élet ama apró tappancsok

közelségében, föltéve - mivel kénytelen az ember föltételezni -, hogy a csimoták öröklik majd két ilyen szülő együttes dilinósságát? Afféle gyengéd szánalom tölt el, Jeeves, miközben a dajkákra, a nevelőnőkre, a magán- és nyilvános iskolai pedagógusokra gondolok, akik könnyelműen magukra vállalják annak felelősségét, hogy ellássák egy Stephanie Byngből és Harold Pinkerből egybegyúrt gézengúz felügyeletét, aligha sejtvén, hogy micsoda eszméletlenül meredek feladatra vállalkoztak. Azonban - folytattam, felhagyván e spekulációkkal - mindez, noha hallatlanul érdekes, nem tartozik szorosan a tárgyhoz. Tekintettel ama sisakra, és szem előtt tartván ama tényt, hogy az Oates-Bassett kabarépáros bármelyik pillanatban megérkezhet kutatása elkezdésére, mit tudna javasolni?

- Kissé nehéz megmondani, uram. Egy efféle testes tárgy számára nem egykönnyen találkozik alkalmatos rejtekhely.

- Nem bizony, hogy a csuda vinné el. Szinte az egész szobát betölteni látszik az a nyüves bigyó, hát nem?

- Kétségkívül megfogja a szemet, uram.

- De meg ám. A hatóságok remek munkát végeztek, amikor ezt a sisakot megtervezték Oates konstábler számára. Alighanem az a cél lebeghetett a szemük előtt, hogy hatásosan végezzék el a pasin az utolsó simítást, és nehogy valami olyasmivel lássák el, ami úgy egyensúlyoz a feje búbján, mint egy szem földi mogyoró, és ez abszolút mértékben sikerült is nekik. Egy efféle tökfödőt egy áthatolhatatlan dzsungelben se tudna elrejteni az ember. Na mindegy - mondtam -, nincs más hátra, mint kideríteni, mire tudunk menni tapintattal és nyájassággal. Kíváncsi vagyok, mikor futnak be ezek a madarak. Föltételezem, hogy rövidesen szerencséltetnek

bennünket. Ah! Ez nyilván a végzet ujja lesz, ha nem tévedek, Jeeves.

Hanem ama föltételezésem, miszerint a kopogtató, aki az ajtót megzörgette, Sir Watkyn Bassett, téves volt. A hang, amely megszólalt, Stiffyé volt.

- Bertie, engedj be.

Bár senki sem volt, akit jobban vágytam volna látni, mégse tártam azonnal szélesre az ajtót. Az elővigyázatosság előzetes tudakozódásra sarkallt.

- Ugye, nincs veled az az istenverte blökid?

- Nincs. A komornyik sétáltatni vitte.

- Akkor bejöhetsz.

Miután így tett, egy összefont karú és kemény pillantású Bertrammal találta magát szemben. Azonban észre sem látszott venni fenyegető külsőmet.

- Bertie drágám...

- Hagyjuk a „Bertie drágám"-ot! Csupán egyetlen kérdésem van hozzád, ifjú Stiffy, éspedig ez: Te voltál az, aki a bőröndömbe rakta ezt a sisakot?

- Hát persze hogy én. Éppen erről akarok veled beszélni. Nyilván emlékszel rá, hogy megpróbáltam kiötölni egy jó rejtekhelyet. Jó sokat törtem az agyamat, és akkor hirtelen beugrott.

- És most itt van nálam.

Hangom csípőssége szemlátomást meglepte. Lányos csodálkozással nézett rám - az elkerekedett szemmel véghezvitt fajtából.

- De ugye, nincs ellene kifogásod, Bertie drágám?

- Hah!

- De hát miért? Azt hittem, kész örömmel leszel a segítségemre.

- Ó, igazán? - mondtam, szándékosan fullánkos hangsúllyal.
- Nem vállalhattam a rizikót, hogy Watkyn bácsi a szobámban találjon rá.
- Jobban szeretted volna, ha inkább az enyémben talál rá, mi?
- Már hogy találna? Hiszen nem jöhet ide, hogy átkutassa a szobádat!
- Nem-e?
- Persze hogy nem. Hiszen a vendége vagy.
- És azt képzeled, hogy ez majd megköti a kezét? - kérdeztem ama keserűen gunyoros mosolyaim egyikével. - Szerintem te egy olyan érzelmi finomságot és vendégjog iránti tiszteletet tulajdonítasz a vén méregcsírának, amelyek meglétét a pasas előéletéből semmilyen adat sem támasztja alá. Nekem elhiheted, tutibiztos, hogy át fogja kutatni a szobámat, és azt hiszem, az egyetlen oka, hogy még nem ért ide, az lehet, hogy még mindig a ház Gussie-ért való tűvétételével van elfoglalva.
- Gussie?
- E pillanatban éppen lovaglóostorral üldözi őt. De ezt nem folytathatja a végtelenségig, s előbb-utóbb fel fogja adni, s akkor majd itt láthatjuk őt, nagyítóüveggel és vérebekkel kiegészülve.
A kiscsaj végre ráeszmélni látszott a helyzet súlyosságára. Riadt sikkantást hallatott, s szemei akkorára kerekedtek, mint egy-egy levesestányér.
- Jaj, Bertie! Akkor attól tartok, elég nagy pácba kevertelek.
- Ez, látod, úgyannyira fedi a tényeket, akár egy porvédő huzat.
- Már sajnálom, hogy megkértem Haroldot, csórja el a sisakot. Tévedés volt, beismerem. Mindazonáltal, még ha Watkyn bácsi tényleg idejön is, és megtalálja, nem sok vizet zavar, vagy igen?

- Jeeves, hallotta ezt?
- Igen, uram.
- Nahát! Megáll az eszem! Szóval úgy érzed, nem sok vizet zavar, mi?
- Nos, ezzel azt akarom mondani, hogy a jó híred igazából nemigen szenved csorbát. Hiszen mindenki tudja, hogy egyszerűen képtelen vagy távol tartani magad a rendőrsisakoktól. Ez csak egy újabb lesz a sok közül.
- Hah! És miből gondolod, ifjú Stiffy, hogy midőn az asszír had úgy zúdul le, mint farkas a nyájra, én jámboran magamra vállalom a bűnt, és az igazságot nem fogom - mit is, Jeeves?
- Világgá kürtölni, uram.
- Köszönöm, Jeeves. Szóval miből gondolod, hogy jámboran magamra vállalom majd a bűnt, és az igazságot nem fogom világgá kürtölni?
Nem hittem volna, hogy a kiscsaj szemei még jobban ki tudjanak kerekedni, ám most jól láthatóan így tettek. Újabb rémült sikkantás hagyta el az ajkát, mégpedig olyan hangerejű, hogy talán helyénvalóbb sikolynak nevezni.
- Na de Bertie!
- Nos?
- Bertie, hallgass ide!
- Csupa fül vagyok.
- Ugye, magadra vállalod a balhét? Nem hagyhatod befürödni Haroldot! Ma délután azt mondtad nekem, hogy ki fogják őt vetkőztetni. Én nem bírnám elviselni, ha erre sor kerülne. Mihez fog tudni kezdeni szegény, ha kivetkőztetik? Az ilyesmi szörnyű nagy pofon egy káplánnak. Miért ne mondhatnád azt, hogy te tetted? Hiszen ez mindössze azzal járna, hogy kitennék a szűrödet a házból, és hát nem hiszem,

hogy olyan piszokul égsz a vágytól, hogy továbbra is itt maradj, vagy igen?

- Te valószínűleg nem vagy tudatában, hogy a drágalátos bácsikád dutyiba készül záratni e bűntett elkövetőjét.

- Ó, dehogy! Legrosszabb esetben is csupán pénzbírságot ró ki rá.

- Tudod mikor! Nekem kifejezetten dutyiról beszélt.

- Nem gondolta komolyan. Szerintem miközben ezt mondta...

- Tévedsz: nem kacsintott.

- Akkor viszont merőben más az ábra. Nem hagyhatom, hogy az én kis Harold angyalkámat sittre vágják.

- Na és mi a helyzet a te kis Bertram angyalkáddal?

- De Harold olyan érzékeny lélek.

- Én is érzékeny lélek vagyok.

- Feleannyira érzékeny se vagy, mint Harold. Bertie, csak nem fogsz tán akadékoskodni ez ügyben? Ahhoz te túlságosan is sportszerű fiú vagy. Talán nem azt mondtad nekem egyszer, hogy a Woostereknek az a vezérelvük: „Soha ne hagyj cserben cimborát?"

Átkozottul nyomós érvre lelt a csajszi. Valahányszor emberek a Woosterek vezérelvére hivatkoznak, ritkán fordul elő, hogy Bertramban ne illessenek meg érzékeny húrokat. Sziklaszilárd eltökéltségem málladozni kezdett.

- Ez mind nagyon szép és...

- Bertie drágám!

- Igen, tudom, de a fenébe is...

- Bertie!

- Na jó, rendben!

- Elviszed a balhét?

- El.

Elragadtatott jódlizásba kezdett, és úgy hiszem, ha egy sasszélépéssel nem térek ki előle, a nyakamba vetette volna magát. Nyilvánvalóan holmi efféle céllal szökkent előre. Minthogy azonban ez éberségem folytán meghiúsult, néhány lépést lejtett ama ugrós táncából, melyre olyannyira rá volt kapva.

- Köszönöm, Bertie drágám. Tudtam, hogy ilyen aranyosan állsz a dologhoz. Ki se tudom mondani, milyen hálás vagyok, és mennyire csodállak. Carter Paterson jut rólad az eszembe... azazhogy nem is ő az...

- Nick Carter... nem, Nick Carter se... Ki is jut az eszembe Mr. Woosterről, Jeeves?

- Sidney Carton, kisasszony.

- Na, az az. Sidney Carton. De hozzád képest, Bertie, ő is csupán kisszerű alak volt. És hát különben is, szerintem tök indokolatlanul majrézunk. Mért vesszük annyira biztosra, hogy Watkyn bácsi megtalálja a sisakot, ha idejön átkutatni a szobát? Száz meg száz olyan hely van, ahol el tudod rejteni.

S azzal, mielőtt kimondhattam volna, hogy „Nevezz meg hármat!", az ajtóhoz piruettezett, majd kipiruettezett rajta. Hallottam, amint ajkán nótaszóval elenyészik a távolban.

Az én ajkamon viszont, miközben Jeeveshez fordultam, kesernyés mosoly játszott.

- Ezek a nők, Jeeves!

- Hát igen, uram.

- Nos, Jeeves - szóltam, mialatt kezem a flaska felé lopódzott -, ez a vég!

- Nem, uram.

Olyan hevesen rezzentem össze, hogy kis híján kiugrottak a fölső metszőfogaim.

- Nem a vég?

- Nem, uram.
- Úgy érti, van valami ötlete?
- Igen, uram.
- De hiszen az imént azt mondta, hogy nincs.
- Igen, uram, ám azóta némi gondolkodást szenteltem az ügynek, és most abban a helyzetben vagyok, hogy azt mondhassam: Heuréka!
- Mit mondhasson?
- Heuréka, uram. Miként Arkhimédész.
-Hát ő mondta azt, hogy heuréka? Én azt hittem, Shakespeare.
- Nem, uram, Arkhimédész. Azt bátorkodom javasolni önnek, hogy a sisakot dobja ki az ablakon. Fölöttébb valószínűtlen ugyanis, hogy Sir Watkynnak eszébe jusson átkutatni az épület előtti térséget, és később, ha kedvünk tartja, majd módunkban áll visszaszerezni. - Elhallgatott, s fülét hegyezve állt. - Ha ön egyetért e javaslattal, uram, érzésem szerint bizonyos sietség látszik kívánatosnak, ugyanis közeledő lépteket vélek hallani.

Igaza volt. Valósággal vibrált a levegő azok döngésétől. Mivel föltételeztem, hogy nem egy bölénycsorda halad keresztül Totleigh Towers második emeleti folyosóján, bizonyára az ellenség készült rajtunk ütni. Körülbelül olyan mérvű fürgeséggel, amilyet a nyáj egy különösen mozgékony báránya tanúsíthatott a közeledő asszír had megpillantásakor, felkaptam a sisakot, az ablakhoz szökkentem, és kisuvasztottam a holmit az éjszakába. És csaknem közvetlenül ezután kinyílt az ajtó, és - a megnevezés sorrendjében - bemasírozott rajta Dahlia néni, arcán derűs és elnéző kifejezéssel, mintha valamely társasjátékhoz csatlakozna, hogy kedvében járjon a gyerkőcöknek; Bassett papa,

bíborvörös házikabátban, valamint Oates rendőrbiztos, aki folyvást zsebkendővel nyomogatta az orrát.

- Ezer bocsánat a zavarásért - szólt az éltes rokon udvariasan.

- Szóra sem érdemes - feleltem hasonló nyájassággal. - Tehetek valamit e sokaságért?

- Sir Watkyn holmi rendkívüli eszmét vett a fejébe: át akarja kutatni a szobádat.

- Átkutatni a szobámat?

- Mégpedig plafontól a padlóig - mondta vén Bassett, fenemód bosher streetiesen.

Dahlia nénire pillantottam, jócskán felvonva a szemöldököm.

- Nem értem. Mi ez az egész?

A néni elnézően nevetett.

- Aligha fogod elhinni, Bertie, de Sir Watkyn abban a hiszemben van, hogy itt tartózkodik a marha-fölözője.

- Hát eltűnt?

- Ellopták.

- Ne beszélj!

- De igen.

- Ej, ej, ej!

- Nagyon feldúlta a dolog.

- Nem is csodálom.

- Szörnyen bánkódik miatta.

- Szegény öreg pali!

Gyengéden Bassett papa vállára tettem a kezem. Ma már belátom, valószínűleg helytelenül tettem, mivel nem volt rá nyugtató hatással.

- Nincs szükségem a részvétnyilvánítására, Mr. Wooster, és örülnék, ha nem nevezne „pali"-nak. Minden okom megvan

azt föltételezni, hogy nem csupán a marha-fölözőm van a maga birtokában, hanem Oates rendőrbiztos úr sisakja is.

Egy derűs kacaj helyénvalónak tűnt. Be is dobtam egyet.

- Ha-ha-ha!

Dahlia néni ugyancsak előrukkolt eggyel

- Ha-ha-ha!

- Micsoda átkozottul abszurd ötlet!

- Teljesen nevetséges.

- Mi a fészkes fenét kezdenék én marha-fölözőkkel?

- Vagy rendőrsisakokkal.

- Na igen.

- Hallottál már valaha ilyen bizarr ötletet?

- Soha. Drága jó élemedett házigazdám - mondtam -, tökéletesen őrizzük meg a nyugalmunkat és józanságunkat, és tegyük mindezt tisztába. A lehető legnagyobb jóindulattal bár, de rá kell mutatnom, hogy ön egy hajszálnyira jutott attól - ha ugyan nem egy kicsit még ennél is tovább -, hogy nevetségessé tegye magát. Az ilyesmi, tudja, már mégse járja. Nem rohangálhat ide-oda, nevenincs bűnökkel vádolva embereket anélkül, hogy akár a leghalványabb bizonyítékkal rendelkezne.

- Minden bizonyíték, amire csak szükségem lehet, a birtokomban van, Mr. Wooster.

- Ezt csak hiszi. És állítom, hogy éppenséggel ez az, amiben élete legnagyobb baklövését követi el. Mikor is fújták meg azt a modern holland bigyóját?

Összerázkódott a döféstől, s még az orra hegye is belevörösödött.

- Az nem modern holland!

- Nos, ezt később majd megvitathatjuk. Ami a lényeg: mikor hagyta el a cucc a helyszínt?

- Nem hagyta el a helyszínt.
- Ez megint olyasmi, amit maga csak így hisz. Nos, mikor lopták el?
- Körülbelül húsz perccel ezelőtt.
- Na látja. Én húsz perccel ezelőtt idefent voltam a szobámban.
Ez meghökkentette. Gondoltam, hogy így lesz.
- A szobájában volt?
- Igen, a szobámban.
- Egyedül?
- Nem, Jeevesszel.
- Ki az a Jeeves?
- Nem ismeri Jeevest? Íme, ő az. Bemutatom. Jeeves... Sir Watkyn Bassett.
- És maga milyen minőségben tartózkodik itt, jóember?
- Pontosan ebben a minőségben - ő a jó emberem. Mondhatom így: a jobbkezem?
- Köszönöm, uram.
- Nincs mit, Jeeves. Megszolgálta e bókot.
Bassett papa arcát rút vigyor csúfította el - már ha el lehet egyáltalán csúfítani egy olyan arcot, mint az övé.
- Sajnálom, Mr. Wooster, de inasának alá nem támasztott állítását nem vagyok kész ártatlansága perdöntő bizonyítékaként elfogadni.
- Még hogy alá nem támasztott? Jeeves, menjen, és keresse meg Mr. Spode-ot. Mondja meg neki, hogy szeretném, ha idejönne, és kicsit kibélelné az alibimet.
- Igenis, uram.
Azzal ellejtett, és olybá tűnt, mintha Bassett papa holmi keményet és fűrészfogasat próbálna legyűrni a torkán.
- Magánál tartózkodott Roderick Spode?

- Persze hogy nálam tartózkodott. Őneki talán hinni fog majd, nem?
- De igen. Roderick Spode-nak hiszek majd.
- Akkor jó. Egy pillanaton belül itt lesz.
Mélázni látszott a pasas.
- Értem. Nos, ezek szerint nyilván tévedtem, amikor azt föltételeztem, hogy maga rejtegeti a marha-fölözőmet. Alighanem valaki más lopta el.
- Külső meló, ha engem kérdez - mondta Dahlia néni.
- Alkalmasint egy nemzetközi banda műve - kockáztattam meg.
- Nagyon valószínű.
- Gondolom, az egész ház azzal volt tele, hogy Sir Watkyn megvette a holmit. Emlékezhetsz rá, hogy Tom bácsi is aspirált rá, és semmi kétség, mindenféle embereknek elmondta, hogy hová került. Nem sok időbe telik, hogy a hír kiszivárogjon, és eljusson a nemzetközi bandákhoz, amelyek úgyszólván a földhöz szorítják fülüket.
- Átkozottul agyafúrt népség azok a bandák - helyeselt az éltes rokon.
Úgy rémlett nekem, mintha Tom bácsi nevének hallatára Bassett papa kissé összerezzent volna. Nem vitás, a bűnös lelkiismeret tette a dolgát - vagyis furdalt, ahogy ez már bűnös lelkiismereteknél szokás.
- Nos, ezt nem szükséges tovább vitatnunk - mondta. - Ami a marha-fölözőt illeti, elismerem, hogy önnek sikerült tisztáznia magát. Most pedig rátérünk Oates rendőrbiztos sisakjára. Arról viszont, Mr. Wooster, történetesen biztosan tudom, hogy az ön birtokában van.
- Ó, igazán?

- Igen. A biztos úr ez ügyben különleges információt kapott egy szemtanútól. Éppen ezért most haladéktalanul átkutatom az ön szobáját.

- Csakugyan úgy érzi, hogy meg kell tennie?

- Úgy.

Megvontam a vállam.

- Hát jó - szóltam -, csak rajta. Ha maga e szellemben értelmezi a háziúri kötelmek mibenlétét, ám tegye. Állunk elébe a kutatásnak. Mindössze annyit jegyzek meg, hogy a jelek szerint rendkívül furcsa nézetei vannak arról, hogy miként mozdíthatja elő a hétvégét a házában töltő vendégei kényelmét. Ne számítson rá, hogy a jövőben valaha is betegyem ide a lábam.

Korábban azt a véleményemet fejtettem ki Jeeves-nek, hogy szórakoztató lesz majd végignézni, ahogy ez az ebadta meg a kollégája vadászmenyétként kurkásznak itt, és így is lett. Nem is tudom, mikor szolgált pompásabb mulatságomra valami. Ám mindeme jó dolgok előbb-utóbb véget kell hogy érjenek. Körülbelül tíz perc múltán nyilvánvalóvá vált, hogy a vérebek hamarosan lefújni készülnek a hipist, és fölszedik a sátorfájukat.

Ha azt mondom, hogy Bassett papának egyszerűen csak savanyú volt az ábrázata, amikor felhagyván erőfeszítéseivel felém fordult, túl enyhén fogalmazok.

- Úgy látszik, tartozom önnek egy bocsánatkéréssel, Mr. Wooster - mondta.

- Sir W. Bassett - válaszoltam -, igazabb szavak soha nem hagyták el ajkát.

S azzal összefonván karjaimat, és a teljes testmagasságomban kihúzván magam, alaposan beolvastam az ürgének.

Sajnos, szónoklatom pontos szavait nem tudom már visszaidézni. Nagy kár, hogy senki sem volt jelen, hogy gyorsírással lejegyezze őket, mert nem túlzok, ha azt állítom, hogy valósággal felülmúltam magam. Egyszer-kétszer, midőn hepajok és dáridók alkalmával kissé beszipkáztam a Parazita Klubban, olyan ékesszólással beszéltem, hogy közönségem, jogosan vagy méltatlanul bár, de tapsorkánnal jutalmazott, ám nem hiszem, hogy valaha is sikerült elérnem azt a szintet, amelyre most emelkedtem föl. Szinte látható volt, ahogy a vén Bassett másodpercről másodpercre zsugorodik.

Hanem épp amint a végszóval készültem hatásosan lekerekíteni filippikámat, hirtelen észrevettem, hogy immár nem bilincselem le hallgatóságomat. Bassett papa megszűnt rám figyelni, és mellettem nézett el valamire, ami kívül esett a látómezőmön. És az arckifejezéséből ítélve e látvány olyannyira megtekintésre érdemesnek tűnt, hogy magam is arrafelé fordultam, hogy egy pillantást vessek rá.

A komornyik volt az, aki oly igen magára vonta Sir Watkyn Bassett figyelmét. A küszöbön állt, jobb kezében egy ezüst tálcát tartva. Az ezüst tálcán pedig egy rendőrsisak nyugodott.

[14]

Jeeves huszárosan paríroz

Emlékszem, az én Gikszer Pinker komám, aki, midőn az oxfordi pályafutása vége felé lelki segélyszolgálatot látott el London komiszabb kerületeiben, egyszer meglehetős részletességgel leírta nekem azokat az érzéseket, melyeket egy délután élt át, mialatt Bethnal Greenben terjesztve a világosságot, váratlanul hasba rúgta egy mozgóárus. Ez, mint mesélte, furcsa, álomszerű érzést keltett benne, amellett azt a különös illúziót, mintha sűrű ködbe sétált volna be. És az ok, amiért ezt most fölemlítem, az, hogy e pillanatban a saját érzéseim is bámulatosan hasonlóak voltak.

Amikor utoljára láttam e komornyikot, vagyis azon alkalommal, ha még emlékeznek, midőn azt közölni jött hozzám, hogy Madeline Bassett örülne, ha tudnék szakítani a számára egy percet, akkor megemlítettem, hogy a pasas foszforeszkált. Most azonban nem is annyira egy foszforeszkáló komornyik volt az, amire szememet guvasztottam, hanem inkább egyfajta felszállóban lévő köd, amely halványan azt sejteti, mintha holmi komornyikszerű vibrálna a belsejében. Aztán a hályog lehullott a szememről, és képes voltam konstatálni a társaság többi részének reakcióit.

Mindannyian eszméletlenül ki voltak akadva. Bassett papa, akárcsak a fickó a versben, amelyet ötvenszer leírattak velem a suliban, amiért egy fehér egeret engedtem el angol irodalomórán, szemlátomást úgy érezte magát, mint a csillagász, kinek új bolygót gyújt az éjszaka, míg Dahlia néni és Oates konstábler sas Cortezra emlékeztettek, amint az Új

Óceánt bámulja, míg hada iszonyú ámulással nézett össze szótlanul egy szirteden, Dária.

Jó kis időbe beletelt, mire bárki is megmoccant. Aztán, fuldokló kiáltással, mint egy anya, ki a rég elveszett gyermekét pillantja meg a közelben, Oates rendőrbiztos előrerontott, és megragadta a tökfödőt, látható ekszt ázissal ölelvén a keblére.

A mozdulat megtörni látszott a varázst. Bassett papa oly módon kelt életre, mintha valaki egy gombot nyomott volna meg rajta.

- Honnan... honnan vette azt, Butterfield?

- Egy virágágyásban találtam, Sir Watkyn.

- Egy virágágyásban?

- Fura - mondtam. - Nagyon fura.

- Igen, uram. Éppen Miss Byng kutyáját sétáltattam, és történetesen a ház oldala mellett haladván el, észrevettem, hogy Mr. Wooster kidobott valamit az ablakából. Az alanti virágágyásba esett, és midőn szemrevételeztem, e sisaknak bizonyult.

Vén Bassett mély lélegzetet vett.

- Köszönöm, Butterfield.

A komornyik elpályázott, és B. Papa, megperdülvén a tengelye körül, csillámló cvikkerrel nézett velem farkasszemet.

- Úgy! - mondta.

Mindig bajos dolog frappáns visszavágást találnia az embernek, amikor egy fickó azt mondja neki, hogy „Úgy!" Ennélfogva bölcs megfontoláson alapuló hallgatásba burkolóztam.

- Ez valami tévedés lesz - emelt szót Dahlia néni tiszteletre méltó elszántsággal, ami kitűnően illett az egyéniségéhez. -

Valószínűleg egy másik ablakból jött. Egy ilyen sötét éjszakán könnyű összetéveszteni.

- Tcsöhhh!

- Vagy az is lehet, hogy ez az ember hazudik. Igen, ez ésszerű magyarázatnak tűnik. Azt hiszem, mindent értek. Ez a maga Butterfieldje a bűnös. Ellopta a sisakot, és tudván, hogy a hajsza gőzerővel folyik, s küszöbön áll a leleplezés, elhatározta, hogy vakmerő játszmába kezd, és megpróbálja Bertie-re kenni a dolgot. Mi, Bertie?

- Nem csodálnám, Dahlia néni. Egyáltalán nem csodálnám.

- Igen, bizonyára így történt. Percről percre világosabbá válik. Egy pillanatig se bízhat meg az ember ezekben az ájtatos képű komornyikokban.

- Fél pillanatig se.

- Emlékszem, még mondtam is magamban, hogy micsoda sunyi nézése van a fickónak.

- Én is.

- Te is észrevetted, mi?

- Üstöllést.

-Engem Murgatroydra emlékeztet. Emlékszel még Murgatroydra, aki Brinkleyben komornyikoskodott, Bertie?

- A Pomeroy előtti fickóra? Az a dagi mókus?

-Az az. Olyan fizimiskája volt, mint egy átlagosnál is tiszteletre méltóbb érseknek. Mondhatom, mindnyájunkat rászedett, mármint az a fizimiska. Vakon megbíztunk a pasasban. És mi lett az eredménye? Elcsórt egy halszeletelőt, bevágta a zaciba, az érte kapott pénzt pedig elherdálta az agárversenyen. Ez a Butterfield egy újabb Murgatroyd.

- Talán valami rokona.

- Nem lennék meglepve. Nos hát, most, hogy minden kielégítően rendeződött, és Bertie anélkül került ki a dologból,

hogy akár makulányi folt esett volna a jellemén, mi lenne, ha mindnyájan eltennénk magunkat holnapra? Későre jár, és ha nem jutok hozzá a nyolcórás alvásomhoz, másnap olyan vagyok, mint a mosogatórongy.

A néni a „szeressük-egymást-gyerekek"- és a „többé-szót-se-róla"-szellem propagálásával oly kellemes légkört vitt a folyamatban lévő történésekbe, hogy teljesen sokkolólag hatott a felismerés, miszerint vén Bassett nem volt hajlandó azonos álláspontra helyezkedni. Azonnal folytatta a disszonáns hangok pengetését.

- Azzal az elméletével, hogy valaki hazudik, Mrs. Travers, tökéletesen egyetértek. Ám midőn azt bizonygatja, hogy a komornyikom ez a valaki, akkor már vitatkoznom kell kegyeddel. Mr. Wooster rendkívül agyafúrtan és igen leleményesen járt el...

- Ó, kösz!

- ...de attól tartok, nem áll módomban, hogy anélkül mentsem őt fel, hogy - mint kegyed mondta - akár makulányi folt esne a jellemén. Mi több, hogy egészen őszinte legyek kegyedhez, egyáltalán nem áll szándékomban fölmenteni őt.

Azzal hűvös és ellenséges cvikker-pillantást irányzott rám. Nem emlékszem, mikor láttam embert, akinek kevésbé tetszett a fizimiskája.

- Bizonyára emlékszik még rá, Mr. Wooster, hogy a könyvtárban folytatott beszélgetésünk során tájékoztattam önt, hogy a lehető legszigorúbban ítélem meg ezt az ügyet. Az ön azon javaslatát, mely szerint beérhetném egy ötfontos bírság kiszabásával is, miként abban az ügyben, amikor ön a Bosher Streeten állt előttem egy hasonló vétekkel vádoltan, egyáltalán nem állt módomban elfogadni. Biztosítottam magát, hogy az Oates rendőrbiztos személye ellen intézett eme felelőtlen

támadás elkövetőjének börtönbüntetéssel kell számolnia. Nos, semmi okát nem látom, hogy e döntésemet megváltoztassam.

E nyilatkozat vegyes sajtóvisszhangra talált. Eustace Oates nyilvánvalóan helyeselte. Gyors, bátorító mosollyal pillantott fel a sisakról, és ha az önmagára kényszerített vasfegyelem korlátai vissza nem tartják, alighanem elkurjantotta volna magát: Bravó! Ugyanakkor Dahlia néni meg én csöppet sem voltunk elragadtatva.

- Hé, a csuda vigye el, hallgasson ide, Sir Watkyn, ne vacakoljon már! - méltatlankodott a néni, ugrásra készen, mint mindig, amikor a klán érdekei veszélybe kerülnek. - Ezt nem teheti meg!

- Asszonyom, nemcsak hogy megtehetem, de meg is fogom tenni. - Kezével sodorintott egyet Eustace Oates irányába. - Biztos úr!

Nem tette hozzá, hogy „Tartóztassa le ezt az embert! "vagy „Tegye a kötelességét!", ám a zsandár így is felfogta a lényeget. Nagy buzgalommal előretrappolt. Meglehetős valószínűséggel arra számítottam, hogy a vállamra teszi a kezét, vagy bilincset vesz elő, és a csuklómra kattintja, de egyiket sem tette. Egyszerűen csak odalépett mellém, mintha duettezni készülnénk, és álldogált ott pöfeteg képpel.

Dahlia néni folytatta érveinek előterjesztését.

- De a ménkű csapjon bele, nem teheti meg, hogy vendégségbe hív a házába egy embert, és mihelyt az beteszi a lábát az ajtón, hidegvérrel sittre vágja. Ha így fest a gloucestershire-i vendégszeretet, akkor Isten irgalmazzon Gloucestershire-nek!

- Mr. Wooster nem az én meghívásomra tartózkodik itt, hanem a lányoméra.

- Az édes mindegy. Ezzel nem tudja kivágni magát. A maga házában vendégeskedik, és a maga sóját ette. És ha már itt tartunk, hadd mondjam meg magának, hogy ma este a levesben túlságosan is sok volt belőle.

- Ó, úgy találtad? - mondtam. - Szerintem éppen megfelelő volt az ízesítése.

- Ellenkezőleg. Túl sós volt.

Bassett papa közbeszólt.

- Elnézést kell kérnem a szakácsnőm fogyatékosságaiért. Alighanem hamarosan le fogom őt cserélni. Azonban addig is, hogy visszatérjek a szőnyegen lévő tárgyhoz, Mr. Wooster letartóztatásban van, és holnap majd megteszem a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy...

- És mi lesz vele ma éjjel?

A faluban egy kicsiny, de alkalmatos rendőrőrsöt tartunk fenn Oates rendőrbiztos felügyelete alatt. Oates kétségkívül el fogja tudni szállásolni Mr. Woostert.

- Csak nem akarja tán bevágatni szegény fickót egy rendőrségi kóterba ilyenkor, éjnek idején? Legalább annyit engedjen meg neki, hogy egy rendes ágyban hajtsa álomra a fejét.

- Igen, ennek nem látom akadályát. Az ember nem kíván a kelleténél nagyobb szigorral eljárni. Holnapig ebben a szobában maradhat, Mr. Wooster.

- Ó, köszönöm.

- Be fogom zárni az ajtót...

- Ó, hogyne.

- És magamhoz veszem a kulcsot...

- Ó, persze.

- És Oates rendőrbiztos az éjszaka hátralévő részében az ablak alatt fog őrködni.

- Uram?

- Ez majd gátat vet Mr. Wooster jól ismert abbeli hajlandóságának, hogy tárgyakat dobáljon ki ablakokból. Legjobb lesz, ha azonnal el is foglalja az őrhelyét, Oates.

- Igenis, uram.

Csendes gyötrelem érződött ki a biztos úr hangjából, és nyilvánvaló volt, hogy a sunyi elégedettség, mellyel az események alakulását figyelte, immár elenyészett. Az arról vallott nézetei, hogy hozzájusson a nyolcóraihoz, szemlátomást tökéletesen megegyeztek Dahlia néni idevágó nézeteivel. Fancsali képpel szalutálva, lógó orral elhagyta a helyiséget. Habár a sisakja ismét a birtokában volt, de lerítt róla, hogy kezdi azt kérdezni magától: valóban minden-e a sisak?

- Most pedig, Mrs. Travers, ha szabadna néhány szót váltanom kegyeddel négyszemközt.

Azzal elpályáztak, s én magamra maradtam.

Őszintén bevallom, miután a kulcs elfordult a zárban, a bensőmben kavargó ambivalens érzések kissé hevesek voltak. Egyrészt jóleső volt a tudat, hogy néhány percig magam rendelkezhetem a hálószobámmal, ezzel viszont azt a tényt kellett szembeszegeznem, hogy, mint nevezni szokás, védőőrizet alatt álltam, melyből nem valószínű, hogy kiszabadulhassak.

Ez természetesen számomra nem jelentett újdonságot, mivel annak idején a Bosher Streeten alkalmam volt már hallhatni a cellaajtóm előtti rácsok kongását. Ám akkor módomban állt azzal a gondolattal vigasztalni magam, hogy a legrosszabb, amit a közeli jövő számomra nagy valószínűséggel tartogat, az egy bírói pulpitusról eldörgött dorgálás lesz, avagy, mint utóbb beigazolódott, egy érvágás a jó öreg bugyellárison.

Eltérően a mostani esettől, nem kellett szembenéznem azzal a kilátással, hogy másnap arra ébredek, hogy harminc napra be kell vonulnom egy börtönbe, ahol fölöttébb valószínűtlen, hogy megkapjam a reggeli csésze teámat.

És ugyancsak nem sokat segített az a tudat sem, hogy ártatlan voltam. Amiként abból a tényből sem merítettem vigaszt, hogy Stiffy Byngnek Sidney Carton jut rólam az eszébe. Soha nem találkoztam a fickóval, de úgy sejtettem, olyasvalaki lehet, aki magára vállalja annak minden nyűgét, hogy lekötelezzen egy lányt, és megítélésem szerint ez bőven elegendő volt ahhoz, hogy kiérdemelje a kapitális seggfej minősítést. Sidney Carton és Bertram Wooster, filóztam, két hasonló cipőben járó balek. Sidney: egy ízig-vérig palimadár - Bertram: szakasztott ugyanez.

Az ablakhoz mentem, és kikémleltem. Visszaemlékezvén a mogorva kelletlenségre, melyet Oates rendőrbiztos tanúsított ama javaslat hallatán, hogy álljon strázsát az éjszaka folyamán, halvány remény ébredt bennem, hogy mihelyt a hatóság levette róla a szemét, a pasas hátha elsummantotta a megbízatást, és lelécelt durmolni. De nem. Ott volt biz ő, rendületlenül le s föl masírozva a pázsiton, az éberség élő szobraként. És éppen a mosdókagylóhoz indultam, hogy fogjak egy szappant, és hozzávágjam a nyüves fakabáthoz, abban a szilárd meggyőződésben, hogy ez csillapítólag hatna megsebzett lelkére, amikor meghallottam az ajtókilincs zörrenését.

Odasiettem, s ajkamat a nyílászáróra tapasztottam.

- Halló!

- Én vagyok az, uram, Jeeves.

- Á, hello, Jeeves!

- Az ajtó, úgy látszik, zárva van, uram.

- És nekem elhiheti, Jeeves, hogy a látszat egyáltalában nem csal. Bassett papa zárta be, és zsebre vágta a kulcsot.
- Uram?
- Elcsípték a frakkomat.
- Valóban, uram?
- Hogy mondja?
- Azt mondtam: Valóban, uram?
- Ó, igazán? Igen. Igen, valóban. És azt is elmondom, hogy miért.

S azzal rövid kivonatát nyújtottam neki mindannak, ami történt. Az ajtóval köztünk nem volt könnyű jól megértenünk egymás szavát, de azt hiszem, elbeszélésem egy tiszteletteljes „Hm, hm"-re indította a pasast.

- Ez sajnálatos, uram.
- Fölöttébb. Nos, Jeeves, milyen hírrel érkezett?
- Igyekeztem megtalálni Mr. Spode-ot, uram, de sétálni ment a parkban. Semmi kétség, hamarosan visszatér.
- Na, most nem lesz rá szükségünk. Az események sebes sodrása messze túlvitt bennünket azon a ponton, ahol Spode még szolgálatunkra tudott volna lenni. Valami más történt-e még a maga fertályán?
- Szót váltottam Miss Bynggel, uram.
- Magam is szeretnék vele szót váltani. És miféle mondanivalója volt?
- Az ifjú hölgy jelentékeny mérvű lelki kínokat él át, uram, mivel a nagytiszteletű Mr. Pinkerrel való egybekelését Sir Watkyn megtiltotta.
- Jóságos Isten, Jeeves! De miért?
-A jelek szerint Sir Watkyn megneheztelt ama szerep miatt, amelyet Mr. Pinker játszott a marha-fölözőt eltulajdonító férfi menekülésének előmozdításában.

- Miért mondja, hogy „férfi"?
- Az elővigyázatosság megkívánta okokból, uram. Tudniillik a falnak is füle van.
- Aha, értem. Ez fifikás eljárás magától, Jeeves.
- Köszönöm, uram.

Kissé eltűnődtem e legutóbbi fejleményen. Mi tagadás, e délutánon csakugyan akadt egynéhány sajgó szív Gloucestershire-ben. Hirtelen szánalom nyilallt belém. Dacára annak a ténynek, hogy kizárólag Stiffynek volt tulajdonítható, hogy a jelenlegi kutyaszorítóba keveredtem, minden jót kívántam az ifjú kompolyodottnak, és gyászoltam őt e katasztrofális helyzetében.

- Szóval nem csak Gussie románcába köpött bele az öreg, hanem Stiffyébe is, mi? Nem mondom, ma este alaposan kitett magáért a vén salabakter, Jeeves.
- Hát igen, uram.
- És ahogy én látom, a világon semmit sem lehet tenni ez ügyben. Maga lát rá módot, hogy csinálni lehessen valamit?
- Nem, uram.
- És a dolog egy másik aspektusára térvén át, netán nem volna valami azonnali terve arra nézve, hogy engem kiszabadítson ebből a katyvaszból?
- Még nincs kellőképpen kiformálva, uram. Egy elképzelést forgatok épp a fejemben.
- Hát jól forgassa meg, Jeeves. Ne sajnálja a fáradságot.
- Ám e pillanatban még meglehetősen homályos körvonalú.
- De gondolom, fifikától áthatott, mi?
- Igen, uram.

Megcsóváltam a fejem. Persze valójában merő időfecsérlés volt, hiszen Jeeves nem láthatott, de azért megcsóváltam.

Most nincs értelme finesszel és ravaszkodással próbálkozni, Jeeves. Ide villámgyors cselekvés kell. És támadt egy gondolatom. Nem sokkal ezelőtt arról az időszakról beszélgettünk, amikor Sir Roderick Glossopot bezárták a melegházba, és Dobson rendőrbiztos minden kijáratot árgus szemmel őrzött. Emlékszik még rá, hogy a vén Stoker papa milyen ötlet révén szándékozott megbirkózni a helyzettel?

- Ha a memóriám nem csal, uram, Mr. Stoker fizikai erőszak alkalmazását ajánlotta a biztos úrral szemben. „Csapja fejbe egy lapáttal!": emlékezetem szerint ezt a kifejezést használta.

- Stimmel, Jeeves. Csakugyan ezek voltak a pontos szavai. És bár akkor elvetettük az ötletet, most úgy tűnik nekem, hogy Stoker papa jelentékeny mértékű józan paraszti észről tett tanúbizonyságot. Ezek a gyakorlatias, önerejükből lett emberek nem szeretnek sokat lacafacázni, hanem egyenesen a lényegre térnek. Oates konstábler az ablakom alatt őrködik. Az összecsomózott lepedőim még mindig megvannak, és könnyedén hozzá lehetne őket erősíteni az ágy lábához vagy valamihez. Úgyhogy ha maga kölcsönvenne valahonnan egy lapátot, és kilépne az...

- Attól tartok, uram...

- Iparkodjon, Jeeves. Ez most nem a protestálások ideje. Tudom, hogy kedveli a fineszt, de be kell lássa, hogy az most nem segítene rajtunk. Elérkezett a pillanat, amikor csupán lapátokkal érhetünk célt. Odamehetne az ipséhez, és beszédbe elegyedhetne vele, a szerszámot a háta mögé rejtve, és kivárva a lélektani...

- Elnézését kérem, uram, de úgy hallom, jön valaki.

- Nos, tűnődjön el rajta, amit mondtam. Ki jön?

- Sir Watkyn és Mrs. Travers, uram. Úgy sejtem, önt készülnek meglátogatni.

- Gondoltam, hogy ebben a szobában nem sokáig élvezhetem az egyedüllétet. Na mindegy, jöjjenek csak. Nekünk, Woostereknek mindenki előtt nyitva áll az ajtónk.

Azonban miután néhány perccel később az ajtózárban elfordult a kulcs, csupán az agg rokon lépett be. A megszokott jó öreg karosszék felé vette az irányt, és súlyosan belezökkent. Borongós hangulata semmiféle olyan reménynek sem adott tápot, hogy azt jött bejelenteni: Bassett papa, bölcsebb megfontolások kerekedvén benne fölül, elhatározta, hogy szabadon bocsát engem. Ám ennek ellenére, kispista legyen a nevem, ha a néni nem pontosan ezt jött bejelenteni!

- Nos, Bertie - szólalt meg, miután egy darabig csendben mélázott -, folytathatod a csomagolást.

- He?

- A pasas ejtette a vádat.

- Ejtette?

- Igen. Eltekint a vádemeléstől.

- Úgy érted, nem vár rám dutyi?

- Úgy.

- Olyan szabad vagyok, mint a madár?

- Olyan.

Úgyannyira el voltam foglalva az örvendezéssel, hogy jó néhány perc beletelt, mire érkezésem volt észrevenni, hogy a dzsigg-tánchoz, melyet roptam, az agg hús-vér rokon nem csatlakozott. Még mindig borongósan üldögélt, s én némi szemrehányással néztem rá.

- Nem látszol túl boldognak.

- Ó, repesek a boldogságtól.

- Valahogy nem látom rajtad a tüneteit - mondtam meglehetősen hűvösen. - Pedig azt hittem volna, hogy egy

unokaöcs megmenekülése a vérpadtól, hogy így fejezzem ki magam, megér neked némi önfeledt ugra-bugrálást.

Mély sóhaj tört elő belőle.

- Nos, az a gond, Bertie, hogy van egy bibije a dolognak. A vén dögkeselyű szabott egy föltételt.

- Éspedig?

- Anatole-t akarja.

Rámeredtem.

- Anatole-t?

- Igen. Ez az ára a szabadságodnak. Azt mondja, beleegyezik, hogy elálljon a vádtól, ha átengedem neki Anatole-t. Az átkozott vén zsaroló!

Görcsös fájdalom torzította el a néni vonásait. Nem túl régen történt, hogy a maximális elismerés hangján nyilatkozott a zsarolásról, és szívélyes helyeslését nyilvánította ki iránta, ám ha igazán örömödet akarod lelni e tevékenységben, akkor a megfelelő végén kell annak állnod. Minthogy ezúttal az *érkezési,* nem pedig az *indulási* oldalon találkozott vele össze, súlyosan szenvedett most e derék asszony.

Én se éreztem magam valami hej de jól. Ezen elbeszélés folyamán időről időre alkalmam volt említést tenni az Anatole-lal, e páratlan konyhaművésszel kapcsolatos érzéseimről, és önök bizonyára emlékeznek még rá, hogy mennyire a lelkem legmélyéig megrázott az éltes rokon beszámolója arról, hogy miként próbálta tőle aljas módon elcsaklizni e géniuszt Sir Watkyn Bassett a Brinkley Court-i látogatása alatt.

Természetesen azokkal, akik még nem ízlelték e varázsló termékeit, nehéz érzékeltetni azt a rendkívüli fontosságot, mellyel a rostonsültjei és pároltjai bírnak a dolgok rendjében azok számára, akiknek már részük volt e műremekek

élvezetében. Mindössze annyit mondhatok, hogy ha egyszer már beleástál valamelyik alkotásába, az az érzésed támad, hogy az élet minden költőiségétől és a valódi értelmétől fosztatna meg, ha többé nem lennél abban a helyzetben, hogy folytathasd e beleásást. Az a gondolat, hogy Dahlia néni kész volt feláldozni ezt a csodaembert pusztán azért, hogy megmentsen egy unokaöcsöt a kótertól, elevenembe vágott és felkavart.

Nem is tudom, mikor voltam ilyen mélységesen meghatódva. Ellágyult tekintettel bámultam a nénire. Sidney Carton jutott róla az eszembe.

- Te ténylegesen fontolóra vetted, hogy a kedvemért lemondj Anatole-ról? - hüledeztem.

- Hát persze.

- Csak semmi „hát persze!" Hallani se akarok efféléről!

- De hát nem vonulhatsz be a hűvösre.

- De igenis bevonulhatok, ha ez azt eredményezi, hogy az a páratlan maestro továbbra is a régi állomáshelyén dolgozhat. Ne is álmodj róla, hogy eleget teszel a vén Bassett követelésének!

- Bertie! Ezt komolyan mondod?

- Még szép! Mit számít vacak harminc nap szigorított dutyi? Bagatell dolog. Fejen állva is kibírom. Hadd mutassa csak ki Bassett a méregfogát. És - tettem hozzá lágyabb hangon - ha majd időm letelik, és ismét mint szabad ember jövök ki a világba, hadd nyújtsa majd Anatole a tudása legjavát. Azt követően, hogy egy hónapot töltök kenyéren és vízen vagy zupán, vagy bármivel is etetik az embert ezekben az intézményekben, ritka jó étvágyam lesz. A kiszabadulásom estéjén olyan vacsorára számítok, amelyet ódában és dalban örökítenek majd meg.

- Meg fogod kapni.
- Akár legott fel is vázolhatnánk a részleteket.
- Soha alkalmasabb időpontot a jelenleginél. Kaviárral indítsunk? Vagy inkább kantalup-dinnyével?
- *És* kantalup-dinnyével. Azután erőleves következik.
- Rántással vagy anélkül?
- Anélkül.
- Ugye, nem feledkeztél el Anatole *Velouté aux fleurs de courgette*-jéről?
- Egy pillanatra sem. De mit szólnál a *Consommé aux Pommes d'Amour*-jához?
- Talán igazad van.
- Szerintem igen. Úgy érzem, hogy igen.
- Jobb lesz, ha rád hagyom a rendelést.
- Csakugyan az lesz a legbölcsebb.

Ceruzát és papírt vettem elő, és úgy tíz perccel később abban a helyzetben voltam, hogy kihirdessem az eredményt.

- Íme tehát a menü - szóltam -, ahogyan én képzelem - természetesen fenntartva a jogot azon esetleges bővítésekre, melyeket a zárkámban kigondolok.

És a következőket olvastam fel:

LE DINER

Caviar Frais
Cantaloup Consommé aux Pommes d'Amour
Sylphides à la crème décrevisses
Mignonette de poulet petit Duc
Points d'asperges à la Mistinguett
Suprême de foie gras au champagne
Neige aux Perles des Alpes

Timbale de ris de veau Toulousaine
Salade d'endive et de céleri
Le Plum Pudding
LEtoile au Berger
Benedictins Blancs
Bombe Nero
Friandises
Diablotins
Fruits

- Nagyjából jó is lesz, ugye, Dahlia néni?
- Igen, úgy látom, nemigen hagytál ki belőle.
- Akkor hát hívjuk be az ürgét, és dacoljunk vele. Bassett! - kiáltottam.
- Bassett! - rikoltott Dahlia néni.
- Bassett! - mennydörögtem.

A visszhang még mindig a levegőben zengett, amikor a megszólított bosszús ábrázattal betoppant.

- Mi a nyavalyáért ordibálnak annyira?
- Á, nini, Bassett! - Haladéktalanul rá is tértem a napirendi pontra. - Bassett, dacolunk magával.

A pasi szemlátomást meg volt ütközve. Kérdő pillantást vetett Dahlia nénire. Alighanem az volt a benyomása, hogy Bertram rébuszokban beszél.

- Az unokaöcsém - magyarázta az éltes rokon - arra az elmebeteg ajánlatára céloz, mely szerint elejti a vádat, ha átengedem magának Anatole-t. A leghibbantabb ötlet, amelyet valaha is hallottam. Jót kacagtunk rajta az imént. Nem igaz, Bertie?
- Fetrengtünk a röhögéstől - tódítottam.

Bassett tata kábultan pislogott.

- Úgy érti, visszautasítják az ajánlatot?

- Még szép, hogy visszautasítjuk! Jobban kellett volna ismernem az unokaöcsémet annál, semhogy egy pillanatig is föltételezzem róla, hogy képes fontolóra venni szeretett tantikája otthonának bánattal és gyásszal való telítését, csak hogy önmagát kellemetlenségtől kímélje meg. A Woostereket nem ilyen fából faragták, igaz-e, Bertie?

- De nem ám!

- Náluk nem az önérdek az első.

- Nem bizony!

- Nem lett volna szabad megsértenem őt azzal, hogy megemlítettem neki az ajánlatot. Bocsáss meg érte, Bertie.

- Semmi baj, agg hús-vér.

Megszorította a kezemet.

- Jó éjt, Bertie, és a viszontlátásra - vagyis inkább: *au revoir*. Majd találkozunk.

- Okvetlenül. Midőn a rét százszorszéptől fehérlik, ha ugyan nem hamarabb.

- Jut eszembe: nem felejtetted ki véletlenül a *Nonats de la Méditerranée au Fenouil*t?

- De igen. Meg a *Selle d'Agneau aux laitues á la Greque*-et* is. Légy olyan kedves, suszterold be őket a többi közé.

Távozását, melyet egy válla fölött rám vetett, csodálattól és tisztelettől áthatott pillantással kísért, miközben keresztülkormányozta magát a küszöbön, rövid és - részemről - méltóságteljes csend követte. Kis idő múltán Bassett papa mesterkélt és undok hanghordozással nyitotta szóra a száját.

- Nos, Mr. Wooster, úgy tűnik, hogy végül is csak meg kell adnia az árát dőreségének.

---

* Báránysült fejes salátával, görög módra (francia)

- Na ja.

- Hadd áruljam el, hogy meggondoltam magam, és mégse engedélyezem, hogy a fedelem alatt töltse az éjszakát. A rendőrőrsre fog távozni.

- Ez bosszúálló húzás magától, Bassett.

- Egyáltalán nem. Csak semmi okát nem látom, miért kellene megfosztanunk Oates rendőrbiztost a jól megérdemelt éjszakai nyugodalmától pusztán azért, hogy biztosítsuk a maga kényelmét. Érte is küldök. -Kinyitotta az ajtót. - Hé, maga!

Ez fölöttébb ízléstelen módja volt Jeeves megszólításának, de a hűséges fickó nem látszott zokon venni.

- Uram?

- A ház előtti pázsiton megtalálja Oates rendőrbiztost. Hívja ide.

- Igenis, uram. Úgy hiszem, Mr. Spode beszélni kíván önnel, uram.

- Hogy?

- Mr. Spode, uram. Errefelé tart a folyosón.

Vén Bassett visszatért a szobába, szemmel láthatólag bosszankodva.

- Örülnék, ha Rodericknek nem ilyenkor jutna eszébe zavarogni - dohogott. - Elképzelni se tudom, mi okból akarhat velem beszélni.

Könnyedén fölnevettem. A dolog ironikus volta mulattatott.

- Azt készül közölni magával - habár kissé megkésve -, hogy velem volt a marha-fölöző elcsórásának időpontjában, s ezzel tisztáz engem a bűnösség vádja alól.

- Értem. Na igen, ahogy mondja, ezzel kissé megkésett. El kell neki magyaráznom, hogy... Ah, Roderick.

R. Spode masszív alakja jelent meg a küszöbön.

- Gyere be, Roderick, gyere be. De nem kellett volna ezzel fáradnod. Mr. Wooster ugyanis teljesen nyilvánvalóvá tette, hogy semmi köze nem volt a marha-fölözőm ellopásához. Ugye erről akartál velem beszélni?

- Nos... hm... nem - mondta Roderick Spode.

Fura, feszült kifejezés ült az ábrázatán. Szemei üvegesek voltak, és, már amennyire egy olyan parányi szőrkezdeményt sodorgatni lehet, a bajszát sodorgatta. Szemlátomást valamely kellemetlen feladatnak volt nekigyürkőzőben.

- Nos... hm... nem - mondta még egyszer. - Az a helyzet, hogy úgy hallom, valami gond adódott a sisak körül, amelyet elloptam Oates rendőrbiztostól.

Kába csend állt be. Vén Bassett szeme kiguvadt. Az enyém szintúgy. Roderick Spode folytatta bajszának pödörgetését.

- Buta egy dolog volt - mondta. - Most már belátom. Voltaképpen... öö... egy ellenállhatatlan ösztönnek engedtem. Néha van így az ember, nem igaz? Biztos emlékszel rá, egyszer meséltem neked, hogy Oxfordban elemeltem egy rendőrsisakot. Most is, akár csak akkor, abban reménykedtem, hogy szép csendben elsikkad a dolog, de Wooster inasa azt közölte velem, hogy a fejedbe vetted, hogy Wooster tette, ezért hát, természetesen, muszáj volt idejönnöm, és elmondanom neked. Ez minden. Azt hiszem, most megyek és lefekszem - mondta Roderick Spode. - Jó éjt.

Azzal eloldalgott, és a kába csend ismét ránk telepedett.

Lehet, hogy léteztek már fazonok, akik nagyobb seggfejnek néztek ki, mint e pillanatban Sir Watkyn Bassett, de jómagam még egyet se láttam közülük. Az orra hegye élénkvörösre váltott, s cvikkere petyhüdten csüngött alá a hordozására szolgáló ormányra, mintegy negyvenöt fokos szögben. Noha ismeretségünk legelső pillanatától kezdve következetesen

borsot tört az orrom alá, kis híján megsajnáltam szegény öreg szivart.

- Hmpph! - mondta végül.

Egy ideig a hangszálaival viaskodott. Olybá tűnt, mintha összegubancolódtak volna.

- Úgy látszik, tartozom önnek egy bocsánatkéréssel, Mr. Wooster.

- Szóra sem érdemes, Bassett.

- Sajnálom, hogy így alakult.

- Ne is törődjön vele. Az a fő, hogy az ártatlanságom beigazolódott. A többi nem számít. Föltételezem, immár szabadságomban áll, hogy távozzam, nemdebár?

- Ó, hogyne, persze. Jó éjszakát, Mr. Wooster.

- Jó éjt, Bassett. És talán aligha kell mondanom, hogy remélem, ez majd tanulságul szolgál magának.

Kimért fejbiccentéssel bocsátottam el, és csak álltam ott, mély töprengésbe merülve. A világon semmit nem tudtam kiokoskodni a történtekből. Követvén ama régi és kipróbált Oates-módszert, amely az indíték felkutatására helyezi a hangsúlyt, be kellett vallanom, hogy teljes kudarcot vallottam. Csupán azt tudtam föltételezni, hogy már megint a Sidney Carton-szellem felbukkanásával van dolgom.

S ekkor hirtelen vakító fény látszott felvillanni agyamban.

- Jeeves!

- Uram?

- Maga áll a háttérben?

- Uram?

- Ugyan ne hajtogassa már, hogy „Uram?" Tudja maga, miről beszélek. Maga volt az, aki rávette Spode-ot, hogy vigye el a balhét?

Nem állítom, hogy elmosolyodott - ő gyakorlatilag soha nem tesz ilyet -, de a szája sarkában egy izom határozottan megrebbenni látszott egy pillanatra.

- Bátorkodtam célzást tenni rá Mr. Spode-nak, hogy nagylelkű cselekedet volna a részéről, ha magára vállalná a felelősséget, uram. Az érvelésem arra épült, hogy önt sok kellemetlenségtől kímélné meg, míg ő maga semmit sem kockáztatna. Rámutattam, hogy Sir Watkyn, el lévén jegyezve Mr. Spode nagynénjével, aligha sújtaná Mr. Spode-ot azzal az ítélettel, amelyet önre szándékozott kiróni. Az ember nem ítél börtönbüntetésre urakat, ha jegyben jár a néniké jükkel.

- Mélységesen igaz, Jeeves. De mégsem egészen értem. Azt akarja mondani, hogy a fickó rögvest ráállt a dologra? Egyetlen zokszó nélkül?

- Nem éppen egyetlen zokszó nélkül, uram. Eleinte, be kell vallanom, bizonyos vonakodást tanúsított. Úgy hiszem, talán azzal befolyásolhattam döntésében, hogy tájékoztattam arról, hogy mindent tudok...

Felujjongtam.

- Eulalie-ről?

- Igen, uram.

Heves vágy töltött el, hogy a mélyére hatoljak ennek a Eulalie-ügynek.

- Jeeves, ugyan mesélje már el: voltaképpen mit csinált Spode azzal a lánnyal? Meggyilkolta?

- Attól tartok, uram, nem mondhatom el.

- Szánja rá magát, Jeeves!

- Nem tehetem, uram.

Feladtam.

- Na jó!

Elkezdtem levedleni magamról a textilt. Pizsamába bújtam. Minthogy a lepedők kibogozhatatlanul össze voltak csomózva, láttam, muszáj lesz a plédek közé befészkelnem magam, de egy éjszakát kész voltam így is kibírni.

Az események sebes hullámverése tűnődő hangulatba ringatott. Karjaimat a térdeim köré fonva üldögéltem, a jószerencse gyors forgandóságán mélázva.

- Fura dolog az élet, Jeeves.

- Nagyon fura, uram.

- Az ember sose tudja, hányadán áll vele, nem igaz? Hogy egy egyszerű példát vegyünk, fél órával ezelőtt nemigen hittem volna, hogy gondtalan pizsamában fogok itt üldögélni, elnézve, ahogy maga a távozáshoz csomagol. Egy egészen másfajta jövő látszott körvonalazódni előttem.

- Igen, uram.

- Nyugodtan elmondhattam volna, hogy átok ül rajtam.

- Csakugyan így festett a dolog, uram.

- Ám most gondjaim tovatűntek, mint harmat a minek is hívjákról. Hála magának.

- Örülök, hogy módomban állt a javát szolgálni, uram.

- Prímául hozta magát, ahogy ritkán a múltban. És mégis, Jeeves, mindig van egy bökkenő.

- Uram?

- Jó lenne, ha nem „Uram?"-ozna folyton. Arra gondolok, Jeeves, hogy a szerető szívek e szomszédságban elszakadtak egymástól, és még mindig elszakadt állapotban leledzenek. Meglehet, hogy az én szénám rendbe jött - ezt alá is írom -, de ez Gussie-éról egyáltalán nem mondható el. Hát ez az örömben az üröm.

- Igen, uram. Azonban, ha megengedi, kérdeznék valamit.

- Csak rajta, Jeeves.

- Mindössze aziránt bátorkodom tudakozódni, hogy nem áll-e önnek szándékában beperelni Sir Watkynt személyi szabadság jogtalan korlátozásáért, és tanúk előtt elkövetett becsületsértésért.
- Nem gondoltam rá. Úgy véli, kellő jogalapja volna egy ilyen pernek?
- Kétség sem férhet hozzá, uram. Mind Mrs. Travers, mind jómagam megsemmisítő tanúvallomással tudunk szolgálni. Ön vitathatatlanul abban a helyzetben van, hogy anyagi kártérítési keresetet indítson Sir Watkyn ellen.
- Igen, azt hiszem, igaza van. Nyilván Bassett ezért volt olyan piszokul kiakadva, amikor Spode színre lépett.
- Igen, uram. Gyakorlott jogi észjárásával menten fölismerhette a veszélyt.
- Nem hiszem, hogy láttam valaha embert, akinek annyira paprikavörösre színeződött az orra. Maga látott már?
- Nem, uram.

Mindazonáltal nem lenne ildomos még tovább gyötörni az ipsét. Az azért nem áll szándékomben, hogy ténylegesen beletiporjam az öreg szivart a porba.

- Pusztán az jutott eszembe, uram, hogy amennyiben ön egy ilyen perrel fenyegetné, Sir Watkyn, a kellemetlenségek elkerülése céljából, esetleg meglelné a módját, hogy áldását adja Miss Bassett és Mr. Fink-Nottle, illetve Miss Byng és a nagytiszteletű Mr. Pinker frigyére.
- Istenuccse jól beszél, Jeeves! Egy kicsit megszutyongatni a palit, mi?
- Pontosan, uram.
- A dolgot üstöllést folyamatba is kell tenni. Kiugrottam az ágyból, s az ajtóhoz szökelltem.
- Bassett! - üvöltöttem el magam.

Nem érkezett azonnali válasz. A pasas feltehetőleg a föld alá költözött. Ám miután néhány percen át rendszeres időközönként, egyre növekvő hangerővel, állhatatosan kurjongattam a nevét, távoli futólépések hangzottak fel, és kisvártatva a jóember megjelent, immár egészen más szellemben, mint az előző alkalommal. Ezúttal sokkal inkább valamely buzgó pincérfiúhoz hasonlított, aki csengetésre jön ajtót nyitni.

- Igen, Mr. Wooster?

Visszatértem az ágyamhoz, s beleszökkentem.

- Valamit mondani óhajtott nekem, Mr. Wooster?

- Körülbelül tucatnyi olyan dolog van, amit mondani óhajtanék magának, Bassett, de amelyet e pillanatban érinteni fogunk, az a következő. Tudatában van-e annak, hogy a hebehurgya viselkedésével, mellyel rendőrbiztosokat vett rá, hogy tartóztassanak le és zárjanak be a szobámba, alapos okot szolgáltatott arra, hogy bepereljem magát... izé miatt - mi is volt az, Jeeves?

- Személyi szabadság jogtalan korlátozása és tanúk előtt elkövetett becsületsértés, uram.

-Na, ez az. Milliókra megvághatnám magát. Mit szándékozik tenni ez ügyben?

Úgy vonaglott a pasas, akár egy ventillátor.

- Nos, én megmondom magának, mit fog tenni ez ügyben - folytattam. - Áldását fogja adni Madeline lánya és Augustus Fink-Nottle frigyére, valamint Stephanie unokahúga és H. P. Pinker tiszteletesére is. Mégpedig most, azonnal teszi meg.

Az öregúr bensőjében rövid tusakodás látszott lejátszódni. Alighanem hosszabbra nyúlt volna, ha el nem kapja a tekintetem.

- Rendben van, Mr. Wooster.

- Ami pedig azt a marha-fölözőt illeti, nagyon valószínű, hogy a nemzetközi bűnbanda, amely lelécelt vele, Tom nagybácsikámnak fogja eladni. Az alvilági információhálózatuk révén ugyanis bizonyára értesülnek majd róla, hogy Tom bácsi vevő rá. Úgyhogy egyetlen nyikkanást se szeretnék magától hallani, Bassett, ha valamikor a jövőben meglátja azt a marha-fölözőt a bácsi gyűjteményében.
- Rendben van, Mr. Wooster.
- És még valami. Tartozik nekem egy ötössel.
- Tessék?
- Tudja, amelyet még a Bosher Streeten akasztott le rólam. Ezt még távozásom előtt meg szeretném kapni.
- Reggel kiállítok önnek egy csekket.
- Elvárom, hogy az a reggelizőtálcámon legyen. Jó éjszakát, Bassett.
- Jó éjszakát, Mr. Wooster. Az konyak abban az üvegben ott? Szeretnék felhajtani egy pohárral, ha szabad.
- Jeeves, töltsön egy pofára valót Sir Watkyn Bassettnek.
- Igenis, uram.

Bassett papa hálásan ledöntötte a nedűt, majd kitámolygott. Valószínűleg egész rendes fickó, ha az ember jobban megismeri.

Jeeves törte meg a csendet.

- Végeztem a csomagolással, uram.
- Helyes. Akkor én azt hiszem, bevágom a szundit. Nyissa ki, legyen olyan kedves, az ablakot.
- Igenis, uram.
- Milyen az éjszaka?
- Változékony, uram. Meglehetős hévvel eleredt az eső.

Tüsszentés hangja ütötte meg a fülem.

- Hé, ez meg ki volt? Van kint valaki?

- Oates rendőrbiztos, uram.
- Csak nem úgy érti, hogy még nem tette le az őrszolgálatot?
- Még nem, uram. Úgy vélem, az egyéb bokros teendői folytán Sir Watkyn elfelejtett üzenni a biztos úrnak, hogy a továbbiakban nem szükséges strázsát állnia.

Elégedetten sóhajtottam. Már csupán ez hiányzott hozzá, hogy maradéktalan legyen a boldogságom. Az a gondolat, hogy Oates rendőrbiztos úgy portyázik a szakadó esőben, mint Midián csapatai, pedig a puha ágyikójában is fekhetne, forró vizes palackkal melengetve rózsaszín lábujjait, furcsamód ellágyító boldogságérzettel töltött el.

- Íme egy tökéletes nap vége, Jeeves. Hogy is van az a nyögete a pacsirtákról?
- Uram?
- Na meg, ha jól tudom, csigákról.
- Ó, igen, uram. „Tavasz köszönt az évre, reggel köszönt a napra; reggel hét óra van; gyöngyharmatos a fű..."
- De a pacsirták, Jeeves? Meg a csigák? Biztos vagyok benne, hogy pacsirták meg csigák is belépnek a képbe.
- Éppen most érkezem a pacsirtákhoz és a csigákhoz, uram. „Pacsirta száll a légbe, csiga kúszik gallyakra..."
- Na, ez az! És a poént tartalmazó sor?
- „Egedben ülsz Uram - a világ gyönyörű."
- Dióhéjba foglalva pontosan így áll a helyzet. Magam se tudtam volna jobban megfogalmazni. És mindamellett, Jeeves, egyvalami még mindig fúrja az oldalamat. Bárcsak a bizalmába avathatna Eulalie-t illetőleg.
- Attól tartok, uram...
- Becsszóra, nem adnám tovább. Ismer engem - akár a néma sír.
- Az Ifjú Pincérfiú szabályzata rendkívül szigorú, uram.

- Tudom. De ez egyszer kivételt tehetne.
- Sajnálom, uram... Meghoztam a nagy döntést.
- Jeeves - mondtam -, adja le a fülest, és én elutazom magával arra a világ körüli hajóútra.
Megingott a pasas.
- Nos, csupán a legszigorúbb titoktartás mellett, uram...
- Természetesen.
- Mr. Spode női alsóneműket tervez, uram. Jelentékeny talentummal van e téren megáldva, és néhány esztendeje titokban hódol e szenvedélyének. Ő az alapítója és tulajdonosa a Bond Streeten működő Eulalie Sceurs nevű nagyáruháznak.
- Komolyan?
- Igen, uram.
- Atyaúristen, Jeeves! Hát nem csoda, ha nem szeretné, hogy ilyesmi kitudódjon.
- Hát igen, uram. Ez kétségkívül kockáztatná a tekintélyét a Feketesortosok tagsága előtt.
- Nem lehet az ember sikeres diktátor és egyszersmind női alsóneműk tervezője.
- Nem, uram.
- Vagy az egyik, vagy a másik. Mindkettő nem megy.
- Pontosan, uram.
Eltűnődtem.
- Nos, ez megérte, Jeeves. Nem tudtam volna aludni, mert folyvást ezen jojóztam volna. És talán az a világ körüli hajóút végül is mégse lesz olyan szörnyű, igaz?
- A legtöbb úr élvezetesnek találja, uram.
- Igazán?
- Igen, uram. Új arcokat láthatnak.

- Ez igaz. Erre, látja, nem is gondoltam. Az arcok csakugyan újak lesznek, hát nem? Ezer meg ezer ember, de nincs köztük egyetlen Stiffy se.

- Ahogy mondja, uram.

- Holnap akár meg is veheti e jegyeket.

- Már megváltottam őket, uram. Jó éjszakát, uram.

Becsukódott az ajtó. Lekapcsoltam a villanyt. Néhány percig csak feküdtem, és hallgattam Oates rendőrbiztos ütemesen trappoló lépteit, és Gussie-ra meg Madeline Bassettre meg Stiffyre meg a jó öreg Gikszer Pinkerre gondoltam, no meg az általános vigalomra, ami most a szerelmi életükben uralkodott. Aztán Tom bácsit képzeltem magam elé, amint átveszi a marha-fölözőt, és Dahlia nénit, amint megragadja a lélektani pillanatot, és levágja a bácsit egy jó kövér csekkel a *Milady Budoárja* számára. Jeevesnek, éreztem, igaza volt. Csiga szállt a légbe, és pacsirta kúszott gallyakra - vagyis hát éppen fordítva -, s az Úr fent ült az égben, és mily gyönyörű volt a világ!

És kisvártatva szemem lecsukódott, izmaim elernyedtek, légzésem nyugodttá és egyenletessé vált, s az álom, ami Shakespeare szerint kibogozza a gond összekuszálódott hogyishívjákját, elborított gyógyító hullámával.

Tartalom

Aljas váddal illetnek
Szívesség egy szeretet tantikának
Sűrűsödik körülöttem a kulimász
A bőrkötéses notesz
Dahlia néni legurít egy stampedlivel
Mosolyszünet Gussie-éknál
Spode sötét titka
Bertalan kutya és (és ifjú gazdasszonya is) kimutatja foga fehérjét
Leánykérőbe megyek
Kényes tárgyalás, melyből kis híján vőlegényként kerülök ki
Egy grandiózus akcióterv
Dahlia néninek felszalad a pumpa
Oates konstábler impozáns fejfedőjének kalandos pályafutása
Jeeves huszárosan paríroz